—ସମୀକ୍ଷା—

ଊଣେଇଶି ଶହ ଶତାବ୍ଦୀ—ସ୍ୱାଧୀନତା ଏ ଦେଶର ସ୍ୱପ୍ନ ସେତେବେଳକୁ । ସାରା ଭାରତର ମଥା ନଇଁ ପଡ଼ୁଥାଏ ବଣିକ-ଶାସକ ଇଂରେଜଜାତିର ଶାସନ ତଳେ । ଆଗଙ୍ଗ ଗୋଦାବରୀ ବିସ୍ତୃତ ଉତ୍କଳ ମାତାର ଶରୀରକୁ ଖଣ୍ଡବିଖଣ୍ଡିତ କରି ପକାଇଥାଏ ଶାସନର କୂଟଚକ୍ର ।

ସଙ୍ଗୀତ-ସାହିତ୍ୟର ଜନ୍ମସ୍ଥଳୀ ବୋଲି ଯାହାକୁ କହିଲେ କଥାଟା ବଳେଇ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ, ଓଡ଼ିଶାର ସେଇ ଦକ୍ଷିଣ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଇଂରେଜ ସର୍କାର ଥାପି ଦେଇଥାଆନ୍ତି ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ବା ଆନ୍ଧ୍ର କୁକ୍ଷି ତଳେ ।

ଏଇଭଳି ଏକ ଘଡ଼ିସନ୍ଧି ବେଳେ ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଞ୍ଜିଆକରଣ ବନବାସୀ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ବଡ଼ ପୁଅ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଜନ୍ମ । ଓଡ଼ିଆ ଘରର ଅପାଶୋରି ଏଇ ଭକ୍ତ କବିଙ୍କର ମହାପ୍ରୟାଣ ଘଟେ ୧୮୬୨ ସାଲର ମଧ୍ୟଭାଗରେ । ତାଙ୍କର ଜୀବନୀ ଆଲୋଚନା ଏ ଲେଖାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନୁହେ । କବିଙ୍କର ସଙ୍ଗୀତ ରଚନା ସମ୍ବନ୍ଧେ ଅଳ୍ପକେ ଦୁଇକଥା ଲେଖିବାକୁ ମୋର ବିଗତ ଯୌବନର ଜଣେ ସୁଖ ଦୁଃଖର ସାଥୀ, ଓଡ଼ିଶାର ଜଣାଶୁଣା ଜଗନ୍ନାଥ ପୁସ୍ତକାଳୟର ସତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସିଂହଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟ ଜାମାତା ଶ୍ରୀମାନ୍ ରଣଜିତ୍ ସିଂହ ମୋ ପାଖରେ ଜିଗର ଧରିବସିଲେ । ଆଧୁନିକ ପାଣି ପବନରେ ଗଢ଼ା ପାଠୁଆ ପୁଅ ସେ । ଚଳନ୍ତି କବିତା ବା ଆଧୁନିକ ରଚନା ତାଙ୍କୁ ବେଶି

ଲୁଚିବା କଥା । ହେଲେ, ସେ କହନ୍ତି ଯେ ଅଣ୍ଟୁ ଗୁଡ଼ ଅମଡ଼ାରେ ଯିବା ଅବା ଦୁଆ ନ ପକାଇ 'ପକ୍କା ତୋଳାଠା' ଶାଢ଼ୀକି ପାଏ ନାହିଁ କି ପେଡ଼ିକି ପାଏ ନାହିଁ । ପୁରୁଣା ରାହା ଉପରେ ଆଜି ଚଳଣି ରୁଷ୍ଟଦାକୁ ରୁଷ୍ଟିଁ ଚଳିବାଭଳି ପିଚୁ ବା ସିମେଣ୍ଟ ରାସ୍ତା ଗଢ଼ିବାଟା ସୁନ୍ଦର । ପୁରୁଣାକୁ ଖତ ଗଦାକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲେ ଆମେ 'ବୁନିଆଦ' କଥାଟା କାହା ବଳରେ କହିବା ? ଯୁବକ ମନର ଏକଥା—ଏ ଧାରଣା ମୋ ମନକୁ ପାଇଲା । ତାଙ୍କର ଅନୁରୋଧ ବା ଜବରଦସ୍ତିରେ ମୁଁ ଭକ୍ତକବି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କ ସଙ୍ଗୀତ ରଚନାର ଅତି, ଅନ୍ତ—ସାମାନ୍ୟ ଏକ ଆଲୋଚନା ଏଠାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଛି । ଅବଶ୍ୟ ଏସବୁ ମୋର ସ୍ୱକୀୟ ମତ—ଅର୍ଥାତ୍ ସିଧା କଥାରେ—"ମୋତେ ଯେମିତି ଲାଗେ"—ଅଳ୍ପ କଥାରେ ସେତିକି ଖାଲି ଲେଖି ବସୁଛି । ପହିଲୁ କହିରଖେ ଯେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ସ୍ୱର ମିଳାଇବାକୁ କାହାରିକୁ ବଳାଉ ନାହିଁ କି ଚଳାଉ ନାହିଁ ।

କଥାଟା ସତ ଯେ ଆଶ୍ରୟ ବିନା କବିତା, ବନିତା, ଲତା, ଟଳମଳ ହୋଇପଡ଼େ—ଉଠେଇ ପାରେ ନାହିଁ । ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ତିଆରି କବି ନୁହନ୍ତି । ସେ ଯୋଗଜନ୍ମା—କବିତାର ଗୁଣ ଘେନି ସେ ଭୂଇଁରେ ପଡ଼ିଥିଲେ । ଗଛ ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ କଢ଼ି, ବଉଳ ଦରହସା ମାରେ ସିନା ! ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କ କବିପ୍ରତିଭା ସେଇଭଳି ତାଙ୍କ ପୌଗଣ୍ଡରୁ ଜଣାଥିଲେହେଁ—ବାରି ହୋଇପଡ଼ିଲା ଜୀବନର ପହିଲି ବସନ୍ତରେ । ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ତାଙ୍କର ବୈଶ୍ୟ ବଂଶଜା ଏକ ସୁବେଶା ସାଲଙ୍କାରା ତନ୍ୱୀ ଶ୍ୟାମା—ଯାହାର ନବବିକଶିତ ଅପୂର୍ବ ଯୌବନ ପ୍ରଭା କବି ନୟନରେ ବିଦ୍ୟୁଝଲକ ଖେଳାଇ ଦେଇ ତରଳ ମନର ସରଳଭାବ ଲହରିକୁ ସ୍ୱର ଛନ୍ଦର

ବିହ୍ୱଳା ବେଶ—ରେଖା ଲେଖାରେ ଆବଦ୍ଧ କରି ଦରଦୀର କଣ୍ଠେ କଣ୍ଠେ, କବି କଥାର ପ୍ରତିଧ୍ୱନି କାଳ କାଳକୁ ଶୁଣାଇ ଯାଉଛି :—

'ସ୍ୱରେ ଦେଇ ବନ୍ଧୁ ନ ଯାରେ'

ଏହାର ପରେ ପରେ ବିଭିନ୍ନ ରସାପନ୍ନ ବହୁ ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରସ୍ଫୁରିତ ହୋଇଛି କବି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଅମର ଲେଖନୀରୁ । ଆହୁରି ଏତିକିବେଳର ଗୋଟିକେତେ ଗୀତ ଦେଖିଲେ ଜଣାପଡ଼େ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କ ପ୍ରତିଭା ଶୃଙ୍ଗାର ରସାଶ୍ରୟୀ ରଚନାରୁ ଉନ୍ମେଷିତ ହୋଇଥିଲା ।

କ୍ରମେ ଏହି ପାର୍ଥିବ ଶୃଙ୍ଗାରଭାବ ଶ୍ରୀମନ୍ ରାଧାଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ନିତ୍ୟଲୀଳାର ଛନ୍ଦ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ ହେଲା ।

କବି ସଂସ୍କୃତ ଜ୍ଞାନବାନ୍ ଥିଲେ । ତେଣୁ ସଂସ୍କୃତ ବାକ୍ୟ ଏବଂ ଖଣ୍ଡରଚନାର ଛାୟା ତାଙ୍କ ଗୀତଗୁଡ଼ିକର ନାନା ସ୍ଥଳରେ ଫୁଟି ଉଠିଅଛି । ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଲେଖାର ବାହାଦୁରୀ ବା ସମାଦର ଲାଭର କାରଣ ହେଉଛି ଯେ ସେ ନିତିଦିନିଆ ଚଳନ୍ତି ଭାବଧାରାର ଅନୁଭବୀ କବି ଏବଂ ମନକଥା ଲେଖନୀ ମୁନରେ ରଖିଦେଇ ଯିବା ଭଳି ଏକ ସମର୍ଥ ସ୍ୱର-ସାହିତ୍ୟ-ଶିଳ୍ପୀ । ରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କ ମିଳନବିରହ ବର୍ଣ୍ଣନା ବେଳେ କବି ସତେ ଅବା ଆଖି ଆଗରେ ଦେଖିଥିବା ଘଟଣା ପରମ୍ପରାର ନିଖୁଣ ଛନ୍ଦ ରଚନା କରିଯାଇଅଛନ୍ତି ! ମୋର ତ ମନେହୁଏ ବହୁସ୍ଥଳରେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ତାଙ୍କର ସଙ୍ଗୀତ ରଙ୍ଗମଞ୍ଚର ଭୂମିକାରେ ସ୍ୱୟଂ ବନକ ବୋଲି ଅଭିନୟକୁ ଜୀବଦାନ କରିଛନ୍ତି । କଥାରେ ଅଛି—ସୁଖ କହିବ ନା ଦୁଃଖ କହିବ, ନା ଯାହା ଅଙ୍ଗେ ଲାଗିଛି ତାହା କହିବ ? ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଯାହା ଅଙ୍ଗେ ଲାଗିଛନ୍ତି ସେଇତା କହିବାପରି ପ୍ରଣୀତ ହୁଏ,—ତାଙ୍କ ରଚନାଗୁଡ଼ିକ ପଢ଼ିଲେ, ଶୁଣିଲେ । କବି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ବୈଷ୍ଣବ ବୋଲି

କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ବାରପଣ ବା ଚଉଦପଣ ଲେଖା କୃଷ୍ଣପ୍ରେମର ଆଧାର ଯେନ୍ନ । ଗୌଡ଼ୀୟ ବୈଷ୍ଣବ (ଓଡ଼ଶୀ ଓ ଗୌଡ଼ୀୟ—ଏ ଦୁଇମତର ବୈଷ୍ଣବ ନାମ ଲୋକ-ପ୍ରଚଳିତ କଥା ମାତ୍ର ଏପରି ନାମ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଯେନ୍ନ ପ୍ରମାଣ ଅଭାବ) ସ୍ୱତରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ସେବା ଅଭିଳାଷୀ । ଏଭଳି ରଚନା ଛଡ଼ା ସାଧାରଣ (ଗ୍ରାମ୍ୟରସ) ସଙ୍ଗୀତଗୁଡ଼ିଏ ମଧ୍ୟ ସେ ରଚନାକରି ଅଛନ୍ତି ।

କବିଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ବିସ୍ତରରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କଠାରୁ ବୟୋଧିକା । ନବାନୁରାଗ ରଚନାରେ ମନକଥାର ସ୍ୱଭାବ ଚିତ୍ର ପାଠକ ବା ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ଆଖି ଆଗରେ କଳ୍ପନାର ଏପରି ଏକ ସ୍ଫୁଟଚିତ୍ର ଆଙ୍କିଦିଏ ଯେ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ଜୀବନ୍ତ ପରି ଅନୁଭୂତ ହୋଇଥାଏ । ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ଉଦ୍‌ବେଗୀ ଚିତ୍ତର ଗୋଟିକ ଗୋଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ତହିଁକ ସ୍ନହିଁ ଚତୁରୀ ଲଳିତାଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତର ପୁଣି ସେଗୁଡ଼ିକର ଉପସ୍ଥାପନା ଶୈଳୀ କବିଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କ ଆରାଧ୍ୟ ଦେବତାଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ କହିଲେ କଥାଟା ଅଶୋଭା ଦିଶିବ ନାହିଁ । ଏକ ପକ୍ଷରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଯେପରି କୃଷ୍ଣନାମର ପୁନରୁଚ୍ଚାରଣ ପ୍ରିୟସଖୀ ଲଳିତା ମୁଖରୁ ଶୁଣିବାକୁ ଉତ୍କଣ୍ଠିତା ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ରାଧାଙ୍କର ପରିଚୟ ଲାଭ ପାଇଁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମଧ୍ୟ ତଦ୍ରୂପ ଅଧୀର ହୋଇ ବୃନ୍ଦାଙ୍କୁ ନାନା ପ୍ରଶ୍ନ କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମେ ଉଭୟେ ଉଭୟଙ୍କ ଦର୍ଶନ ଲାଳସୀ । ନେସ୍ତାନ୍ତ ମିଳନ ପରେ ଭାବ ସୃଷ୍ଟି ଘଟିଅଛି । ଏଗୁଡ଼ିକର ଅପୂର୍ବ ଚିତ୍ର ବୈଷ୍ଣବ କବି ଚେତାନକୁ ବନ୍ଦୀ ପଡ଼ିଅଛି ।

କବିଙ୍କର ପରିଚୟ ଦିଏ ତାଙ୍କ ରଚନା । ସେଇ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବିଚାରିବାକୁ ଗଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ

ସେବକପଣକୁ ବଡ଼ ବୋଲି ବାଞ୍ଛା କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ସେ କହିଛନ୍ତି :—

ଏଡ଼େ ଭାଗ୍ୟ ମୋର ହେବ କି
ହେବି ବୃନ୍ଦାବନେଶ୍ୱର ସେବକୀ ? ··· ··· ଇତ୍ୟାଦି
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରି କବି
"ଅନୁସରିତ—କାଳଯାକ ଗଲ୍ଲ ସରିତ"
ରଚନାଟିରେ କହିଛନ୍ତି—"ଯାହା କରିବ ତୁମ୍ଭ ଚିତ୍ତ" ।

ରଚନା ମଧ୍ୟରେ ଭକ୍ତ-ହୃଦୟୋଚିତ ବିଭିନ୍ନ ରସର ଅବତାରଣା ଘଟିଅଛି ଏବଂ ଯେତେବେଳେ କବି ଯେଉଁ ରସ ପରଶିବାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ସେତେବେଳେ ତାହା ନିଖୁଣ ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ବାହାରର ତୋଳ ଅଣା ଅନୁଭୂତି ନୁହେଁ—ମନ ଗନ୍ତାଘରର ସର୍ବସ୍ୱ ଏଗୁଡ଼ିକ । ନୋହିଲେ—

"ଧନ, ଉଠିଲୁ ଏଡ଼େ ବେଗି କାହିଁକି ରେ
ମୋତେ ଦଧି ମନ୍ଥାଇ ଦେବୁ ନାହିଁକି ରେ ।"

—ଗୀତଟି ଗାଇବା ଅବା ଶୁଣିବା ବେଳେ ସ୍ନେହମୟୀ ଜନନୀ ଯଶୋଦାଙ୍କର ଘର କୋଣର ଚିତ୍ର ଆଜି ମଧ୍ୟ ଜୀବନ୍ତ ରୂପ ଧରି ଫୁଟି ଉଠିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଆନ୍ତା କେଉଁଠି ? ଭାବ—ତନ୍ମୟ ଆଖି ଦିଓଟିରୁ ଦୁଇବିନ୍ଦୁ ଲୁହ ନ ଝରିଲେ ମଞ୍ଚର ଦର୍ଶକ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଖସିବା ଅସମ୍ଭବ ପରି କବି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ନିଜେ ନମଜ୍ଜିଲେ ସନ୍ତାନବତ୍ସଳା ଯଶୋଦାଙ୍କର ମନ କଥାରେ ରଙ୍ଗ ଦେଇ ପାରି ନ ଥାନ୍ତେ କିମ୍ବା ସେ ରଚନା ଏବେ ମଧ୍ୟ କାହାରି ମୁଖରୁ ପୁଲକି ବିସ୍ମୟରେ 'ଆହା' ଶବ୍ଦ ବାହାର କରାଇ ପାରନ୍ତା ନାହିଁ ।

ଅନାବିଳ ପ୍ରେମ ମଧ୍ୟରେ ଏତେ ଟିକିଏ ହେଲେ "ଦାଗ" କିଛି ସହିବାକୁ ନାରାଜ —ସେ ଏହା ପସନ୍ଦ କରିପାରୁ ନ ଥିଲେ । ତେଣୁ କହିଲେ—

“ରାଧା ରୁଷିଛୁ ମୋହନଙ୍କୁ ବୋଇଲେ,
ହସିବେ ନାହିଁକି ରେ ଲୋକ ଶୁଣିଲେ ।”

ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁଙ୍କର ଅଦର୍ଶନ ଜନିତ ଅଭିମାନରେ କବିମନ ସେହିପରି ଭରି ଉଠି କୁହାଇଥିଲା:

ମୋହନ ଖାଣ୍ଟି ଚିହ୍ନା ପଡ଼ିଲା—

ପୁଣି ଯେତେବେଳେ ନଟବର ମିଳନ ପ୍ରାର୍ଥୀ ସେତେବେଳେ ଅଭିମାନୀ ମନର ଆମ ଅଞ୍ଚଳର ଚଳନ୍ତି କଥା—“ହାତ ଶଙ୍ଖାକୁ ଦରପଣ ଲୋଡ଼ା ?”—କଥାଟିକି କବି ସରସିଆ କରି ଲେଖିଲେ:—

“ଜଣାଗଲା—କାହିଁକି ପରମାଣ ?
କରର ଚୂଡ଼ିକି ଲୋଡ଼ା କେଉଁ ଦରପଣ ?”

ଶ୍ୟାମ ସୋହାଗିନୀ ଶ୍ରୀମତୀ କବି ମାନସ ପଟରେ ଦର୍ଶନ ଦେଇ ଉତ୍କଣ୍ଠାର ସ୍ୱଭାବ—ଭାବ ଯେମିତି କହୁଛନ୍ତି :—

“ସହି, ଗୋଷ୍ଠ ଚନ୍ଦ୍ରମାଙ୍କୁ ତୁ ‘ଆସ’ ବୋଲି କହି ଦେଲୁଟି ?
ଦୂର ଆଖିର ଭେଟ ନ ହେଉଣୁ ତ ମୋର ଲୋମାଞ୍ଚ ହେଲାଣି”

ଘରର ନିତି ବନିଆଁ ଚଳଣି ଭିତରେ ସେ କୃଷ୍ଣ କିଶୋରୀଙ୍କ ପ୍ରେମ ଅଦ୍ଭୁତ ଭାବରେ ଫୁଟାଇ ପାରିଛନ୍ତି କବି । ତେଣୁ ଆଜି ସେ ଲୋକର ଅପାଶୋରା ।

ଶ୍ରୀମତୀ ପୁଣି କହୁଛନ୍ତି—ଶ୍ୟାମ ମୋତେ ନ ପଚାରିଲେ ନପଚାରନ୍ତୁ ମାତ୍ର ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ରୁଷି ପାରିବି ନାହିଁ । ମୁଁ ଯେ ତାଙ୍କର ଦାସୀ । କି ଅପୂର୍ବ ଭାବ ଯେମିତି କବିଙ୍କର ଶ୍ରୀମତୀଗତପ୍ରାଣ ଗାଇଛି :—

“ଦୟା ନ କରନ୍ତୁ ମୁଁ ଦାସୀ ସିନା ରେ !”

ତୁଳସୀ ପତ୍ରର ସାନ ବଡ଼ ନବାରିବା ଭଳି—କବି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କ ରଚନାର ଭାବ କଳ୍ପନା ଭିତରେ ଉଣା ଅଧିକ

ବଞ୍ଚିବା ସମ୍ଭାବନା କାହିଁ ? ଏଗୁଡ଼ିକୁ—"ଯେତେ ଦେଖୁଥିଲେ ନୂଆ ଦିଶୁଥାଇ ।"

ସଙ୍ଗୀତର ସ୍ୱର ସଂଯୋଜନା ଦିଗରୁ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ଆନ୍ଧ୍ର ସମ୍ପର୍କର ପ୍ରଭାବ କବିଙ୍କ ରଚିତ ଗୀତ ମାନଙ୍କରେ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ । ଅଳ୍ପ ଆଗ ପଛରେ କବି ସୂର୍ଯ୍ୟ ରଚନା କରି ଯାଇଛନ୍ତି ସଙ୍ଗୀତ । ତାହା ସହିତ ରାଗ ତାଳର ତୁଳନା କଲେ ଏକଥା ଭଲରୂପେ ବାରି ହୋଇ ପଡ଼ିବ ।

ଯେପରି ରାଗ ନାଦନାମକ୍ରିୟା, କୀରବାଣୀ, ଖଣ୍ଡଗୌଡ଼ା ଏବଂ ତାଳ ମିଶ୍ରରୂପ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।

ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଭାବ ଏହା କରାଇଅଛି ବୋଲି ମୋର ଧାରଣା ଏବଂ ଏହାର କାରଣ ମୁଁ ଇତିପୂର୍ବରୁ ସୂଚାଇଅଛି ।

ଭାଷା ଗୁମ୍ଫନରେ ଆଞ୍ଚଳିକ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର ସୁଲଭତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତୈଲଙ୍ଗ ସଙ୍ଗୀତ-ରୀତି କେତେକ ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ ଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ସଙ୍ଗୀତ (ଯାହା ଗାଇବାକୁ ଲେଖାଯାଏ) ସରଳ ତରଳ ଶ୍ରୁତିମଧୁର ଭାଷା ଅପେକ୍ଷା କରେ ଏବଂ ଏହିପରି ରଚନା ଗାୟକ ଓ ଶ୍ରୋତା ଉଭୟଙ୍କର ପ୍ରିୟ । କବି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କ ରଚନା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ଭବତଃ ପୂର୍ବୋକ୍ତ କାରଣ ଯେନ୍ମ ଗୁଡ଼ିଏ ଏଭଳି ଶବ୍ଦର ପ୍ରୟୋଗ ଦୃଷ୍ଟି ହୁଏ ଯାହା ସଙ୍ଗୀତ ପକ୍ଷେ ଶ୍ରୁତିପ୍ରିୟ ବୋଲି କହିବାରେ ଟିକିଏ ଦ୍ୱିଧା ଆସେ । ଯଥା:—ଚରଣାମ୍ଭୋଜେ, ଗୋକୁଳାରଣ୍ୟ ମିତ, ରାଧାସ୍କନ୍ଧନ୍ୟସ୍ତଭୁଜକୁ, ସ୍ୱେଶୃସକୁଣ୍ଡ, ପ୍ରାତଃକୃତ୍ୟାଦି ପରିଚର୍ଯ୍ୟାଭାବ, ମାର୍ତ୍ତଣ୍ଡଜାଖିର—ରଣ୍ୟା ଖଣ୍ଡନ, ଅଧୋନ୍ନତକୃତ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାନନ—ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।

ଗ୍ରାମ୍ୟରସ ରଚନାର ସଙ୍ଗୀତଗୁଡ଼ିକ ତତ୍ତ୍ୱ ଭାବ ଗୌରବରେ ଗୌରବାନ୍ୱିତ ।

ଉତ୍ତର ତଥା ଦକ୍ଷିଣ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାର ସୀମା ବାହାରେ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ ରହିଯାଇଥିବା ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପ୍ରେୟ ଏବଂ ଆମର । ଏହି ଭକ୍ତକବିଙ୍କର ସଙ୍ଗୀତାବଳୀର ପରିପ୍ରସ୍ତର ଏ ଜାତିର ଗୌରବ ବୋଲି ମୁକ୍ତକଣ୍ଠରେ ଯେ କେହି ଓଡ଼ିଆ ବଖାଣିବାରେ କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରିବେ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଓ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଚରଣାର୍ପିତ ମନ ଯେଣି ବୈଷ୍ଣବକବି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଶୁଭକ୍ଷଣରେ 'ଓଡ଼ିଆ' ଘରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଶେଷ ଜୀବନରେ—"ଯେ କରେ ମୋତେ ଆଶ, ଘଟେ ତା ସର୍ବନାଶ"—ଏହି ଚଳନ୍ତକାର ସାର୍ଥକତା ଘଟିଛି କବିଙ୍କର ଅନ୍ତିମ ଜୀବନରେ । ତଥାପି ବ୍ରଜେଶ୍ୱରଙ୍କର ସେବକ ଅଟଳ ନିଷ୍ଠା ହରାଇ ନାହାନ୍ତି । ନିଜର "କୋଡ଼ପୋଷା ପୁଅ"ଙ୍କର ମରଣରେ ମଧ୍ୟ କବି ନିଜ ମନର ଖେଦ ନିବେଦନ କରିଛନ୍ତି, ଶ୍ରୀମନ୍ତଙ୍କର ଶ୍ରୀଚରଣ ତଳେ କେତେ ପଦ ସଙ୍ଗୀତର ବାଣୀ ଯେଣି:—

'କି ମୁରୁଛି ତୁମି ହେଲ ପ୍ରାଣ ଧରି'

ଏହି ଭକ୍ତକବିଙ୍କର ଚରଣତଳେ କୋଟି ପ୍ରଣାମ । ତାଙ୍କର ରଚନାବଳୀ ଏ ଜାତିର କଣ୍ଠମାଳା ହୋଇ ରହିଛି, ରହିଥିବ ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ।

ଶ୍ରଦ୍ଧେୟ ଜଗନ୍ନାଥ ସିଂହ ଏବଂ ଶ୍ରୀମାନ୍ ରଣଜିତ୍ ସିଂହ ବହୁଳ ଉତ୍ସର ମାନସରେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗୀତାବଳୀର ଏଭଳି ପ୍ରକାଶ ଲାଗି ଉଦ୍ୟମ କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି ଆମ ଗନ୍ତାଘରର ଆହୁରି କେତେକ ପୁରାତନ ବହୁମୂଲ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥରତ୍ନର ସୁରୁଚିକର ପ୍ରକାଶନ ଦିଗରେ ସେମାନେ ସଚେଷ୍ଟ । ଏ ଉଦ୍ୟମକୁ ଯେ କେହି ସଙ୍ଗୀତ-ସାହିତ୍ୟ-ପ୍ରେମୀ ଉତ୍କଳୀୟ ପସନ୍ଦ କରିବେ ବୋଲି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ।

ଭକ୍ତକବି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଯୁଗଳରସାପ୍ଳୁତ ଜନପ୍ରିୟ ରଚନାବଳୀର ପ୍ରକାଶରେ ସେହି ପୁଣ୍ୟାତ୍ମା ଅମରଧାମରୁ ପ୍ରକାଶକଙ୍କ ନିଷ୍ଠା ଓ ଦେଶଶେବା ପଥରେ ଆଶିଷ କୁସୁମ ବର୍ଷଣ କରନ୍ତୁ ।

ପ୍ରକାଶକଙ୍କର ଏ ସଦିଚ୍ଛା ଶ୍ରୀମାନ୍ ଜଗନ୍ନାଥ ପୂରଣ କରନ୍ତୁ ଏହା ମୋର **ଅନ୍ତରର** ନିବେଦନ ।

ଶ୍ରୀ କାଳୀଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ
୨୪।୯।୫୯

—କବି ବଂଶଲତା—

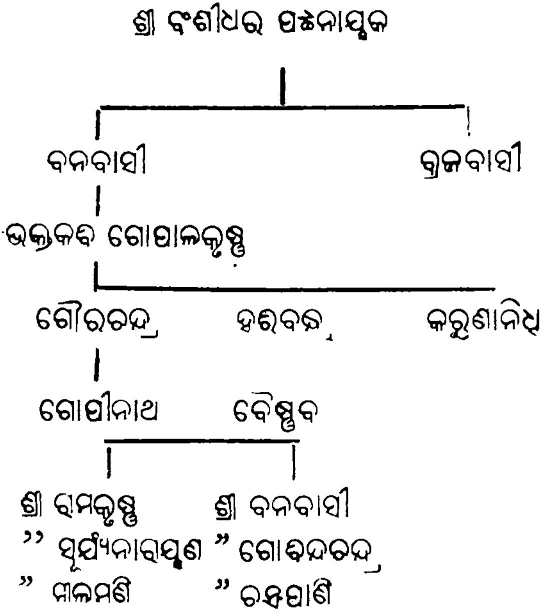

- ଶ୍ରୀ ବଂଶୀଧର ପଟ୍ଟନାୟକ
  - ବନବାସୀ
    - ଭକ୍ତକବି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ
      - ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର
        - ଗୋପୀନାଥ
          - ଶ୍ରୀ ରାମକୃଷ୍ଣ
          - ” ସୂର୍ଯ୍ୟନାରାୟଣ
          - ” ନୀଳମଣି
        - ବୈଷ୍ଣବ
          - ଶ୍ରୀ ବନବାସୀ
          - ” ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର
          - ” ଚକ୍ରପାଣି
      - ହରିବନ୍ଧୁ
      - କରୁଣାନିଧି
  - ବ୍ରଜବାସୀ

ସୂଚୀପତ୍ର

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
	ଅକାରଣେ ଦୁଃଖୀରେ	୧୮୬
ମ	ଅଣ୍ଟି ଗଲାଣି କୋଟି	୧୭୬
	ଅନା ଥରେ ଅନାଥରେ	୨୫୯
	ଅନୁଗତ କଲ୍ପ ଫଳ	୨୪୮
	ଅନୁମାନ ନ କଲି	୨୪୮
	ଅନୁସରିତ ପ୍ରଭେ	୨୮୦
	ଅନୁସରିବା ଫଳ ଦଶିଲ	୨୫୫
	ଅନୁସରିବାର ସାର	୨୬୬
କ	ଅଳ କେଶର	୧୪୯
ଖ	ଅବବେକ ଦଇବ	୨୬୩
ଜ	ଆଉ ଆସିବେ ଶ୍ୟାମ	୧୫୩
	ଆଉ କ ବେଶ ସଜନି	୧୮୭
ଢ	ଆଜ ବ୍ରଜରାଜପୁରେ	୧୩୭
	ଆଜ ଶ୍ରୀ ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା	୧୬୩
ଗ	ଆରେ ଫୁଲତୋଳି	୨୨୬
	ଆସିଯାଇଛୁ ସିନା କରମକୁ	୧୭୫
ଚ	ଆହା କ ଗଲ ରେ	୧୫୬

ଏକ ପ୍ରତରେ ଗାନହେବା ଗୀତ ସମୂହକୁ ଏକ ଏକ ଅକ୍ଷର ଚିହ୍ନ ଅଙ୍କିତ କରାଯାଇ ଅଛି ।

ନାମ ପୃଷ୍ଠା

ଆହା କଶୋରଚନ୍ଦ୍ରମା ୧୫୦
ଇତ୍ଥଂ ସର୍ବାର୍ଥଦା (ଶ୍ରୀବୃଷଭାନୁଜା ପ୍ରେମନାମାବଳୀ) ୨୫୬
ଉଠ ନକର ମଠ ୨୧୧
ଉଠିଲୁ ଏଡ଼େ ବେଗି ୧୧୮
ରୁଷିଛନ୍ତ ମା ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ୧୪୮
ଘ ଏକ ପରମାଦ ଆସି ୧୩୧
ଙ ଏକ ହଟା ବ୍ରଜଗୋଠାଯାକ ୧୩୦
ଏ ଘନଦ୍ଵନ ଏକାନେବେ ୨୪୩
ଫ ଏଡ଼େ ଭାଗ୍ୟ ମୋର ହେବକ ୭୯
ଭ ଏଣୀ ଇକ୍ଷଣୀ ରାଧେ ୨୨୯
ଏତେ ଦୁଃଖ କାହିଁକ ୧୫୩
ମ ଏଥରକ ଶ୍ୟାମ ଦୋଷ ୧୮୦
ଏ ନନ୍ଦସୂନୁ ଷାହ୍ଵ ୯୯
ଢ କଦମ୍ବ ବନେ ବଂଶୀ ୧୨୫
କର କରୁଣାମୟେ ୭୬
ଲ କର କୀର୍ତ୍ତନ ୯୪
କରନ୍ତୁ ପୀୟୂଷ ଆଳୀ ୧୪୪
ନ କରିଛୁକ ମୁହିଁ ଗୁମାନ ୧୪୬
ଣ କରି ଜୁହାର ମାଗୁଛୁ ୯୬
କରୁଣା ଆଉରେ ଧନ ୨୩୧
ଢ କରୁଥିଲ ମୁଁ ନାହିଁ ୧୩୩
କ କଲେନ୍ତ ଜଇଥିଲେ ୭୯
କହରେ ସଙ୍ଗିନା କେସେ ୧୬୪

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
ଷ	କହ୍ନ ସହ୍ନଚରି ବର ନାଗ୍ନ କ	୨୪୦
	କହ୍ନବାଲୁ·ସ୍ୱିନା ଶ୍ୟାମ	୧୬୧
ଙ୍କ	କହ୍ନଲେ କହ୍ନବୁ ରୋଷ ରେ	୧୭୭
ଚ	କାନନର ବିତାନରେ	୧୨୪
	କାଳୀୟ ମର୍ଦ୍ଦନ	୯୧
	କାହ୍ନା ଚଉ ଚାହ୍ନା	୧୫୫
	କାହ୍ନିଁକ ମନ ନ ଦେନୁ	୧୧୦
ଜ	କାହ୍ନିଁକ ଶ୍ୟାମ ମୂରତି ଗୋ	୧୩୮
ଛ	କାହ୍ନିଁକରେ ମନ ମାନେ	୧୮୬
ଞ	କାହ୍ନୁଁ ଏ ନୂଆ ରୁଷା	୧୬୭
ଠ	କି କରି କି କଲୁ	୨୫୨
ଡ	କି କରିନାହିଁ ପଙ୍କଜ ମୁଖ	୧୪୮
ଢ	କି କରିବ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ	୧୮୮
ଲ	କି କରିବ ବ୍ରଜବଧୂ	୧୩୧
ଘ	କି କଲି କି ମୁରୁଚ୍ଛି ରହିଲି	୨୪୨
ଜ	କି କଲି କି ମୁରୁଚ୍ଛିଲି ରେ	୨୧୦
ଘ	କି କରିବି ରେ	୨୧୦
	କି ପଡ଼ିଲେ ଶ୍ୟାମ	୨୧୦
କ	କିପରି ମଧୁର ବେନ ·	୧୧୪
	କି ପାଶୋରି ଦେଲି	୮୬
	କି ନାଦରେ ପ୍ରାଣ ସଙ୍ଗିନୀ	୧୨୪
	କି ବନଗଲି ରାଧିକେ	୨୨୩
ଢ	କି ଶୁଣିଲି ଆଜ ନୂଆ କରି	୧୯୦

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
	କିଶୋରମଣି ପଡ଼ିଲୁ	୨୦୭
ଣ	କି ସୁକୃତ କରିଥିଲୁ	୨୦୦
	କାଣ୍ଡିଦା ସୁତାଙ୍କ (ବିଳାପ)	୪୦
	କୁଞ୍ଜବନଯାକ ଲେଉଡ଼ୁଥିବେ	୧୫୧
	କୁଞ୍ଜବନରେ କାଳିଆ ଦେବତା	୨୧୪
	କୁମ୍ଭଜ ପରସ୍ତ୍ରେ ବପକ୍ଷ ହୋଇ	୨୭୭
	କୃପା ନ କଲେ	୭୦
	କୃଶ କରନ୍ତୁ ସେ କୃଷ୍ଣ	୧୦୦
	କେଉଁ ଶର (ଜାଇଫୁଲ ଚଉତିଶା)	୨୬୯
	କେଉଁ ବଦେଶୀ (ଶଠାଉ ଗୁନ୍ଧ)	୨୭୨
	କେଉଁ ପଥିକ (ଜଳଦ ଚଉତିଶା)	୨୭୫
	କେଉଁ ବ୍ରଜ କୁଳାଙ୍ଗନା	୯୫
	କେ କି କହ୍ନି କଲୁ.	୨୩୪
	କେ କି କହ୍ନି କି ବିଗଡ଼ାଇଲୁ	୨୨୩
	କେ କି ଲଗାଇ କହ୍ନିଲୁ	୨୩୨
ଜ	କେ କିସ କହ୍ନିଲୁ ତାକୁ	୨୬୦
ଠ	କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ସ୍ୱପ୍ନ	୧୨୧
	କେଣେ ଆସିଲୁ ମନ	୧୦୬
ତ	କେଣେ ନ ଶୁଣ ଯେ	୭୮
ଖ	କେତେ କହ୍ନିଲେ ତୋତେ	୧୯୩
ଦ	କେତେ କାଳ ହେଲୁ	୨୧୨
ଧ	କେତେ ପରି ଡାକିଲେ	୭୬
କ	କେତେ ବେଳକୁ	୬୮

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
ଢ	କେତେ ବୋଲି ମୋ ଦୁଃଖ	୨୫୮
ଯୁ	କେ ପଥ ବଣାକଲି ରେ	୧୫୨
	କେବଣ ବରହ୍ମବାଳା	୦୩୫
ଖ	କେବେ ନ ଥିବ ରୁଷା	୧୭୦
	କେ ମୁଁ କି ଜାଣେଇ ମା	୧୩୯
	କେଶରକୁଞ୍ଜ (ନବାନୁରାଗ)	୩୧
	କେଶବଦେବ ଗୃଆଳୀଗଣ	୯୧
ଜ	କେ ସହି ମାପ ମୂଲରେ,	୧୫୧
	କେ ସେ ମାପମ୍ଳିଆ	୧୫୬
	କୋଇଲି	୯
ଞ୍ଜ	କେ.ପାଇଲି ଯେ ସେ କି	୨୦୩
	କ୍ଷଣକୁ କ୍ଷଣ ପର ପ୍ରେମ	୨୩୬
ଘ	ଗଲାବେଳେ ମୋ ଜୀବ	୮୩
	ଗୁଣମଣିଙ୍କ ଗୁଡ଼	୨୩୭
ଟ	ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମାଙ୍କୁ ଆସ ବୋଲି ରେ	୧୩୫
	ଗୋଷ୍ଠାଖଣ୍ଡଲ କୂଳ	୧୬୦
○	ଘନକୃଷ୍ଣ ମାର ମୁଖ	୨୪୪
	ଘନଶ୍ୟାମ ପ୍ରେମ ଭାବନା	୧୮୨
ଡ	ଘୁଁହାରେ ନିକୁଞ୍ଜ ଶେଯକୁ	୨୦୧
ସ	ଘୁଁହିଗଲି କି ଭଙ୍ଗୀରେ	୨୩୩
	ଘୁହଁ ନାହିଁ ସରକଣ୍ଠ	୨୩୮
	ଚଟାଉ ଗୁନ୍ଦ (କେଉଁ ବଦେଶୀ)	୨୭୨
ଡ	ଚନ୍ତରେ ସ୍ୱାନ୍ତ ନିରନ୍ତର	୯୬
	ଛଇଲବର ଗ୍ରାମୁରେ	୧୩୨

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
ବ	ଜଗବନ୍ଧୁ ଦ୍ୱୟାକ୍ତ	୧୦୮
	ଜଣାଗଲ୍ କାହିଁକ	୧୨୯
ଓ	ଜଣାଗଲାନି ଋଲ ଋହିଁଣି	୧୮୩
ଜ	ଜନମିଥିଲେ ଶ୍ରୀବ୍ରଜେ ମୁଁ	୮୮
ଭ	ଜନେ ଜାଣିଲେଣି	୨୩୦
	ଜୟତୁ ଜୟତୁ (ଶ୍ରୀରାଧା ନକ୍ଷତ୍ରମାଳା)	୧
	ଜୟ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ବୋଲ୍	୧୧୩
	ଜଳ ଆଣି ଯାଇ [ପୂର୍ବାନୁରାଗ]	୩୩
	ଜଳଦ ଚଉତିଶା [କେଉଁ ପଥିକ]	୨୬୫
	ଜାଇଫୁଲ ଚଉତିଶା [କେଉଁ ଚର)	୨୬୯
ଭ	ଜାଣିଲି ସଖି ତୋ ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ	୨୨୦
	ଜୀବନ ବନ୍ଧୁ ମାଗୁଣି	୨୫୭
	ଜୀବନ ଯିବ ପର	୧୪୩
	ଜୁହାର ଶ୍ରୀଗୋପାଳ ବାଳଙ୍କୁ	୧୦୧
	ଜୁହାର ସେ ମୋହନ ପ୍ରୀତିକ	୧୨୭
ଜ	ଡାକର ରାଧାରମଣ ବୋଲି,	୨୨୫
ଶ	ତାକୁ କେ କ କହିଦେଲା	୨୫୧
	ତୋତେ କହିଲିପରି	୧୭୨
ଙ	ତୋତେ ଭୁଞ୍ଜି ପ୍ରାଣସଖି	୨୦୪
ଛ	ତୋତେ ଯଦ ନ ଲାଗିଲାନି	୧୯୩
	ତୋ ପୀରତି ଲାଗିରେ	୨୩୭
ହ	ତୋ ରୂପ ପ୍ରତି ଦଣେ	୨୬୦
ଢ	ଥରେ ଦେଖିଛୁ ଯେ	୬୭

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
ଢ	ଦୟା ନ କରନ୍ତୁ	୧୬୮
ବ	ଦୟାମୟ ଢଶିବ	୭୭
	ଢଶୁଛ ତ ଭନ୍ଦେ ପର	୧୮୧
	ଦୁଃଖ ରଖି ନବୀନା	୨୫୫
ଙ	ଦୁଃଖ ସିନ୍ଧୁରେ ବନ୍ଧୁ	୨୪୪
	ଦୁଃଖିଧନ ଚନ୍ଦ୍ରାନନ ରେ	୧୧୯
ଞ	ଦେଖାଇବକ ସତେ ଦଇବ	୭୨
	ଦେଖିଲେ ଦେଖିଲପର	୨୨୭
	ଦେଖିଲେ ପସଣ ପିବ ଗୁଡ଼	୧୩୫
ନ	ଦେଲ ସବ୍ବି କୁଲକୁ ଟେକ	୧୪୨
	ଦୋଳଗୀତ (ଶ୍ରୀନନ୍ଦଗୃହିଣୀ)	୧୮
ଛ	ଧନ୍ୟ ସଜନୀ ଧନ୍ୟ!	୨୧୭
ଡ	ଧର ଧରବ କ	୮୩
ଣ	ଧୀରେ ସମୀରେ ବସି ଡାକୁଛି	୧୯୭
	ଧୃତକ ଧରବ ରେ	୧୩୩
	ନନ୍ଦନପୁନ ଇନ୍ଦୀବର	୧୯୭
ଖ	ନନ୍ଦସୁତ ସୁନ୍ଦର ପୁରନ୍ଦରଙ୍କୁ.	୯୩
	ନବାନୁରାଗ (ରାଧା ପଞ୍ଚରତ୍ନ)	୨୦
	ନବାନୁରାଗ (କେଶରକୁଞ୍ଜ)	୩୧
ଜ	ନବୀନା ଦେନ କା ମନା ରେ	୨୬୫
	ନୟନରେ ନାଚୁଛି ତୋ ରୂପ	୨୬୭
	ନା ବୋଲ କେତେ କହିଲ	୧୮୪
ଡ	ନାହିଁ କରଦେ ରେ	୧୭୮

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
	ନିଦ କେଣେ ଦେଲୁ ଭୃଙ୍ଗି	୧୫୯
	ନିଶି ଚତୁର୍ଥ (ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣ ପ୍ରାତଃସ୍ମରଣାମୃତ)	୫
ଥ	ନୀପାରୁଢ଼ ବ୍ରଜଶଶି କରୁ ବାସ	୯୫
ଘ	ନୂଆଁ ସ୍ନେହେ ଯା	୨୫୩
	ପଙ୍କଜଲପନା ଦୁଃଖୀ ନୋହିବୁ	୨୬୨
	ପଥ ଛଡ଼ଦେ (ବନମାଳୀ ଗୀତ)	୩୫
	ପରମେଶ୍ୱର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ	୮୯
ଙ୍କ	ପରସ୍ପର କେଣେ ମନ	୧୭୧
ଙ୍ଗ	ପରିକର ପରି କର ପରିଣତ	୨୪୭
	ପରିପନ୍ଥି ଗରବ ଗିରି	୨୦୪
	ପୀୟୂଷ ଭଷି ଭସି ଯାଉଛି	୨୩୫
	ପୂର୍ବାନୁରାଗ (ଜଳ ଆଣିଯାଇ)	୩୩
ତ	ପ୍ରାଣ ମିତଣୀରେ ଫିଟାଇ କହ	୨୨୧
	ପ୍ରାଣସଙ୍ଗିନୀରେ ଦେଖିଆ	୨୧୨
	ପ୍ରାଣସହି ପିଠି କଲେ କେ କାହାର	୨୫୧
ଦ	ପ୍ରେମ ଚିନ୍ତାମଣିକି କେ	୨୫୪
ଭ	ବଞ୍ଚାଇ ସଜନୀ ମୋତେ	୨୦୦
	ବନମାଳୀ ଗୀତ (ପଥ ଛଡ଼ଦେ)	୩୫
	ବନ୍ଧୁ ମୋ ନଈଙ୍କ ଆଶାରେ	୨୪୨
	ବରଜ ଶିଖି ସହି ଯିବନ୍ତି ସରି	୨୦୬
ଧ	ବାଉନି ବାଉନି ରେ ଗୁଣ	୧୭୪
ନ	ବାଜୁଛି ମହି ବାଜାରେ	୨୦୬
ପ	ବାଣି ଜନନି ଶୁଣି ଜଣାଣ	୯୨

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
ଙ୍କ	ବାରୀ ନୁହେଁ ନାରୀ ମନ	୨୬୪
	ବଧୂ ଗୃହେଁ ଘଲେ	୨୩୯
ଜ	ବରଞ୍ଚ ଭଲ ପାଞ୍ଚଲ ରେ	୧୬୮
	ବିଳାପ (କୀର୍ତ୍ତିଦାସୁତାଙ୍କ ରୂପଗୁଣ)	୪୦
	ବିଳାପ (ରାସେଶ୍ୱରୀ ପଦ ସରୋରୁହ)	୪୪
	ବିଳାପ (ଶ୍ରୀବୃଷଭାନୁ କୁମାରୀଙ୍କର)	୫୨
	ବନ୍ଧୁ ନାରୀ କର ମୋତେ	୨୩୧
	ବୁଡ଼ିଗଲୁ ଶ୍ୟାମ ପ୍ରେମରେ	୨୧୪
	ବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟ (ଶ୍ରୀରାଧାଗୋବିନ୍ଦ କୀର୍ତ୍ତନ)	୫୮
କ	ବଂଶୀ ବାଜୁଛି କାହାର	୧୨୩
ଡ଼	ବ୍ରଜକିଶୋର କେସେଠି ହେଜ	୯୮
ଠ	ବ୍ରଜକୁ ଫେର ଆସିଛି	୧୧୭
ଫ	ବ୍ରଜ ଜନ ନେହ ସମ୍ପତ୍ତି	୬୯
ବ	ବ୍ରଜବନକୁ ମନ ଯା ଚାଲି	୧୦୫
	ବ୍ରଜବଧୂକୁ ପଥ କେ ହୁଡ଼ାଇଲା	୧୪୭
	ବ୍ରଜବଧୂ ତୋତେ ବଳେଇବା	୨୧୫
ମ	ବ୍ରଜବଧୂ ପରି ମୋତେ	୧୫୭
	ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ତରଣି ତନୟା ତରଣୀରେ	୨୨୪
	ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ସହି	୨୧୩
ଭ	ଭଜମନ ବ୍ରଜବନ	୧୦୪
ଭ	ଭଜ ମନ ରାଧେ କୃଷ୍ଣ	୧୧୧
	ଭଜ ମନ ହରି ପ୍ରାଣ	୧୧୧
ଜ	ଭାଙ୍ଗିଲା ଉତ୍ତରୁ ମାନ	୧୮୧

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
ଭ	ଭାବ ଭାବ ବନ ନାଶି କାଳ	୮୧
ଙ୍କ	ଭାବଲେ ଭାବଲ ପରିରେ	୧୧୫
	ମଜ୍ଜା ମଜ୍ଜାଇଲ ନ ଯାଇ	୨୫୭
	ମଦନ୍ମୋହନ ମନ୍ମୋହନ ରେ	୧୭୭
ଠ	ମଧୁର ମଧୁରପୁ ବପୁ ଦଅନ୍ତୁ	୯୦
ଥ	ମନକୁ ମନ ମୋ ଧନ	୨୬୭
ଭ	ମନ ରହ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କି	୧୧୨
ମ	ମନଲଙ୍ଖା ପୀରତି କେ କଳନା	୨୪୯
	ମନରୁ ଯାଉ ନାହିଁ	୨୬୩
ଚ	ମନସଜ ମନ ମୋହନ	୨୨୨
	ମନେ ପଡ଼ୁଛି ରେ ସେହି ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ	୧୪୫
ଙ୍କ	ମହାଭାବରୂପ ଭାବ ରେ ମାନସ	୧୧୩
	ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ରେ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ	୧୬୯
ର	ମାନ କରିଥିଲି	୧୪୭
	ମାନସ ଚିନ୍ତ ଗୋପାଳଙ୍କୁ	୯୯
ଯ	ମାନସ ଭାବ ରାଧାମାଧବ	୧୦୫
ଣ	ମାନସରୁ ଯିବକି ସେ ଭାବନା	୭୩
	ମୁଁ କି ମୃତ ବୁଦ୍ଧି କଲି ରେ	୧୬୫
	ମୁଁ ଗୁଣ୍ଡଦେନ୍ତ କ ଦଣାଦେଲେ	୭୫
ଙ୍ଖ	ମୁଁ ତ ଜାଣି ଜାଣି କରିଛି ମାନ	୧୪୯
	ମୁରୁଛି ନୁହଇ ମନ ବନ୍ଧ	୨୬୮
ଜ	ମୁଁ ଶ୍ୟାମବନ୍ଧୁ ଭଳିକି ଗୋ	୧୫୬
ଯ	ମୁହାଁମୁହିଁ କିଶୋର	୧୩୬

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
ଶ	ମୂର୍ଚ୍ଛିବା ପଦାର୍ଥ କି ସେ	୧୪୩
	ମୃଦୁବାଣୀ ଅରେ ଶୁଣା ରେ	୨୫୦
	ମୋ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରମା ପର	୧୧୯
ର	ମୋ ଜୀବର ଜୀବନ	୧୫୯
ଲ	ମୋତେ ଲଗାନା ରେ ବ୍ରଜବଧୂ	୧୩୦
ଭ	ମୋ ଧନ ଯିବପର	୭୪
	ମୋ ମନରୁ ଯାଉ ନାହିଁ	୧୪୧
ଶ	ମୋହନଙ୍କୁ ରୁଷିବ କି	୧୮୭
	ମୋହନ ଦେଖିଲେ ତୋତେ ରେ	୨୧୯
ଷ	ମୋହନ ନୟନାଞ୍ଚଳ ନାଚଲନି	୧୨୨
	ମୋହନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସଙ୍ଗିନୀ ରେ	୧୨୮
	ମୋହନ ମାଧୁରୀ	୧୯୧
	ମୋହନ ଯା ଯା ତୁ ଛୁଅଁ ନା	୧୨୮
	ମୋହନ ସ୍ମିତ ଚହ୍ଲା ପଡ଼ିଲ ମା	୧୨୭
	ଯାଚ କଥା କୁହାଯିବ ରେ	୧୭୨
ଛ	ଯାହା ଭାଳଥିଲ ହୋଇଥିଲେ	୧୬୦
ଜ	ଯାହାର ସେ ପ୍ରାଣଧନ	୨୦୯
	ଯିବ ଏ ଜୀବନ ଯିନାଠେ	୧୫୪
	ଯିବା ଚବ ପବଣ ସଙ୍ଗିନୀ	୧୯୨
	ଯେ ଦେଖିଛୁ ସେ ଯିନାରେ	୨୧୮
ମ	ଯେ ପୀରତି କରଛୁ	୨୩୩
କ୍ଷ	ରସ ମାନସ ବାଧିକେଣ	୧୦୩
	ରସ ସରସି ବଶାଦେ ରେ	୨୫୯

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
ଙ୍ଖ	ରମ୍ଭା ଯାଇକି ରୁଷା ରୁଷିଠା	୧୭୩
ଷ୍ଠ	ରାକେନ୍ଦୁ ମୁଖି ରସେଶ୍ୱରୀ	୮୪
ଖ	ରାଧା ରୁଷିଛୁ ମୋହନଙ୍କୁ	୧୭୦
ଲ୍	ରାଧାକୃଷ୍ଣ ନାମ ଚିନ୍ତାମଣିକି	୧୦୨
ଘୂ	ରାଧା ଗୋବିନ୍ଦ ଭଜରେ	୧୦୯
	ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ବୋଲି ପଳାରେ	୧୧୬
	ରାଧା ପଚ୍ଛରନ୍ତି (ନବାନୁରାଗ)	୨୦
ଙ୍କ	ରାଧା ପରି ରାଧା ସିନାରେ	୨୨୮
	ରାଧା ସ୍ୱତ ହସାରୁ ବାହାର	୨୨୬
ଗ	ରାଧେ ଶ୍ରୀପଦାବ୍ଜ ଦିଅଁ ଦରଶନ	୮୫
	ରାମେଶ୍ୱରୀ ପଦ (ବିଳାପ)	୪୪
	ଲଗି ଲଗି ସଙ୍ଗିନୀ ମୋତେ	୧୩୯
ଚ	ଲେଖି ଅନନ୍ତ ଗୋ ତୋ ରୂପ	୨୨୧
	ଶଚୀ ନନ୍ଦନ ପାହି ପ୍ରଭୋ	୬୪
ଯ	ଶୁଣ ସଜନୀ କାଳି ରଜନୀରେ	୨୪୦
	ଶୁଣା ଯିବକ ସେ ଶ୍ରୀମୁଖରୁ	୮୫
	ଶ୍ୟାମ ଅପରାଧୀନୀ ମୁଁ ସଙ୍ଗିନୀ	୧୩୬
	ଶ୍ୟାମ ଅପବାଦ	୧୬୪
	ଶ୍ୟାମକୁ ଜୁହାର	୧୨୬
	ଶ୍ୟାମ ଦୁରାଶା ବଢ଼ାଇ	୨୭୯
ଜ	ଶ୍ୟାମର ଚୋରି କଥା ନାହିଁକି	୧୯୯
ଫ	ଶ୍ୟାମ ବୋଇଲେ ଗୋ ଡରି ମୁଁ	୧୭୨
	ଶ୍ୟାମ ଯା ଯା ଜୁହାର	୧୩୪

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
ଶ	ଶ୍ୟାମଲ ନିର୍ମଳ ଜଳଧର ଛବିକ	୧୬୨
	ଶ୍ୟାମ ସରି ରାଧା ସୁଧାକର ମୂର୍ତ୍ତି	୨୧୭
	ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ମୁରଲୀ	୧୨୫
	ଶ୍ରୀଗୁରୁଦତ୍ତ ତନୁ ଏବେ	୬୪
ଯ	ଶ୍ରୀ-ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ପଦ ବନ୍ଦରେ	୧୦୧
	ଶ୍ରୀ ବୃଷଭାନୁ କୁମାରୀ (ବିଳାପ)	୫୨
	ଶ୍ରୀ ବୃଷଭାନୁଜା ପ୍ରେମନାମାବଳୀ (ଇର୍ଥଂସର୍ବାର୍ଥଦା)	୨
	ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣ ପ୍ରାତଃସ୍ମରଣାମୃତ (ନଣୀ ଚତୁର୍ଥ)	୫
	ଶ୍ରୀ ରାଧାଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ କୀର୍ତ୍ତନ (ବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟ)	୫୮
	ଶ୍ରୀରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ଯେ	୭୧
	ଶ୍ରୀ ରାଧା ନକ୍ଷତ୍ରମାଳା (ଜୟନ୍ତି ଜୟନ୍ତ)	୧
ଯ	ସଙ୍ଗିଣୀ ରେ ରସରଙ୍ଗିଣୀ ରେ	୧୬୭
ଝ	ସଡ଼ ଯିବନି ଲୋଡ଼ ଲୋଡ଼	୨୬୧
	ସରଧାରେ କର ମନ	୧୦୩
	ସରଧାରେ ଧାଇଁ ଶ୍ରୀରାଧା	୧୧୭
○	ସହଚରି ଏକା ରହିଛନ୍ତି	୧୮୯
	ସହି ଅଣ୍ଟିଲ ନାହିଁ କି	୧୯୮
ଙ	ସହି ଏହିଟି ପଶୁପୀ ଲମ୍ପଟିଆ	୧୯୪
	ସହି କି ବ୍ରତ କରି ବର ପାଇଲୁ	୧୯୭
	ସହି ତୋ ପରି କେହି ଦିଶୁନାହିଁ	୨୦୮
	ସହି ରେ କି ମାନ କରି ବରଜିଲି	୧୪୫
	ସହି ରେ ହେଜିଲିନି ବଞ୍ଚନା	୨୦୫
ଔ	ସହି ଯେହି ଏ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ରକୁମାର	୨୧୯

	ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
	ସାଜ ସାଜ ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ଆସିବେ	୨୦୧
	ସାରସଜ ସାରସ ଲପନା	୨୩୭
	ସୁନ୍ଦର ତୋତେ ଏ ସ୍ତବକ ରେ	୧୭୬
	ସେବୁଛୁ କେ ସେଠି ସେ	୯୭
	ସେ ସିନା ନୂଆ କରେ	୨୦୨
ଫ	ସ୍ବରେ ଦେଇ ବନ୍ଧୁ ନ ଯାରେ	୨୪୬
ଧ	ସ୍ବପନେ ବଲ୍ଲେକଲ ରେ	୯୪
	ହସି ହସିରେ ଝୁହିଁବା ଢଶୁଛି	୨୪୧
	ହା ଗୋଷ୍ଠ ପୁରନ୍ଦର ନନ୍ଦନ ହେ	୮୬
	ହେଠି ରୋ ଶ୍ୟାମ ବନ୍ଧୁକୁ	୨୦୮
	ହେଠି ମା କେଠି କୁଞ୍ଜକୁଟୀରେ	୧୪୦
	ହୋର ରଙ୍ଗେ ବହରି	୨୩୦

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଦ୍ୟାବଳୀ

ଶ୍ରୀରାଧାନକ୍ଷତ୍ର ମାଳା

ଜୟତି ଜୟତି ରାଧା ଶ୍ରୀବ୍ରଜାରଣ୍ୟ ରାଜ୍ଞୀ ।
ଜୟତି ଜୟତି ରାଧା କୃଷ୍ଣ ବକ୍ଷୋଽବ୍ଜଭୃଙ୍ଗୀ ।
ଜୟତି ଜୟତି ରାଧା ଗୋପୀକାମୌଳିମାଳା
ଜୟତି ଜୟତି ରାଧା ସ୍ୱାମିନୀ ସା ମମାସ୍ତୁ । ୧ ।
କୀର୍ତିଦା ପ୍ରାଣଭୂତା କୋଽପି ସାଧ୍ୱୀବରିଷ୍ଠା ।
ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦରୂପା ସ୍ୱାମିନୀ ସା ମମାସ୍ତୁ । ୨ ।
ସର୍ବୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟଶାଳିନୀ ରମଲୀଳାଧିଦେବୀ ।
ସର୍ବଶୋଭାବରେଣ୍ୟା ସ୍ୱାମିନୀ ସା ମମାସ୍ତୁ । ୩ ।
ଶ୍ରୀମହାଭାବବର୍ଷ୍ମା ଶ୍ରୀହରେଃ ଶର୍ମସଦ୍ମା ।
କଙ୍କଷ କଳ୍ପବଲ୍ଲୀ ସ୍ୱାମିନୀ ସା ମମାସ୍ତୁ । ୪ ।

ଶାତକୁମ୍ଭାଭଗାତ୍ରୀ ଦିବ୍ୟମାଙ୍ଗଲ୍ୟ ସୂତ୍ରୀ ।
ଗାଢ଼ବାଧାଲବ୍ଧୀ ସ୍ୱାମିନୀ ସା ମଦାସ୍ତୁ । ୫ ।
ଚୀନଚେଲାଭବସ୍ତ୍ରା ପର୍ଣ୍ଣଶୁଭ୍ରାଂଶୁବକ୍ତ୍ରା ।
ଫୁଲ୍ଲରାଜୀବହସ୍ତା ସ୍ୱାମିନୀ ସା ମଦାସ୍ତୁ । ୬ ।
କଞ୍ଜକର୍ପୂରଗନ୍ଧା ଶୋଣ ପାଦାରବନ୍ଦା ।
ବ୍ରହ୍ମରୁଦ୍ରେନ୍ଦ୍ରବନ୍ଦ୍ୟା ସ୍ୱାମିନୀ ସା ମଦାସ୍ତୁ । ୭ ।
ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରାଦଭିନ୍ନା ସର୍ବଦା ସୁପ୍ରସନ୍ନା-
ଭୀଷ୍ଟଦା ଶ୍ରୀଲନାମା ସ୍ୱାମିନୀ ସା ମଦାସ୍ତୁ । ୮ ।
ଇତି ଶ୍ରୀ ଲୋକନାଥଦାସ ଗୋସ୍ୱାମୀନା
ବିରଚିତା "ରାଧା ନକ୍ଷତ୍ରମାଳା" ସମାପ୍ତ ।

ଶ୍ରୀବୃଷଭାନୁଜା ପ୍ରେମ ନାମାବଳୀ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରାୟ ନମଃ ॥
ଇତ୍ଥଂ ସର୍ବାର୍ଥଦା ରାଧା, ପ୍ରେମ ନାମାବଳୀ ଶୁଭା ।
ଯସ୍ୟାଃ କୀର୍ତ୍ତନ ମାତ୍ରେଣ, ଶ୍ରୀ ଗାନ୍ଧର୍ବ ପ୍ରସୀଦତି ।
ଜୟ ଶ୍ରୀରାଧିକେ, ଜୟ ଗାନ୍ଧର୍ବିକେ,
କୃଷ୍ଣପ୍ରାଣାଧିକେ, ଚୀନଚେଲାଂଶୁକେ ! ଧ୍ରୁ ।
ଶ୍ରୀକୀର୍ତ୍ତିଦାପୁତ୍ରି, ମହାଭାବ ଗାତ୍ରି,
ରମୋମାଧିଷ୍ଠାତ୍ରି, ଗୋପୀ ପ୍ରେମପାତ୍ରି । ୧ ।

ପାରଲାଖେମଣ୍ଡିରେ ଶ୍ରୀ ଲୋକନାଥ ଦାସ ଗୋସ୍ୱାମୀ ନାମରେ ପରିଚିତ, ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଶ୍ରୀ ବିନାୟକ ଦାସ ଗୋସ୍ୱାମୀ ମହୋଦୟ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ କବି ଶ୍ରୀ ଗୋପାଲକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୋପଦେଷ୍ଟା ଗୁରୁଥିଲେ । ଏଣୁ କବି ଆପଣା ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ପବିତ୍ର ନାମରେ ଏହି "ଶ୍ରୀରାଧା ନକ୍ଷତ୍ରମାଳା" ରଚନା କରିଥିଲେ ।

ମାଧୁର୍ଯ୍ୟଣାଂପୂର, ହେ ଶ୍ରୀରାସେଶ୍ୱର,
ସ୍ଥିର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଗୌର, ସୌଭାଗ୍ୟମଞ୍ଜୀର । ୨ ।
ସ୍ୱାଧୀ ଗୋଷ୍ଠଗର୍ବି, ଗୋଲୋକାଧିଦେବି,
ସ୍ୱାମିନି ମାଧବି, ଶ୍ରୀବାର୍ଷଭାନବି । ୩ ।
ମୁଖେନ୍ଦୁ ଭାସିନି, ଶ୍ୟାମାଙ୍କବର୍ତ୍ତିନି,
ଧ୍ୟଧ୍ୱନିହ୍ଲାଦିନି, ହେ ଦୁଃଖଧ୍ୱଂସିନି । ୪ ।
ହେ କୁଞ୍ଜଗେହିନି, ହେମାବ୍ଜଦେହିନି,
ଗୋବିନ୍ଦ ମୋହିନି, କାରୁଣ୍ୟବାହିନି । ୫ ।
ରୁଚିର ପକ୍ଷ୍ମପାଳି, ରୁଷ୍ଟଜନ୍ମଖରାଳି,
ସର୍ବଦା ପରିଚାଳି, ଶୁଦ୍ଧ ସଦ୍‌ଗୁଣାବଳି । ୬ ।
ନିତ୍ୟ ନୂତନକାୟେ, ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ପ୍ରିୟେ,
ତ୍ରୁଣ୍ୟେ ରତ୍ନାଳୟେ, ପଶୁପରାମାଶ୍ରୟେ । ୭ ।
ଇନ୍ଦୀବ୍‌ଜପରିମଳେ, ବିଧୂବ୍ରତଶୀତଳେ,
ନବନୀତ କୋମଳେ, ନିଜ ଦାସୀ ବତ୍ସଳେ । ୮ ।
ଅଖିଳ ଶକ୍ତିବରେ, ଜଗଦେକବନ୍ଧୁରେ,
ମଧ୍ୟମିତ ଭଙ୍ଗୁରେ, ମଣି ଗୁଞ୍ଜୁ ନୂପୁରେ । ୯ ।
ଗୋକୁଳାଠଘାଶେ, ସଦ୍ଭାବତଂସେ,
ନିର୍ଲିପ୍ତନିର୍ଦୋଷେ, କୋଟୀନ୍ଦୁପ୍ରକାଶେ । ୧୦ ।
ଅଭିନବପ୍ରମଦେ, ନଟନବିଶାରଦେ,
ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ବରହ୍ରଦେ, ଭ୍ରମଭୟବରଦେ । ୧୧ ।
ସତ୍ପଥେସୁବ୍ରତେ, ଯଶୋଦାଲାଳିତେ,
ଷଡ୍ୱୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତେ, ସ୍ୱୀୟ ପ୍ରେମାର୍ପିତେ । ୧୨ ।
ଅଶ୍ରୁସାତ୍ତ୍ୱିକାଙ୍ଗି, ଚଳାପାଙ୍ଗଭଙ୍ଗି,
କୃଷ୍ଣସ୍ୟାବ୍ଜ ଙ୍ଗି, ଗୋବିନ୍ଦପ୍ରିୟାଙ୍ଗି । ୧୩ ।

ଜୟଶ୍ରୀ କମଳନ, ତ୍ରିବଳସୁଶୋଭନ,
ସିନ୍ଦୂର ତିଳକନ, ରମା ଶ୍ରୀବଜୟନ । ୧୪ ।
ଶମ୍ଭୁ ମଦମର୍ଦ୍ଦନ, ଗୋଷ୍ଠଶୁଭବର୍ଦ୍ଧନ,
କୃଷ୍ଣମୟୂବଳଗିନ, ଲଳିତାମ୍ବସଙ୍ଗିନ, । ୧୫ ।
ମପ୍ରେକ୍ଷଣର୍ଥେ ପୂତେ, ନଜାଳୀ ପ୍ରସିତେ,
ଲ୍ଲବଣ୍ୟାମ୍ବୁଧୌତେ, ସ୍ୱଚ ବସ୍ତ୍ରାଙ୍କିତେ । ୧୬ ।
ହେ ଧୀରନ୍ତ ଧୀବର, ନିତ୍ୟାନନ୍ଦପୁରେ,
ବନ୍ଧୁ ଜୀବାଧରେ, କେଶାଦ୍ୟ ଗୋଚରେ । ୧୭ ।
ହର କର ଶୃଙ୍ଖଳେ, ଜୟଜଗନ୍ମଙ୍ଗଳେ,
ମଦବାକ୍ଷି ନର୍ମଳେ, ପାକାନ୍ତ କୌଶଳେ । ୧୮ ।
ସୁଧା ଧାରସ୍ମିତେ, ହେ ନର୍ମ ପଣ୍ଡିତେ,
ସୁସ୍ନିଗ୍ଧେଽବ୍ଜହସ୍ତେ, ଵଦଗ୍ଧେ ଵମିତେ । ୧୯ ।
ସ୍ମରଭ୍ରୂକାର୍ମୁକେ, ରତ୍ନଗ୍ରୈବେୟକେ,
ପୀୟୂଷବାଣକେ, ଲସଦୋର୍ବଲ୍ଲିକେ । ୨୦ ।
ସୌଭାଗ୍ୟରେଖିକେ, ବକ୍ରଶଳାକକେ,
ଲୋଲନ୍ନିଳାଳକେ, ସଙ୍ଗୀତ କୌତୁକେ । ୨୧ ।
ପ୍ରୋଜ୍ଜ୍ୱଳକଜ୍ଜ୍ୱଳେ, ଚଳଦୃଗଞ୍ଚଳେ,
ସୁଜହ୍ନକୁନ୍ତଳେ, ଶ୍ରୀଳ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳେ । ୨୨ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାନୁଶୀଳେ, ହେଲୋଲକୁଣ୍ଡଳେ,
ଗୋବନ୍ଧାନୁକୂଳେ, ସ୍ୱକେଳ ବହ୍ୱଳେ । ୨୩ ।
ମାଣିକ୍ୟ ଭାରଦେ, ହରପ୍ରେମୋନ୍ମଦେ,
କଳାସୁକୋବଦେ, କୃଷ୍ଣର୍ମ୍ମପ୍ରଦେ । ୨୪ ।
କ୍ରୀଡ଼ାଧୌରେୟକେ, ଦିବ୍ୟାଙ୍ଗୁଳୀୟକେ,
ଘୋଣାଗ୍ରାମୌକ୍ତିକେ, ସ୍ତ୍ରୀମୌଳି ମାଳିକେ । ୨୫ ।

ସୁକାନ୍ତେ ସଶ୍ରୋଣି ରମ୍ଭୋରୁ ସୃଗ୍‌ବିଣି,
କୋକଳାଭାଷଣି, ଓ କାର ରୂପିଣି । ୨୬ ।
ମତ୍ତେଭଗାମିନି, ଚକ୍ରବାକସ୍ତନି,
ବଲ୍ଲକୀବାଦିନି, ଗୋଲୋକବାସିନି । ୨୭ ।
ସୁପର୍ଣ୍ଣ ରଚର୍ଚ୍ଚିକେ, ଚମ୍ପକଦ୍ୟୋତକେ,
ମହାଲକ୍ଷ୍ମାଂଘ୍ରିକେ, ସୁରକ୍ତାଲକ୍ତକେ । ୨୮ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାଦଶନେ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟବଲୁନେ,
ବିପଦ୍‌ବିଧୂନନେ, ପ୍ରସୀଦ ପ୍ରସନ୍ନେ । ୨୯ ।
ଦିବ୍ୟରତ୍ନାଙ୍ଗଦେ, ଗୁରୁମନ୍ଦଭୃନ୍ଦେ,
ଗୋବିନ୍ଦ ଭଙ୍ଗଦେ, ନତୋଽସ୍ମି ତେପଦେ । ୩୦ ।
ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ବିରଚିତ
ଶ୍ରୀବୃଷଭାନୁଜା ପ୍ରେମ ନାମାବଳୀ ସମାପ୍ତ ।

ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣ ପ୍ରାତଃ ସ୍ମରଣାମୃତ

ରାଗ—ନଳିନୀଗୌଡ଼ା

[ଗାନ କଳସାବାଣୀ]

ନିଶି ଚତୁର୍ଥ ଯାମରେ ଶ୍ରୀ ନବଦ୍ୱୀପରେ
ଚେତି ସଚୀସୁତ ବସି ପଲଙ୍କ ଉପରେ । ୧ ।
ବୃନ୍ଦାବନରେ ଶ୍ରୀରାଧା କୃଷ୍ଣ ଉତ୍ଥାପନ ।
ଲୀଳା ଭାବୁ ପ୍ରେମାବ୍ଧିରେ ମଗ୍ନ ହେଲ ମନ । ୨ ।
ଅଥାନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀବ୍ରଜେ ରବିସୁତା ତୀରେ ।
ବୃନ୍ଦା ମିଳିଲେ ନିଭୃତ କୁଞ୍ଜ ଅଗଣାରେ । ୩ ।

ବୃନ୍ଦା ଆଗମନ ଦେଖି ଦ୍ୱିଜରାଜ ଧୀରେ ।
ବିହିଲେ ମଧୁର ଧ୍ୱନି ଲତା ବିଟପିରେ । ୪ ।
ଦ୍ରାକ୍ଷା ଲତାରୁ ଅଇଲେ ସାରିକା ନିକର ।
ନାରଦ ପରି ମଣ୍ଡିଲେ ନିକୁଞ୍ଜ ଶିଖର । ୫ ।
ରସାଳ ଶାଖାରେ ପିକ କରକରେ ଶୁକ ।
ପିଲୁରେ କପୋତ ଯମୁନାରେ ଚକ୍ରବାକ । ୬ ।
ଅବନିରେ କଲ ତାମ୍ରଚୂଡ଼ ଆମ୍ରେଡ଼ିତ ।
ହଂସଜାରେ ରାଜହଂସ ବଂଶ କଲେ ରୁତ । ୭ ।
ଅନିଳ ବହିଲ ପଦ୍ମ ପରିମଳ ଘେନି ।
ଅଳି ଆଳି ମିଳି କଲେ କେଳିକୁଞ୍ଜେ ଧ୍ୱନି । ୮ ।
କୁଞ୍ଜ ପୁରତର ଭୃଙ୍ଗ ତୃଳରୁ କଳାପି ।
ଭ୍ରମନ୍ତେ ଅଇଲ କେ କା ବାଣୀକି ପ୍ରଳାପି । ୯ ।
ବ୍ରଜବଧୂଙ୍କର ସୁରଙ୍ଗ ନାମ କୁରଙ୍ଗ ।
ପ୍ରିୟା ସଙ୍ଗେ ହେଲ କୁଞ୍ଜ ଅଳିନ୍ଦର ଲଗ । ୧୦ ।
ଲଳିତା ଚମ୍ପକଲତା ଚିତ୍ରା ଇନ୍ଦୁଲେଖା
ତୁଙ୍ଗବିଦ୍ୟା ରଙ୍ଗଦେବୀ ସୁଦେବୀ ବିଶାଖା । ୧୧ ।
ମଞ୍ଜରୀ-ପ୍ରାନ୍ତ ରୂପ ରତି ଲବଙ୍ଗ ରସ ।
ଗୁଣ ବିଳାସ ହୋଇଲେ କୁଞ୍ଜ ଆଶ ପାଶ । ୧୨ ।
ଶ୍ୟାମଳା ବିମଳା ମଧୁମତୀ ଭଦ୍ରାସାରୀ ।
ପାଳୀ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ଆଦି ଯେତେ ଯୂଥେଶ୍ୱରୀ । ୧୩ ।
ସର୍ବେ ମିଳି ନିକୁଞ୍ଜ ପଞ୍ଜର ଜାଳ ପାସେ
ଲୀନ ହୋଇ ରହି ବିଲୋକନ୍ତି ଅନିମିଷେ । ୧୪ ।
ବହୁଳ ବିହଗ ରାବ ଗହଳରୁ କୁଞ୍ଜେ
ଚହଳେ ଚେତିଲେ ରାଧା କୃଷ୍ଣ ଫୁଲସେଜେ । ୧୫ ।

ନିଖିଳ-କେଳି-ସାକ୍ଷୀ ପଞ୍ଜରସ୍ଥ ଶୁକ ସାରି ।
ସର୍ବେ ଡାକନ୍ତି ସ୍ୱ ସ୍ୱ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନାମ ଧରି । ୧୬ ।
ଶୁକ ଭଣେ ଜୟ ଗୋକୁଳ-ମଙ୍ଗଳକନ୍ଦ ।
ଜୟ ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜଯୁବତି ଭୃଙ୍ଗୀ-ଅରବିନ୍ଦ । ୧୭ ।
ଜୟ ପ୍ରତିପଦ-ବିବର୍ଦ୍ଧିତ-ନନ୍ଦାନନ୍ଦ ।
ଜୟ ଜୟ ଗୋବିନ୍ଦ ଅଚ୍ୟୁତ ନତଶନ୍ଦ । ୧୮ ।
ତେଜ ନିଦ୍ରା ଶ୍ରୀ ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କରି ।
ଶୟନ ମନ୍ଦିରକୁ ନ ଯାଇ ଗୋଷ୍ଠେଶ୍ୱରୀ । ୧୯ ।
ଚଳ କୋଳରୁ ବରଜ କୁଳଜା ରାଧାଙ୍କୁ ।
ଦେଖି ପ୍ରାଚୀଦିଗ ବହ୍ନିଲଣି ଅରୁଣକୁ । ୨୦ ।
ସାରି ଧୀରେ ଡାକେ ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀରାଧିକେ ।
ଜୟ ବୃଷଭାନୁସୁତେ ଜୟ ଗାନ୍ଧର୍ବିକେ । ୨୧ ।
ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାଟବୀ-ପଟ୍ଟାଭିଷେକେ ।
ଜୟ ରାସେଶ୍ୱରି ଜୟ ହରି ପ୍ରାଣାଧିକେ । ୨୨ ।
ଉଠ ମଠ ନ କର ଶ୍ରୀ ବୃଷଭାନୁ ଜେମା ।
ବିଲୋକ ଚରମାଚଳେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ରମା । ୨୩ ।
ବରଜ ବରଜଯୁବରାଜଙ୍କୁ ଏଥର ।
ସଜ ହୁଅ ନିଜ ଶଯ୍ୟା ସଦ୍ମକୁ ସତ୍ୱର । ୨୪ ।
ଅଭିମନ୍ୟୁ ଧରି ଆସିବଣି କ୍ଷୀର ଭାର ।
ଜଟିଳା ଡାକବେଟି ଆବୋରି ଗର୍ଭାଗାର । ୨୫ ।
ନିରଳସେ ବିଜେ କର ନ ସରୁ ରଜନୀ ।
ନିଳୟର ମଙ୍ଗଳକୃତ୍ୟ କର ସ୍ୱାମିନି । ୨୬ ।
ସାରି ଗିର ମନ୍ଦିର ହୋଇଲା ନିପତନ ।
ଶ୍ରୀରାଧା ହୃଦ କ୍ଷୀରାବ୍ଧି ମଧ୍ୟରେ ବହନ । ୨୭ ।

ସୁମନସ ସେଜୁ ତୋଳ ଶ୍ରୀରାଧାଙ୍କୁ ଧୀରେ ।
ପହୁଡ଼ାଇଲେ ଶ୍ରୀବ୍ରଜବଧୂ ହୃଦପୁରେ । ୨୮ ।
ମାପମୂଳେ ଥିଲ୍ କଖ୍‌ଖଟୀ ନାମ ମର୍କଟୀ ।
ଡାକଲ୍ ଜଟିଳା ଧର ଅଇଲେଟି ଯଷ୍ଟି । ୨୯ ।
କାହ୍ନା ଅଙ୍ଗେ କାହ୍ନା ବାସ ନୋହିଲ୍ ଗୋଚର ।
ସୋଦ୍ବେଗରେ ନିକୁଞ୍ଜରୁ ହୋଇଲେ ବାହାର । ୩୦ ।
ଆସୁ ରାଧା ଆଳୀ ମେଳେ ଲଳିତା ପାସକୁ ।
ହସି କର ପ୍ରସାରି ସେ ନେଲେ ହୃଦୟକୁ । ୩୧ ।
ଲଲ୍ଲମକ ପୁଷ୍ପ ସ୍ରଜ ସୀମନ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ।
ଦିଶେ ମଦନ-ଜୟ-ଶ୍ରୀପତାକା ପରିରେ । ୩୨ ।
ଇଳାବୃତ-ଧରଣୀରେ ଇନ୍ଦ୍ରଗୋପ ପରି ।
ଗଣ୍ଡର ତାମ୍ବୁଳ ବୋଳ ଦିଶୁଛି ମାଧୁରୀ । ୩୩ ।
ମଧୁସୂଦନ କ୍ରୀଡ଼ାନ୍ତ ବଧୂଳିର ଛବ ।
ବହୁଛି ଅଧର ରୁଚ କଲେ ଆଳୀ ଭାବ । ୩୪ ।
ସିଥିଲ ସିନ୍ଦୂରବନ୍ଦୁ ଦିଶୁଛି ଏମନ୍ତ ।
ଅନୁରାଗ-ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହେଲ ପରାଏ ଉଦିତ । ୩୫ ।
କନକ ଶଙ୍ଖରୁ ହରିତାଳ ଜଳଧାର ।
ସ୍ରବଲ୍ ପରି ଖସି ଲୋଟୁଛି ପୀତାମ୍ବର । ୩୬ ।
ତେଣେ ବୃନ୍ଦୁଁ କିଶୋରଚନ୍ଦ୍ରମା ଲଲ୍ଟକୁ ।
ବ୍ୟକ୍ତ ହୋଇଛି ସିନ୍ଦୂର ମୋହୁଛି ମନକୁ । ୩୭ ।
କଳା ଉପୁରଣ ଖସି ଯାଉଛି ଅଙ୍ଗରୁ ।
କାଳିନ୍ଦୀ ପରାଏ କଳିନ୍ଦ ମହୀଧରରୁ । ୩୮ ।
ପରସ୍ପର ସୁଷମା ସକଳ ସଖୀ ହେଜି ।
ହେଲେ ହସାହସି ସୁଖ ସୁଧାବ୍ଧିରେ ମଜ୍ଜି । ୩୯ ।

ଲଳିତାଙ୍କ କୋଳେ ରହି କାନ୍ଦିଦା କୁମାରୀ
ଡ଼ାଳି ଡୋଳେ ନାଗର ମଘବା ଧୂର୍ତ୍ତ ହରି । ୪୦ ।
କରେ ଥାଉ ବଂଶୀ ମୋ ମୁରଲୀ କାହିଁ ବୋଲି ।
ଧଇଲେ ଅନଙ୍ଗ ମଞ୍ଜରୀଙ୍କ ଭୁଜବଲ୍ଲୀ । ୪୧ ।
ରାଧାସହ ହସିଲେ ବଦନେ ଦେଇ ବାସ ।
ଡାକେ କଖ୍‌ଖଟୀ ଜରତୀ ହେଲାଣି ପ୍ରବେଶ । ୪୨ ।
ହେଜ କୃଷ୍ଣ ତେଜ ଅନଙ୍ଗମଞ୍ଜରୀ ପାଣି ।
ଲାଜେ କିଶୋରୀମଣିଙ୍କି ମାଗିଲେ ମେଲାଣି । ୪୩ ।
ଅପାଙ୍ଗରେ ଅଙ୍ଗୀକାର କରୁ ଗଲେ ଚଳି ।
ଦାସୀ ତଳପରୁ ଛିନ୍ନ ହାର ମୋତି ତୋଳି । ୪୪ ।
କାଞ୍ଚୀ କାଞ୍ଚୁଲି ନୂପୁର ପତଦ୍‌ଗ୍ରହ ଝରୀ ।
ଧରି ସ୍ୱାମିନୀ ଗହଣେ ଗଲେ ପରିଚରୀ । ୪୫ ।
ଯେଝା ଶଯ୍ୟା ନିକେତନେ ପହୁଡ଼ିଲେ ଯାଇ ।
ସେଶ୍ୱରୀଙ୍କ ପଦ ପଣନ୍ତରେ ପୋଛି ଦେଇ । ୪୬ ।
ପାହୁଡ଼ାଇ ଯତନେ ପ୍ରଭୁ ପୀତ ବସନ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କରଇ ପଦ ସମ୍ବାହନ । ୪୭ ।

କୋଇଲି

କୋଇଲି କି ବୁଦ୍ଧି କରିବି ମୁହିଁ ।
କେତେ କହିଲେ ତ ଶୁଣୁ ନାହିଁ ।
କାନନରେ ଏକା ଦିନ ନେଲି । ଆଲେ !
କାଳ ବେଳରେ ଅନ୍ନ ନ ଖାଇଲି ଲୋ ।
କୋଳରେ ବେଳେ ମନ ପୂରଇ । ଆଲେ !
କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରମାକୁ ଧଇଲି ନାହିଁ ଲୋ । ୧ ।

କୋଇଲି ଖୋଜୁଥିବ ମୋତେ ମନେ ।
ଖେଦ ପାଇ କ୍ଷୁଧାରେ କାନନେ ।
ଖେଳାଉ ଥିବ ଲୁହରେ ଡୋଳା । ଆଲୋ !
ଖଳବନ୍ଧୁ କେଣେ ମୋତେ ମା କଲୁ ଲୋ ।
ଖରାରେ ଯାଇ ଥିବନି ଲୁକ ଆଲୋ !
ଖଞ୍ଜନ ନେତ୍ର ମୋ ଦୁଃଖି ସଙ୍ଗାତ ଲୋ । ୨ ।
କୋଇଲି ଗଡ଼ଗଲାଣି ତ କାଳ ।
ଗହନେ ପଡ଼ିଲି କି ଜଞ୍ଜାଳ ।
ଗଲାବେଳେ କେତେ କହିଥିଲି । ଆଲୋ !
ଗଣ୍ଠିଧନ ବେଗେ ଆସିବୁ ବୋଲି ଲୋ ।
ଗୃହକୁ ପନ୍ଥ ଲେଉଟିଥାନ୍ତା । ଆଲୋ !
ଗୋଧୂଳି ଉଡ଼ିବା ହେଲେ ଦଶଣ୍ଡା ଲୋ । ୩ ।
କୋଇଲି ଘାରି ହେଉଛି ହୃଦୟ ।
ଘରୁ ଗଲି ବେଳୁ ମୋ ତନୟ
ଘେନୁଛି ମୁଁ ଆଜ୍ଞା ବୋଲି ମାଗି । ଆଲୋ !
ଘନଶ୍ୟାମ ଯା ହୋଇଲି ଓଲଗି ଲୋ !
ଘୋର ଅନ୍ଧାର ଦିଶିଲା ଦିଶ । ଆଲୋ !
ଘେନି ଗଲି ଶ୍ରୀଦାମ ମୋର ଆୟୁଷ ଲୋ । ୪ ।
କୋଇଲି ନୀଳଉତ୍ପଳ ବରନ ।
ନ ସହିଲି ଦେଖି ମୋ କଦନ ।
ନିକଟକୁ-ଲେଉଟି ଆସିଲା । ଆଲୋ !
ନିଜ ଅଞ୍ଚଳରେ ମୋ ଲୁହ ପୋଛିଲା ଲୋ ।
ନାନା ପ୍ରକାରେ ବୋଧ କରାଇ । ଆଲୋ !
ନାଚି ନାଚି ଗଲା ବଂଶୀ ବଜାଇ ଲୋ । ୫ ।

କୋଇଲି ଶତ୍ରୁ ମୋ ନୋହିଲୁ ସ୍ଥିର ।
ଚାଲି ଚରମେ ଗଲା ଚାହାର ।
ଚନ୍ଦ୍ରାନନ ତୋ ସଙ୍ଗତେ ଯିବ । ଆଲୋ !
ଚରାଅ ଗୋରୁ ତୁ ମୁଁ ପଛେ ଥିବ ଲୋ ।
ଚାହିଁ ବୋଇଲୁ ଘରକୁ ଯାଇ । ଆଲୋ !
ଚାରୁ ରସାଳ ଦଅ ପଠିଆଇ ଲୋ । ୬ ।
କୋଇଲି ଛନ୍ଦେ ଆସି କଂସଚର ।
ଛିଦ୍ର ଲୋଡ଼ୁଛନ୍ତି ଲୁଚି ଚାର ।
ଛେଦ ଦେଇ ତୃଣାବର୍ତ୍ତ ମଲା । ଆଲୋ !
ଛନ୍ଦେ ପୂତନା ବିଷ ପିଆଇଲା ଲୋ ।
ଛାମୁରୁ ଦଣ୍ଡେ ହୋଇଲେ ଭିନ୍ନ । ଆଲୋ !
ଛନ୍ନ ହେଉଛି ମନ ନିଶି ଦିନ ଲୋ । ୭ ।
କୋଇଲି ଜନମିଲୁ କି ଯୋଗରେ ।
ଜନନୀ କରି ମୋତେ ଏ ଘରେ ।
ଜଳ ପୋଛି ନେଇ କାଳ ଗଲା । ଆଲୋ !
ଜଗତ ସୁତଙ୍କ ପରି ନୋହିଲା ଲୋ ।
ଜଣକ ବିନୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ନାହିଁ । ଆଲୋ !
ଜୀବନ ସେହି ମୋର ଧନ ସେହି ଲୋ । ୮ ।
କୋଇଲି ଝାଞ୍ଜି ସମୀରଣ ବାଜ ।
ଝଳ ଦେହରୁ ଯିବନି ହଜ ।
ଝର ପାଣି ପିଇବଟି କେତେ । ଆଲୋ !
ଝାଡ଼େ ବୁଲି ବୁଲି ଧେନୁ ସଙ୍ଗତେ ଲୋ ।
ଝଗଡ଼ ହୋଇ ମୋ ଦୁଃଖୀଧନ । ଆଲୋ !
ଝାଟି ପରାଏ ହୋଇଗଲା ଖିନ୍ନ ଲୋ । ୯ ।

କୋଇଲି ଞତ ଏହି ଏକା ହେଲା ।
ଞମିଷେତ ଘରେ ନ ରହିଲା ।
ଞନ୍ଦା କରଇଲା ସଦା ମୋତେ । ଆଲୋ !
ଞଷ୍ଠୁର ଯଶୋଦା ବୋଲି ଜଗତେ ଲୋ ।
ଞଖିଳ ଦୁଃଖ ହେଲା ତାହାର । ଆଲୋ !
ଞର୍ଦ୍ଦୟ ହୃଦୟ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଲୋ । ୧୦ ।
କୋଇଲି ଟିକାଏ ହୋଇଲେ ଭିନ୍ନ ।
ଟଳଯାଏ ମୋ ବୁଦ୍ଧି ବିଧାନ ।
ଟାପରରେ ଗୋପୀମାନେ ନେଇ । ଆଲୋ !
ଟାକ ରହିଥାନ୍ତି ଘରେ ଲୁଚ୍ଛଇ ଲୋ ।
ଟେକରେ ମୁହିଁ ଡାକୁ ଆକୁଳେ । ଆଲୋ !
ଟାଣେ ହସି ଆସ କଣ୍ଠ ପୋଟାଳେ ଲୋ ।୧୧।
କୋଇଲି ଠୂଳ ହୋଇ ପୁଣ୍ୟ ମୋର ।
ଠାକୁର ନାରାୟଣ ସେବାର ।
ଠିକ ଫଳ ହେଲେ ଲଭ୍ୟ ହେଲା । ଆଲୋ !
ଠିଆ ଘଡ଼ଏ ଘରେ ନ ହୋଇଲା ଲୋ ।
ଠିକରେ ସେ କ ରହୁଛି କ୍ଷଣେ । ଆଲୋ !
ଠେସିଯାଉଛି ମୋତେ ଏଣେ ତେଣେ ଲୋ ।୧୨।
କୋଇଲି ଡେରବୁଟି ଶ୍ରୁତ ତେଣେ ।
ଡାକୁ ନାହାନ୍ତି ସୁରଭି ଗଣେ ।
ଡେଇଁ ଗଲାଣି ପହର ତିନି । ଆଲୋ !
ଡୋଳା ପିତ୍ତୁଳାର ମୁରଲୀ ଧ୍ୱନି ଲୋ ।
ଡାକେ ନିଷ୍ଟଳ ହୋଇ ତୁ ଶୁଣ । ଆଲୋ !
ଡରେ ସନ୍ତାପିତ ହେଉଛି ପ୍ରାଣ ଲୋ ।୧୩।

କୋଇଲି ଢାଙ୍କୁ କପୋଳେ ଝଲକ ।
ଢାଳ ଢୋଳା ପକାଇ ପଲକ ।
ଢଳ ହୃଦରେ ପଡ଼ିଲା ଶୋଇ । ଆଲୋ !
ଢୋଳା ଲାଗି ଗଲା ମୋ କୋଳ ପାଇ ଲୋ ।
ତମେ ସବଳ ଦେଲା ଉଠାଇ । ଆଲୋ !
ଢୋଲ ବାଜିଲା ପରି ଡାକ ଦେଇ ଲୋ । ୧୪ ।
କୋଇଲି ଅନେକ ଅରଷ୍ଟ ମାନେ ।
ଅନୁଦିନ ପଡ଼ନ୍ତି କାନନେ ।
ଅଘା, ବକା, ବୃଷଭ, କେଶୀ । ଆଲୋ !
ଅସୁରନ୍ତ ପାରନ୍ତା କି ବିନାଶି ଲୋ ।
ଅନକଲ ଯଶ ଦଇବ ନହନ୍ତା । ଆଲୋ !
ଅଗାଧ ସମୁଦ୍ରେ ମୋ ଭେଳା ବୁଡ଼ନ୍ତା ଲୋ । ୧୫ ।
କୋଇଲି ତପନ ତନୟା ହ୍ରଦେ ।
ତୋହ୍ର କମଳ କୋମଳ ପଦେ ।
ତମଭରେ ଦଂଶିଲା କାଳୀୟ । ଆଲୋ !
ତପସ୍ୟା ବଳୁ ବଞ୍ଚିଲା ତନୟ ଲୋ ।
ତୁରତେ ସେହୁ ଉରଗ ଶିରେ । ଆଲୋ !
ତ୍ରିଭଙ୍ଗୀରେ ନାଚିଲା ମୋର ଭାଗ୍ୟରେ ଲୋ । ୧୬ ।
କୋଇଲି ସ୍ଥିର ହେଉ ନାହିଁ ହୃଦ ।
ଥରେ ଶକଟାସୁର ବିପଦ ।
ଥିଲା ଦେବତ ବୃକ୍ଷ ରୂପରେ । ଆଲୋ !
ଥୋଇ ସୁତକୁ ମୁଁ ଗଲ ତଳରେ ଲୋ ।
ସ୍ଥୁଳ ଉପୁଡ଼ି ମାଡ଼ି ପଡ଼ିଲା । ଆଲୋ !
ଥିବାରୁ ଆୟୁଷ ସନା ବଞ୍ଚିଲା ଲୋ । ୧୭ ।

କୋଇଲ ଦାବାଗ୍ନି ବନେ ବେଢ଼ାଇ ।
ଦହୁ ଧରମ ସହାୟ ହୋଇ ।
ଦୁଃଖିଧନକୁ ମୋ ବଞ୍ଚାଇଲ । ଆଲୋ !
ଦରମରା ସଦା ମୋ ପ୍ରାଣ ହେଲା ଲୋ ।
ଦୁଃସହ ଦୁଃଖ ଏତେ ମୁଁ ନିତି । ଆଲୋ !
ଦେଖି ଦେଖି ସ୍ଥିର ନୋହୁଛି ମତି ଲୋ । ୧୮ ।
କୋଇଲ ଧରି ଅଙ୍ଗୁଳି ଶିଖରେ !
ଧରି ସପତାଦ୍ୟ ବୟସରେ ।
ଧବଳ ଗଜଧ୍ୱଜ ଗୋକୁଳ । ଆଲୋ !
ଧେନୁ ସହ ବତ୍ସା ଗୋପୀ ଗୋପାଳ ଲୋ ।
ଧନ ସମ୍ପଦ ସବୁ ରଖିଲ । ଆଲୋ !
ଧୂର୍ତ୍ତ ବାସବର ଗର୍ବ ନାଶିଲ ଲୋ । ୧୯ ।
କୋଇଲ ନଳିନ ମୃଦୁ ଚରଣ ।
ନବ ବନେ କଣ୍ଟକ ପାଷାଣ ।
ନିରନ୍ତରେ ବାଜୁଥିବ ଦୁଲୁ । ଆଲୋ !
ନ ନେଲ ପାଦୁକା ନିଅ ମୁଁ ବୋଲୁ ଲୋ ।
ନିରେଖଜନ ପ୍ରାଏ ବୁଲୁଛି । ଆଲୋ !
ନିର୍ଦ୍ଦୋଷେ ମୋତେ ଏ ଦଣ୍ଡ ଦେଉଛି ଲୋ । ୨୦ ।
କୋଇଲ ପଥକୁ ସନ୍ତତେ ଚାହିଁ ।
ପଲକ ନେତ୍ରେ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ ।
ପ୍ରାଣ ହାତରେ ଧରି ରହିଲ । ଆଲୋ !
ପଳାଇଲ ଏବେ ଆସିବ ବୋଲି ଲୋ ।
ପାପ ଦଇବ ଏତେ ବେଳକୁ । ଆଲୋ !
ପକାଉ ନାହିଁ ମନେ ଘର ତାହାକୁ ଲୋ । ୨୧ ।

କୋଇଲି ଫେଡ଼ ବୋଲୁ ନାହିଁ ମୋତେ ।
ଫରଚ୍ଛରେ ମୁଁ ଜାଣୁଛି ଏତେ ।
ଫଣିମର୍ଦ୍ଦନ ମୋ ସ୍ତନ ପାନ, ଆଲୋ !
ଫରମାଣ କଲେ କରନ୍ତା ଘେନ ଲୋ ।
ଫନ୍ଦା ମୋହର ସଖା ଭୟରେ । ଆଲୋ !
ଫିଟାଇ କହୁନାହିଁ ମନ୍ଦାକ୍ଷରେ ଲୋ । ୨୨ ।
କୋଇଲି ବ୍ରଜବାଳୀ ପୃଚ୍ଛ ହେଲ ।
ବାହୁଡ଼ ମୁଁ ବାରତା ପାଇଲି ।
ବିକର୍ତ୍ତନ ତନୟାର ତଟରେ । ଆଲୋ !
ବଂଶୀ ବଜାଇ ଗୋପ ଗୋରୁ ମେଳେ ଲୋ ।
ବରହୀ ପୁଚ୍ଛ କରି ଉତ୍ତଂସା ଆଲୋ !
ବନ ପୁଷ୍ପରେ ହୋଇଛି ସୁବେଶ ଲୋ । ୨୩ ।
କୋଇଲି ଭଙ୍ଗି ନଟବର ପରି ।
ଭୂଷା ହୃଦେ ଗୁଞ୍ଜାହାର କରି ।
ଭୁଜେ ଭୁଜାବଳୀ ଗଇଶ୍ରକର । ଆଲୋ !
ଭାଲରେ ତିଳକ ଗୋରୋଚନାର ଆଲୋ ।
ଭରି କର୍ଣ୍ଣାଂଶେ ନୀପ-ମଞ୍ଜରୀ । ଆଲୋ !
ଭଣିଲେ ଆପୁଛନ୍ତ ବୋଲି କିଶୋରି ଲୋ । ୨୪ ।
କୋଇଲି ମୂର୍ଚ୍ଛି ମୁଁ ପାରିଲି ନାହିଁ ।
ମନ୍ଦବାକ୍ଷୀ ରାଧିକାକୁ ଚାହିଁ ।
ମନରେ ହେଜିଲି ତା ସ୍ୱରୂପ ଅଲୋ !
ଯୋ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରମାକୁ ଅନୁରୂପ ଲୋ ।
ମନ୍ଦ ବିଧାତା ମୋତେ ନ ଦେଲା । ଆଲୋ !
ମନ ମୋ ବଧୂ ସଧେ ଘାରି ହୋଇଲା ଲୋ । ୨୫ ।

କୋଇଲ ଯତନେ ପୁରକୁ ନେଇ ।
ଯମ ଛାତ ଶ୍ୱାସ ଥିଲା ଯାଇ ।
ଯୁକ୍ତ ଉପସ୍କରେ ତୃପ୍ତ କଲ । ଆଲୋ !
ଯିବା ବେଳକୁ ଧରି ଚୁମ୍ବ ଦେଲ ଲୋ ।
ଯାଉଛୁ ବୋଲି ଓଲଗି ହେଲା । ଆଲୋ !
ଯଥାର୍ଥ ବଧୂ ପରି ମୋ ମନେ ହେଲା ଲୋ । ୨୬ ।
କୋଇଲି ରଜା ବ୍ରଜର ଜନକ ।
ରତ୍ନ ଧନ ସଞ୍ଚଣି ଯେତେକ ।
ରମାରମଣ ପୁରେ ନ ଥିବ । ଆଲୋ !
ରଖି ଧେନୁଙ୍କ ଅରଜ ଆଣିବ ଲୋ ।
ରାତି ପାଇଲେ ଗୋରୁ ଗୋପାଳ ଆଲୋ !
ରଖୁଆଳ ସଙ୍ଗେ ନେଉଛୁ କାଳ । ୨୭ ।
କୋଇଲ ଲୋଡ଼ୁ ନାହିଁ କଛୁ ଆଉ ।
ଲକ୍ଷେ ବରଷ ସେ ଜଇଁଥାଉଁ ।
ଲଭ୍ୟ ନୋହୁ ମୋତେ ଆଉ ସୁତ । ଆଲୋ !
ଲାବଣ୍ୟ ନିଧିର ଅନୁବ୍ରତ ଲୋ ।
ଲପନ କରୁଥିବ ଲୋକନ ଆଲୋ !
ଲବଣୀ ପିତୁଳା ନିର୍ଦ୍ଧନ ଧନ ଲୋ । ୨୮ ।
କୋଇଲ ବଳରାମ ସଙ୍ଗେ ନେଲା ।
ବେଳ ଥାଉ ଆଣିବ ବୋଇଲା ।
ବୋଲୁ ଶୁଭିଲା ବଂଶୀ କାକଳୀ । ଆଲୋ !
ବରଜ ଯାକ ପଡ଼ିଲା ଉଚ୍ଛୁଳ ଲୋ ।
ବକ୍ଷ ବସନ ପସୁ ଲୁହରେ । ଆଲୋ !
ବକ୍ଳନ ହୋଇଲା ପୁଅ ସ୍ନେହରେ ଲୋ । ୨୯ ।

କୋଇଲ ଶୋକ ବରଜ ଶ୍ରୀବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀ ।
ଶିଶୁଗଣେ ବଲ୍ଲକ ଶ୍ରୀହର ।
ଶତହ୍ରଦା ମଣ୍ଡଳ ମଧରେ । ଆଲୋ !
ଶତମନ୍ୟୁମଣିସ୍ତମ୍ଭ ପଶରେ ଲୋ ।
ଶୋଭାକୁ ଗୃହ ହେଲେ ଲଗରେ । ଆଲୋ !
ଶଶୀ କାନ୍ତ ରାମ ଶୋଭା ଆଗରେ ଲୋ । ୩୦ ।
କୋଇଲ ସ୍ୱ ଜନନୀଙ୍କ ରୂପ ଅନାଇଁ ।
ଶୀଘ୍ରେ ପ୍ରଣମିଲେ ପଦେ ଯାଇ ।
ସ୍ନେହେ ତନୁ ତୋଳ ବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀ । ଆଲୋ !
ସୋଦ୍‌ବେଗେ ଚୁମ୍ବିଲେ ଶିରଘ୍ରାଣ କରି ଲୋ ।
ସେବକୀ ଅନ୍ନ ନଉଛାଇଲେ । ଆଲୋ !
ସଙ୍କର୍ଷଣ ଓଳଗୁ କୋଳକୁ ନେଲେ ଲୋ । ୩୧ ।
କୋଇଲ ସସମ୍ଭ୍ରମେ ଆସୁ ରୋହିଣୀ ।
ଶୀରପାଣି କୃଷ୍ଣ ଯୋଡ଼ି ପାଣି ।
ସହର୍ଷରେ କରୁ ନମସ୍କାର । ଆଲୋ !
ସାଜଲେ ନର୍ତ୍ତନ ପୂର୍ବ ପ୍ରକାର ଲୋ ।
ସେ ଶୋଭା ଗୃହୁଁ ବରଜ ଜନ । ଆଲୋ !
ସୁଖ ସୁଧାବ୍ଧିରେ ହେଲେ ନିମଗ୍ନ ଲୋ । ୩୨ ।
କୋଇଲ ହର୍ମ୍ୟଶିଖେ ଶ୍ରୀରାଧାଙ୍କୁ ଦେଖି ।
ହରଷରେ ଅଲୁ ବୁଜ ଆଖି ।
ହେଉ ମେଲାଣି ଦେଇ ସଙ୍କେତ । ଆଲୋ !
ହେଲପରି ବଞ୍ଚି ବସନ ପ୍ରାନ୍ତ ଲୋ ।
ହରିଣୀଦୃଶୀ ଗୃହୁ ଜାଣିଲେ । ଆଲୋ !
ହୁଳହୁଳ ଧ୍ୱନିରେ ପୁରକୁ ଯେଲେ ଲୋ । ୩୩ ।

କୋଇଲ କ୍ଷୁଧା ଦୁଃଖ ଦେଖି ବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀ ।
କ୍ଷୋଭ ହୋଇ ସେ ବେଶ ଉତ୍ତରି ।
କ୍ଷଣକରେ ସ୍ନାନାଶନ କଲେ । ଆଲୋ !
କ୍ଷିପ୍ରେ ଗୋ ଦୋହନାନ୍ଧ ବଢ଼ାଇଲେ ଲୋ ।
କ୍ଷଣଦା ରାଧା ସଙ୍ଗେ ନିକୁଞ୍ଜେ । ଆଲୋ !
କ୍ଷଣେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଦାବ୍ଜେ ଭଜେ ଲୋ । ୩୪ ।

ଦୋଳ ଗୀତ

ଶ୍ରୀନନ୍ଦଗୃହିଣୀ ବନ ପଥକୁ ଚାହିଁ ।
ଢଳନ୍ତ ଅପରାହ୍ଣ କାଳେ ସିଂହଦ୍ୱାରେ ରହି । ୧ ।
କେତେବେଳକୁ ମୋ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଆସିବ ।
କୋଳରେ ବସିଲେ ଦେଖିବ ମୋର ଦୁଃଖ ଯିବ । ୨ ।
ଗଲବେଳୁ ବାବୁ ବନେ ଗୋରୁ ଚରାଇ ।
ଦିଶ ଆକାଶ ଲୋକ ମୋତେ କେହି ଦିଶୁ ନାହିଁ ।୩।
ପାପିଣୀ ମୋ ଗର୍ଭେ କାହିଁପାଇଁ ଜନ୍ମିଲୁ ।
ଦଣ୍ଡେ ନ ରହିଲୁ ସଦନେ ବନେ ଘର କଲୁ । ୪ ।
ଏ ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳେ କ୍ଷୁଧା ତୃଷା ଆକୁଳେ ।
ଗୋରୁ ଚରାଉଥିବୁ ବସି କେଉଁ ତରୁ ତଳେ । ୫ ।
ନବ ନବନୀତ ଠାରୁ ଦେହ କୋମଳ ।
ଏ ଖର ଲଗି ବହୁଥିବ କେତେ ଶ୍ରମ ଝାଳ । ୬ ।
ଦୁଃଖିର ଜୀବନ ଦରିଦ୍ରର ସମ୍ବଳ ।
ବେଳ ଗଡ଼ଗଲା ନଇଲା ମୋର ବନମାଳୀ । ୭ ।

ଶୟନେ ଅଲଗା ନୋହୁ କ୍ଷଣେ ହୃଦରୁ ।
ପଳାଉ ବନକୁ ନିତି ମୁଁ ନାହିଁ କରୁ କରୁ ।୮।
ବଳି ହେଉଥିବ କ୍ଷୁଧା ବଶେ ଉଦର ।
କେଉଁ ଜନନୀ ତା ଦେଖିଲେ ଧରିବ ଶରୀର । ୯ ।
ମୁଁ କୋଳ କଲେ ତ ସ୍ତନ ପାନକୁ ମନ ।
ସଖା ହସିବେ ବୋଲି ସିନା କରୁ ବରଜନ । ୧୦ ।
ଫାଟି ଯାଉନାହିଁ ମୋ ପାମରର ଛାତି ।
ପଠାଇ ଦେଉଛୁ ବନକୁ ସଜ କରି ନିତି । ୧୧ ।
ଆରେ ଗୋକୁଳ ନୃପତି କୁଳ ପ୍ରଦୀପ ।
ଦୀନଜନ ଦୁଃଖ ପାଇଲୁ କଲି ମୁଁ କି ପାପ । ୧୨ ।
କେତେ କୋଟି ଜନ୍ମେ କେତେ ତପସ୍ୟା କରି ।
ନ ଲଭି ଲଭିଲି ହେବାକୁ ପରା ଏତେସରି । ୧୩ ।
ମକରକୁଣ୍ଡଳ ତୋ ଶିଖଣ୍ଡ ମୁକୁଟ ।
ଅଳକାବଳୀର ସୁଷମା ତୋ ଲଲାଟ ପଟ । ୧୪ ।
ନାସା ବସଣିର ନୂଆଁଣିଆ ମୁକୁତା ।
ନୁଚ୍ଛୁ ଯାଇ ତୋ କପାଳର ଗୋରଚନା ଚିତା ।୧୫ ।
ପୁରନ୍ଦର ମଣି ଜିଣି ତନୁ ସୁନ୍ଦର ।
କୋଟିଏ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଜନର ମୁକୁଟାଳଙ୍କାର । ୧୬ ।
ଧେନୁ ପଛେ ବୁଲୁ ବଥାଇଲେ ପ୍ରପଦ ।
କେତେ ଠାରେ ବସୁଥିବଟି ମୋ ନେତ୍ର-ସମ୍ପଦ । ୧୭ ।
କେତେ ଧେନୁ ଧୂଳି ପଡ଼ୁଥିବ ଅଙ୍ଗରେ ।
ଝାଡ଼ିଦେବ କୋଳେ ବସାଇ ମୋର ପଣନ୍ତରେ ।୧୮।
ତୋ କର୍ଣ୍ଣ ଉତଂସ ପଲ୍ଲବର ସୁଷମା ।
କେତେବେଳକୁ ଦେଖିବ ରେ ମୋ ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ।୧୯।

ଭାନ୍ତୁ ବନ ପଥେ ବଂଶୀଧ୍ୱନି ଶୁଭିଲା ।
ସେ ପୁତ୍ର ବତ୍ସଳା ନୟନେ ଲୁହ ପୂରିଗଲା । ୨୦ ।
ଘଣ୍ଟିକ ରବରେ ନବ ପ୍ରସୂତ ଧେନୁ ।
ପରସ୍ପେ ଚଳିଲେ ଜନନୀ କ୍ଷୀର ଶ୍ରବୁ ସ୍ତନୁ । ୨୧ ।
ବଂଶୀଧ୍ୱନି ଲକ୍ଷ୍ୟ ବନ ସଜ ସଜରେ ।
ବିଲୋକିଲେ ରାଣୀ ଗୋପାଳ ସୁତ ମଣ୍ଡଳରେ । ୨୨ ।
ଗୋକୁଳ କୁଳଜା ରାଜ ପଥେ ମିଳିଲେ ।
ଆଳୀ ଭୁଲେ ବୃଷଭାନୁଜ ଅଟ୍ଟାଳି ମଣ୍ଡିଲେ । ୨୩ ।
ନେତ୍ର ମିଳନ ଶ୍ରୀରାଧା ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କର ।
ନ ଥିବ ତିନି ଭୁବନରେ ଆହା ଚମତ୍କାର । ୨୪ ।
ଈକ୍ଷଣ କୁଣନ ପୀୟୂଷର ସେଚନ ।
ପାଇ ବେନି ଜନ ହୋଇଲେ ପରମ ପ୍ରସନ୍ନ । ୨୫ ।
ଜନନୀ ପାଣି ପ୍ରସାରୁ ଆସି ମୋହନ ।
ଜହାରୁ କୋଳ କରି ଶିରେ ଦହିଲେ ଚୂମ୍ବନ । ୨୬ ।
ଗୃହେ ମିଳି ବଢ଼ାଇଲେ ସ୍ନାନ ଅଶନ ।
ହର୍ଷେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କଲି ଚମର ସେବନ । ୨୭ ।

—(*)—

ନବାନୁରାଗ

ରାଧା ପଚାରନ୍ତି ସଙ୍ଗାତ ରେ କେ ସେ ବ୍ରଜରାଜ ସୁତ ?
ଲଳିତା କହନ୍ତି ମିତଣିରେ
ମୋହ ହୋଇଗଲୁ ସେଦିନ ଶୁଣି ତୁ ଯାହାର ମୂରଲୀ
ଗୀତ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୧ ।

ରାଧା—କି ନାମ ବୋଇଲୁ ତୁହି ?
ଲଳିତା—ପୁଣି ଶୁଣିବାକୁ ଚିତ୍ତ ବଳିଲି କି
କୃଷ୍ଣ ବୋଲି ଥିଲି କହି ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୨ ।
ରାଧା—କେ ଚିହ୍ନପଣର ଯୁବା ?
ଲଳିତା—କୃଷ୍ଣବୈଣବକ ଚିହ୍ନ ତିନିପାକ
ଏହି ତରୁଣ ମଧବା ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୩ ।
ରାଧା—ବୟସ କେତେ ତାଙ୍କର ?
ଲଳିତା—ନବ ତରୁଣିମ ଅବସ୍ଥା ବୟସ
ହୋଇଥିବ ବାର ତେର ରେ । ପ୍ରାଣମିତ ! ୪ ।
ରାଧା—କେଡ଼େ ଭଲ ଉଚ୍ଚ ହେବେ ?
ଲଳିତା—ତୁ ତାଙ୍କ ଶ୍ରୁତି ତଟକୁ ସରିହେବୁ
ଅନୁମାନୁଛି ମୁଁ ଏବେ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୫ ।
ରାଧା—ବିବାହ ହୋଇଲେଣି କି ?
ଲଳିତା—ବଧୂ ସଧେ ହାତ ଭଙ୍ଗି ହେଉଛନ୍ତି
ଯଶୋଦା ତୋତେ ବିଲୋକ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୬
ରାଧା—ମୋ ଆଡ଼କୁ କେଣେ ଡାନ୍ତୁ ?
ଲଳିତା—ଯଥାଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ମନ ଲେଖିଲି
କଥାକୁ କାହିଁକି ଛନ୍ତୁ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୭ ।
ରାଧା—ଏହି ଗୋପରେ କି ବାସ ?
ଲଳିତା—ଆମ୍ଭ ଅଟ୍ଟାଳି ଆରୋହିଲେ ଦିଶୁଛି
ତାଙ୍କ ସଉଧ କଳଶ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୮ ।
ରାଧା—ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ କାନ୍ତି କିପରି ?
ଲଳିତା—ମଜା ଇନ୍ଦ୍ରନୀଳମଣି ଦରପଣ
ପରି ଦିଶୁଛି ମାଧୁରୀ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୯ ।

ରାଧା—କୃଶ ନା ପୃଥୁଳ ତନୁ ?
ଲଳିତା—ଦେଖାଇ ଦେବ ରହିଥାଅ ଆସିବେ
ଏବେ ତ ଲେଉଟି ବନୁ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୧୦ ।
ରାଧା—ମୁଖ ସୁଷମା କେମନ୍ତ ?
ଲଳିତା—ଲାବଣ୍ୟାମ୍ବୁଧିସମ୍ଭବ ବିଧୁ ପରି
ଅଳକାବଳି ଆବୃତ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୧୧ ।
ରାଧା—ଚିକୁର ଓଘ ମଞ୍ଜୁଳ ?
ଲଳିତା—କାଳିନ୍ଦୀ ଜଳ କଲ୍ଲୋଳ ପରି ଦିଶେ
କଳାକୁ ଜିଣା କୁନ୍ତଳ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୧୨ ।
ରାଧା—ଲଲାଟପଟର ଝଳ ?
ଲଳିତା—ତିଳକ ଘେନିହେବା ସୃହ୍ୱିଁ ରମାର
ଧୂତମେରୁ ଯିବ ଟଳି ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୧୩ ।
ରାଧା—ଘେନିବାର କି ତିଳକ ?
ଲଳିତା—ଚନ୍ଦନ ବିନ୍ଦୁ କେବେ ଗୋରଚନାର
ଚିତା ଯେମନ୍ତ ସାସ୍ବୁକ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୧୪ ।
ରାଧା—ଭୂରୁ ବିଳାସ କାଦୃଶ ?
ଲଳିତା—କଳା ଭୁଜଙ୍ଗ ଶାବକ ଖେଳା ପରି
ସ୍ୱଚ୍ଛେ ହୋଇଛନ୍ତି ପ୍ରକାଶ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୧୫ ।
ରାଧା—ହୋଇଛନ୍ତି ସେ କି ଆକୃତି ?
ଲଳିତା—ଖଣ୍ଡପରଶୁ ଭଗ୍ନ କୋଦଣ୍ଡ ବେନି
ଖଞ୍ଜା ହୋଇଛନ୍ତି ତ ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତିରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୧୬ ।
ରାଧା—ଭାଷ ଈକ୍ଷଣର ସ୍ଥିତ ?
ଲଳିତା—ଦର କଷାୟିତ ଲୋଳ ଅପାଙ୍ଗିତ
ଶ୍ରୁତିତଟ ଯାଏ ଗତି ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୧୭ ।

ରାଧା — କିପରି ଚାହାଣି ଆଣି ?
ଲଳିତା—ପ୍ରମତ୍ତ ନଟ ଖଞ୍ଜରୀଟ ଶୋଭାକୁଁ
ଈଷିତରେ ଦେବ ଜିଣିରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୧୮ ।
ରାଧା—କଟାକ୍ଷ ପ୍ରାନ୍ତ କେମନ୍ତ ।
ଲଳିତା—ଜଗଜ୍ଜୟୀ ମନମଥର ଶାଣିତ
ବରିଛି ମୁନ ଯେମନ୍ତ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୧୯ ।
ରାଧା—ନାସାର ସଉଷ୍ଠବତା ?
ଲଳିତା — ତୁଚ୍ଛ ତିଳ ଫୁଲ ବ ତୁଳନା ହେବ
ଗଢ଼ିବ ନାହିଁ ବିଧାତା ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୨୦ ।
ରାଧା — କି ଭୂଷା ନାସାପୁଟରେ ?
ଲଳିତା—ମୁକୁତା ବସଣି ରୋହିଣୀ ପରାଏ
ଶୋଭୁଛି ମୁଖଚନ୍ଦ୍ରରେ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୨୧ ।
ରାଧା —ଗଣ୍ଡମଣ୍ଡଳର ଦ୍ୟୁତି ?
ଲଳିତା — ସ୍ୱର-ତମହର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୃଷ୍ଟିର
ଖଣ୍ଡଚନ୍ଦ୍ର ପରି କାନ୍ତିରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୨୨ ।
ରାଧା — ଶ୍ରବଣ କାହା ସଦୃଶ ?
ଲଳିତା—ଜନ-ମନ-ମୃଗ ବନ୍ଧ କରିବାକୁ
ମଦନ ଫାନ୍ଦିଛି ପାଶ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୨୩ ।
ରାଧା—ଅଛି କି କି ଆଭରଣ ?
ଲଳିତା—ମକରକୃତି ନବରତ୍ନ କୁଣ୍ଡଳ
ମିହିର ଦର୍ପ ଦାରଣ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୨୪ ।
ରାଧା—କି ଭୂଷା ଏଥି ଉପରେ ?
ଲଳିତା—ହୀର ଗୁଣା ବରମୁକୁତା ଝାଲର
ଝଲକା ବାମ କର୍ଣ୍ଣରେ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୨୫ ।

ରାଧା—ଓଷ୍ଠ ଦେଶର ଶୋଭନ ?
ଲଳିତା—କାହାପରି ବୋଲି ଜଣାଇବ ଜବା
ବନ୍ଧୁଳି ଅତି ନିର୍ଜନରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୨୬ ।
ରାଧା—ଦଶନ ପଙ୍କ୍ତି ସୁଷମା ?
ଲଳିତା—କର୍ପୂର ମଞ୍ଜା ମାଣିକ୍ୟ ଆବଳିର
ଛଡ଼ାଇଦେବ ଗାରିମାରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୨୭ ।
ରାଧା—ଚିବୁକର ସୁମାଧୁରୀ ?
ଲଳିତା—ଶୁକ୍ଳ ଚତୁର୍ଥୀ ସୁଧାଂଶୁ ପରି ଦିଶେ
ରୁହିଁଦେଲେ ଝଟ କରିରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୨୮ ।
ରାଧା—କଣ୍ଠଦେଶ ରମଣୀୟ ?
ଲଳିତା—ହରିକରଦରାକୃତି ରେଖାତ୍ରୟ
ଯୁବତୀ ସୃଷ୍ଟିର ଧ୍ୟେୟ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୨୯ ।
ରାଧା—କି କି ଅଳଙ୍କାର ଅଛି ?
ଲଳିତା—ରତ୍ନ ଖଚିତ ହେମର ମାଳୀ
ସୁତା ପଦକ ଲଗିଛି ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୩୦ ।
ରାଧା—କୀଦୃଶ ବାହୁ ଯୁଗଳ ?
ଲଳିତା—କରିକରାକୃତି ପ୍ରେମରତ୍ନ କୋଷ ;
ହୃଦ କବାଟ ଅର୍ଗଳ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୩୧ ।
ରାଧା—ଅଛି କି କି ଅଳଙ୍କାର ?
ଲଳିତା—ଦିବ୍ୟରତ୍ନ ବାଜୁବନ୍ଧ ଅଙ୍ଗଦରେ
ଭୂଷଣ ହୋଇଛି କର ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୩୨ ।
ରାଧା—କମନୀୟ ଅଙ୍ଗୁଳିର ?
ଲଳିତା—ଚମ୍ପକ କଳିକା ଆକୃତି ରତନ
ମୁଦ୍ରିକାରେ ମନୋହର ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୩୩ ।

ରାଧା—କାନ୍ତି ଯେ କରରୁହର ?
ଲଳିତା—ହୀର ପରାଏ ଜ୍ୟୋତି ଧୀର ଧୀରର
ବିବେକ ବନ କୁଠାର ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୩୪ ।
ରାଧା—କପରି ହୃଦସ୍ଥଳୀ ?
ଲଳିତା—ମନମଥ କୁଞ୍ଜ-ବସା ସୁରୁଚିର
ବାସବ ରତନ ଥାଳୀରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୩୫ ।
ରାଧା -ହାରମାନେ କି ଅଛି ନା ?
ଲଳିତା—ଥାଉ ହାର, ସୁନାଗାର * ପଦଚିହ୍ନ
ଦିଶୁଛି କେଡ଼େ ସୁବନାରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୩୬ ।
ରାଧା—କପରି ଦିଶେ ଉଦର ?
ଲଳିତା—ଅତୁଳ ମଧ୍ୟ ଭୁଜ ନଧ-ଶ୍ରୀ ନ ର
ଲଳିତ ଅତି ସୁନ୍ଦର ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୩୭ ।
ରାଧା—ଅଙ୍କୁରଲଣି ରୋମାଳି ?
ଲଳିତା—ନୀଳ ପିପୀଲିକା-ଆବଳି ପରାଏ
ଦିଶୁଛି ଅଳପ ଝଳ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୩୮ ।
ରାଧା—ମଧ୍ୟ ହେବ କେଡ଼େ କୃଶ ?
ଲଳିତା—ବେଢ଼ି ମାପିଦେଲେ କେଶରି ପରାଏ
ହେବ ଅଙ୍ଗୁଳି ଦ୍ୱାଦଶ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୩୯ ।

---

* ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ବିମୁଗ୍ଧା ହୋଇ ଶ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦେବୀ ତପସ୍ୟାକରି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କଠାରୁ ଏହି ବର ପାଇଥିଲେ ଯେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣରେଖା ରୂପେ ଶ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବକ୍ଷସ୍ଥଳରେ ଅଙ୍କିତ ରହି ସର୍ବଦା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ମୁଖଶ୍ରୀ ଦର୍ଶନ କରୁଥିବେ । କବି ଏହି ରେଖାକୁ ଅନୁମାନ କରି "ସୁନାଗାର" ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗ କରିଅଛନ୍ତି (ବୃନ୍ଦାବନ ଲୀଳାମୃତରେ ଏହା ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି)।

ରାଧା—ତ୍ରିବଳି ନାଭି ଶୋଭନ ?
ଲଳିତା—କାଳିନ୍ଦୀ ଲହରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ନଳିନ
ହୋଇବ ପରି ସମାନ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୪୦ ।
ରାଧା—କପର ଚରମଦେଶ ?
ଲଳିତା—କାମର ଶ୍ୟାମଳ ଦ୍ରୁମ ସମ ଶୋଭା
ଅଭିରାମର ଆବାସ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୪୧ ।
ରାଧା—କି ଭୂଷାରେ ସେ ଶୋଭୁଛି ?
ଲଳିତା—ହାରମାନଙ୍କର ଜରି ପାଟଝୁମ୍ପା
ସ୍ତବକମାନ ଲମ୍ବିଛି ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୪୨ ।
ରାଧା—କଟି ସୁଷମା କେମନ୍ତ ?
ଲଳିତା—ଅଳପ ବସ୍ତାର ପୀତବାସ ପରେ
ରତ୍ନମେଖଳା ରଞ୍ଜିତ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୪୩ ।
ରାଧା—ଶ୍ରୋଣି ଶୋଭା କି ପ୍ରକାର ?
ଲଳିତା—ନୀଳମଣି ଆଳବାଳ ପରି ଦିଶେ
ତମାଳ ମହୀରୁହର ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୪୪ ।
ରାଧା—ଊରୁ ଯୁଗଳ ଆକାର ?
ଲଳିତା—ଚିକ୍କଣ ପୃଥୁଳ ମନମଥ ଲସ୍ୟ
ରଙ୍ଗସ୍ଥଳ ପରକାର ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୪୫ ।
ରାଧା—ଜାନୁଯୁଗ ସଉଷ୍ଠବ ?
ଲଳିତା—ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ରୁଚିର ଆସନ
ନାହିଁ ନ ଥିଲ ନୋହିବ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୪୬ ।
ରାଧା—ଚରଣ ସୁନ୍ଦରପଣ ?
ଲଳିତା—କନିଷ୍ଠାଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ନଖକୋଣ କାନ୍ତିକ
ସ୍ୱର ନୋହେ ରଣରଣ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୪୭ ।

ରାଧା—କି କି ଚିହ୍ନ ତହିଁ ଅଛି ?
ଲଳିତା—ଧ୍ୱଜ ବଜ୍ରାଙ୍କୁଶ ଆଦି ଊନବିଂଶ
ଲକ୍ଷଣ ଯାକ ପୂରିଛି ରେ । ପ୍ରଣମିତ । ୪୮ ।
ରାଧା—ଅଙ୍ଗୁଳିର ଅଭିରାମ ?
ଲଳିତା—ଅଶୋକ କଳିର ପ୍ରତିନିଧି ବିଧି
ଗଢ଼ିଛି ଜାଣ ଉତ୍ତମ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୪୯ ।
ରାଧା—କମ୍ପା କର ନଖରୁଚି ?
ଲଳିତା—ଦଶଧା ହୋଇ କୁମୁଦବନ୍ଧୁ
ପ୍ରପଦରେ ଶରଣ ପଶିଛି ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୫୦ ।
ରାଧା—ଚରଣତଳର ବର୍ଣ୍ଣ ?
ଲଳିତା—ଶୋଣ ସରଜକୁ ନିନ୍ଦୁଇ ବହ୍ନି
ପିଙ୍ଗିଛି ପଙ୍କକୁ ଜାଣରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୫୧ ।
ରାଧା—ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗର ପରିମଳ ?
ଲଳିତା—ସୁବାସ ଆସୁଛି ମିଶିଲା ପରାଏ
ମୃଗ-ମଦ ନୀଳୋତ୍ପଳ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୫୨ ।
ରାଧା—ଥିବ ତ ପଦ ନୂପୁର ?
ଲଳିତା—ଗୃଳ ଗୃଭୁରିକ ସମ ହୋଇଛି ସେ
ଝୁମୁ ଝୁମୁ ବାଜିବାର ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୫୩ ।
ରାଧା—ଅବୟବର ମାର୍ଦ୍ଦବ ?
ଲଳିତା—ନବନୀତ ଫେନପରି ଆସୁଛି
ପରଶିଲେ ଜଣା ଯିବ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୫୪ ।
ରାଧା—ହେଉଛନ୍ତି କି କି ବେଶ ?
ଲଳିତା—ନଟବର ନବ-ଶିଖଣ୍ଡମୁକୁଟ
ବେଣୀ ଶୋଭେ ପୃଷ୍ଠଦେଶ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୫୫ ।

ରାଧା—ସଦା ପିନ୍ଧିବାର ବାସ ?
ଲଳିତା—ନୂଆଁ ହରିତାଳ ଦ୍ୟୁତି ପଟ୍ଟାମ୍ବର
ଲାଗି ହେବାର ବିଶେଷ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ ।୫୬।
ରାଧା—ଶୁଣିଛୁ କି କେବେ ଗିର ?
ଲଳିତା—ନମ୍ର ଦରହାସ ମିଶା ନବନୀତ
ମୃଦୁ ସୁଧାରୁ ମଧୁରରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୫୭
ରାଧା—ଗମନ କାହା ପରି ରେ ?
ଲଳିତା—ପୁରନ୍ଦର ଗଜ ପାଇ ଯିବ ଲାଜ
ପଞ୍ଚବ ପଦ ଆଗରେ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୫୮ ।
ରାଧା—କେମନ୍ତଟି ସେ ଜଙ୍ଘାଳ ?
ଲଳିତା—ମନରୁ ଜବ ଖେଳରେ କେ ଛୁଇଁତ
ପାରୁନାହାନ୍ତି ଗୋପାଳ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ ।୫୯।
ରାଧା—ଦେଖିଛୁ କି ହସିବାର ?
ଲଳିତା—ବିଲୋକିଛି ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳୁ ଖସିଲା
ପରିଏ ପୀୟୂଷ ଧାର ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୬୦ ।
ରାଧା—ଜାଣନ୍ତି କି ସେ ଗାୟନ ?
ଲଳିତା—ଶିଳା ଦ୍ରବୁଛି ସାଧ୍ୱୀର ମାନଗ୍ରନ୍ଥି
ହେଉଛି ତ ବିମୋଚନ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୬୧ ।
ରାଧା—ଶୂରପଣେ ସମର୍ଥ କି ?
ଲଳିତା—କଂସସୁରଙ୍କୁ ନାଶିବାର ପ୍ରସଙ୍ଗ
କିଛି ତୁ ଶୁଣି ନାହୁଁ କି ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୬୨ ।
ରାଧା—ଭୁଜ ଦୁଣ୍ଡବ ବଳର ?
ଲଳିତା—ଟାଣୋଇ ଦେଲୁ କି ଅଙ୍ଗୁଳି ଅଗ୍ରରେ
ଗିରିବର ତୋଳିବାର ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୬୩ ।

ରାଧା—ବୀରପଣେ ପ୍ରବଳ କି ?
ଲଳିତା—କେଶୀକି ମାରି ଆସିବା ଦିନ ବେଶ
ଆଉ ଆଖି ଦେଖିବ କି ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୬୪ ।
ରାଧା—ନୃତ୍ୟ ମଧ ଜାଣନ୍ତି କି ?
ଲଳିତା—ଯେ ଦେଖିଛୁ ତାର ଅଖିର ସୁକୃତ
ଫଳ ପୃଥକ ଅଛୁ କି ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୬୫ ।
ରାଧା—ନର୍ତ୍ତନ କେତେ ବେଳରେ ?
ଲଳିତା—ମୁହିଁ ଦେଖିଛି ଦିନା ଧେନୁ ଚରାଇ
ଯିବା ଅସିବା ବେଳରେ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୬୬ ।
ରାଧା—ଦିଶୁନ୍ତି କି ସଦୃଶ ?
ଲଳିତା—ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ହେଲା ପରି ମୁଁ ମଣୁଛି
ନିଶ୍ଚୟେ ଶୃଙ୍ଗାର ରସ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୬୭ ।
ରାଧା—କହ ନାୟକ ଲକ୍ଷଣ ?
ଲଳିତା—ଧୀର ଲଳିତ ପରି ଦିଶେ ବିଗ୍ରହ
ରୂପ ଚନ୍ଦ୍ର ଆଚରଣ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୬୮ ।
ରାଧା—ସ୍ୱଭାବ କର ବର୍ଣ୍ଣନ ?
ଲଳିତା—ସାଧୁ ସୁଧୀର ଅମ୍ବୁଧିରୁ ଗମ୍ଭୀର
ପ୍ରଣୟୀ ଜନ ଅଧୀନ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୬୯ ।
ରାଧା—କେଣେ ବୋଲନ୍ତି ମୋହନ ?
ଲଳିତା—ସଂସାର ବାହାର ସରସ ସୁନ୍ଦର
ସ୍ୱରୂପ ନିତ୍ୟ ନୂତନ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୭୦ ।
ରାଧା—ପ୍ରପନ୍ନେ ଦୟାଳୁପଣ ?
ଲଳିତା—ମୁହିଁ ତୋହର ବୋଲୁଛନ୍ତି ପୁଣି ତ
କରି ଆତ୍ମା-ସମର୍ପଣ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୭୧ ।

ରାଧା—ଦେବାର ଅର୍ଥି ମାନଙ୍କୁ ?
ଲଳିତା—ଇତର ଜନଙ୍କୁ ମାଗୁ ନାହିଁ ଆଜ
ମାଗିଛୁ ସେ ଥରେ ତାଙ୍କୁ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୭୨ ।
ରାଧା—ଅଛୁ ଆଉ କି କି ଗୁଣ ?
ଲଳିତା—ବିଶ୍ୱସୃଜ ସର୍ଜନାରେ ଥିବା ବିଦ୍ୟା
ଭାଷା ଯାକରେ ନିପୁଣ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୭୩ ।
ରାଧା—କେମନ୍ତ ଟି ବଇଭବ ?
ଲଳିତା—ଯାହାର ଜନକ ବ୍ରଜ ପୁରନ୍ଦର
ମହା ଅଷ୍ଟନିଧି ଧବରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୭୪ ।
ରାଧା—କରିଛନ୍ତି ସେ କି ବୃତ୍ତି ?
ଲଳିତା—ଧେନୁ ଚରାଇ ଯାଉଛନ୍ତି ବନକୁ
ସହଜ ତ ଗୋପ ଜାତି ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୭୫ ।
ରାଧା—କିପରି କୀର୍ତ୍ତି ପ୍ରକାଶ ?
ଲଳିତା—ବିଶ୍ୱ ବିଶୋଧିନୀ କଳୁଷ ଶମନୀ-
ପୂର୍ଣ୍ଣସୁଧାଂଶୁ ସଦୃଶ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୭୬ ।
ରାଧା—ମଣୋହୃରେ ଇଷ୍ଟ କି କି ?
ଲଳିତା—କିଛୁ ଖାଉନାହିଁ ବୋଲି ତ ଯଶୋଦା
ଦୁଃଖ କହୁଛନ୍ତି ଡାକ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୭୭ ।
ରାଧା—ଅଶନରେ କେଣେ ହେଲା ?
ଲଳିତା—ସନ୍ତତ ବ୍ରଜ ଶିଶୁଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମନ
କରିବାକୁ ଏକା ଖେଳା ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୭୮ ।
ରାଧା—କହ ହେଉ କେଣେ ତୋଷି ?
ଲଳିତା—ସେ ଭୁଜ ମୋ ହୃଦେ ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି ହେଲକ୍ଷଣି
ଦେହ ପଡୁଛି ଉଲ୍ଲମ୍ଭି ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୭୯ ।

ରାଧା—ଶୁଭୁଛି ଏ କି ନିସ୍ୱନ ?
ଲଳିତା—ବନୁ ମୁରଲୀ ବଜାଇ ଆସୁଛନ୍ତି
ସେହି ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର-ନନ୍ଦନ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ । ୮୦ ।
ରାଧା—ଦେଖିବା ରହି କୋଠାରେ ?
ଲଳିତା—ହର୍ମ୍ୟ ଆରୋହ କର ଦେଇ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କରପଇଠରେ ରେ । ପ୍ରାଣମିତ ।୮୧।

ନବାନୁରାଗ

ଫୁଲ ମନାସ ପ୍ରଶ୍ନ

କେଶର କୁଞ୍ଜ ଶେଯରେ । ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ବୃନ୍ଦାଙ୍କୁ ପୁଚ୍ଛନ୍ତି ଧୀରେ ।
ସହଚରି ରେ ! ରାଧା ବୋଲି କେ ବ୍ରଜରେ । ୧ ।
ଶୁଣିଲା ବେଳୁ ସେ ନାମ । ସୁଧା ପାନ ପରି ଲାଗୁଛି ଶର୍ମ ।
ସହଚରି ରେ ! ଫିଟାଇ କହ ମରମ । ୨ ।
ଚଉଦିଗକୁ ଅନାଇଁ । ବୃନ୍ଦା ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ହସିଲା ହୋଇ
କହି ଆସ୍ତେ ଯେ । ଅଙ୍ଗେ ପୁଲକ ପୂରଇ । ୩ ।
ସେ ଶ୍ରୀବୃଷଭାନୁ ଜେମା । କିଶୋରୀ ଗୋପ ନକ୍ଷତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରମା ।
ରସରାଜ ହେ ! ରମା ବନ୍ଦ୍ୟ ଯା ସୁଷମା । ୪ ।
ଜୀବ ଥିବା ଯାକ କହି । ବିଷଯୁ ବରଜ ବସିଲେ କହି ।
ରସରାଜ ହେ ! ଶୋଭା ଶେଷ ହେବ ନାହିଁ । ୫ ।
ଆଉ ମାଧୁରୀର ଧୁରୀ । ତୁମେ ତା ପାଶେ ଥିଲେ ବଂଶୀଧାରୀ ।
ରସରାଜ ହେ ! ହଶିବ ସୁନାଟା ପରି । ୬ ।
ଅମ୍ବା ବଳାମ୍ବା ବାଡରେ । ତୋଷି ହେଉଥିଲେ ବସି ଗୃହରେ ।
ସହଚରି ରେ ! ଅଶନ କଲା କାଳରେ । ୭ ।

ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦରଙ୍କୁ ମୋର । ଏକା ରାଧିକା ଥିଲ୍ ପଠାନ୍ତର ।
ବୋଲୁ ଜନମା ! ନାମ ଶୁଣିଲ ତାହାର ।୮।
କୃଷ୍ଣ କହନ୍ତ ବୟସ । ଭାଷ କେତେ ହୋଇ ଥିବ ବରଷ ।
ସହଚରି ରେ ! ବୋଲୁ ବୃନ୍ଦା ହସ ହସ । ୯ ।
ହେ ନୂତନ ରଣ ରଣ । ଯୌବନ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତା ପଦେ ଶରଣ ।
ରସରାଜ ହେ ! ହୋଇ ସାରିଲ୍ ନ ଜାଣ ।୧୦।
ବୟସ ଏଗାର ବାର । ଭିତରେ ପରି ହେଉଛି ଗୋଚର ।
ରସରାଜ ହେ ! ସେ ସାଧ୍ୱୀ ଶିରୋମଣିର ।୧୧।
ବ୍ରଜବାସିଙ୍କ ନୟନ । ସମ୍ପତ୍ତି ସେ ଶ୍ରୀକଶୋରୀ ରତନ ।
ରସରାଜ ହେ ! ଆହା ଦିଶୁଛି ବଦନ ।୧୨।
ଛଡ଼ାଇ ହୃଦରୁ ମସୀ । ଗୋଟିଏ ହୋଇଲେ କୋଟିଏ ଶଶୀ ।
ରସରାଜ ହେ ! ରୁକ୍ଷ ପରି ଯିବ ଦିଶି । ୧୩ ।
ବନର ସୁନା ନଳନ । ସାମ୍ୟକୁ ଭାବଲେ ପଛକୁ ମନ ।
ରସରାଜ ହେ ! ପଳାଇ ଯାଉଛି ଯେନ ।୧୪।
ପରାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପିଣୀ । ଯୋଟିଛି ଯା କୀର୍ତ୍ତି ଜଗତ ଶ୍ରେଣୀ ।
ରସରାଜ ହେ । ସେ ସଦ୍‌ଗୁଣ ଗୁଣ ଖଣି ।୧୫।
ଦେହଳୀରେ ଗଲେ ଚୂଳ । ପଦାବ୍ଜ ଚିହ୍ନକୁ ଚୁମ୍ବୁଛି ଅଳ ।
ରସରାଜ ହେ ! ଅଙ୍ଗାମୋଦ ନୋହେ କଳ ।୧୬।
କୁଞ୍ଚିତାଳକାବଳୀ । କଳା ମେଘ ତଳେ ରହିଲ୍ ଭଳି ।
ରସରାଜ ହେ ! ଦିଶେ ଅଚଳ ବଜୂଳ ।୧୭।

(ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ)

ପୂର୍ବାନୁରାଗ

ସଖୀ ପ୍ରତି ରାଧା ଉକ୍ତି

ଜଳ ଆଣି ଯାଇ କାଲି କଳିନ୍ଦସୁତାକୁ ।
ଫଳ ପାଇଲି ଅନାଇ ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
କଦମ୍ବ ମୂଳକୁ ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୧।
ନୀରଦଟି ନୀଳମଣି ପ୍ରତିମା ସେ କିଛି ।
ବାରିପାରିଲି ନାହିଁ ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
ନୟନେ ନାଚୁଛି ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୨ ।
ଘମ ଘମ ନୀଳୋତ୍ପଳ କସ୍ତୁରୀ ସୁବାସ ।
ଘନ ଘନ ଆସୁଥିଲା ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
ହୋଇଥିଲି ଅବଶ ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୩ ।
ପଛେ ପଛେ କେକୀବୃନ୍ଦ ମତ୍ତେ ପୁଚ୍ଛ ଟେକି ।
ଡାକି ଡାକି ନାଚୁଥିଲେ ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
କହ ସେ କାହିଁକି ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୪ ।
ଛପି ଛପି ନିକୁଞ୍ଜ ପୁଞ୍ଜ ତଳ ତଳରେ ।
ଆସି ଆସି ପାଇଗଲେ ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
ଆଗେ କି ବେଗରେ ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୫ ।
ଝୁମ୍ପୁ ଝୁମ୍ପୁ ଧ୍ୱନି ଶୁଣି ଏଣେ ତେଣେ ମୁହିଁ ।
ଅନାଉ ଅନାଉ ରହି ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
ବୋଇଲେ କେ ନାହିଁ ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୬ ।
ଦର ଦରଶନ କରି ଚମକି ପଡ଼ିଲି ।
ଦମ ଦମ ହେଲା ଛାତି ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
ମଥା ପୋଛି ଦେଲି ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୭ ।

ପ୍ରଚଳାଗ୍ର ପ୍ରଚଳାକ କମନୀୟ ଚୂଳ ।
ତଳ ହଳ ଖେଳୁଥିଲ୍ ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
ଗଣ୍ଡରେ କୁଣ୍ଡଳ ରେ । ସଙ୍ଗାତ ! ୮ ।
ଥର ଥର ଥରଗଲ ବବେକ ହଜଲ୍ ।
ଜର ଜର ହୋଇ ଅଙ୍ଗେ ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
ଝାଳ ବୁଡ଼ାଇଲ୍ ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୯ ।
ପ୍ରତି ପ୍ରଙ୍ଗକ ଯାକରେ ପୁଲକ ପୂରିଲ୍ ।
ଚର ଚର କେତେ ହେଲ୍ ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
ପଦ ନ ଚଳଲ୍ ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୧୦ ।
କରକ ରଦନା କର ପ୍ରସାରୁ ସେ ପୁଣ ।
କହୁ କହୁ କସଠି ମୁଁ ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
ବାଣୀ ହେଲ୍ ବଟି ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୧୧ ।
ଶୃଙ୍ଗାର ରସ କ ସ୍ମର ହେବେ ମୋ ମୂରତି ।
ଗୃହୁଁ ଗୃହୁଁ ଡାକଦେଲ୍ ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
ଜଟିଳା ଜରଣ୍ଟ ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୧୨ ।
ଆସୁ ଆସୁ ପୁରକୁ ପଥରେ ପଗୃରଲ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ରେ । ସଙ୍ଗାତ ।
ବ୍ରଜବଧୂ ବୋଲି ରେ । ସଙ୍ଗାତ । ୧୩ ।

—○—

ବନମାଳ ଗୀତ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦର୍ଶନ ଜନିତ ହର୍ଷବଶତଃ ଶ୍ରୀରାଧାଙ୍କର
କିଲ·କିଞ୍ଚିତ ଭାବ ପ୍ରକାଶ ।
ରାଗ — ଭାଟିଆରି ।

ପଥ ଛାଡ଼ଦେ ମୁଁ ଯିବି ଫୁଲ ତୋଳି ଯେ । ବନମାଳି ।
ସ୍ନାନ କରିଛି ପୂଜିବି କରମାଳି ଯେ । ୦ ।
ବୃନ୍ଦାବନେ ପୁଷ୍ପ ତୋଳୁ ରଙ୍ଗେ ।ଗୋଷ୍ଠ ସୁଧାକର ରାଧା ଆଗେ ।
ମିଳନ୍ତେ ଅନାଇଁ ଚମକ ଭାଷନ୍ତି
ଛନ୍ନହୋଇ ମନ ଉଦବେଗେ ଯେ । ୧ ।
ଚାହିଁବାକୁ ଆଖି ଡାଳି ଡାଳି । ନୁହଇଟି ମୁଁ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ।
ବରଜ ଦାଣ୍ଡରେ ଦକାରବସାଇ
ବଇରି ହାତେ ନ ମରି ତାଳି ଯେ । ୨ ।
ବନ ମଧ୍ୟେ ଏ କି କଉତୁକ । ଯା ଯା ବାଟେ ବାଟେ ଯିବା ଲୋକ ।
ଯେ ତୋ ସଙ୍ଗତେ ଛାଉଳି ହେଉଥିବ
ତା ଆଗେ ହୁଅ ଏ ଭଙ୍ଗୀଯାକ ଯେ । ୩ ।
ମୁରଲୀ ଛୁଆଇଁ ଦେଲି ଲଗେ । ପୁଲକ ପୂରିଗଲି ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ ।
ଥରି ଅପସରି ଆଣି ନେଲୁ ବାରି
ଭାଷଟି ଲଗନାଟି ମୋ ସଙ୍ଗେ ଯେ । ୪ ।
ବାଳକ ବୁଦ୍ଧି ତ ଛାଡ଼ି ନାହୁଁ । ଛୁଇଁଦେଲୁ ସରି କାହ୍ନୁ କାହ୍ନୁ ।
ବଳ ଯାଉଛୁନା ଉପଦର୍ପଯାକ
ଯାଉ ବୋଲି ସବୁ ସହ୍ନୁ ସହ୍ନୁ ଯେ । ୫ ।
ନୁହଇ ମୁଁ ତୋ ଠାପରି ଭଳି । ରଖ ଯା ଘରେ ଏ ଲୁତୁରାଳି ।
ନିକଟେ ଅଛନ୍ତି ଲଳିତା ଜାଣିଲେ
ମୁଖକୁ ନ ଚାହିଁ ଦେବେ ଗାଳି ଯେ । ୬ ।

ହଠାକୁ ଡର ଶୁଭୁଛି ଡାକ । ନ ପାରିବାରୁ ମୁଁ ସଜନୀଙ୍କି ।
ନିର୍ମଳ କୁଳ ପତିବ୍ରତା ବରତ
ନାଶ କରୁଛୁ ଏ ଧରମ କି ଯେ । ୭ ।
ହୋଇବାରୁ ଲଗ ଲଗ ହରି । ଲୀଳା କମଳ ଶ୍ରୀହସ୍ତେ ଧରି ।
ମାରି ହସିଲ ହୋଇ ଧୀରେ ବୋଲନ୍ତି
ପଳାଅ ଅଇଲେ ଏହିଠାରୁ ଯେ । ୮ ।
ଯାଅଁ ହୁଅନା ମୋ ପାଖ ପାଖ । ନାଶ କରିଦେଲୁ ସୁମନସ ।
ହାତକୁ ହାତ ବଜାଇ ଦେଇ ପୁଣି
ବୋଲୁଛୁ ଆହୁରି କାହା ଦୋଷ ଯେ । ୯ ।
ଛୁଡ଼ିଗଲ ଲୀଳା ଅରବିନ୍ଦ । ଏକ୍ଷଣି ଆସି ଆଳୀବୃନ୍ଦ ।
ପଚାରିଲେ ତାଙ୍କୁ କି ବୋଲି କହିବ
ହସୁଛୁ ଆହୁରି ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ଯେ । ୧୦ ।
ଓଗାଳୁ ସରଣୀ ଗଲେ ଯେତେଣେ । ଚରମ ବାସ ଓଠାରୁ ତେଣେ ।
ପଚାରିବ କି ତୋ ଜନନୀଙ୍କି ଯାଇ
ଏ ଗୀତଯାକ ସେ ଗୋଷ୍ଠାଙ୍ଗଣେ ଯେ । ୧୧ ।
ପ୍ରବର୍ଦ୍ଧ ମଦନ ରୂପୋଦ୍ଧତ । ନବାଞ୍ଜନ ପୁଞ୍ଜ ପରି କାନ୍ତ ।
କୁଞ୍ଜବନ ଯାକ ଦେବତା ବୋଲୁଛି
ଏହା ଦେଖି ପଣ୍ଡା କହୁଥାନ୍ତି ଯେ । ୧୨ ।
ନାରୀ-ମନ-ଧନ ହରିବାର । ଖଣ୍ଡ-ଭୁଳ ଗୁରୁ ତୁ ନାଗର ।
ରୂପ ଗୁଣ ବଂଶୀ ଆକୃତି ପ୍ରକୃତି
ଘଟାଇ ଦେଇଛି ବେଦବର ଯେ । ୧୩ ।
ଆହା ମୂର୍ଖରୀ ଆସନ୍ନା ହେଲେ । ପଳାଇ ଯାଆନ୍ତି ଭାରି ଗଲେ ।
ଆଜ ଏ ବରଜ ବନକୁ ଆସିବ
ନାହିଁ ମୋ ଦେହରେ ପ୍ରାଣ ଥିଲେ ଯେ । ୧୪ ।

ହେତି କାଲ ଧୂଳୀ ଖେଳିବାର । ଝାଳେ ଦଶେ ତନୁ ଜର ଜର ।
ଚୂର୍ଣ୍ଣ କୁନ୍ତଳ ମୁଖକୁ ପଡ଼ୁଥିଲ
ତର୍ଣ୍ଣକ ପଛରେ ଧାଇଁବାର ଯେ । ୧୫ ।
ଏର ବଚନ୍ଦତ ବାଲ୍ୟବସ୍ଥା । ଏଡ଼େ ବେଗି କାହ୍ନୁଁ ଏଡ଼େ କଥା ।
ପର ରମଣୀକ ଦେଖିଲେ ଦୂରରୁ
ଲହ୍ନିଁ ଯାଉଥାନ୍ତା ସିନା ମଥା ଯେ । ୧୬ ।
ପତ୍ନୀ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଥିଲେ ବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀ । ଆଗେ କହ ଦେଖେ ହସ୍ତ କରି ।
ପର ପରମଦା ପରେ ଆଶା କଲେ
ମନୁ ଯିବ କେତେ ଅଧ ସରି ଯେ । ୧୭ ।
ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରେ ତପ କରି । ପନ୍ତ ପାଇଥିଲେ ଏହିପରି ।
ହାତ ପଛଆଡ଼େ ଲୁହ ପୋଛୁ ପୋଛୁ
ଦନ ନେବ ସିନା ମନ ମାରି ଯେ । ୧୮ ।
ଯମୁନା ତଟରୁ ନାରୀଙ୍କର । ଲୁଠ ବାସ ଚେଷ୍ଟା କରିବାର ।
ଗୋପରେ ଆଜକୁ ବାଜୁଛି ଘୋଷଣା
ଅଣ୍ଟିନାହିଁ ଲଜ ଥରକର ଯେ । ୧୯ ।
ଏହି ଦନୁ ଏଡ଼େ ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳ । ଆହୁର ଅଛୁ ତ କାଳ ବେଳ ।
ଯଉବନ ଲବ ଛୁଇଁଛୁକ ନାହିଁ
ବ୍ରଜ ହୋଇଗଲ କୋଳାହଳ ଯେ । ୨୦ ।
ବ୍ରଜବଧୂ ଗଲେ ଦଧି ବିକି । ଯମୁନାରେ ବାହ୍ନ ତରଣୀକି ।
ଶ୍ରୋତ ମଧେ ନାବ ରଖି ତାଙ୍କୁ କଲ
ଉଦାସୀ ଧରଣୀ ଧରିବ କି ଯେ । ୨୧ ।
ସଖୀମାନେ କହୁଥିଲେ ଯାହା । ଅନୁଭବ ଆଜ କାଲ ତାହା ।
ଶ୍ରୀ [illegible] ଗର୍ଭରୁ ସମ୍ଭୂତ
ହୋଇବାକୁ ଏଜା ଥିଲ ଏହା ଯେ । ୨୨ ।

ଗୋପ ଜାତିରେ ବରହୋତ୍ତଂସ । ବଂଶୀ ବଜାଇ କେ ନଟବେଶ ।
ହୋଇ ନାଚୁଥିଲ ବନ୍ଧୁ କି ବନ୍ଧୁଲ ।
କରିବାକୁ ସାଧ୍ୱୀବ୍ରତ ଧ୍ୱଂସ ଯେ । ୨୩ ।

ଯାହାକୁ ସନ୍ତତେ ଡରୁଥିଲ । ତା ଆଗେ ଏକାକୀ ପଡ଼ିଗଲ ।
କାହାକୁ ଡାକିବି କାନନ ମଧ୍ୟରେ
କେହି ନାହିଁ ଜାତି ହରାଇଲ ଯେ । ୨୪ ।

ଘରକୁ ଗଲେ ସେ ବିଶାଖାକୁ । ପଗୁଇବ ସିନା କାନନକୁ ।
ଫୁଲ ତୋଳିଯିବା ବୋଲି ଡାକିଆଣି
କରାଇଲ ଏ ବିଡ଼ମ୍ବନାକୁ ଯେ । ୨୫ ।

ଗୃହପତି ଜନନୀ ଜଟିଳା । ଗରଜୁ ବକ୍ରତା ବାଣୀ ଜ୍ୱଳା ।
ଏପରି ଥିବାର ଦେଖିଲେ କାଟିବ
କଠାଳ କୁଠାରେ ମୋର ଗଳା ଯେ । ୨୬ ।

ଗଣ୍ଡସ ତୀର୍ଥକୁ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ । ଗଲ ପୂଜି ସାରିବନ କାଳୀ ।
ମନ କାମନା ପୂରାଇବ ସେ ସିନା
ଯାଅ ନେଉଥିଲେ ତାର ଆଳୀ ଯେ । ୨୭ ।

ପାଶେ ଥିବାବେଳେ ଆର୍ଯ୍ୟଗଣ । କାହିଁ ଥାଇଟି ଏ ଧୂର୍ତ୍ତପଣ ।
ଦଶ ଆଙ୍ଗୁଳିକି ଅନାଇ ଗୃହିଲ
ପର ଧଣୁଥାଇ ଆଚରଣ ଯେ । ୨୮ ।

ଗୋପେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ଅଲୌକିକ । ସୁନ୍ଦରପଣ ସୁଗୁଣ ଯାକ ।
ସ୍ଥିର ପରବଧୂ ପରସଙ୍ଗ ରଙ୍ଗ
ଆଶାରେ ନ ବୁଡ଼ା ଏତେ ଠେକ ଯେ । ୨୯ ।

କେ ଦେଖିଲେ ପ୍ରୀତି ଥିଲାପରି । ଏବେ ପଡ଼ିଯିବ ବ୍ରଜେ ହୁରି ।
ପାଟକ ଜାତି ମୋ ଶିଖଣ୍ଡ ମୁକୁଟ
କୁଳରୁ ଦେବେ ବଠାଳ କରି ଯେ । ୩୦ ।

ନାଗର ହଠ ନ କର ବୃଥା । ଲୁଚିବ ନାହିଁଟି ଏ ସର୍ବଥା ।
ବଦନେ ବାସ ଦେଇ ଲୋକେ ହସିବେ
କାଳକୁ ବୋଲି ରହିବ କଥା ଯେ । ୩୧ ।
ଏହି କ୍ଷଣଟି ଆର୍ତ୍ତିରେ ଧାଇଁ । ସଖାଏ ଆପଣା ନାମ ଦେଇ ।
ଡାକ ଡାକ ଏହି ପଥେ ଗଲେ ମୁହିଁ
ଥାଉଛି ଏଠାରେ ଆସ ଯାଇଁ ଯେ । ୩୨ ।
ଗୋରୁ ଗୋପାଳଙ୍କୁ ଗିରି ଧରି । ଉଦ୍ଧରିଛ କେତେ ଉପକାରୀ ।
ପଣନ୍ତ ପ୍ରସାରି ମାଗୁଛି ମୁଁ ଏତେ
ଆଡ଼ ହୁଅ ଥରେ ଦୟା କରି ଯେ । ୩୩ ।
ରହୁ ହାସ ପରିହାସ ଯାଉ । ନିକଟେ ଶୁଭୁଛି ଲୋକ ଡାକ ।
ଜୁହାର କରୁଛି ରହି ନ ପାରଇ ।
ହୃଦ ହେଉଛି ମୋ ଦକ ଦକ ଯେ । ୩୪ ।
ନିଶ୍ଚେ ଆସିବ ଶପଥ ମୋର । ଏହି ପଥରେ ନାଗରବର ।
ଯାହା ବୋଇଲେ ମୁଁ ନିୟମ କରୁଛି
ଅବଶ୍ୟ କରିବ ଅଙ୍ଗୀକାର ଯେ । ୩୫ ।
ଫିଟିଗଲା ମୋ କବରୀ ଭାର । ଝାଳେ ପୂରିଲାଣି କଳେବର ।
କାହା ମୁଖ ଚାହିଁ ଆସିଥିଲା ଆଜ
ପଡ଼ିଗଲା ଏଡ଼େ ହରବର ଯେ । ୩୬ ।
କି ଶତ୍ରୁ ହେଲେଟି ଅଳି ଆଳି । ଏତିକି ବେଳକୁ ପାଶେ ମିଳି ।
କରି କାକଳୀ ମୋ ବିବେକ ହରିଲେ
ଆହା କେଉଁଆଡ଼େ ଗଲେ ଆଳୀ ଯେ । ୩୭ ।
ହସି ବ୍ରଜବଧୂ ମଧୁକର । ନିକର କରି ଶ୍ରୀକରେ ଦୂର ।
ଭାଷିଲେ ହୃଦେ ଲଗାଇ କି କରିବ
ପରିଜନେ ଅବଧାନ କର ଯେ । ୩୮ ।

ନକ୍ଷତ୍ର ମାଳା ହୃଦରୁ ଫେଇ । ମୋହନ ଶ୍ରୀରାଧା କଣ୍ଠେ ଦେଇ
ବନସ୍ଥ ହୋଇ ଭାଷିଲେ ମିଷ୍ଟ ମିଷ୍ଟ
ବାଣୀକି ସକମ୍ପ ତନୁ ବନ୍ଧ ଯେ । ୩୯ ।
ବଲ୍ଲୀ ଉହାଡ଼ରେ ସଖୀ ବୃନ୍ଦ । ରବ ଶୁଣୁଥିଲେ ସେ କଳନ୍ଦ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀମନ୍ତ ମିଳନ ବିଲୋକି
ସୁଖରେ ପାଶୋରି ଦେଲେ ଦେହ ଯେ । ୪୦ ।
ଶ୍ରୀକୁଣ୍ଡ ସେତୁ ନିକୁଞ୍ଜ ଶେଯେ । ଶ୍ରୀରାଧା ମାଧବ କଲେ ବିଜେ ।
ପୁଷ୍ପ ବ୍ୟଜନ ଧରି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ
ପଟ୍ଟନାୟକ ପଦାବ୍ଜେ ଭଜେ ଯେ । ବନମାଳ ।୪୧।

ବିଳାପ

ରାଗ—ଚନ୍ଦ୍ରାକେଦାର ।

କୀର୍ତ୍ତିଦାସୁତାଙ୍କ ରୂପ ଗୁଣ । କେସେ ଦାସୀ ଗୁଣି ପୁନଃପୁନ ।
କରଇ ବିଳାପ ସ୍ୱେଶ୍ୱରୀଙ୍କ ସେବା
ସୁଖ ନକର କରି ସ୍ମରଣ ସେ । କିଙ୍କରୀ ।୧ ।
ଖଦ୍ୟୋତଜା ତଟ ନିକୁଞ୍ଜରେ । ଖଗନିନଦରୁ ନିଶାନ୍ତରେ ।
ଖଞ୍ଜନାକ୍ଷୀ ଆସୁ ଉଠି ପ୍ରିୟ ପାଶୁ
ଜଗିଥିବି ମୁଁ ଦ୍ୱାର ପାଶରେ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୨ ।
ଗବାକ୍ଷ ଜାଲରେ ନେତ୍ର ତାଳି । ଗଲ ଗୃହୁଁ ଥିଲ ବେଳେ ଆଳୀ ।
ଗୋଷ୍ଠେନ୍ଦ୍ର ସହ ଚଳିଲେ ଦେହଳୀକ
ପିବି ମୁଁ କେଳି ତଳପ ତୋଳି ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୩ ।
ଘର୍ମ ମିଶା ସିନ୍ଦୂର ଶୀକର । ଘଞ୍ଚେ ଠାଁଠାଁ ହୋଇ ପଡ଼ିବାର ।
ଘୋଟି ହେବ ଚତେ ଅଳକ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ
ଗୃହୀଁ ସେଜରେ ଶ୍ରୀପଦାବ୍ଜର ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୪ ।

ନିରେଖି ମୁଁ ଛିନ୍ନ ମୋତିହାର । ନେବ ଗୋଟିଆଇ ପଡ଼ିବାର ।
ନୂପୁର କାଞ୍ଚୀ କାଞ୍ଚୁଲି ଝୁମ୍ପା ଧରି
ହେବ ପୁର ପଥେ ଆଗୁସାର ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୫ ।
ଚାଲ ଆସୁଛି ଜଟିଳା ହେଷ୍ଟି । ଚଳ ସତ୍ୱର ବୋଲୁ କଖଟୀ ।
ଚଞ୍ଚଳେକ୍ଷଣୀ ଚକ୍ରୁ ମୁଁ ଚାଲ ଆଗେ
ଚାହିଁଥିବ ପଛକୁ ପାଲଟି ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୬ ।
ଛ ଦଶ କଳା ଚନ୍ଦ୍ରଲପନେ ଛପି ପ୍ରବେଶୁ ବସ ସଦନେ ।
ଛଦ ପ୍ରିୟଙ୍କର ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ ବଳେକ
ମାଗି ଲୁଚାଇ ଦେବ ଯତନେ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୭ ।
ଯାଇ ଶେଯେ ପହୁଡ଼ୁ ଭଙ୍ଗିରେ । ଜମ୍ବୁନଦାଙ୍ଗୀ ତନୁପଟରେ ।
ଜୀବନବନ୍ଧୁ ଛବିକ ଚାହିଁ ଚାହିଁ
ପୋଛିଦେବ ପଦ ପଣନ୍ତରେ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୮ ।
ଝିନ ଉପୁରଣ ପାହୁଡ଼ାଇ । ଝସନସ୍ୱନ ହେ ପହୁଡ଼ାଇ ।
ଝଳ ଅଳତା-ରଞ୍ଜିତ ପଦ ଧରି
ଧୀରେ ଦେବ ଅଙ୍ଗୁଳି ଫୁଟାଇ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୯ ।
ନିଃଶେଷରେ ନିଶି ହେଉ ହତ । ନିତ୍ୟକୃତ୍ୟର ବସ୍ତୁ ଯାବତ ।
ନିର୍ବାହ କରି ପୁଣି ଆସି ଭେଟିମୁଁ
ଅପହୁଡ଼ ହୋଇଥିବନି ତ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୧୦ ।
ଟାଣେ ଜଟିଳା ଡାକନ୍ତେ ଉଠି । ଟେକ ପଲକ ଦେଖି ବମ୍ବୋଷ୍ଠୀ ।
ଟଳ ଟଳ ହୋଇ ଚାଲି ଯାଇ ପୀଠେ
ବସୁ ଦେବ ମାର ଦନ୍ତକାଠି ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୧୧ ।
ଠାକୁରାଣୀ ଦନ୍ତ ସମ୍ମାର୍ଜନ । ଠିକେ ବଢ଼, ବଢ଼ାଇବ ବଜ
ଠବର୍ଣ୍ଣ ମୁଖ ସୁବର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗୀ ପ୍ରକ୍ଷାଳି
ପଛେ ଦେବ ପୋଛିବା ବସନ ହେ ! ସ୍ୱାମିନି । ୧୨ ।

ଡାଳମଧା ବାହ୍ୟ କୃତ୍ୟ ସାର । ଡାକୁ ମୋତେ ଆହ୍ୱା ଧୀରକର
ଡାହାଣ ବାମ ପାଣି ପାଦ ଧୋଇବ
ମୃଦ ଦେଇ ନିଉଡ଼ାଇ ବାର ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୧୩ ।
ଢାଳୁଥିବେ ଡୋଳା ଉନ୍ନିଦ୍ରତୁ । ଢାଳେକ୍ଷଣୀ ତୈଳ ସେବାସରୁ ।
ତୋକଳ ପର ସୁଧା ଶୁଣି ମଣିବ
ବୋଲୁ ଆଣ ଯା ବାର ରମ୍ଭୋରୁ ହେ । ସ୍ୱାମିନି ।୧୪।
ଅବ୍‌ଜ ଯୁକ୍ତ ସୁବାସିତ ନୀର । ଅଭିଷେକ କରୁ ମୁଁ ସତ୍ୱର ।
ଅତି ଯତ୍ନେ ଚୀନାଂଶୁକେ ଶ୍ରୀଲଳିତା
ମାଜ ପୋଛୁବେ ଶ୍ରୀକଲେବର । ସ୍ୱାମିନି । ୧୫ ।
ତୁଲ୍ୟ ବାଲ୍ୟାରୁଣ ଦ୍ୟୁତ ଲଙ୍ଘି । ତନୁଦଶ ହୋଇ ଆଡ଼େ ଲଗି ।
ତତ୍କାଳ କଜ୍ୱଳ କାନ୍ତ ଚୀନ ଚେଳ
ପିନ୍ଧ ଚଳବ କଳଧୌତାଙ୍ଗୀ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୧୬ ।
ଥିରହୋଇ ବସୁ ଆସନରେ । ଥାଇ ଲଳିତା ପଛ କଡରେ ।
ଥୋଇ ଝଙ୍କାର କଙ୍କତିକା କୁନ୍ତଳ
ଫେଡ଼ି ବେଢ଼ିବେ ଅଳି ନିକର ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୧୭ ।
ଦେବ ଘଉଡ଼ ତାଳି ଭ୍ରମର । ଦିବ୍ୟ ମଣି ସ୍ତବକ ନିକର ।
ଦେଇ ଶ୍ୟାମଳ ବେଣିବ୍ୟାଳୀ ସାଜବେ
ହରବାକୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ରର ହେ । ସ୍ୱାମିନି ।୧୮।
ଧରଥିବ ମୁଁ ଦର୍ପଣ ପାତ୍ରେ । ଧନ୍ୟା ବିଶାଖା ଲେପି ଶ୍ରୀଗାତ୍ରେ
ଧୀରେ ଭକ୍ତି ଛେଦ କର ମୃଗମଦ
ଚନ୍ଦ ଲିମ୍ପିବେ ଉରଜ ଗାତ୍ରେ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୧୯ ।
ନିଟିଳରେ ସିନ୍ଦୂର ବିନ୍ଦୁକୁ । ନିଯୋଜ ଭାବୁଥିବୁ ମନକୁ ।
ନିକୁଞ୍ଜବିହାରି ନୟନର କାମ—
ତମ ନାଶିବ ବୋଲି କ୍ଷଣକୁ ହେ । ସ୍ୱାମିନି ।୨୦।

ଚନ୍ଦ୍ରପଷାଗ୍ରସ୍ଥିତ ଭ୍ରମର । ପରି ଦିଶିବ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ।
ପରମାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପିଣୀ ଚିବୁକେ ।
ବିନ୍ଦୁ ନିଯୋଜି ମୃଗମଦର ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୨୧ ।
ଫଲ ନର୍ମଦା ଆଣିଦେବାର । ଫେଡ଼ି ପିନ୍ଧାଇଦେବ ସତ୍ୱର ।
ଫଳ ଉଠିବ ମୋ ତନୁ ସୀମନ୍ତରେ
ଲେଖି ଲଳିତା ସିନ୍ଦୂର ଗାର ହେ । ସ୍ୱାମିନି ।୨୨।
ବ୍ରଜବଧୂ ସୁଖୀ ହେବା ପାଇଁ । ବକ୍ଷୋଜକୁ ରଖିବ ଲୁକାଇ ।
ବିଚିତ୍ର କାଞ୍ଚୁଲି ନାନା ହାରାବଳି
ଦେବ ଯତନେ ଲଗି କରାଇ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୨୩ ।
ଭରସାଇବ ମୋତେ ସେବାରେ । ଭସ୍ମ ତେଜି ଅଞ୍ଜନ ନେତ୍ରରେ
ଭରମାଙ୍ଗି ଦେବ କରି ଦରଶନ
ବ୍ରଜବଧୂ ହେବେ ମୋ ପରିରେ ହେ । ସ୍ୱାମିନି ।୨୪।
ମଣି ରତ୍ନାଲଙ୍କାର ଯାବତ । ମଥାଯାଏ ପଦରୁ ଭୂଷିତ ।
ମଣ୍ଡି କଉସ୍ତୁଭ ମିଶ୍ର ଶମନ୍ତକ—
ମଣି କରିଦେବ ଅଲଂକୃତ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୨୫ ।
ଯେଉଁ ଚରଣକଞ୍ଜର ଧୂଳି । ଯୁବାବର ହୋଇବାର ବୋଲି ।
ଯତ୍ନେ ଲେଖିଦେବ ଲକ୍ଷା କ ସେ ପଦେ
ଯାର ରକ୍ତାମ୍ବୁଜ ନିଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୨୬ ।
ରତି ସତ୍ତ୍ୱ ମଧୁବ୍ରତ ମେଳା । ରମଣୀୟ ବିଚକିଳ ମାଳା ।
ରମଣୀ ମୁକୁଟମଣି କଣ୍ଠେ ଦେବ
ଆନେ ନ ତନ୍ତୁ ପ୍ରାଣେଶ ତୋଳା ହେ । ସ୍ୱାମିନି ।୨୭।
ଲୀଳ କମଳ ଦେନି ଶ୍ରୀକରେ । ଲଳିତାଙ୍କ ଗୃହ ବାଟିକାରେ ।
ଲଳିତା ସଙ୍ଗେ ଦ୍ୟୁମଣିମଣି ବେଦ୍ଧ
ମଧେ ବିଜେ କରିବ ସତ୍ୱରେ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୨୮ ।

ବିକର୍ତ୍ତନ ଆରାଧନା ସାରି । ବାସେ ବାସ୍ତୁକୃତ୍ୟ କରି କରି
ବିଳେକୁ କୁନ୍ଦଲତା ଆସି ଡାକିବେ
ଜଟିଳାଙ୍କ ସମାଧାନ କରି ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୨୯ ।
ସବୁ ସଖୀ ସଦନକୁ ଯାଇ । ସୀଉକାର ଶାଶୁଙ୍କୁ କରାଇ ।
ସତ୍ୱର ସେ କୁନ୍ଦବଲ୍ଲୀ ଭୁମ୍ନ ପାଶେ
ଗୋଷ୍ଠୀ କରିବେ ଆଳୀଙ୍କି ନେଇ ହେ । ସ୍ୱାମିନି ।୩୦।
ସହି ଆସିବାକୁ ନାହିଁ ଡର । ସବୁ କୃତ୍ୟ ଅଛୁ ସଦନର ।
ଶୁଣି ଜଟିଳା ବୋଲିବେ ଯାଅ ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ ।
କହିଛନ୍ତି ବାରମ୍ବାର ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୩୧ ।
ସଙ୍ଗ ସଖୀ ସଙ୍ଗେ ବିଜେ କରୁ । ସୁଦସ୍ଥାରେ ମୋତେ ଶିରେ ଠାରୁ
ଫବ୍ୟାନ ପ୍ରାଣେଶଙ୍କର ଧରିସିବି
ରୂପମଞ୍ଜରୀଙ୍କ ଆଦେଶରୁ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୩୨ ।
ହର୍ଷେ ମଣ୍ଡି ଯାଉ ରାଜପଥ । ହୋଇ ଭେଟ ଗୋଷ୍ଠେ ପ୍ରାଣନାଥ
ହସି ରହିଁଥିବେ ଶ୍ରୀବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀଙ୍କି
ପ୍ରଣମିବ ହୋଇ ହେଟମାଥ ହେ । ସ୍ୱାମିନି । ୩୩ ।
କ୍ଷପାକର ମୁଖକୁ ଅନାଇ । କ୍ଷୀରୋଦଧି ପ୍ରାଏ ରଙ୍ଗୀ ହୋଇ ।
କ୍ଷଣେ କୋଳ କରି ଶିରେ ଚୁମ୍ବ ଦେଉ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣାଂଘ୍ରି ଦେବ ଧୋଇ ହେ । ସ୍ୱାମିନି ।୩୪।

ବିଳାପ

ଯୋଇ ବାଣୀ

ରସେଶ୍ୱରୀ-ପଦ-ସରୋରୁହ-ଦାସୀ
କରେ ବିଳାପ କେ ବଛି ଭିରେ ବସି । ୧ ।

ଆହା ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତିନି
ଆହା ବ୍ରଜବଧୂ ପ୍ରାଣ ପ୍ରଣୟିନି । ୨ ।
ଆହା ଶ୍ରୀନିଭୃତ ନିକୁଞ୍ଜ ଗୃହିଣି
ଆହା ଶ୍ରୀପରମାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପିଣି । ୩ ।
ହା ସ୍ୱାମିନି କରୁଣା ବରୁଣାଳୟେ
ଆହା ସର୍ବ ରମାରମାଜନ ଶ୍ରେୟେ । ୪ ।
ଆହା ଗୋପିପ୍ରେମରତ୍ନମଞ୍ଜୁଷିକେ
ଆହା ସାଧ୍ୱୀଶିରୋମଣି ଶ୍ରୀରାଧିକେ । ୫ ।
ପରିଗୃହୀ ବହୁଳାରେ ଜଣେ କେହି
ଆହା ପରମପଦରେ ଭୁଲ ନାହିଁ । ୬ ।
ଏହି ଘେନି ବର୍ତ୍ତୁଛି ସନ୍ତତ ଆଶା
ଲେଉଟିବ ବୋଲି ମୋର ଶୁଭଦଶା । ୭ ।
ହେଲେ ବରାପରାଧିନୀ ମୁଁ ସହଜେ
ରାଧେ କ୍ଷମାବାରିନିଧି ଆପଣ ଯେ । ୮ ।
ମୋର ମଙ୍ଗଳ ଭୂଷା ଶ୍ରୀପଦ ତଳୁ
ଆହା ଦୂର ହୋଇଗଲି କେତେ କାଳୁ । ୯ ।
ବ୍ରହ୍ମବସ୍ତୁସରୁ ଅଧେ ସରିଗଲା
କୃପା କଟାକ୍ଷ ଲବ ନ ପ୍ରସରିଲା । ୧୦ ।
ପଦ ତଳରେ ଶରଣ ଆଜନମୁ
ରଖିଥିଲାର ନିରେଖ ଜନ ଯେ ମୁଁ । ୧୧ ।
ସୁ କଙ୍କଣୀଙ୍କର ପରିହସି କରି
ଦରଶନ ଦିଅ ହେଲେ ଶ୍ରୀକିଶୋରି । ୧୨ ।
ଭୂମ୍ନ ଆଲୋକନ କାଳକୂଟ-ଅଗ୍ନି
ଯାଉ ହେ ସ୍ୱାମିନି ସହି ହେଉ ନାହିଁ । ୧୩ ।

କୃପା କଟାକ୍ଷ ପୀୟୂଷ ଲବ ସିଞ୍ଚ
  ରଖ ଦନ୍ତେ ତୃଣ ଧରି ଜଣାଉଛୁ । ୧୪ ।
ଦେଖିବାର ଥାଉ ଦୁଃଖ ଶୁଣିଲେ ତ
  ସେହ୍ନ କ୍ଷଣି ଆର୍ଦ୍ର ହୋଇଯିବା ଚତ୍ତ । ୧୫ ।
ଏତେ ଜଣାଇଲେ ନ ଶୁଣିଲୁ
  ପରି ହେବ ହୋଇ ମୋ ମନେ ନ ଥିଲୁ । ୧୬।
ପିତା ପୁରକୁ ପଠାଇ ଏକା ମୋତେ
  ପଥ ଜନଙ୍କୁ ପଚାରୁଥାଅ କେତେ । ୧୭ ।
ଆହା କାହିଁ ଭରି ଗଲୁ ତେଡ଼େ ଲୋଭ
  ଦେଖିବାକୁ ଶ୍ରୀମୁଖ ହେଲୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ । ୧୮ ।
ମୋର କୃତ୍ୟଯାକ ସ୍ବହ୍ନିଁ ହରଷରେ
  କେଡ଼େ ତୋଷ ହେବାର ଯେ ମୋ ସେବାରେ । ୧୯।
ଅଗୁଳାଗ୍ରରୁ ଓଲ୍ଲାଗି ମାଳା ମୋତେ
  ଡାକି ଆଗ କରି ଦେବାର ଯେ ହାତେ । ୨୦ ।
ଦାସୀ ହେଲେ ଅନୁଜା ପରାଏ ପାଳି
  ଶ୍ରୀମୁଖରୁ ମୁଖେ ଦେଇ ନାଗବଲ୍ଲୀ । ୨୧ ।
ଆହା କୃଷ୍ଣଭାନୁ କୁଳ-କୀର୍ତ୍ତି-ବଲ୍ଲି
  ଗୁଣିବ ମୁଁ ଗୁଣଯାକ କେତେ ବୋଲି । ୨୨ ।
ଆହା କାବ୍ୟ ପଢ଼ାଇବା ସୁଚ୍ଛରୂଷ
  ବୀଣା ବାଜଣା ଶିଖାଇବା ମାଧୁସ୍ତ । ୨୩ ।
ଧାତୁ ଚୟରେ କି ମାଳା ଗ୍ରନ୍ଥନରେ
  ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବାର ବସାଇ ପାଶରେ । ୨୪ ।
ବୈଜୟନ୍ତୀ ଗୁନ୍ଥିଲାର ବେଳେ ମୋତେ
  ଧୀରେ ଗୀତ ଶିଖାଇବାର ଯେ କେତେ । ୨୫ ।

ଆହା କେତେ କଥା ମାନସେ ପଡ଼ୁଛି
   ବାସ ବଡାଇବାର ମୁଁ କରି କୁଞ୍ଜ । ୨୬ ।
ଅଙ୍ଗ ସୁବାସ ସମ୍ଭୃତ ଲୁଠ ବାସ
   ତୋଳି ଧରି ହେଉଥାଇ କସନ୍ତୋଷ । ୨୭ ।
ପ୍ରଭୁକାର ଉତ୍କଣ୍ଠା ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡ ମଳ
   ହୃଦେ କି ସୁଖେ ହେଉଥାଇ ମୁଁ ବୋଳି । ୨୮ ।
ଅଭିସାର କାଳେ ଘନ ତମସୀରେ
   କର ପଇଠ ଦେଲୁର ମୋ କରରେ । ୨୯ ।
ଧୋଇ ପଦାବ୍ଜ ପୋଛୁ ମୋ ପଣନ୍ତରେ
   କରଭର ଦେଲୁର ମୋ ଚରମରେ । ୩୦ ।
କେଉଁ ଜନ୍ମରେ ଆଜ ମିଳିବ ତାହା
   ଆହା କେହ୍ବହେଲେ ହେଲେ ନାହିଁ ସାହା । ୩୧ ।
କେଣେ ଘରିଯାଇଥିଲେ ଆଣି ଲେଡ଼
   ଆହା ଲଳିତାଙ୍କ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି । ୩୨ ।
ସେହ୍ବ ପ୍ରାଣନାଥଙ୍କର କେତେ କଥା
   ଜଣାଇ ମୁଁ ଛଡ଼ାଉଛି ହୃଦ ବ୍ୟଥା । ୩୩ ।
ଥରେ ହେଲେ ସେ ସ୍ମରଣା କଲେ ନାହିଁ
   ଆହା ଭୁଲି ହେଲେ ପଦେ ନ ଜଣାଇ । ୩୪ ।
କେବେ ସ୍ୱାମିନୀ ମୋ ପରେ ହେଲେ କୋପ
   ବହୁଥିବାର ଦେଖି ନୟନୁ ବାଷ୍ପ । ୩୫ ।
ଦୟାମୟୀ ଶ୍ରୀଲଳିତା ବୋଧ କରି
   ଘେନି ଯାନ୍ତି ସେ ଶ୍ୟାମଙ୍କୁ ହାତ ଧରି । ୩୬ ।
ଆହା ତେମନ୍ତ ମମତା କେଣେ ଗଲ
   ମୋ ଅଦୃଷ୍ଟକୁ ପୀୟୂଷ ମାର ହେଲ । ୩୭ ।

ଆହା ବିଶାଖେ ବାଞ୍ଛାକଳପବଲ୍ଲି
ପଦ ଛୟାରୁ ଦେଲେ ଯେ ଦୂର କରି । ୩୮ ।
ଆହା ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ପାତ୍ର ମୁଁ ଧୋଇବାକୁ
ବାହ୍ୟାଗାରକୁ ହେଲେ ନୀର ନେବାକୁ । ୩୯ ।
ସେବା ଶିକ୍ଷା ଗୁରୁ ଶ୍ରୀରୂପମଞ୍ଜରୀ
ଆହା ନ ଲୋଡ଼ିଲେ ବେଳେ ମନେ କରି । ୪୦ ।
ଆହା ବାତ୍ସଲ୍ୟ ରସ ସୁପଣ୍ଡିତା
ଆହା ଘୋଷ ଯୋଷାଙ୍କ ଲଲାଟ ଶତା । ୪୧ ।
ଆହା ଅପାର କରୁଣା ଅକୂପାର
ବୋଲି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଡାକ ବାଜୁଛି ଯାର । ୪୨ ।
ମୋହ ଛର ଲଗି ହେବ କି ଅନ୍ୟଥା
ବ୍ରଜପୁରେ ସୁଚରିତ ଯାର କଥା । ୪୩ ।
ମୋ ଅଜଣାରେ ଗୋଷ୍ଠେନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଭୁଲେ
କୁଞ୍ଜେ ଲୁଚିଥିଲେ କ୍ଷଣେ ନ ଦିଶିଲେ । ୪୪ ।
ବୃନ୍ଦାଟବୀ କୁଞ୍ଜଯାକ ବୁଲି ବୁଲି
କେତେ ଶୋକ କରୁଥାଇ କି ମୂର୍ଚ୍ଛିଲି । ୪୫ ।
ମୋର ପଛେ ପଛେ ଆସି କୃପାମୟୀ!
ଆସ ଆସ ବୋଲି ଧୀରେ ଡାକ ଦେଇ । ୪୬ ।
ଦେଖି ନୟନେ ନୀର ସ୍ୱଅଞ୍ଚଳରେ
ପୋଛି ଦେଲା ନେବାର ଯେ ବହନରେ । ୪୭ ।
ଆଳୀ ସରିକ ଅଜଣା ସେବା ଯାର
ଆହା ତେମନ୍ତ କଙ୍କରୀ ହେଲା ଦୂର । ୪୮ ।
ଆଉ କେସେ ଦେଖିବ ହୃଦର ଦୁଃଖ
କାହାର ନୋହି ହୋଇଲି ଯେ ନିରେଖ । ୪୯ ।

ହେ ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାବନାଧୀଶପ୍ରାଣେଶ୍ୱରୀ
ଜୀବ ଯାଉ ତୁମ୍ଭ ନାମ ଧରି ଧରି । ୫୦ ।
ବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟରେ ପୁଷ୍ପା ବଟମୂଳରେ
ଆଳୀ ରହୁଥିଲ କାଳେ ଦୂରେ ଦୁରେ । ୫୧ ।
ଫୁଲ ତୋଳି ତୋଳି ପ୍ରିୟ ପ୍ରୀତି ଗୀତ ।
କରି କମ୍ପିତ ହେବାର ପୁଲକିତ । ୫୨ ।
ଜାଣି ବିଶାଖା ବାଣୀ ଶବଦାଇଲେ
ଲଜେ ରହୁବାର ବ୍ରଜବଧୂ କୋଟଳ । ୫୩ ।
ଆଜ ଆଖି ଦେଖିବ ସେ ମହୋତ୍ସବ
କ୍ଷଣ କ୍ଷଣକୁ ଆହା ନୂତନ ଭାବ । ୫୪ ।
ପିଚା ପୁରେ ପୁଷ୍ପବାଟୀ ମଣ୍ଡପରେ
ଦୋଳା ପହଞ୍ଚାଇ ବସି ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ । ୫୫ ।
ହୃଦେ ରମଣଙ୍କ ଭାବ ଅବଧରି
ଆହା ଗୀତ ଗାଇବାର କି ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ । ୫୬ ।
ଶୁଣି ପାଶ-ପଡ଼ସାର ଯେତେ ଜନ
ସ୍ତମ୍ଭ ପରି ରହୁଥାନ୍ତି ଡେରି କାନ । ୫୭ ।
ବୋଲି ବୋଲି ହେଉଥାନ୍ତି ରାଧା ପରି
ଗୁଣ ସୁନ୍ଦରପଣେ କେ ହେବ ସରି ।୫୮।
ଇନ୍ଦୁ ଉଦୟ କାଳର ସିନ୍ଧୁ ବତ
ଶୁଣି ହୃଦେହଉଥାଇ ଉଚ୍ଛଳିତ ।୫୯।
ନବ ତରୁଣିମା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସନ୍ତତରେ
ସେବ ରହୁଛୁ ନ ଚଳି ପଦାବ୍ଜରେ ।୬୦।
ବଜ ଜନଙ୍କୁ ସହଜ ବନ୍ଧୁ ପରି
ଶୋନାଉଛୁ ଯା ବିନୟ ସୁମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ।୬୧।

ଯେଉଁଠାରେ ବିଲେକଲେ ଗୁରୁଜନ
ଆହା ନେଉଁଥାନ୍ତି କେତେ ନିରଞ୍ଜନ ।୬୨।
ଓଳଗିଲେ ଚିରଂଜୀବ ହୁଅ ବୋଲି
ବୋଲୁ ନେତ୍ର ଅଶ୍ରୁ ସ୍ନେହେ ପଡ଼େ ଗଳି ।୬୩।
ବିଜେ କଲେ ସାରୀ ପଞ୍ଜରୀ ପାଶରେ
ସେ ଡାକିବାର ଶୁଣିଛୁ ଯା ଶ୍ରୁତିରେ ।୬୪।
ଆଗୋ ମା ବୋଲି କୀର୍ତ୍ତିଦା ବୃଷଭାନୁ
ଡାକିଲାର ସେ ଡାକ ନ ଯାଏ ମନୁ ।୬୫।
ହାସ୍ୱାମିନି ଅନଙ୍ଗମଞ୍ଜରୀ ଡାକ
ବାର ବାର ଡାକନ୍ତି କି କରି ଟେକ ।୬୬।
ଅପ ପଦାନ୍ତେ ଆକାର ଯୁକ୍ତ କରି
ଡାକିଲାର ହୃଦ ହେଉଛି ଯେ ଘାରି ।୬୭।
କେତେ ତୋଷ ହେଉଥାଇ ଶୁଣି ମନ
ହା ଦୁର୍ଦ୍ଦଇବ କରିଦେଲୁ ସ୍ୱପନ ।୬୮।
ଉଚ୍ଚାରୁଥାଇ ସ୍ୱରୂପ ତାଙ୍କ ପରି
ଆହା ମାନସରୁ ନୁହଇ ବିସ୍ମରି ।୬୯।
ପୁଣି ପଢ଼ଇ ଜୟ ଶ୍ରୀଗାନ୍ଧର୍ବିକେ
ହେ ଶ୍ରୀମତି ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀରାଧିକେ ।୭୦।
ଆହା କି ସୁସ୍ୱର ଆହା କି ମଧୁର
ହା ସେ ବାଣୀ ସତେ ସୁଧା ସହୋଦର ।୭୧।
ପ୍ରିୟ ଲେଖ ଆଣି ବିଚକ୍ଷଣ କୀର
ଦେଲେ ଈକ୍ଷଣେ ଲଗାଇ ଆପଣାର । ୭୨।
ଯତ୍ନେ ଲୁବ୍ଧଇ ହୃଦୟ ବସନରେ
ପକ୍ୱ ଡାଳିମ୍ବ ବୀଜ ଧରି ଶ୍ରୀକରେ ।୭୩।

ତାକୁ ଖୁଆଇବାର ଶ୍ରୀହସ୍ତେ ଧରି
  ଦିଶେ ଦିଶେ ଦିଶୁଛି ଯେ ସେ ମାଧୁରୀ । ୭୪ ।
ତୁହିଁ ଚନ୍ଦ୍ରାନନ ଚିହ୍ନି ଧୀରକରି
  ଭଷେ ହେ ବୃନ୍ଦାବନ ପରମେଶ୍ୱରୀ । ୭୫ ।
ଗୋଷ୍ଠ ପୁରନ୍ଦର ସୁତ ପ୍ରାଣାଧିକେ
  ବୋଲୁ ଶ୍ରୀଲଳିତା ମିତ୍ରୁ ନିଜାନ୍ତକେ । ୭୬ ।
ତୁହିଁ ବାହାରି ଯିବାର ଭୟକରି
  ପୂର୍ବ ବିଷୟ ମାନସରେ ସୁମରି । ୭୭ ।
ଦୁହେଁ ହସାହସି ହୋଇ ଆସିବାର
  ନୟନରେ ନାଚୁଛି ଚମତ୍କାରେ । ୭୮ ।
ବିଜେ କଲର ଦିଶୁଛି ପଲଙ୍କରେ
  ଦରଆଉଜା ଦେଇ ଲଳିତା ପରେ । ୭୯ ।
ଭଙ୍ଗି ପାନ ଦେଉ ଦେଉ ରଦବାସେ
  ପ୍ରିୟ ଦନ୍ତ ଚିହ୍ନ ଦେଖି ହସିଲେ ସେ । ୮୦ ।
ଦୁଇ ହାତେ ବୁଜହୋଇ ଦୁଇ ନେତ୍ର
  ହସି ଲଜେ ଲଳିତା ହୃଦରେ ବକ୍ତ୍ର । ୮୧ ।
ଲୁଚୁଇବାର ଦିଶୁଛି ହା ସ୍ୱାମିନି
  ପତଦ୍‌ଗ୍ରହ ଥାଇ ଯେ ମୁଁ କରେ ଘେନି । ୮୨ ।
କେବେ ଶୟନ ମେଲରୁ ଛନା କରି
  ପ୍ରିୟ ମୁଖକୁ ନ ଦେଖ ସରିକରି । ୮୩ ।
ଦଇବରେ ଏକା ହେଲେ ତୁରି ଆଂଖି
  ଲଜେ ରହ ଯେ ଗଣ୍ଡେ ପଣନ୍ତ ରଖି । ୮୪ ।
ପଦ ଅବମ୍ମା ଉପରେ ଘସିବାର
  ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ଚଉକୁ କଷିବାର । ୮୫ ।

ମଜ୍ଜି ରଞ୍ଜି ମୁଁ ପୀୟୂଷ ବାରିଧିରେ
ଆହା ଦେଖୁଥାଇ କେଡ଼େ ସରଧାରେ । ୮୬ ।
ବୋଲୁ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ନୟନୁ ନୀର
ବହିଗଲା ପୋଛୁ ପୋଛୁ ବାରମ୍ବାର । ୮୭ ।

—ଃ୦ଃ—

ବିଳାପ

ଶ୍ରୀ ବୃଷଭାନୁ କୁମାରୀଙ୍କର   ପଦ ପଙ୍କଜରୁ ହୋଇ ଦୂର
କେସେ ତାଙ୍କର ରୂପ ଗୁଣ ସୁମରି
ବିଳାପ କରଇ ନିରନ୍ତର ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ ।
ତୁନି ହେଲ କି ମୁରୁଛି ପ୍ରାଣ ଧରି ଯେ ।
ମନେ ହେଉଛି ଏବେ ଦେଖିଲି ପରି ଯେ ।
ପରଂପଦରେ ନ ଥିବାର ମାଧୁରୀ ଯେ । ୧ ।
ଆଉ ବିଲୋକିବି ନାହିଁ ପରା   ଶ୍ରୀବ୍ରଜବଧୂଙ୍କ ନେତ୍ରତାରା
ନିରଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସର୍ବଦା ପ୍ରସନ୍ନ
ଶରଦ ଶଶୀ ଶ୍ରୀମୁଖ ତୋର ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ ।୨।
ଗୋକୁଳ କୁଳ ଯୁବତୀଙ୍କର   ସ୍ୱରୁ ଚମ୍ପା ଗଭ ମଣ୍ଡଳର
ଲକ୍ଷେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶୋଭା ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ
ପଦାବ୍ଜ ନଖ କୋଣକୁ ଯାଉ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ ।୩।
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା   ସୌଭାଗ୍ୟବନ୍ତୀରେ ଅଦ୍ୱିତୀୟା
ତେମନ୍ତ ହେଲେହେଁ କୃଷ୍ଣ ଦାସୀ ବୋଲି
ଅଭିମାନ ଆହା କି ବିନୟୀ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ ।୪।
କୃଷ୍ଣ ଲାଗି ସ୍ରକ ଧରି ଆସି   ବୃନ୍ଦା ଜାତୁ ଉଠି ହସି ହସି
ପାଣି ପ୍ରସାରି ଦେଲି ନେବେ ଛୁଆଁଉ
ଛୁଆଁଉ ପଡ଼ିଲର ଉଲ୍ଲସି ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ ।୫।

ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି ସୁଷମା ବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀ   ଯେଉଁଠାରେ ଦେଖି ଦେଲେ ଧରି
ଆନନ୍ଦେ ଅଶ୍ରୁ ପୂରିଯାଇ ନୟନେ
ଘେନିଯାନ୍ତି ଲେଭେ କୋଳ କରି ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୬।
ପଖା ମୁଁ ପକାଉଥିଲି ବେଳେ   ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ବସାଇ କୋଳେ
ମୁଖେ ମୁଖ ଦେଇ ତାମ୍ବୁଳ ଦେବାର
ଶୋଭା ନ ସହିଁ ହୋଇଲି କାଳେ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ ।୭।
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ପୁରକୁ ଭୋଜ୍ୟ ଦେଇ   ହା ସ୍ୱାମିନି ମୋତେ ପଠିଆଇ
ଲେଉଟିବାଯାଏ ଅନାଉ ଥିବାର
ପୁର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଉଭାହୋଇ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୮ ।
ବାହୁଡ଼ି ମୁଁ ଅଇଲି ବେଳକୁ   ହସିଲି ହୋଇ ଆସି ରହକୁ
ପଛୁରୁ ପ୍ରାଣେଶ ସମୟୁ ମୁଁ କହି
ହଅଇ ଚଟାଉ ଶ୍ରୀହସ୍ତକୁ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୯ ।
ନାମ ନ ଧରି ପ୍ରାଣେଶଙ୍କର   ପଛେ ଚାଲି ଯାଇ ଡାକିଲିର
ପୁଣି ଶୁଣିବାକୁ ବନ ବିହାରରେ
ମୋହନ ଭୁଲାଇ ହୋଇବାର ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୧୦ ।
କୁଞ୍ଜ ବିଚକିଳ ବାଟିକରେ   ଅଳି ଭୀଡ଼ୁ ତୁମ୍ଭ ଶ୍ରୀକନ୍ଧରେ
ପାଣି ଦେଇ ପ୍ରିୟ ତୃହୁଁ ଜାଣି ତାଙ୍କ
ନେତ୍ର ବୁଜିବାର ଶ୍ରୀହସ୍ତରେ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୧୧ ।
ପ୍ରିୟ ସ୍ୱନକ୍ଷତ୍ର ପୂଜା ଦିନ   ନନ୍ଦ ପୁରେ ନବ ବଧୂ ଜନ
ପୂରିଥିଲେ ବ୍ରଜବଧୂଙ୍କୁ ବନ୍ଦାଇ
ଯିବା ସମୟର ସୁପ୍ରସନ୍ନ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୧୨ ।
ତୋଳ ମନ୍ଦାକ୍ଷରେ ଅର୍ଘ୍ୟସ୍ଥାଳୀ   ବନ୍ଦାଉ ପ୍ରିୟଙ୍କୁ ନେତ୍ର ତାଳ
ସମୁଦ୍ର ଉଚ୍ଛୁଳିଲି ପରି ଶୁଭିଲ
ବଜବାଳୀ ଦେଲେ ହୁଳହୁଳି ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୧୩।

ଆଉ କେତେ କୋଟି ଜନମରେ   ବିଲୋକିବି ନେତ୍ର ଯୁଗଳରେ
ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ ଆଦି ଗୃହ୍ନିଁ ବୁଡ଼ିଗଲେ
ସ୍ନେହ-ସୁଖ ସୁଧା-ବାରିଧିରେ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୧୪ ।
ବିଜେ କରି ଯାଉ ନିକୁଞ୍ଜକୁ   ବଳେ ପ୍ରିୟ ନେଇ ହୃଦୟକୁ
ଶେଯେ ବସୁ ପଦ ଧୂଳି ପୋଛୁ ଯାଉ
ମୁଁ ଆଗ ହୁଅନ୍ତ ମୋହନଙ୍କୁ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୧୫ ।
ହାର ଗୁନ୍ଥି ବାକୁ କ୍ରୀଡ଼ାନ୍ତରେ   ଠାରି ଡାକି ମୋତେ ମସ୍ତକରେ
ମୁକ୍ତାମଣି ଯାକ ଶେଯୁ ଗୋଟିଆଇ
ଦୁହେଁ ଦେବାର ମୋ ଅଞ୍ଜଳିରେ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୧୬ ।
ଆପଣାକୁ ଗୃହ୍ନିଁ ଏକା କରି   ପୁଷ୍ପାବଚୟନେ ବଂଶୀଧାରୀ
ଆଶ୍ଳେଷ କରି ଶ୍ରୀମୁଖେ ଚୁମ୍ବ ଦେଉ
କହିବାର ହସି ସରି ସରି ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୧୭ ।
ଦାନ କେଳିରେ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ସୁତ   ପଛରେ ଯାଇ ଧରୁ ପଣନ୍ତ
ପ୍ରଣୟ ରୋଷ ହାସ ଭ୍ରୁ କୁଞ୍ଚନ
ହୋଇଥାଇ ବାଣୀ ବର୍ଣ୍ଣ ଲୁପ୍ତ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୧୮ ।
ଓଠାରି ହୋଇ ପଛକୁ ଆସ୍ୟ   ବୁଲଇ ଛଡ଼ାଇ ବାସ ଶେଷ
ଲୁଚିବାକୁ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ କନ୍ଦରରେ
ନେଇ ମୁଁ କରଇ ପରବେଶ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୧୯ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟାର୍ଚ୍ଚନ ଲଗି ବ୍ରହ୍ମ ବେଶ   ହୋଇ ଆସିଥାନ୍ତ ପ୍ରାଣଈଶ
ପୂଜା ବଢ଼ୁ ଉଲଗ ବୋଲୁ ଜଟିଳା
ଜୁହାରି ହେବାର ହସ ହସ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୨୦ ।
ଦେଖ ବୋଲି ବୃଦ୍ଧା ବଧୂ ପାଣି   ଛନ୍ଦୁ ବଟୁକରେ ଦେଉଆଣି
ହାତ ଧରି କହୁ ଲଳିତା ପଛରେ
ଥରି ଉଭା ହୋଇବାର ଠାଣି ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୨୧ ।

ସମ ନାହିଁ ଜଣେ ସର୍ବାଂଶରେ   ଯାହାଙ୍କୁ ଗୋଲକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତରେ
ତେମନ୍ତ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ସୁତ କହୁଛନ୍ତ
ଭୃତ୍ୟ ଯା ପଦାବ୍ଜ ଦାସୀଠାରେ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୨୨ ।
ପ୍ରିୟ ସ୍ୱନକ୍ଷତ୍ର ପୂଜା ଦିନ   ଜନନୀ ଗୃହକୁ ଯିବା ଦିନ
ଆଳୀ-ନକ୍ଷତ୍ରାବଳୀରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର
ଚଳିଗଲ ପରି ଶୋଭାବନ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୨୩ ।
ଯାଇ ପିତାମାତାଚରଣରେ   ପ୍ରଣମିତ ହେଉ ଧରଣୀରେ
ଦୁହେଁ ତୋଳନ୍ତୁ ତୋଳନ୍ତୁ ଯାହା ହେଉଥାନ୍ତ
ସୁଖ ଶୋକ ସ୍ନେହ ବାତ୍ସଲ୍ୟରେ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ ।୨୪।
ସୁନାମାମଣି ପ୍ରତିମା ପରି   ହୋଇଥାନ୍ତି ରହିଁ ବଂଶୀଧାରୀ
ଚରଣ ନୂପୁର କ୍ୱଣନରେ ଆହା
ଆହା ରବ ଉଠେ ସଭା ପୂରି ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୨୫ ।
ଆହା ସେ କାଳ ଲଳନା ଯାକ   ଭୁଲିଲେ ରହିବ କା ବିବେକ
ନିଧି ପ୍ରାପ୍ତି ହେଲ ପରି ମଣୁଥାନ୍ତ
ବୃଷଭାନୁ ପୁରଜନ ଯାକ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୨୬ ।
ତାମ୍ବୂଳ ଯୋଗାଉ ସପ୍ରମୋଦେ   ଢାଳି ଡୋଳା ପ୍ରାଣନାଥ ପଦେ
ଲଜ ହର୍ଷ ମିଶା ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କି ଦେଖି
ମକ୍ଳିଳି ନାହିଁ ମୁଁ ଆନନ୍ଦରେ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ ।୨୭।
ନାଟ୍ୟ ଚମତ୍କାର ଯାକ କଳ   ନର୍ତ୍ତକ ସାମନ୍ତ ବନମାଳୀ
ଶ୍ରମ ରହିଁ ଆପଣଙ୍କ ହୃଦ-ପଦ୍ମେ
ଧରିବାର କରପଦ୍ମେ ତୋଳି ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ ।୨୮।
ବାନ୍ଧୁ ନିଜ ପୀତବାସ ଶେଷେ   ବ୍ୟଜନ ଭ୍ରମର ଘୂରି ପାଶେ
ସମୁଦ୍ର ତରଙ୍ଗ ପରି ପଡୁଥାଇ
ବଲ୍ଲେକୁ ଆଇ ମୁଁ ସହରଷେ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ ।୨୯।

ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାବନେ ପଟ୍ଟାଭିଷେକ   ହେବା ଦିନ ମହୋତ୍ସବ ଯାକ
ଶେଷରେ ନିଃଶେଷ ହେବ କି ସେକଥା
ଜଣି ଭରିଗଲା ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୩୦ ।
ଶଙ୍ଖଚୂଡ଼କୁ ସଂହାରୁ ହରି   ଆସୁ ଉପେନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କ କଣ୍ଠୁ ଧରି
ହୃଦେ ଲଗି ରତ୍ନ ଯିବାର ସୁଷମା
ଏବେ ଈକ୍ଷଣେ ରହିଛି ପୂରି ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୩୧ ।
ଥାଉ ଥାଉ ଯାକ ପାଶେ ଆଳୀ   ପୁରି ବସିଥାନ୍ତି ଶିର ଢଳି
ଠାରି ଡାକ ମୁଖୁ ଚର୍ବିତ ତାମ୍ବୁଳ
ଦେବାର ମୁଖଚନ୍ଦ୍ରମା ତୋଳି ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୩୨ ।
ସ୍ୱକିଙ୍କରୀ ଜନ ବତ୍ସଳତା   କରିବେ କି କୋଟି ଜନମ ତ
ଆପଣା ଅନୁଭବ ଶେଷ ଯାବତ
ଦତ୍ତ କରିବାର ବଦାନ୍ୟତା ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୩୩ ।
ରହନ୍ତୁ ଇତର ବ୍ରଜବାଳୀ   ଯା ଗୁଣ ସୁନ୍ଦରପଣ ଭଳି
ସପୁଲକ ହୋଇ ମଜ୍ଜି ଯାଉଥାଇ
ଶୁଣି ପରିପନ୍ଥୀ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୩୪ ।
ଥିଲେ ମୁଁ କି ଅପରାଧ କରି   ତୁଚ୍ଛାକୁ ହେଲେ ମାଇଲପରି
ଶ୍ରୀକର ଗୋଳ ପୁଣି ହସିଦେବାର
ସୁମରି ହେଉଛି ପ୍ରାଣ ଘାରି ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୩୫ ।
ଜନମ ହୃଦରେ ଫୁଟି କରି   ହା ସ୍ୱାମିନି ମୋର ନାମ ଧରି
ଡାକ ପଡୁରୁ ପ୍ରାଣନାଥ ସମସ୍ତ
କଣ୍ଠ ଚୋଷି ହେବାର ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୩୬ ।
ନିଭୃତ କୁଞ୍ଜ କୁସୁମ ଶେଯେ   କଲି କାଳେ କାନ୍ତ କୋଳେ ବଜେ
ଘେଣା ମୁଁ ବଜାଉ ପହୁଡ଼ ହୃଦରେ
ହସି ଧରିଥାନ୍ତି ପ୍ରିୟ ଭୁଜେ ଯେ । ରସେଶ୍ୱରୀ । ୩୭ ।

ଆହାକି ମୋହର ସୁଦଇବ   ପୂର୍ବର ସେ ଭାଗ୍ୟ ଲେଉଟିବ
ବିଲୋକିବ ପ୍ରାଣନାଥଙ୍କ ଅଙ୍କରେ
ହରଷାଶ୍ରୁ ନେତ୍ରେ ପୂରିଯିବ ଯେ । ରାସେଶ୍ୱରୀ । ୩୮ ।
ଆସ ଆସ ବୋଲି ହସି ହସି   ଡାକୁ ତନୁ ପଡ଼ିବ ଉଲ୍ଲସି
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ଦୁହିଙ୍କ ପଦାବ୍ଜେ ଲୋଟିବ
ତୋଳିବେ ଶ୍ରୀହସ୍ତେ ଆଶ୍ୱାସି ଯେ । ରାସେଶ୍ୱରୀ । ୩୯ ।
ସତେ କି ଶ୍ରୀମୁଖ ବିଲୋକିବ   ପୀୟୂଷ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଗାଧୋଇବ
ଚିରକାଳ ଚରଣାବ୍ଜର ବିଚ୍ଛିତି-
ଉଗ୍ରବୀତ୍ତହୋନ୍ତ ଲିଭାଇବ ଯେ । ରାସେଶ୍ୱରୀ । ୪୦ ।
ବୃଷଭାନୁ କୁଳ-କୀର୍ତ୍ତିଲତା   ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀଙ୍କ ସର୍ବସ୍ୱଭୂତା
ବୃନ୍ଦାବନପ୍ରାଣୀ ପ୍ରାଣ ହା ସମସ୍ତ
କାନ୍ତକୁଳାଧିଷ୍ଠାତ୍ରୀ ଦେବତା ଯେ । ରାସେଶ୍ୱରୀ । ୪୧ ।
ଶ୍ରୀଗୋବର୍ଦ୍ଧନସର୍ବାର୍ଥ-ସାଧିକେ   ଗୋପୀ ପ୍ରେମରତ୍ନ ମଞ୍ଜୁଷିକେ
ଶ୍ରୀବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀଙ୍କ ବାତ୍ସଲ୍ୟବସତି
ହା ଶ୍ରୀକୀର୍ତ୍ତିଦା ନେତ୍ର ତାରକେ ଯେ । ରାସେଶ୍ୱରୀ । ୪୨ ।
ଆହା ରାସଲାସ୍ୟ ପରୀକ୍ଷାରେ   ମଦନମୋହନ ସମକ୍ଷରେ
ଅଙ୍ଗାଭିବ୍ୟଞ୍ଜିକ ସୁଭୂଷା ଝଲକ
ଆହା ମହାଭାବ ସ୍ୱରୂପରେ ଯେ । ରାସେଶ୍ୱରୀ । ୪୩ ।
ଲଳିତାଂଘ୍ରିରେ ଓଳଗି ହେଉ   କରୁଣା ଗୁଣେ କରେ ଉଠାଉ
ଭବ ଅନ୍ଧକାର କୂପର କଦନ
ସ୍ୱପନରେ ନ ଦେଖିବ ଆଉ ଯେ । ରାସେଶ୍ୱରୀ । ୪୪ ।
ଦଣ୍ଡବତ ହୋଇ ବିଶାଖାଙ୍କୁ   ଜୁହାରିବ ପ୍ରଭୁବର୍ଗଙ୍କୁ
ରୂପମଞ୍ଜରୀ ପଦେ ପଡ଼ି ଲଭିବ
ସେବା ଚିନ୍ତାମଣି ରତନକୁ ଯେ । ରାସେଶ୍ୱରୀ । ୪୫ ।

ଦୟାମୟୀ ଚଣେ ଦତ୍ତବର ଶ୍ରୀପଦପଙ୍କଜ ସେବା ମୋର
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଜଣାଉଛୁ ଦଶନେ
ତୃଣ ଦଂଶି କୋଟି କୋଟି ବାର ଯେ । ରାସେଶ୍ୱରୀ । ୪୭ ।

ଶ୍ରୀରାଧାଗୋବିନ୍ଦ କୀର୍ତ୍ତନ

ବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟ ସାର୍ବଭୌମ ଦମ୍ପତି । ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ।
ସର୍ବ ବ୍ରଜବାସୀ ନେତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି । ରା । ୧ ।
ମହାଭାବୋଜ୍ଜ୍ୱଳ ରସ ଶ୍ରୀ ମୂର୍ତ୍ତି । ରା ।
ରାକାବିଧୁ ବିଜୟୀ ବକ୍ତ୍ର ଦ୍ୟୁତି । ରା । ୨ ।
ସର୍ବାଶ୍ରୟ ସର୍ବଗ ସନାତନ । ରା ।
କିଶୋର ବୟସ ନିତ୍ୟନୂତନ । ରା । ୩ ।
ଗୋକୁଳେଶ୍ୱରୀ ବାତ୍ସଲ୍ୟ ସଦନ । ରା ।
ନିଜ ପରିଜନ ଜୀବ ଜୀବନ । ରା । ୪ ।
ଗୋଷ୍ଠକୁଳଜା ନିକର ବେଷ୍ଟିତ । ରା ।
ନାନାରତ୍ନାଳଙ୍କାର ବିଭୂଷିତ । ରା । ୫ ।
ରାସମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟେ ବିରାଜିତ । ରା ।
ରୁରୁ ସରସୀରୁହ ବଂଶୀହସ୍ତ । ରା । ୬ ।
ଆହା ଫୁଲ ଶେଯେ ବିଜେ କଲାର । ରା ।
ପରସ୍ପର ରଙ୍ଗରେ ମଜ୍ଜିବାର । ରା । ୭ ।
ଗଣ୍ଡେ ଗଣ୍ଡ ଦେଇ ଉଲ୍ଲସିବାର । ରା ।
ଆଳୀ ଦେଖିବେ ବୋଲି ଶଙ୍କିଲାର । ରା ୮ ।
ହର ସୁର ସୁଧା ପରି ବଚନ । ରା ।
ସଜକଞ୍ଜି ସୁରଭି ନିଶ୍ୱାସନ । ରା । ୯ ।

ମନ୍ଦ ମୃଦୁ ମଧୁ ଗନ୍ଧ ହସନ । ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ !
କଳାକର ଶତ ଶୀତାପଘନ । ରା । ୧୦ ।
ଏକ ଫୁଲମାଳା ବେନି ଗଳାରେ । ରା ।
ଗୀତ ମିଶାଇ ବଂଶୀ ନିସ୍ୱନରେ । ରା । ୧୧ ।
ସରୁ ଚୁମ୍ବ ରଚନା ପରସ୍ପରେ । ରା ।
କର ନିବେଶି ଗୁରୁ ଚିବୁକରେ । ରା । ୧୨ ।
ପଶାଖେଳ ବେଳ ବସା ସୁଷମା । ରା ।
ମନଲୋହର ଚୁମ୍ବକ ପ୍ରତିମା । ରା । ୧୩ ।
ଆହା ପୁଲକିବାର ଗଣ୍ଡ ସୀମା । ରା ।
ଲଜ୍ଜା ହର୍ଷ ମିଶ୍ରିତ ମଧୁରିମା । ରା । ୧୪ ।
ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ପୁଷ୍ପାବଚୟନରେ । ରା ।
କେବେ ନ ଦେଖିଲିପରି ବନରେ । ରା । ୧୫ ।
ପ୍ରେମ ପୁରୁଷ ହୃଦୟଙ୍ଗମରେ । ରା ।
କରିବାର ସଂଳାପ ପରସ୍ପରେ । ରା । ୧୬ ।
ବିଳସିବାର ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ପୁରରେ । ରା ।
ବିବାହିତା ବଧୂ ପୁତ୍ର ପରିରେ ରା । ୧୭ ।
ଗୋଷ୍ଠେଶ୍ୱରୀ ଆନନ୍ଦାମୃତନିଧି । ରା ।
କରୁଥିବାର କେତେପରି ବୃଦ୍ଧି । ରା ! ୧୮ ।
ଜନ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ହେଲି ଅନାଅନି । ରା ।
କି ତୁଳନା ହେବ ତୁଚ୍ଛ ଦାମିନୀ । ରା । ୧୯ ।
ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ କନ୍ଦରର ବିହାର । ରା ।
ବନ୍ଧ ପିଚ୍ଛୁଳାକୁ ବିଲୋକିବାର । ରା । ୨୦ ।
ରହି ରସବତୀରେ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ । ରା ।
ବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀଙ୍କ ଆନନ୍ଦ ସିନ୍ଧୁରେ । ରା । ୨୧ ।

ମଜ୍ଜାଇ ଦେବାର ଦରଶନରେ । ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ।
ରହି ଥିବାର ଲାଜ ହରଷରେ । ରା । ୨୨ ।
ପ୍ରାପ୍ତ ଲକ୍ଷଣକୁ ବୁଝାଇବାର । ରା ।
ଆଲୀ ଗଲ ଗୃହୁଁ ବରଜିବାର । ରା । ୨୩ ।
ଦୁହେଁ ମଜ୍ଜାଇ ଉରକୁ ଉରରେ । ରା ।
ଛୁଡ଼ ବୋଲିବାର ଅତି ଲାଜରେ । ରା । ୨୪ ।
କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ନଥିବା ସୁନ୍ଦର । ରା ।
ତନୁ ଅଲଙ୍କାରର ଅଲଙ୍କାର । ରା । ୨୫ ।
ଲୋକୋତ୍ତର ଗୁଣମଣି ମନ୍ଦର । ରା ।
ଆହା ନୀଳ ପୀତଚେଳ ଲଗିର । ରା । ୨୬ ।
ସଦା ବିଳାସ ନିକୁଞ୍ଜ ଅରଣ୍ୟ । ରା ।
ଅବିଚଳିତ ଯେ ନବତାରୁଣ୍ୟ । ରା । ୨୭ ।
ଶରଣାର୍ଥୀର ପରମ ଶରଣ୍ୟ । ରା ।
ସ୍ନିଗ୍ଧ ପ୍ରଣୟ ପୀୟୂଷ ବଦାନ୍ୟ । ରା । ୨୮ ।
ଏକ ଆଦରଶକୁ ଗୃହିଁବାର । ରା ।
ହରଷରେ ହସାହସି ହେବାର । ରା ୨୯ ।
ପଟାଞ୍ଚଳରେ ଝାଳ ପୋଛିବାର । ରା ।
ଉର ଉପରେ ଆଉଜାଇବାର । ରା । ୩୦ ।
ଚନ୍ଦଚନ୍ଦନଚର୍ଚ୍ଚିତ ପ୍ରଷ୍ଠକ । ରା ।
କର୍ଣ୍ଣେ ଉତ୍ତଂସିତ ସପତ୍ର ଚମ୍ପକ । ରା । ୩୧ ।
ହୃଦ ହାରରେ ଅଶୋକ ସ୍ତବକ । ରା ।
ହା ସିନ୍ଦୂର ଗୋରଚନା ତିଲକ । ରା ।୩୨ ।
ଝୁରୁ ଅଳକାକଳ ଶ୍ରୀଅଳକ । ରା ।
ପୁଷ୍ପ ଝର କେକିପୁଚ୍ଛ ମସ୍ତକ । ରା । ୩୩ ।

ଆହା ନାସାଭୂଷା ନବ ମୌକ୍ତିକ । ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ।
ଚରମରେ ପ୍ରଲମ୍ବ କୁନ୍ଦସ୍ରକ । ରା । ୩୪ ।
ଛିଡ଼ିଲର ମୋତିହାର ହୃଦରୁ । ରା ।
ଗୁନ୍ଥିବାର ଗୋଟିଆଇ ଶେଯରୁ । ରା । ୩୫ ।
ଖସି ପଡିଲର ସ୍ରକ କେଶରୁ । ରା ।
ଠାରି ଦାସୀଙ୍କି ଦେବାର କରରୁ । ରା । ୩୬ ।
ଚନ୍ଦ୍ର କରଣେ କୁଞ୍ଜ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ । ରା ।
ମନ୍ଦ ଗନ୍ଧ ଶୀତ ସମୀରଣରେ । ରା । ୩୭ ।
ବଳେକର ପ୍ରିୟ ସଖୀଗଣରେ । ରା ।
ଆହା ପ୍ରହେଳୀ ପ୍ରଶ୍ନ କୁତୁକରେ । ରା । ୩୮ ।
ଆସୁ ଆସୁ କାନନୁ ଅଛାଳରେ । ରା ।
ରହି ଭେଟ ହେବାର ସରଣୀରେ । ରା । ୩୯ ।
ନିଧି ପ୍ରାପ୍ତି ପରାଏ ନିର୍ଦ୍ଧନରେ । ରା ।
ମୁଦ ହେବାର ଆହା ପରସ୍ପର । ରା । ୪୦ ।
ଗାଢ଼ ନବ କାଦମ୍ବିନୀ ନିଶାରେ । ରା ।
ପରଭୃତ ରୁତର ସଙ୍କେତରେ । ରା । ୪୧ ।
ମିଳବାର ସଦନ ବାଟିକାରେ । ରା ।
ଚାହିଁ ଚଉଦିଗକୁ ସଭୟରେ । ରା । ୪୨ ।
ଆକର୍ଷିଲେ କେ ଓଠାରି ହେବାର । ରା ।
ଲଗିବାସକୁ ହୋଇ ତରତର ରା । ୪୩ ।
ନିକଟରେ ଶୁଭଲେ ଆଳୀ ଗିର । ରା ।
ଲତା ଗୃହକୁ ପଳାଇ ଯିବାର । ରା । ୪୪ ।
ପାଶ ଗଲେ କୁସୁମ ତୋଳି ସହି । ରା ।
ବଦନକୁ ଚାହିଁ କେ କେ ନ ଚାହିଁ । ରା । ୪୫ ।

ହସି ହେବାର କଥା କୁହାକୁହି । ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ।
ହି ଖାସ୍ୟ ବୋଲିବାର କେହି ନାହିଁ । ରା । ୪୬ ।
ଜୃମ୍ଭା ଆସିଲେ ଅଙ୍ଗୁଳି ଶବଦ । ରା ।
କର ହସି ହୋଇବାର ଆନନ୍ଦ । ରା । ୪୭ ।
ପୁଣି ଲେଭଇବାର ଚୁମ୍ବିଁବାକୁ । ରା ।
କଷ୍ଟ କଷ୍ଟରେ ଟେକ ପକ୍ଷ୍ମଳକୁ । ରା । ୪୮ ।
ଆହା କୁଞ୍ଜ ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ । ରା ।
ପଦ ନଖରେ ଲଲାଟପଟରେ । ରା । ୪୯ ।
ସ୍ୱସ୍ୱ ପ୍ରତିବିମ୍ବକୁ କୁତୁକରେ । ରା ।
ବିଲୋକିବାର ଆଳୀ ସମକ୍ଷରେ । ରା । ୫୦ ।
ଆହା ମଧୁପାନେ ହୋଇ ପ୍ରମତ୍ତ । ରା ।
ହାସ୍ୟଯୁତ ଲୁପ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ଭାଷିତ । ରା । ୫୧ ।
ହା ଖଞ୍ଜନ ନୟନ କଷାୟିତ । ରା ।
କ୍ଷଣେ ଚକିତ କ୍ଷଣେ ଆଘୂର୍ଣ୍ଣିତ । ରା । ୫୨ ।
ପ୍ରାତଃ ନିଅମ ଶ୍ରୀମୁଖ ଲୋକନ । ରା ।
ପକ୍ଷ୍ମ ପିଟାଇ କରୁ ଦରଶନ । ରା । ୫୩ ।
ପ୍ରେମ ସୁଧାବ୍ଧିରେ ହୋଇ ମଜ୍ଜନ । ରା ।
ଦେଇ ଚୁମ୍ବନ ହେବାର ପ୍ରସନ୍ନ । ରା । ୫୪ ।
ଫରଂପଦରେ ଗୀତ ଯାର କୀର୍ତ୍ତି । ରା ।
ଭବୁଛନ୍ତି ଶ୍ରୀଭୂଲୀଳାଦି ସତୀ । ରା । ୫୫ ।
ଯୋଗୀ ସଦା ଚିନ୍ତୁଛନ୍ତି ଯା ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି । ରା ।
ଅସମ ଉନ୍ନତ ସୁଷମା ପ୍ରୀତି । ରା । ୫୬ ।
ଦୁହେଁ ନିକୁଞ୍ଜ ପ୍ରଦୀପ ପାଶରେ । ରା ।
ରସ କାବ୍ୟ ପଢ଼ି ପଢ଼ି ପୋଥିରେ । ରା । ୫୭ ।

ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳକୁ ମିଶାଇ ଗଣ୍ଡରେ । ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ।
ମଜ୍ଜିବାର ଆହା ଭାବ ଭାବରେ । ରା । ୫୮ ।
ରାସ ନର୍ତ୍ତନର ଅନୁରଞ୍ଜନ । ରା ।
ଆହା ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ସଦନ । ରା । ୫୯ ।
ରୂପ ଚରାଚର ପ୍ରାଣିମୋହନ । ରା ।
ଦ୍ୟୁତି ତଡିତ ଲତା ନବଘନ । ରା । ୬୦ ।
କେବେ କେ ରୁଷିଲେ ଆହା କାହାକୁ । ରା ।
ରୁହିଁଥିବାର ଲଳତା ଆଡ଼କୁ । ରା । ୬୧ ।
ତାଙ୍କ ଚରଣରେ ରୋଷ ଦୋଷକୁ । ରା ।
ଚେଜ ମିଶି ଘେନିବାର କ୍ଷଣକୁ । ରା । ୬୨ ।
ଦୁହେଁ ଯାକ ଦେହ ପ୍ରାଣ ପରସ୍ପେ । ରା ।
ଦୂର ହେବାର ନାହିଁ ଯେ ଘଡ଼ଏ । ରା । ୬୩ ।
ଅନୁବ୍ରତ ସ୍ନେହରେ ଜରଜର । ରା ।
ସବୁବେଳେ ଅଧୀନ ଆଳୀଙ୍କର । ରା । ୬୪ ।
କୁଞ୍ଜବନେ ଲୁଚ୍ଛଇତ ଖେଳରେ । ରା ।
କ୍ଷଣେ ଦିଶା ନ ଦେଲେ ବିକଳରେ । ରା । ୬୫ ।
ପୂରି ଯାଇ ନେତ୍ର ଅଶ୍ରୁ ଜଳରେ । ରା ।
ଆହା ପୋଛୁ ପୋଛୁ ଚେଳାଞ୍ଚଳରେ । ରା । ୬୬ ।
ହରି ହେଲ ମୋର କହ ଆଳୀଙ୍କି । ରା ।
ବୋଲିବାର ଏଥର ଦିଅ ଡାକ । ରା । ୬୭ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ ଚରଣ । ରା ।
ପ୍ରାଣ ସମର୍ପି ପଶିଲ ଶରଣ । ରା । ୬୮ ।

ପ୍ରାର୍ଥନା

ରାଗ—ମୁଖାରି । ମିଶ୍ରରୂପ ।
(କିଶୋରମଣି ଗୀତ ପ୍ରତି)

ଶଚୀନନ୍ଦନ । ପାହି ପ୍ରଭୋ ଦୟାନିଧେ । ପଦ୍ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣ ସନାତନ । ଆନନ୍ଦଚିଦ୍‌ଘନ ।
ନିଗମବନରଙ୍ଗ । ଜନପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ । ୧ ।
ହେମାବ୍ଜନିନ୍ଦନ । କୋମଳାପଘନ ।
ଦବିଦ୍ଧର୍ମଦନ । ନିର୍ଧୂତ ଶୋଭନ । ୨ ।
ସ୍ୱୀୟ ପ୍ରେମଧନ । ବଦାନ୍ୟ ଚୈତନ୍ୟ-
ଚନ୍ଦ୍ର ମୁନୀନ୍ଦ୍ର ଧ୍ୟେୟ ଦୁଃଖଧ୍ୱଂସନ । ୩ ।
ସ୍ୱରୂପ ଜୀବନ । ରୂପହୃତ୍କେତନ ।
ସନାତନ ମାନସନଳିନଞ୍ଜନ । ୪ ।
ପ୍ରିୟସଂକୀର୍ତ୍ତନ । ପଣ୍ଡିତ ନର୍ତ୍ତନ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣହୃତ୍ତମ ବିକର୍ତ୍ତନ । ୫ ।

ସ୍ୱାଭୀଷ୍ଟ ଲାଳସା ।

ରାଗ—ରାମକେରି ।

ଶ୍ରୀଗୁରୁଦତ୍ତ ତନୁ ଏବେ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତା ମୋର ।
ଯାଇ ପୁଣି ଉଭା ହୁଅନ୍ତି ପାଶେ ଶ୍ରୀସରସୀର । ୧ ।
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ କରୁ ମୁ ହୃଷ୍ଟ ହୋଇ ଶରୀର ।
ପୁଲକ ହୋଇ ବହନ୍ତା ଯେ ନେତ୍ରାନନ୍ଦାଶ୍ରୁଧାର । ୨ ।
ସରଣୀସାରଣ୍ୟ ବିଲୋକ ପ୍ରତିବୃକ୍ଷ ବଲ୍ଲୀଙ୍କି
ଓଳଗି ଆଶ୍ଳେଷ କରନ୍ତ ସାଦରେ ନାମ ଡାକ । ୩ ।

ହା ବୃନ୍ଦାବନ ଧରଣିରେ ସୂକ୍ଷ୍ମସିକତାପରେ ।
ଯୁଗଳାଂଘ୍ରି ଚିହ୍ନ ବିଲୋକି ଲୋଟନ୍ତି ପ୍ରଥମରେ ।୪।
ମାଧବୀବଲ୍ଲରୀ ବେଷ୍ଟିତ ଶ୍ରୀକେଶର କୁଞ୍ଜରେ ।
ନାନା ରତ୍ନମଣି ଜଡ଼ିତ ଚାରୁ ମଣ୍ଡପ ପରେ । ୫ ।
ଆଳୀ ମଞ୍ଜରୀ ପରିବାରୀ ହୋଇ ପରିବେଷ୍ଟିତ ।
ଦିବ୍ୟାସନରେ ମୋ ସ୍ୱାମିନୀ ପ୍ରାଣନାଥ ସହିତ । ୬ ।
ବିଲୋକି ପରମ ଅଦ୍ଭୁତ ପରାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପ ।
ପଡ଼ି ରହନ୍ତି ପଦାବ୍ଜରେ ଲଭି ସୁଖ ଅମାପ ।୭।
ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ପତନ ହୁଅନ୍ତା ଏକାଥରେ ।
ଆସ ବୋଲି ଆଜ୍ଞା ଦିଅନ୍ତେ ସ୍ୱାମିନୀ ଶ୍ରୀମୁଖରେ ।୮।
ଶିରେ ଠାରି ରୂପମଞ୍ଜରୀ ଡାକନ୍ତେ ଯେ ପାଶକୁ ।
ଯାଇ ଶ୍ରୀଗୁରୁମୁରେ ରହନ୍ତି ଜୁହାରି ଲଳିତାଙ୍କୁ ।୯।
ଶ୍ରୀକିଶୋରୀମଣି ପକାଉ ଦୟାଦୃଷ୍ଟି ମୋପରେ ।
ପଙ୍ଖା ଦିଅନ୍ତେ ରୂପ ପୂର୍ବ ମଞ୍ଜରୀ ମୋ ହାତରେ ।୧୦।
ହସି ଶ୍ରୀବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ଭାଷନ୍ତେ ପୂର୍ବପରାଏ ମୁହିଁ ।
କାହାକୁ ଚାହିଁଲେ ଦେବୁ କି ତୋ ସ୍ୱାମିନୀଙ୍କି କହ ।୧୧।
ଦିଶୁ ନ ଥିଲୁ ଉପହାର ଧରି ନ ଆସୁ ଆଉ ।
ସବୁଦିନେ ପଦ ସେବାକୁ ଆଗ ହୋଇ ଯେ ଥାଉ ।୧୨।
ଶୁଣି ମୋ ନୟନୁ ବହିବ ଲୁହ ନ କହି କଥା ।
ଶ୍ରୀପଦାବ୍ଜକୁ ମୁଁ ଅନାଇ ରହି ପୋତିବି ମଥା ।୧୩।
ହା ପ୍ରାଣେଶ୍ୱରୀ ପ୍ରାଣନାଥ ଆଘ୍ରାଣ ପୁଷ୍ପ କରୁ ।
ଖୋସିବ ମଥାରେ ମୋହର ଯାନ୍ତୁ ଲଗକୁ ଠାରୁ ।୧୪।
ହସ୍ତାନ୍ତୁ କିଶୋରୀମଣି ଯେ ବୋଧ କରନ୍ତେ ମୋତେ ।
ଚରମେ ଶ୍ରୀକର ସ୍ପର୍ଶୀ ଜୀବବନ୍ଧୁ ପୂରତେ । ୧୫ ।

ସ୍ୱାନୁଭୂତି ।

ରାଗ—ଖାଟବାଣୀ । ତାଳ ମିଶ୍ରରୂପ ।

(କେଣେ ନ ଶୁଣ ସେ ଡାକୁଥିଲେ ଏତେପରେ—ପ୍ରଭୃତି)

ଥରେ ଦେଖିଛୁ ଯେ ସେ ସିନା ସେ ସୁଖ ଜାଣେ ।
ଶ୍ରୀରାଧା ଗୋବିନ୍ଦ ମୂରତି ସୁଷମା ମନରେ ଅବା ଈକ୍ଷଣେ । ପଦ ।
ନିଶାନ୍ତରେ ବୃଦ୍ଧ ମକଟୀ କଖ୍‌ଖଟୀ ଡାକ ପଡ଼ିଗଲେ କର୍ଣ୍ଣେ ।
ଝଟପଟ ଆସି ଉଭା ହୋଇବାର ନିଭୃତ କୁଞ୍ଜ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣେ । ୧ ।
ନନ୍ଦାଳୟରେ ଅଶନ ସମୟରେ ସୁରସ ପରିବେଷଣେ ।
ଲାଜ ହରଷରେ ଜର ଜର ହୋଇ ଅନାଅନି ନେତ୍ର କୋଣେ ।୨।
ଶ୍ରୀ ଯଶୋଦା କୋଳେ ଧରି ଶ୍ରୀରାଧାଙ୍କୁ ଭୂଷିତ କରି ଭୂଷଣେ ।
ବଧୂ ସଧେ ବ୍ରଜବଧୂଙ୍କୁ ବଲେକୁ ଲେଖାଇ ବାତ୍ସଲ୍ୟ ଗୁଣେ । ୩ ।
ମଥୁରା ପଥେ ଓଗାଳି ସେ ଛଇଳବର ରହିବ ଦାମପଣେ ।
ଶ୍ରୀରାଧା ତନୁରେ ଜନ୍ମିବାର ଭାବ ଚେଳାଞ୍ଚଳେ ଆକର୍ଷଣେ ।୪।
ରୋଷ ଚପଳ ମାନ ଗର୍ବ ରୋମାଞ୍ଚ ସ୍ୱେଦାଶ୍ରୁ କମ୍ପ ସ୍ଫୁରଣେ ।
ଲାଜ ହର୍ଷ ହାସ ଉନ୍ମାଦ ଜନିତ କୃଷ୍ଣାଭିଷ୍ଟାନୁପୂରଣେ । ୫ ।
ରୁଷି ବସିଥିଲେ ବୃନ୍ଦାବନେଶ୍ୱରୀ ସ୍ୱ ଚେଳାଞ୍ଚଳ ବରଣେ ।
କରୁଣାମୟୀ ଶ୍ରୀକରେ ତୋଳିବାର ମୋହନ ପଡ଼ୁ ଚରଣେ । ୬ ।
ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଗିରି ବର ଗହ୍ୱରରେ ବିଶ୍ୱକର୍ମାର ନିର୍ମାଣେ ।
ବନ୍ଧପିଭୂଳାବ୍ୟୂହ ମଧ୍ୟେ ହଂସତୂଳତୁଳ ଶେଯ ବିହରଣେ । ୭ ।
ଅଧେ ତନୁ ପୀତ ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗ ଅସିତ ହେବାର ବନ ଭ୍ରମଣେ ।
ସପଲ୍ଲବ ପୁଷ୍ପ ପରସ୍ପରେ ଅବତଂସ କଲର ଶ୍ରବଣେ । ୮ ।
ଫୁଲ ତୋଳୁ ପାଶେ ମିଳୁ ଅଳି ଆଳୀ ଉଭୟେ ବାରି ଉପୁରାଣେ ।
ରମଣ କୋଳରେ ଲୁଚି ରହିବାର ଶ୍ରୀକୁଣ୍ଡ ସେତୁ ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ । ୯ ।

ରତ୍ନ ଦୋଳାରେ ବଜେକଲ କାଳରେ ପଞ୍ଚାଉ ସଜନି ଟାଣେ ।
ବେନି କରେ ପ୍ରିୟ ଭୁଜ ଭିଡ଼ି ସ୍ମର ବାଣ ରଖାଇ କ ତୂଣେ ।୧୦।
ମଧୁପାନେ ମତ୍ତ ହୋଇ ମଦବାକ୍ଷୀ ରହି ମୋହନ ଡାହାଣେ ।
ତାମ୍ବୁଳ ଯୋଗାଇ ଭୃଙ୍ଗ କର ଯାଚୁ ଆଳୀ ହସିବାର ତେଣେ ।୧୧।
ଯାବନ୍ତ ସୁବେଶ ଶ୍ଳଥ ହୋଇଥାଇ ଗାଢ଼ ମନମଥ ରଣେ ।
ଶ୍ରୀକୁଣ୍ଡ ତଟରେ ଉଭା ହୋଇବାର ମନ୍ଦ ଗନ୍ଧ ସମୀରଣେ ।୧୨।
ଶ୍ରୀସରସୀରେ ଜଳଯୁଦ୍ଧେ ଶ୍ରୀହରି ହାରି ବୁଡ଼ି ରହି କ୍ଷଣେ ।
ଧରି ରାଧାଙ୍କୁ ପଳାଇ ରହିବାର କଣ୍ଠ ଜଳ ପରିମାଣେ ।୧୩।
ଚନ୍ଦନ ବୋଳି ଉକୁଟାଉ ଚରମେ ରହି ଶ୍ରୀରାଧା ଆପଣେ ।
ହସାହସି ହୋଇବାର ଦୁହିଁ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଚୁମ୍ବୁ ଦରପଣେ ।୧୪।
ନିକୁଞ୍ଜେ ବେଶ ଅଶନ ଶୟନାନ୍ତେ ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାଙ୍କ ଫରମାଣେ ।
ପରସ୍ପରେ ତନୁ ପୁଲକ ହେବାର ଶୁକ ସାରିଙ୍କ ଭାଷଣେ ।୧୫।
ପଶା ଖେଳରେ ମୁରଲୀ ହାରି ଦେଇ ବୃଷଭାନୁଜାଙ୍କୁ ଏଣେ ।
ମାଗିଦଅ ବୋଲୁ ହସିଲେ ବୟସ୍ୟା ପୁଣି ଧାଇଁବାର ତେଣେ ।୧୬।
ମିହାଚନାନ୍ତରେ କପଟ ବଟୁଙ୍କୁ କହ ବୋଲି ହେ ଆପଣେ ।
ଜଟିଳା ବଧୂ କରଦେଇ ଦେଖାଉ ରାଧା ଥରୁ ଦରପଣେ ।୧୭।
ନିବିଡ ଶରଦ ନିଶିରେ ଶ୍ରୀବୃଷଭାନୁଙ୍କର ସାଧାରଣେ ।
ଟିକପଟି ଡାକୁ ଜାଣି ସଦନକୁ ଆଣିଲ୍‌କାଳେ ଗହଣେ ।୧୮।
ରାସ ଅବସାନେ ଯମୁନା ପୁଳନେ ନିର୍ମଳ ଚନ୍ଦ୍ର କରଣେ ।
ବ୍ରଜବଧୂ କୋଳେ କଶୋରମଣିଙ୍କ ନବ ବୟସୀଙ୍କୁ ଗଣେ ।୧୯।
ନିଭୃତ ନିକୁଞ୍ଜ ଜାତି ପୁଷ୍ପ ଶେଯ ପାଦୋପଧାନ ଅଭ୍ୟର୍ଣ୍ଣେ ।
ବସି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ପରମ ହରଷେ ଭଣେ ।୨୦।

ସାଧକ ଦେହୋଚିତ ଲାଳସା ।

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ଆଦି ତାଳ ।

(ଅଳି ! କେଶର କୁଞ୍ଜରୁ—ପ୍ରଭୃତି)

କେତେ ବେଳକୁ ଶ୍ରୀପଦାବ୍ଜ ଦର୍ଶିବ ଯେ ।
ଜୀବ ଅଳି ଯାଇ ସୁଖେ ବସିବ ଯେ । ପଦ ।
ଶ୍ରୀଗୋବିନ୍ଦ ବକ୍ଷସ୍ଥଳ ସଂଯୋଗର ପରିମଳ
ତହିଁ ଲଭି ନେତ୍ରେ ମଜ୍ଜି ରହିବ ଯେ । ୧ ।
ଗୋଷ୍ଠେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ଭୃଙ୍ଗ ସଙ୍ଗତରେ କରି ରଙ୍ଗ
ସ୍ୱେଦ ମକରନ୍ଦ କ୍ଷୋଦ ପିଇବ ଯେ । ୨ ।
ସୂକ୍ଷ୍ମ ଧୂଳି ପରାଗରେ ଲୋଟିବ ଅନୁରାଗରେ
ସୁରମ୍ୟ ମଧୁର ନାଦ କରିବ ଯେ । ୩ ।
ବ୍ରଜ ନବ ଯୁବାବର ଶ୍ରୀକରେ ରଚି କଲ୍ଲର
ଯାବକ ପରିଧି ଯାକ ବୁଲିବ ଯେ । ୪ ।
ସୌଭାଗ୍ୟ ରେଖାଦି ଚିହ୍ନ ଚିହ୍ନିତ କରି ଦର୍ଶନ
ଭାବ ସୁଧା ବାରିଧିରେ ଭାସିବ ଯେ । ୫ ।
ଆହା ନଖର ଶ୍ରେଣୀରେ ଜାତି ପାଖଡ଼ା ବୁଦ୍ଧିରେ
ରସନା ଚଖାଇ ଅପସରିବ ଯେ । ୬ ।
ଅଶୋକ କଳିକାବଳି ସୁସ୍ନିଗ୍ଧ କୋମଳାଙ୍ଗୁଳି
ବିକସିବ ବୋଲି ଆଶା ବଳାବ ଯେ । ୭ ।
ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ କେତକୀ କାନ୍ତି ତଳେ କୋକନଦଦ୍ୟୁତି
ବିଲୋକି ଅତି ପ୍ରମୋଦେ ମାତିବ ଯେ । ୮ ।
ସୁମଣି ଜମ ରତ୍ନର ଭୂଷାରେ ନୂପୁରାଦିର
ପୁଷ୍ପ ଭ୍ରମେ ଉଡ଼ିତ ସ୍ପରଶିବ ଯେ । ୯ ।

ଶ୍ରୀରୂପମଞ୍ଜରୀ କର   ଲଳିତ ମଧୁରତର
ପରମାନନ୍ଦ ଆଗାର ପାଇବ ଯେ । ୧୦ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଏ ଭାଗ୍ୟ   ଭୋଗକୁ ହୋଇବ ଯୋଗ୍ୟ
ଶ୍ରୀସ୍ୱାମିନୀ ଦୟା ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବ ଯେ । ୧୧ ।

—o—

ସ୍ୱାଭୀଷ୍ଟ ଲାଳସା ।

ରାଗ—କଲ୍ୟାଣୀ । ରୂପକ ତାଳ ।

(ରାତି ପାଇଗଲା ଯେ ହାତି—ପ୍ରଭୃତି)

ବ୍ରଜ ଜନ ନେତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି । ହା ନିଭୃତ କୁଞ୍ଜ ଗୃହ ଦମ୍ପତ୍ତି । ପଦ ।
ଦିବ୍ୟ ରତ୍ନପୀଠ ପକାଇ । ଗୋଷ୍ଠେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ବଜେ କରାଇ ।
ନେଇ ବାଢ଼ିବାର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପାତ୍ରରେ ସୁଧା ସ୍ୱାଦୁ ଭୋଜ୍ୟ ହା ରସବତୀ ।୧।
କରୁ ଜୀବବନ୍ଧୁ ଅଶନ । ହା ହା ସେ କାଳର ପ୍ରସନ୍ନ ।
ରସବତୀ ଦ୍ୱାରପାଶୁ ଚଳିବାର ତେଜ କରିବାକୁ ଘୁମୁର ବଣ୍ଟା ।୨।
ହେଉ ଏକା ଚୂର ନୟନ । ଲଜ ହାସ ଭୂରୁ କୁଞ୍ଚନ ।
ବେନି ବଦନ ହା ହା କେସେ ଶୋଭନହେଉ କୁହାକୁହି ଧୀରଭାରତୀ ।୩
ପରିବେଷଣ ଚମତ୍କାର । ଯହିଁ ରମା ଉମା ବଧୂର ।
ଭାଗିଯିବ ସେହିକ୍ଷଣି ପୁରାତନ କୁଟୁମ୍ବିନୀ ନିପୁଣତା ଉନ୍ନତି । ୪ ।
ଅଶନାନ୍ତରେ ଆଚମନ । ଦେଇ ପୋଛିବାକୁ ବଦନ ।
ନିଜ ଚେଲାଞ୍ଚଲ ବଢ଼ାଇ ଦେବାର ତ୍ରିଭୁବନ ଶୂନ୍ୟ ପ୍ରଣୟ ରୀତି ।୫।
ପଲଙ୍କରେ ପ୍ରିୟ ଅଙ୍କରେ । ବସି ତାମ୍ବୁଳ ସେବନ କରେ ।
ଭାଙ୍ଗି ପ୍ରାଣନାଥ ମୁଖେ ଦେବା ଶୋଭା ଆହା ସେ ସଙ୍କଳ୍ପ ସିଦ୍ଧମୂରତି ।୬
ଆସି ଆପଣାର ଆଳୀଙ୍କି । ଡାକ ବସାଇ ମଣୋହି କ ।
କାନ୍ତ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଶନରୁ ଜାତ ହରଷ ଧରିବ କି ବସୁମତୀ । ୭ ।

କେତେ ଦିନର ମନୋରଥ । ଆଜ ହୋଇଲ୍ ଯେ ରେ ସାର୍ଥ ।
ବୋଲୁ ଲଳିତା ହୃଦେ ରାଧା ଆଉଜି ଲାଜେ ହସିବାର ବଦନ ପୋତି ॥
ଅଦ୍ୱିତୀୟ ପରମ ତତ୍ତ୍ୱ । ପରମାନନ୍ଦ ସାରସତ୍ତ୍ୱ ।
ନିତ୍ୟ ସନାତନ ସର୍ବଦା ନୂତନ ବୃନ୍ଦାଟବୀ ପ୍ରାଣ ପ୍ରେମ ବସନ୍ତ ।୯।
ଆଳୀ ସହ ସାରି ଭୋଜନ । ଆଚମନ ତାମ୍ବୁଳାଶନ ।
ଶ୍ୟାମ ଘୁମନ୍ତୁ ଶ୍ରୀମତୀ ଚଳନ୍ତୁ ସ୍ୱ ସ୍ୱ କୁଞ୍ଜକୁ ଯିବାର ସଖୀ ଫନ୍ଦନ୍ତି ।୧୦।
ତା ଯାକ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣର । କେବେ ହେବ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ।
ଶ୍ରୀରୂପମଞ୍ଜରୀ ଦେବେ କୃପାକରି ସେ ଅବଶେଷ ଲବ୍ଧ ହେବ ତୃପ୍ତି ।୧୧।

ଦୈନ୍ୟବୋଧିକା ।

ରାଗ—କୌଶିକ

କୃପା ନ କଲେ । କାହିଁକି ଧରିବ ପରାଣ ?
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର, ହୃଦୟ ବିହାରିଣୀ ରାଧେ ହୋଇ ଯିବ ତ ଅକାରଣ ।ପଦ।
ନ ମିଳିବ ବେଳ ହେଲେ ଯଦି ସେବା ଅମଳ ଶ୍ରୀକଞ୍ଜ ଚରଣ ।
ପ୍ରାଣନାଥ ସଖୀ ମଞ୍ଜରୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ପାଇଁ ନିତ ଜଣାଣ । ୧ ।
ରାସାବସାନରେ କୁସୁମ ବ୍ୟଜନ ଆଳୀ ଦେଲେ ମୋତେ ଡାକ ।
କୋଟିଏ ଜନ୍ମର ତପସ୍ୟାର ଫଳ ବ୍ରଜ ପ୍ରାପ୍ତି ଆଉ ନାହିଁକି । ୨ ।
କେଶର କୁଞ୍ଜରେ ପ୍ରାଣେଶ ସଙ୍ଗରେ ନ ଦେଖିବ ଯଦି ଦୁହିଁଙ୍କ ।୨।
ଆଖି ବନ୍ଧବାର ହୋଇଯିବ ଯେମନ୍ତେ ଶଙ୍ଖ ବରାଟଙ୍କ । ୩ ।
ପରମ ଅଭୀଷ୍ଟ ସ୍ୱାମିନୀ ସୁଜୁଷ୍ଟ ନ ପାଇବ ଯଦି ରସନା
ବିଷୟ ବିଷ ଘଟର ଦର୍ବୀ ତୁଲେ ହୋଇଥିବ ସିନା ତୁଳନା ।୪।
ବ୍ରଜ ଯୁବରାଜ ପିନ୍ଧାଇ ଥିବାର ସୁମନସ ସ୍ରଜ ହାତରେ ।
ସଜ ସାଜିବାକୁ ଫିଟାଉ ସଜନୀ ନ ଦେବେ ଯଦି ମୋ ହାତରେ ।୫।

ପରମ ଦୟାମୟୀ ନାମ ଶୁଣି ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟାଶା କରୁଛି ସ୍ୱାମିନି ।
ଦନ୍ତେ ତୃଣ ଧରି ଭାଷଇ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ହେ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରଣୟିନି । ୭ ।

—(*)—

ସ୍ୱାଭୀଷ୍ଟ ଲାଲସା

ରାଗ ଆଷାଢ଼ ଶୁକ୍ଳ ବାଣୀ
ଶ୍ରୀରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ଯେ ।
କେବେ ଦିଶାଇବ ଶ୍ରୀମୁଖଚନ୍ଦ୍ର । ପ୍ରଦ ।
ରାସ ଅବସାନେ ପୁଷ୍ପ ଶେଯରେ ।
ବିଜେ କରି ଗୋକୁଳେନ୍ଦ୍ର ଅଙ୍କରେ ।
କଥା ହୋଇ ହୋଇ ଘୁମାଇବାର ।
ପ୍ରାଣନାଥ ହୃଦେ ପହୁଡ଼ିବାର ।୧।
ନାଗରେନ୍ଦ୍ର ଚୁମ୍ବି ସେ ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ।
ହସିବାର ଭିଡ଼ି ଉଦ ବାସକୁ ।
ଦେଖି ଲଳିତାଦି ସୁଖସିନ୍ଧରେ ।
ରହିଥିବେ ଯେ ମଗ୍ନ ଆନନ୍ଦରେ ।୨।
କରୁ ଖସି ପଡ଼ିଲ ସରୋରୁହ ।
ହର୍ଷ ବିଶାଖା କଲର ସଂଗ୍ରହ ।
ଦେଖାଇବ ବନ୍ଧି କେଉଁ କାଳରେ ।
ବସିଥିବ ମୁଁ ପୁଷ୍ପ ବ୍ୟଜନରେ । ୩ ।
ଅଙ୍ଗ ପରିମଳରେ ଆସୁ ଅଳି ।
ନିବାରିବାର ପ୍ରିୟ କର ଚୁଳି ।
ଶ୍ୱାସବଶେ ନାସାପୁଟ ମୁକୁତା ।
ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ଚଳନ ରୁଚିରତା ।୪।

କୁଞ୍ଜବିହାରି ନେଇ ପୁଣ୍ୟପୁଞ୍ଜ ।
ସେହିକ୍ଷଣି ହେଲ ପରିବ୍ରାଜ ।
ଆହା ନବୀନ କଳା କାଦମ୍ବିନୀ ।
ମଧେ ସ୍ଥିର ହେଲ ପର ଦାମିନୀ ।୫।
ହସି ଲଳିତା ନିକଟକୁ ଆସି ।
ଭଞ୍ଜି ଚିବୁକେ ସ୍ୱ କର ନିବେଶି ।
ଉଠାଇ ସେ ମିଷ୍ଟ ବାଣୀ ବାଇଲ ।
କହିବାର ସେ ପ୍ରାଣନାଥ ବୋଲି ।୬।

ସ୍ୱାଭୀଷ୍ଟ ଲଳସା

ରାଗ—ଫରଜ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ସଢ଼ିପିବନି ଲେଢ଼ ଲେଢ଼ ମୋତେ ଗୀତ—ପ୍ରଭୃ)

ଦେଖାଇବି କି ସତେ ଦଇବ ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ମାଧୁରୀ । ପଦ
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ପୁରରେ ରନ୍ଧନ କାଳରେ
ରସବତୀରେ ଶ୍ରୀରାସେଶ୍ୱରୀ ।
ସୁବେଶ ହୋଇ ରମଣ ଆହା ସେ ଭୁରି ଈକ୍ଷଣ
ଟଳା ଉଳି ହୋଇବାର ଭୁଭଙ୍ଗି ରେ ଭୁଭଙ୍ଗୀ ।୧।
କୁସୁମ ଅବଚୟନ କାଳରେ ଆସି ମୋହନ
ରହିଲେ ଶ୍ରୀକିଶୋରୀ ଛାମୁରେ ।
ଗଣ୍ଡଦେଶରେ ବସନ ସଲଜ୍ଜେ କରି ଆଚ୍ଛନ୍ନ
ବଙ୍କୀ ଆଡ଼କୁ ଯିବାର ବାହାର ରେ ବାହାର ।୨।
ପୁଷ୍ପ ତୋଳି ବନମାଳୀ ଯାଚିଲେ କରି ଅଞ୍ଜଳି
ନ ଅନାଇ ଭୁଜ ହୋଇ ରହି,

ସାଢ଼ୀ ବାଢ଼ ନଖେ ଘସୁ   ଶ୍ୟାମ ନିକଟକୁ ଆସୁ
ଛୁଅନା ବୋଲିବାର ସେ ଓହରି ରେ ଓହରି । ୩ ।
ଉଦ୍ଧତ ନାନା ପ୍ରକାର   ଭୂଷାରେ ଶ୍ରୀକଳେବର
ଭୂଷିତ ହୋଇ ପ୍ରଶସ୍ତ ବେଷେ,
ଜାଣୁନା ଲଳିତା ସହି   ଅଛନ୍ତି ଦେବେଟି କହି
ବୋଲିବାର ନଶୁଇ ସେ ଭ୍ରୂବଲ୍ଲୀ ରେ ଭ୍ରୂବଲ୍ଲୀ ।୪।
ମଧୁବ୍ରତ ବେଢ଼ୁ ପାଶେ   ମୋହନ ରହି ପାରୁଶେ
ବାସ ଶେଷେ ନିବାରୁ ନିବାରୁ,
ଯାଉଛୁ ବୋଲି ବାହାରି   ହସି ହସି ଶ୍ରୀକିଶୋରୀ
ରକ୍ତ ପଦ ଟେଳି ଅଙ୍କେ ସମ୍ବରି ରେ ସମ୍ବରି ।୫।
କରି ଅରଣ୍ୟ ଭ୍ରମଣ   ଜଗତ ବିଲକ୍ଷଣ
ସୁମନସ ସଜର ସୁଷମା,
କି ଉପମା ରମା ଉମା   କି ମଦନ କି ଚନ୍ଦ୍ରମା
ନ ଥିବ ସେ ପରଂବ୍ୟୋମ ସେପାରି ରେ ସେପାରି ।୬।
ନାଗକେଶର କୁଞ୍ଜର   ରତ୍ନ ଦୋଳାର ବେହାର
ସଖି ସହ କରି ଆରୋହଣ,
ବୃନ୍ଦା ଧୀରେ ପହଞ୍ଚାଉ   ଆହା ଝୁଲା ଝୁଲି ଦେଉ
ଉଚ୍ଛଳନ୍ତା ଆନନ୍ଦାବ୍ଧି ମୋହରି ରେ ମୋହରି ।୭।

—○—

ସ୍ୱାନୁଭୂତ ।

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ତାଳ ମିଶ୍ରରୂପ ।

(ମୋହନ ନୟନାଞ୍ଚଳ ନାଚିଲରେ—ପ୍ରଭୃତି)

ମାନସରୁ ଯିବ କି ସେ ଭାବନା । ପଦ ।
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ଆଗୋ କିଶୋରୀ । ଉଭା ହେବାର ମାଧୁରୀ ।
ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ମାଧବୀ ମଣ୍ଡପର ଘଟନା ।୧।

ଦରବୃତ ଉପବଣ । ଗଣ୍ଡଚ୍ଛ ଆବରଣ ।
ପଦ ଅଙ୍ଗୁଳିକ ଘଷ କଲର ବଞ୍ଚନା ।୨।
ସୁମନ ପିନ୍ଧାଇବାକୁ । ପ୍ରିୟ ପାଶୁ ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ।
ଗୁନ୍ଥିଁ ଲଜେ ଦଂଶିଲ୍ଲ୍ ଦଶନେ ରସନା
କଉସ୍ତୁଭ ସୀମନ୍ତକ । ଯୋଗ ହେଉ ଦୁଇଯାକ ।
ଯେ ବଲେକଛୁ ସେ ଶୋଭା ଜାଣିବ ସେ ସିନା ।୪।
ମଦନାନନ୍ଦା କୁଞ୍ଜ । ଜାତି ପାଖୁଡ଼ାର ଶେଯ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସଧୀରେ କଲର ରଚନା ।୫।

—::○::—

ସ୍ୱାଭୀଷ୍ଟ ଲାଳସା ।

ରାଗ—ଖମାଚ । ଆଦ୍ଧ ତାଳ ।

(ନ ଭାଙ୍ଗରେ ଶୁଭାଙ୍ଗ ଭରତ ହୁଅ ସାଧା—ପ୍ରଭୃ)

ମୋ ଦିନ ଯିବ ପର ଏକା ଏହ୍ୱପରି ମେ ।
ପୁଣି ମଦ ସେବା ସମ୍ପଦ ଦେବେ କି କିଶୋରୀ ଯେ ? ୦ ।
ବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟରାଜ୍ୟ·ରାଜ୍ଞୀ କୀର୍ତ୍ତିଦାକୁମାରୀ ।
ପରନନ୍ଦ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କି ସୁମର ସୁମର ଯେ ।୧।
ଆହା ଶ୍ରୀରାଧିକେ ହା ସ୍ୱାମିନି ରସେଶ୍ୱରୀ !
ବୋଲି ବୋଲି ଯାଉନାହିଁ ଜୀବନ ବାହାର ଯେ ।୨।
ଚଳେ କଲ୍ ଶୋଭ ପ୍ରିୟ ହୃଦେ ଅପସରି ।
ଦଣେ ଦଣେ ଦଶି ହୃଦ ହେଉଛୁ ବଦାରି ଯେ ।୩।
ଅହା କରୁଣା ବାରିଧି ନିକୁଞ୍ଜ ବିହାରି ହେ ।
ହା କଳ୍ପଲତା ଲଳିତେ ଶ୍ରୀରୂପମଞ୍ଜରି ମେ ।୪।

ଜଗତେ ଚହ୍ନିଲେନି ବୋଲି ଯାହା କଙ୍କଣ ।
କହିବ ସ୍ୱାମିନି ଆଉ କାହାକୁ ଗୁହାରି ଯେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣକୁ ଚହ୍ନିଁ ମସ୍ତକରେ ଠାରି ।
ଡାକଲେ ଉଭା ହେବ କି ତୁମୁର ଜୁହାରି ଯେ ? ୬ ।

ଲାଲସା ।

ରାଗ—ମୋହନା । ରୂପକ ତାଳ ।

ମୁଁ ଛୁଡ଼ଦେନ୍ତ କି । ଦଶା ଦେଲେ । ପଦ ।
ପୁର ପଦ୍ଧତିରେ ଶ୍ରୀଚରଣାବ୍ଜରେ
ମୁଁ ନ ଲୋଟନ୍ତ କି ? ୧ ।
ପଦାବ୍ଜର ଧୂଳି ଶିରେ ହୋଇ ବୋଳି
ମୁଁ ନ ଗଡ଼ନ୍ତ କି ? ୨ ।
ଆନନ୍ଦରେ ପ୍ରେମ ପୀୟୂଷ ସିନ୍ଧୁରେ
ମୁଁ ନ ମଜ୍ଜନ୍ତ କି ? ୩ ।
ମୋର ଦଶା ଡୋଳେ ବଳେକ ବକଳେ
ଛୋଳନ୍ତେ ନାହିଁ କି ? ୪ ।
ହୋଇଲାର ଯୋଗ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାଙ୍ଗ ରାଗ
ମୁଁ ନ ଲଭନ୍ତ କି ? ୫ ।
ଭ୍ରଷ୍ଟାକରେ ଜୀବ ପ୍ରବେଶ ଉତ୍ସବ
ଘଟନ୍ତା ନାହିଁ କି ? ୬ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣର କୋଟି ଜନ୍ମାନ୍ତର
ଦୁଃଖ ରହନ୍ତା କି ? ୭ ।

ବିକ୍ଷିପ୍ତ

ରାଗ—କାଫି । ତାଳ ମିଶ୍ରରୂପ ।

(ମୁହାଁମୁହିଁ କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ରମାଙ୍କର ମୋର—ପ୍ରତି)

କେତେ ପରି ଡାକିଲେ କାହିଁକି ବୋଲି ବେଳେ
ଆଜି ସରିକି ଶୁଣାଗଲି ନାହିଁ ଯେ । ପଦ ।
ଶ୍ରୀବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଯାବକ ଲେଖିବାର
ପଦାବ୍ଜର କଙ୍କଶିଞ୍ଜନ ମୁହିଁ ଯେ । ୧
ପରାନନ୍ଦ ରୂପିଣୀ ପରମ ଠାକୁରାଣୀ
ତୋ ପ୍ରଭୁ ବୋଲି ଗୁଚ୍ଛ ଦେଲେ କହି ଯେ । ୨
ଶଶୀ ପରି କଳଙ୍କୀ ସ୍ୱାମିନୀ ହୋଇବ କି
ଚରଣେ ଚନ୍ଦ୍ର ପରି ଯିବ ରହି ଯେ । ୩
ମଇଶ ପୀୟୂଷର ବଚନ ଶ୍ରୀମୁଖର
ଶୁଭୁ ଲଭିବ ତାପାଦ ବରଷି ଯେ । ୪
ଦୟାଳୁପଣ ଚିନ୍ତି ପ୍ରତିଆଶାରେ ନିତି
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଅଶ୍ରୁ ପୋଛେ କହି ଯେ । ୫

ସାଧକ ଦେହୋଚିତ ଲାଳସା ।

ରାଗ—ଶଙ୍କରାଭରଣ । ମିଶ୍ର ଏକତାଳ ।

(ହଟି ବସିଛି କିଶୋରୀ--ପ୍ରତି)

ଦୟାମୟି ଦଶିବ ଯିବା କାଳରେ ମୋ ଜୀବ ଯେ ।
ବ୍ରଜବଧୂଙ୍କ ଅଙ୍ଗରେ ଥିବ ଯେ । ପଦ ।
ଦନ୍ତେ ଦଂଶି ତୃଣ, କରୁଛି ଜଣାଣ, ପୁଣ ପୁଣ ଏହି ସ୍ତବ;
ଶରଣ ମୁଁ ହୋଇଥିଲି ଶ୍ରୀଚରଣ ହୃଦେ ମୋର ଉଦେ ହେବ ଯେ ।୧

ରମଣଙ୍କୁ ନାଗ ବଲ୍ଲୀ ଯାଚ ଯାଚ ମୋ ଆଡ଼େ ଡୋଳା ଡାଳିବ ।
କୃପା କଟାକ୍ଷ ପୀୟୂଷ ପଡ଼ି ମୋର ଅପଘନ ଉଲ୍ଲସିବ ଯେ । ୨ ।
ଅକଳଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମୁଖଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଯେକ୍ଷଣି ଆଖି ଦେଖିବ ।
କୋଟିଏ ଜନ୍ମର ଦୁଃଖ ଦୂର ହୋଇ ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁ ବହିଯିବ ଯେ ।୩।
ଜୟ ଶ୍ରୀରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ବୋଲି ନାମ ବଦନରୁ ଉଚ୍ଚରିବ ।
ମଥାରେ ଘୁମୁକୁ ଡାକିଲ ପରିଏ ମାନସରେ ଆଭ୍ରଷିବ ଯେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବ ଦତ୍ତ ଦେହେ ପ୍ରବେଶିବ ।
ଅରୁଣ ଅମଳ କମଳ ଅଂଘ୍ରିର ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବ ଯେ ।୫।

—○—

ଶ୍ରୀରାଧାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ।

ରାଗ—ଜଙ୍ଗଲା । ଆଦିତାଳ ।

କର କରୁଣା କରୁଣାମୟି ରାଧେ !
ଶରଣ ହେଲି ଚରଣାମ୍ଭୋଜେ କିଙ୍କରୀ କରି । ୦ ।
ପ୍ରିୟଠାକୁ ଯିବାକୁ   ରହସ୍ୟ ବୃତ୍ତାନ୍ତକୁ
ନିରେପି ନବ କୁଙ୍କୁମ ପଙ୍କ ଗଉରି । ୧ ।
ବ୍ରଜବଧୂ ଅଙ୍କରେ   ବିଜେକଲ ବେଳରେ
ସେବିଲି ପରି ମୁଁ ପୁଷ୍ପ ବ୍ୟଜନ ଧରି । ୨ ।
ମୋହନ ଦେଇ ଆଁନ   ଆପଣା ସମ୍ବାହନ
ନିଷେଧିଲେ ନିଯୋଜ ମୋତେ ଶ୍ରୀକିଶୋରୀ । ୩ ।
ଦୂର ନୋହି ମୁହୂର୍ତ୍ତେ   ସଦା ରହି ସଙ୍ଗତେ
ଯାବନ୍ତ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ସେବା ମୁଁ କଲପରି । ୪ ।
ଶ୍ରୀକଞ୍ଜାଂଘ୍ରି ସ୍ମରଣ   କରି କରି ପରାଣ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ଯାଉ ଯା ବାହାରି । ୫ ।

ବଜ୍ଞପ୍ତି

ରାଗ—କୀରବାଣୀ । ତାଳ ମିଶ୍ରରୂପ ।

(ଜଣାପଡ଼ିଲାରେ ବଣାମୃଗାକ୍ଷି ତୋ ଛଳ—ପ୍ରଭୃତି)

କେଣେ ନ ଶୁଣ ଯେ ଡାକୁଥିଲେ ଏତେ ପରି ।
ପରିଚୟ ଦେଲେ ସୁନ୍ଦରପଣ ମୁଁ ପଳାଇଯିବ କ ଧରି ? ପଦ ।
ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବ ଦତ୍ତ କଲ୍ପ କଥାରେ ଆଶା ଅନେକ ବଢ଼ିଲା ।
ଅକଳଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମା ମୁଖ ଥରେ ନ ଦେଖିଲି । ୧ ।
ଷୋଡ଼ଶ ନାମ ମନ୍ତ୍ରାର୍ଥାନୁସାରରେ ନିତ୍ୟ ଦାସୀ ଯେ ଯାହାର
ପରାର୍ଦ୍ଧକାଳ ବ୍ରହ୍ମାର ସରିଲାନି ଆତୁର ହେଉଛି ଦୂର । ୨ ।
ହେ ଶ୍ରୀ ନାଗରେନ୍ଦ୍ର ବୃନ୍ଦାବନଚନ୍ଦ୍ର ହେ ଗୋଷ୍ଠେଶ୍ୱର ତନୁଜ
ଶ୍ରୀରାଧା ଜୀବନ ନୂତନ ମଦନ ବ୍ରଜ ନବ ଯୁବରାଜ । ୩ ।
ଧୃତବଂଶୀ ବେତ୍ର ପବିତ୍ର ଚରିତ୍ର ହେ ଶ୍ରୀବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀ ପୁତ୍ର ।
ଶତପତ୍ର ନେତ୍ର ମୁଦିରାଭ ଗାତ୍ର ହେ ଗୋକୁଳାରଣ୍ୟ ମିତ୍ର । ୪ ।
ମାଗୁନାହିଁ କିଛି ମନେ ମାତ୍ର ଅଛି ଆଖି ପୂରାଇ ଦେଖିବି ।
କୃପା କଲେ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ରାଧା ପଦାବ୍ଜକିଙ୍କରୀ ହେବି । ୫ ।
ଶ୍ରୀକିଶୋରୀମଣି ମାନ କରିଥିଲେ ତିଳେକ ଆପଣା ଦୋଷ ।
ତୁମ୍ଭପାଇଁ ଲଳିତାଙ୍କ ପାଦେ ପଡ଼ି ଛଡ଼ାଇଦେବି ସେ ରୋଷ । ୬
ଆଣି ଦେଉଥିବି ମୋ ସ୍ୱାମିନୀ ଶ୍ରୀହସ୍ତର ଗୁନ୍ଥା ଫୁଲମାଳା ।
ତୁମ୍ଭେ ସଜାଡ଼ି ଦେବାର ଝର ନେଇ ଦେଇ କହିବି ସଙ୍ଗଳା ।୭।
ବିଜେ କରିଥିଲି ବେଳେ ଶ୍ରୀକୀର୍ତ୍ତିଦା ଜେମା ତୁମ୍ଭ ଶ୍ରୀଅଙ୍କରେ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ତାମ୍ବୂଳ ଭାଙ୍ଗି ଲାଗି କରୁଥିବି ଘୁମୁରେ । ୮ ।

ସ୍ୱାଭୀଷ୍ଟ ଲାଳସା ।

ରାଗ—କଲ୍ୟାଣୀ । ରୂପକ ତାଳ ।

(ରାତି ପାହିଗଲା ହେ ହାତି—ପ୍ରଭୃ)

ଏତେ ଭାଗ୍ୟ ମୋର ହେବ କି ? ହେବି ବୃନ୍ଦାବନେଶ୍ୱରୀ ସେବକୀ
ଶ୍ରୀଗୁରୁଦତ୍ତ ବୀଜମନ୍ତ୍ର କଳ୍ପବଲ୍ଲୀରେ ପ୍ରେମ ଫଳ ଫଳିବ କି ?।୧୦।
ଶ୍ରୀସ୍ୱାମିନୀଙ୍କର ଯାବତ । ଅଷ୍ଟକାଳ ସେବା ସନ୍ତତ ।
ଶ୍ରୀରୂପମଞ୍ଜରୀ ଆଜ୍ଞା ଶିରେ ଧରି କରିବ ମନୋରଥ ପୂରିବ କି ?୧।
ବ୍ରଜରାଜ କୁଳ ଚନ୍ଦ୍ରମା । ଦୋଷ କରିବା ପାଇଁ କ୍ଷମା ।
ଲଳିତାଙ୍କ ପଦାବ୍ଜେ ପଡ଼ି ଜଣାଇବା ଶୁଭଦଶା ସମ୍ଭବିବ କି ? ୨।
ଗୋଷ୍ଠେଶ୍ୱରୀ କୋଳରେ ଧରି । ବଧୂ ସଧେ ଲାଳନା କରି ।
ସ୍ନେହେ ଅଶ୍ରୁ ପୋଛୁ ସ୍ୱେଶ୍ୱରୀଙ୍କ ଲଜ୍ଜା ନମ୍ରମୁଖ ବିମ୍ବ ଦେଖାଇବ କି ?
ରାସ ରସାମୃତାବ୍ଧି ବିଧୁ । ଅଙ୍କରେ ଜଟିଳାଙ୍କ ବଧୂ ।
ବିଜେ କରିବାର ଦେଖି ମୋ ଆଖିର ସୁଖ ଅକୂପାର ଉଚ୍ଛୁଳିବ କି ।୩।
ହୃଦେ ଧରି ସେ ଦୁଇ ରୂପ । ଶ୍ରୀମଞ୍ଜରୀ ସଖୀ କଳାପ ।
ବୋଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ମୁଖେ ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣ ବୋଲି ଜୀବ ବରଜିବ କି ?

—○—

ସ୍ୱାନୁଭୂତି ।

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ଆଦି ତାଳ ।

(ଅଳି ! କେଶର କୁଞ୍ଜରୁ ଅଇଲୁ କି ? ପ୍ରଭୃ)

କଳ୍ପେ ଜିଇଁଥିଲେ କିସ କରିବ ରେ ।
ସଙ୍କଳ୍ପ ଯଦି ଥରେ ନ ପୂରିବ ରେ । ୦ ।
ବୃନ୍ଦାବନ ଅପ୍ରାକୃତ । ମଦନ ବଚନାମୃତ ।
ଯା ଶ୍ରୁତି ପଥରେ ନ ସଞ୍ଚରିବ ରେ । ୧ ।

ନୀଳୋତ୍ପଳ ମୃଗମଦ । ଶ୍ୟାମଳ ତନୁ ଆମୋଦ ।
ବାୟୁ ଯା ନାସାରେ ନ ପ୍ରସରିବ ରେ । ୨ ।
ଶଶୀ ଶୋଭା କୃଶ କର । ବଂଶୀବସା ମୁଖ ଶିର ।
ଯା ଈକ୍ଷଣେ କ୍ଷଣେ ନ ବହରିବ ରେ । ୩ ।
ସୁଧା ଗର୍ବ ଖର୍ବୀକୃତ । ହରି ତାମ୍ବୁଳ ଚର୍ବିତ ।
ଲବ ନ ଲଭି ସେ ବଦନ ହରିବ ରେ । ୪ ।
ପରାର୍ଦ୍ଧ ବିଧୁ ଶୀତଳ । ମୋହନ ଶ୍ରୀବକ୍ଷସ୍ଥଳ ।
ସ୍ୱପ୍ନେ ହେଲେ ସ୍ମରଣି ନ ପାରିବ ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ । ସେ ପାଦପଦ୍ମ ନ ପାଇ ।
କାହିଁ ପାଇଁ ପ୍ରାଣ ଆଉ ଧରିବ ରେ । ୬ ।

ବିଜ୍ଞପ୍ତି ।

ରାଗ—ଭୈରବୀ । ରୂପକ ତାଳ ।

ଅନୁସରିତ । ପ୍ରଭୋ ! କାଳଯାକ ଗଲ ସରିତ ।
କଣବିତରଣ କଲେ କେତେ ଉଣା ହୁଅନ୍ତା କରୁଣା ସରିତ ? ପଦ ।
ଅଶରଣ ଜନ ବନ୍ଧୁ ପଣ ଯଶ ସଂସାରେ ହୋଇଛି ଉଦିତ ।
ପଥର ହୋଇ ପଥରେ ପଡ଼ିଥିଲ ଅହଲ୍ୟାକୁ ଦେଲ ତାରିତ ।୧।
ପାଞ୍ଚାଳୀକି ଦୁଃଶାସନ ଘଞ୍ଚାଳିଲ ବଞ୍ଚାଇଲ ବାସ ଦେଇତ ।
ଘଞ୍ଚାଇଲ ନାହିଁ ମୋ ଛୁର କଦନ ପୋଛୁଇଲ ନେତ୍ର ବାରିତ ।୨।
କାହିଁ ଥିଲ ଚନ୍ଦ କାହିଁ ଥିଲ ନନ୍ଦ ପଲକ ପତନ ନୋହୁତ ।
ଛୁଡ଼ିଗଲ ମଥା ରହିଗଲ କଥା ଡାକିଲ ମାତ୍ରକେ କଷ୍ଟିତ । ୩ ।
କାଳ କିଙ୍କର ଭୟରେ ଅଜାମିଳ ପୁତ୍ରୋପଚାରରେ ଡାକିତ ।
ପରମ ପଦ ପାଇଲ ଆପଣଙ୍କ ନାମ ମହିମା ଏପରିତ । ୪ ।

ନିରୁପାଧି କୃପାକର ବୋଲି ବିଧି ଭବାଦରେ ଥାଉ କଥିତ ।
ମୁଁ କଲି ଦୋଷ କି ନାଶିଛୁତ ବକୀ ବିଷ ପିଆଇ ତା ଦୁରିତ ।୫।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହେ ଜଗନ୍ମଙ୍ଗଳ ଯାହା କରିବ ତୁମ୍ଭ ଚିତ୍ତ ।
ଆପଣା ଦୟାକୃପଣକୁ ବଳି ମୋ ଦୁଷ୍କୃତ ନୁହଇ ଯରିତ । ୬ ।

—○—

ବିଜ୍ଞପ୍ତି ।

ରାଗ—ଖମାଚ । ଆଦ୍ଧ ତାଳ ।

(ଭଜମନ ହରି ପ୍ରାଣ ପ୍ରେୟସୀ ଶ୍ରୀମତିଙ୍କି—ପ୍ରତି)

ଯବ ଯବ ଦିନ ନିଶି କାଳ ବହିଗଲା ।
ବେଳେ ହେଲେ ଶ୍ରୀପଦାବ୍ଜ ପ୍ରାନ୍ତ ନ ଦିଶିଲା । ପଦ ।
ଗୋକୁଳାଚଳ ଚନ୍ଦ୍ରମା । ଅଙ୍କେ ବସିବା ସୁଷମା ।
ଆଲୋକନ ସଙ୍କଳ୍ପ ଆଜକୁ ନ ପୂରିଲା । ୧ ।
ପ୍ରିୟ ସଙ୍ଗେ ପରିହାସ । ଆହା ସେ ବାଣୀ ପୀୟୂଷ-
କଣ ହେଲେ ଶ୍ରବଣରେ ଥରେ ନ ପଡ଼ିଲା । ୨ ।
ଶ୍ରୀବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା । ଦୀନ ଦୟାର୍ଦ୍ର ହୃଦୟା ।
ବୋଲି ଆଶା ସନ୍ତତରେ ସ୍ୱାମିନି ବଢ଼ିଲା । ୩ ।
ଶ୍ରୀଲଳିତା ଦକ୍ଷିଣରେ । ରୂପମଞ୍ଜରୀ ସମ୍ମୁଖେ ।
ଥିବେ ମୋତେ ତୁମର ସେବାତ ନ ମିଳିଲା । ୪ ।
ଦଂଶି ଦଶନରେ ତୃଣ । ହୋଇଥିଲି ଯେ ଶରଣ ।
ହେବାକୁ କିଙ୍କରୀ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହିଲା । ୫ ।

—○—

ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ରାଗ—ଯଦୁକୁଳକାମୋଦୀ । ଆଦ୍ୱ ତାଳ ।
(ଘେନାଇ ଆମ୍ଭେ ଯେତେ କହିଲୁ ରେ—ପ୍ରଭୁ)

ହା ଗୋଷ୍ଠ ପୁରନ୍ଦର ନନ୍ଦନ ହେ ।
ହା ବ୍ରଜବାସୀ-ଜନ-ଜୀବନ ହେ ।
ହା କାଳିନ୍ଦୀ ପୁଳିନ । ଜଳଦେନ୍ଦୁ ସୁନ୍ଦର ।
ମଦନାର୍ବୁଦ ମଦ ମର୍ଦ୍ଦନ ହେ । ୧ ।
ଶ୍ରୀଯଶୋଦା ବାତ୍ସଲ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ରୂପ ।
କାନ୍ତ ନିନ୍ଦିତ କୋଟି ଚାପଧୂପ ।
କୁଣ୍ଡଳ ଆନ୍ଦୋଳନ । ଅଳକାବୃତାନନ ।
ହା ହା ହାସ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ବକ୍ଷେପ ହେ । ୨ ।
ଦ୍ୱାପର ଯୁଗ ସ୍ମର ସମ୍ବତ୍ସରେ ।
କାର୍ତ୍ତିକ ଶୁଦ୍ଧ ପର୍ବ ମିତ୍ର ବାରେ ।
ସୁରପତିର ମଦ । ହରି ଗୋଷ୍ଠ ସମ୍ପଦ ।
ଗୋପାଳଙ୍କୁ ରଖିଲ ନିସ୍ତାର ହେ । ୩ ।
ଏକ ଅଧିକ ଋତୁ ବୟସରେ ।
ସପ୍ତ ଦିବା ରଜନୀ ବାମ କରେ ।
ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଶିଖରୀ । ଛତ୍ର ପରାଏ ଧରି ।
କୀରତି ରହାଇଲ ଜଗତରେ । ୪ ।
ଜାଣି ଆଣି ଶ୍ରୀଗୋଷ୍ଠେଶ୍ୱରୀ କୋଳେ ।
ଧରି ଆପଣଙ୍କୁ ହା ଶୋକାକୁଳେ ।
ମସ୍ତକେ ଚୁମ୍ବି ବାର । ସ୍ୱରୂପ ଦୁହିଙ୍କର ।
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବ ଭଲେ । ୫ ।

—୦—

ସ୍ୱାଭୀଷ୍ଟ ଲାଳସା ।

ରାଗ—ବରାଳୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଆଉ ଟିକାକୁ ଯେ କାହିଁକ ଏଡ଼େ ରୁଷଣା — ପ୍ରଭୃ)

ଧରି ଧରିବ କି ଆହା ମୋ ମନ ପୂରୁଣା ।
ବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତିନୀ କରିବେ ଯଦି ମୋପରେ କରୁଣା । ପଦ ।
ବଇଜୟନ୍ତୀ ମାଳା ଗୁନ୍ଥି ମୋ କରେ ଦେଲେ ପ୍ରାଣେଶଙ୍କ ପାଇଁ
ଶ୍ରୀକୁଣ୍ଡ ସେକୁଟରେ ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମାଙ୍କ ହସ୍ତରେ ଦେଉ ମୁଁ ନେଇ ।୧।
ସୁଗୁଣ ସୁନ୍ଦରପଣ ଯାକ ସ୍ୱାମିନୀଙ୍କର ଗୀତ କରି ।
ଗାୟନ କରୁ ପ୍ରଶଂସୁଥିବେ ବାର ବାର ଶୁଣି ସହାସି । ୨ ।
ଦାସ୍ୟ ବାତ୍ସଲ୍ୟରେ ରାସେଶ୍ୱରୀ ମୋତେ କଲି କାଳରେ ଲାଳନା ।
କୋଟି୨ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଲୋଡ଼ିଲେ କେ ହେବ ମୋ ତୁଲେ ତୁଳନା ।୩।
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରୀଭୁଜେ ମଣ୍ଡଳ ନିବେଶି ପହୁଡ଼ିବା କାଳ ମଣି ।
ସମ୍ବାହନ ପାଇଁ ଶେଯ ତଳେ ବସି ପଦାବ୍ଜେ ଦେଉ ମୁଁ ପାଣି ॥
ସୁରବେଶ ବେଳେ ଉଲ୍ଲାଗି ପୁଷ୍ପସ୍ରଜ ମୋ କଣ୍ଠରେ ଦେବାରୁଁ ଠାରି ।
ବଢ଼ାଇଦେଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ଦେହ ଦେବ ସେ ପାସୋରି ॥

———

ଲାଳସା ।

ରାଗ—କାଫି । ମିଶ୍ରରୂପ ।
(ମୁହାଁମୁହିଁ କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ରମାଙ୍କର ମୋର—ପ୍ରଭୃ)

ଗଲାବେଳେ ମୋ ଜୀବ । ଶ୍ରୀରାଧେ ଦଶା ଯିବ
ରହି ଶ୍ରୀ ଗୋଷ୍ଠାଚଳ ଚନ୍ଦ୍ର କୋଳରେ । ପଦ ।
ଦଶନେ ଦଂଶି ତୃଣ ଜଣାଉଛି ଜଣାଣ
ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାବନେଶ୍ୱରୀ ପଦ ତଳରେ । ୧ ।

ରସ ଅବସାନରେ ଆଉଜାଇ ହୃଦରେ
ମୋହନ ବଞ୍ଚୁଥିବେ ପଦ ତଳରେ । ୨ ।
କୋଟି କୋଟି ଜନ୍ମର ସୁକୃତ ଫଳ ମୋର
ଦୟାମୟି ପଦ୍ମଅ କୃପା ବଳରେ । ୩ ।
ଧନହୀନ ପାମର ବୋଲି ହେଲେ ଉଦ୍ଧର
ରସେଶ୍ୱରୀ ବଳେକ ନେହାଞ୍ଚଳରେ । ୪ ।
ମୋ ମତେ ମୁଁ କିଙ୍କରୀ ହେବାକୁ ଆଶାକରି
ରହିଁଛି ଚିରକାଳୁ ମୁଁ ଆକୁଳରେ । ୫ ।
ପ୍ରାର୍ଥନା ବାର ବାର ଏ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣର
କହ୍ୱଦେଲେ ପ୍ରାଣେଶ ଶ୍ରୁତି ମୂଳରେ । ୬ ।

ପ୍ରାର୍ଥନା

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟି । ରୂପକ ତାଳ ।
(ଉସମାନସ ରାଧିକେଶ—ପ୍ରନ୍ତ)

ରାଜେନ୍ଦ୍ରମୁଖି ରସେଶ୍ୱରୀ ରାଧିକେ ମାଂ ପାହି ।
ଗୋକୁଳ କୁଳଜା ସୀମନ୍ତମଣି ସ୍ୱଗଣେ ନିଧେହି ।୧।
ଦେବ-କୃଷ୍ଣ-ମନୋହ୍ଲାଦନ ସାଧ୍ୱୀଗଣ ବର୍ଯ୍ୟେ ।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ଜୟିନି ନୀର-ନିଧିନିଭ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟେ । ୨ ।
ପଶୁପୀ ପ୍ରେମ ବସନ୍ତ ହେମ-ଗୌରି ନବ କିଶୋରି ।
କାଳିନ୍ଦୀ ତଟ କୁଞ୍ଜ ଗୃହିଣୀ କୀର୍ତ୍ତିଦା କୁମାରି । ୩ ।
ମହାଭାବ ଚିନ୍ତାମଣି ଉଦିତ ଶ୍ରୀବରଦେହେ ।
କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମ ପୀୟୂଷପାଳି ସର୍ବସ୍ୱଗୁଣାଗ୍ରଦେହେ । ୪ ।
ନିଜ ପରିଜନ ତାପ ଧ୍ୱଂସିନି ବଧୂ ସରସିଜ ସୌରଭେ ।
କନକାଚଳ ନିଳୟ ସରସ କେତକୀଦଳ ସନ୍ନିଭେ । ୫ ।

ରଜତୋନବଂଶଜ ଚନ୍ଦ୍ରାନ ମୃଦୁ ପ୍ରପଦେ ।
ଗୋକୁଲେନ୍ଦ୍ର-ତନୟ-ପ୍ରାଣପ୍ରେୟସି ଶୁଭ ବରଦେ ।୬ ।
ଆଦାୟ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କବସ୍ତୁଣ ଝାଦର୍ଶନେ ।
ଯାରେ କଙ୍କଣମୀଶ୍ୱର କୁରୁତବାଂଘ୍ରି ନକନେ ।୭ ।

ସ୍ୱାଭୀଷ୍ଟ ଲାଲସା ।

ରାଗ—ମାଳବ ଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରଝମ୍ପ ।

ଶୁଣାଯିବ କି ସେ ଶ୍ରୀମୁଖରୁ ବାଣୀ ଶ୍ରବଣେ ମୋହର । ପଦ ।
ନବନୀତ ମୃଦୁ ପୀୟୂଷରୁ ସ୍ୱାଦୁ
ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ମୋହନ ମନ୍ତର ।୧।
ବନଲେଉଟାଣି ବଂଶୀସ୍ୱନ ଶୁଣି
ଅଗଣାରେ ଆଲୀଙ୍କି ଡାକବାର ।୨।
ମୋହନ ଶ୍ରୀହସ୍ତ ଚଟାଉ ଏକାନ୍ତ
ସ୍ଥଳେ ରଙ୍ଗ ହସି ପାଠକଲାର ।୩।
ସଖୀ ପଛେ ଥାଇ ବଦନ ଲୁଆଇଁ
ବ୍ରଜବଧୂଙ୍କୁ ଦେଲାର ଉତ୍ତର ।୪।
ପଦାବ୍ରଜ ସେବାକୁ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ
ଆସ ବୋଲିବାର ସ୍ୱାମିନୀଙ୍କର ।୫।

ଲାଲସା ।

ରାଗ—ଶତଗୌଡ଼ା । ରୂପକ ତାଳ, ।
(ଆରେ ଫୁଲ ତୋଳିଯିବା—ପ୍ରଭୃତି)

ରାଧେ ଶ୍ରୀପଦାବ୍ଜଦ୍ୱୟ ଦରଶନେ ।
ଦୟାମୟି ଦେନି କାକୁବଚନ । ପଦ ।

କୃଷ୍ଣ ନଟିଳ ସ୍ମରଣ   ସେବ୍ୟ ହୃଦୟୁ ବଳାସ
ଦାସୀ-ଜନ-ମନ-ଅଳ-ଆବାସ ।୧।
ଗୋବର୍ଦ୍ଧନାଦ୍ର ମଉଳ   ସଦା ମଣ୍ଡନ ଯା ଧୂଳ
ବୃନ୍ଦାବନ ଭୂପଦକ ମାଳୀ ।୨।
ଶ୍ୟାମ ଶ୍ରୀହସ୍ତ ଲଖିତ   ଜବା ସଙ୍କାଶ ଆଲକ୍ତ
ଊନବିଂଶତ ଚହ୍ନ ରଞ୍ଜିତ ।୩।
ଅଶୋକ କଳକାବଳୀ   ଅଶେଷ ଶୋଭା ଅଙ୍ଗୁଳ
ବିରାଜତ ନଖ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ।୪।
ଅମୂଲ୍ୟମଣି ନପୂର   ବଳା ଶିକୁଳ ହେମର
ନୂତନ ଭୂଷଣ ଭୂଷିତାଙ୍ଗୁଳ ।୫।
ଶ୍ରୀରୂପମଞ୍ଜରୀ କର   ଲଳତ ମୃଦୁ ସୁନ୍ଦର
ଶିର ଭୂଷା ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣର ।୬।

ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣଙ୍କ ବିରହଜନତ ବିଳାପ ।

ରାଗ — କେଦାର । ତାଳ ଝିପୁଠା

କ ପାଶୋର ଦେଲ କାହ୍ନିଁରେ ରହିଲ
ଶ୍ରୀକଶୋରୀ କୁଞ୍ଜବିହାରଙ୍କି,
ପରମଧାମରେ ଧମାନ ଥିଲ ଯେ
ହେମ ମରକତ ମାଧୁରୀଙ୍କ । ପଦ ।
ରମା ସମାନ ସୁଷମା ବ୍ରଜରାମା-
ଉତ୍ତମାଙ୍ଗମାଳା ବୃଷଭାନୁଜେମା,
ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ବାମା ନେତ୍ର ପ୍ରତିମା
କାମାଭିରାମ ବଂଶୀଧାରଙ୍କି ।୧।
ଦର୍ବୃତ୍ତ ଶିର ମଳ ଉପୁରଣ
ଚେଣେ ପ୍ରଚଳାକ ଚୂଳ ବିଭୂଷଣ,

ତରଳତର ଈକ୍ଷଣ ବିକ୍ଷେପଣ
ହା ହା ରୋମାଞ୍ଚ ତନୁ ଶିରିକ । ୨ ।
ହା ରାସରସ ତାଣ୍ଡବ ସୁପଣ୍ଡିତ,
ହା ସାତ୍ତ୍ୱିକାବଳି ରତନ ମଣ୍ଡିତା
ହା ମାର୍ତ୍ତଣ୍ଡଜାତୀରା-ରଣ୍ୟାଖଣ୍ଡଳ
ଚାରୁ ନେତ୍ରାଞ୍ଚଳ ଚାତୁରୀକ । ୩ ।
ଅଧୋନ୍ନତକୃତ-ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରାନନ
ଲଜ୍ଜହର୍ଷ ହାସ ସୁନର୍ମ ବଚନ,
ପରସ୍ପରେ ପ୍ରେମସୁଧାବ୍ଧି ମଜ୍ଜନ,
ଜବାଧର ଯୁବା କନ୍ୟାରଙ୍କ । ୪ ।
ଦେଖି ଦୂରରୁ କେ ପାଚ୍ଛୁଟି ଯିବାର
ଥରି ଥରି କେ ପଛଙ୍କୁ ଚାହିଁବାର,
ପ୍ରିୟ ଲଗହେଲେ ଅବଲମ୍ବିବାର
ହସିଲା ହୋଇ ସହଚରୀଙ୍କ । ୫ ।
କୁସୁମ ଶେଯରେ ବ୍ରଜଯୁବରାଜ
କୁଞ୍ଜ ଦ୍ୱାରକୁ ରାଧାଙ୍କ କରି ସଜ,
ଉଭା କରିବାର ଆହା ଆଳୀବ୍ରଜ
ନ ତେଜ ଆନନ୍ଦ ସେପାରିକ । ୬ ।
ଗୋପାଳ କୃଷ୍ଣ ମାନସେ ନିରନ୍ତର
ଚିନ୍ତି ବ୍ୟାକୁଳେ କପାଳେ ମାରି କର,
ହା କି ଦୁରଦୃଷ୍ଟି ହେଲା ଏତେ ଦୂର
ବୋଲି ନେତ୍ର ତେଜିଲ ବାରିକ । ୭ ।

ସାଧକ ଦେହୋଚିତ ଲାଳସା ।

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟି । ମିଶ୍ରଝମ୍ପ ।
(ଡାକବ ରାଧା ରମଣ ବୋଲି — ପ୍ରଭୃତି)

ଜନମିଥିଲେ ଶ୍ରୀବ୍ରଜେ ମୁଁ
ସେବଥାନ୍ତି ରାସେଶ୍ବରୀ ପଦାବ୍ରଜେ ମୁଁ ।
ପାଟକ ଗୋପଜାତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ।
ଅନୁଦିନ ରହିଥାନ୍ତି ସେବାରେ । ୧ ।
ପ୍ରାତଃ କୃତ୍ୟାଦି ହା ଦାସ ରସର ।
ପରିଚର୍ଯ୍ୟା ଭାବ ହୃଅନ୍ତା ମୋର । ୨ ।
ବେଶ ହେବାର ସମ୍ଭାର ଯାବତ ।
ଯତ୍ନେ ରଖନ୍ତି ଜାଣି ଅଭିମତ । ୩ ।
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ପୁରକୁ ଯିବାବେଳକୁ ।
ଡାକନ୍ତେ ମୋତେ ଠାରି ମସ୍ତକକୁ । ୪ ।
ଭେଟହେଲେ ପ୍ରିୟ କୁଣ୍ଡାରଣ୍ୟରେ ।
ମୁଁ ଲୁଚନ୍ତେ ଫୁଲତୋଳା ଛଳରେ । ୫ ।
ଶବଦାଉ ମୁଁ ଆଳୀ ଆସିବାର ।
ପ୍ରାଣେଶ କୋଳରୁ ହେଉ ଅନ୍ତର । ୬ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଏ ଉତ୍ସରୁ ଲୀଳା ।
ଭାବ ଭାବ ଘାଢ ଶ୍ବାସ ତେଜଲ । ୭ ।

— — —

ପ୍ରାର୍ଥନା

ଶ୍ଳୋକଃ । ସଦ୍ଦେହ କୁଲାବ୍ଧି ନାଥ ମଥନେ ସର୍ପୈୟଦ ଭୂଃ କେଶସ୍ଥ
ସେତାସ୍ତୁଂ ଦଶକଣ୍ଠକଣ୍ଠହରଣେ ରାମୋଽଭିରାମକୃତଃ ।

ଗୋପାଲାନ୍ ପରିପାଳୟନ୍ ବ୍ରଜକୁଲେଶ୍ୱରାଦ୍ଭବୋ ଦ୍ୱାପରେ
ଗୌରାଙ୍ଗଃ ପ୍ରିୟ କୀର୍ତ୍ତନଃ କଳିଯୁଗେକୃଷ୍ଣଃ ଶଚୀନନ୍ଦନଃ ।

ରାଗ—ମାୟାମାଳବ ଗୌଡ଼ା । ଏକତାଳ ।
(ବାବୁ ମୋହର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କ କାରଣେ ବେଷରେ)

ପରମେଶ୍ୱର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ହେ ।
ଯୁଗାନୁସାରରେ କରିଛନ୍ତି ଅବତାର ହେ । ପଦ ।
କରିଥିଲେ କାୟ ବ୍ୟୂହ ରସରେ ଅଶେଷ ହେ ।
ଶ୍ରୀ ବଳରାମ ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ଯା ବିଳାସ ହେ ।
ଶ୍ରୀନୃହରି ବାମନ ରଘୁବର । ଜେ କେତେ କଳାରେ ହେଲେ ପ୍ରଚୁର
ଅଂଶ ଲେଶଟି ଆନ ଅବତାର । ସର୍ବୋତ୍ତଂସ ଶ୍ରୀରାଧା ପ୍ରାଣ ଯାର ।୧।
କୃତଯୁଗରେ କୋଟି ଦ୍ୟୁମଣି ଚନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୟୁତି ହେ ।
ଧରି ହେଲେ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ନୃକେଶରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ହେ ।
ସୁରବାଣଙ୍କ ଦୁଃଖ ନିବାରଣ । କରିବାକୁ ହୋଇ ଅତି ଭୀଷଣ ।
ପୁଣ୍ୟଜନ କୁଳ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀର । ପ୍ରାଣନେଲେ ନଖେ ଚିରି ଶରୀର ।୨।
ତ୍ରେତାଯୁଗେ ଅଭିରାମ ରାମ ରୂପ ଧରି ହେ ।
ଦଶରଥ ପୁଣ୍ୟପୁଞ୍ଜ ଅରଣ୍ୟେ ବିହରି ହେ ।
ଧରା ଭାରା ଦଶଶିର ସଗୋତ୍ର । ସଦ୍ୟନାଶି କଲେ ଲୋକେ ପବିତ୍ର ।
ସ୍ୱର ପୁରକୁ ସ୍ୱଦାସ ନିକର । ସଙ୍ଗେ ନେଇ କଲେ ଦେବଶରୀର ।୩।
ଦେବକୀ ସୁତ ରୂପରେ ହୋଇ ଆବିର୍ଭାବ ହେ ।
ଦ୍ୱାପରେ ଗୋପ ପୁରରେ ପାଳି ଗୋପ ଗାବ ହେ ।
ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁରୁଷୋତ୍ତମର ରୂପେ ପ୍ରକାଶ । ହୋଇ ଶିଷ୍ଟପା ଦୁଷ୍ଟ କଲେ ନାଶ
ମଥୁରା ଦ୍ୱାରବତୀରେ ବିହାର ଦ୍ୱିସପ୍ତ ଲୋକେ ହୋଇଛି ପ୍ରଚାର ।୪।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ରାଧା ପ୍ରାଣନାଥ କୃପାସିନ୍ଧୁ ହେ ।
ବ୍ରଜଯୁବତୀ ନିରଭସନ୍ଧ ପ୍ରେମବନ୍ଧୁ ହେ ।

ସ୍ୱପ୍ରେମ ଦେବାକୁ କଳିଯୁଗରେ । ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ପ୍ରିୟ ଶଚୀ ଗର୍ଭରେ ।
ଜନ୍ମିଲେ ଶ୍ରୀପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଙ୍କର । ଜୀବନର ପ୍ରଭୁ ଗୌରସୁନ୍ଦର ।୫। *

ଶ୍ଳୋକଃ । ଅଭିନବନବନୀତସ୍ନିଗ୍ଧମାପୀତଦୁଗ୍ଧଂ
ଦଧିକଣପରିଦିଗ୍ଧଂ ମୁଗ୍ଧମଙ୍ଗମ୍ ମୁରରେଃ ।
ଦିଶତୁ ଭୁବନକୃଚ୍ଛଚ୍ଛେଦିତାପିଞ୍ଛ ଗୁଚ୍ଛ-
ଚ୍ଛବିନବଶିଖିପିଞ୍ଛାଲାଞ୍ଛିତଂ ବାଞ୍ଛିତଂ ନ ।

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମାଙ୍କୁ ଆସ ବୋଲରେ ସଖି—ପ୍ରତି)

ମଧୁର ମଧୁରିପୁ ବପୁ ଦିଅନ୍ତୁ ମନୋରଥ ଫଳ ହେ ।
ନୂତନ ନବନୀତ ସମ ଚିକ୍କଣ ସୁଧାପିତ ତମାଳ ସ୍ତବକ ନୀଳ ।୧।
ରଜିତ ଇଷିତ ପୀତ ପୟୋଦଧି ଶୀକର କୂଳ ହେ ।
ମତ୍ତ ଶିଖୀଦଳଚନ୍ଦ୍ରକ ଚିହ୍ନିତ ମଞ୍ଜୁଳ ମନ୍ଦ ସ୍ପନ୍ଦ ଅଳକ ଚୂଳ ।୨।
ସମସ୍ତ ପିଷ୍ଟପ ଜନ ନିକର କଷ୍ଟ ଖଣ୍ଡନଶୀଳ ହେ ।
ଶ୍ରୀପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଭୂପବୃନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଭାବିଲେ ଏ ସ୍ୱରୂପ ହୋଇ ନିଶ୍ଚଳ ।୩।

---

* ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ବୀର ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଗଜପତି ନାରାୟଣଦେବ ମହାରାଜ ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡିର ଅଧୀଶ୍ୱର ହୋଇ, ବିମଳ ଗଙ୍ଗବଂଶକୁଳ ପ୍ରଦୀପ ପୂର୍ଣ୍ଣ କଳାକର ତୁଲ୍ୟ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିଲେ । ସ୍ୱର୍ଗୀୟ କବି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ଉକ୍ତ ମହାରାଜାଙ୍କ ଜଣେ ସଭାସଦ୍ ପ୍ରଧାନ ଭକ୍ତ କବି ଥିଲେ । ଉକ୍ତ ମହାରାଜ ଶ୍ରୀମଦ୍ ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ପଦାରବିନ୍ଦ ସଙ୍ଗୀତ ମକରନ୍ଦ ଲୋଲୁପ ଭ୍ରମରବତ ମତ୍ତ ହୋଇ ସ୍ୱରାଜ୍ୟ, ଧନ, ଦେହ ଓ ପ୍ରାଣ ନଗଣ୍ୟ ଭାବି ପବିତ୍ର ରାଜଭକ୍ତ ଉପାଧିଧାରୀ ଥିଲେ । ଏଣେ କବି ଆପଣା ଭକ୍ତମହାରାଜଙ୍କ ପବିତ୍ର ନାମରେ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣକର୍ଣ୍ଣାମୃତରୁ ୧୬ ଗୋଟି ଶ୍ଳୋକରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବ ଉଦ୍ଧୃତ କରି ୧୬ଟି କବିତା ରଚନା କରିଥିଲେ ।

ଶ୍ଳୋକଃ । ଯାଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ୱାଯମୁନାଂପିପାସୁରନିଶଂ ବ୍ୟୂହୋଗବାଂ ଗାହତେ
ବିଦ୍ୟୁଦ୍ୱାନିତ ନୀଳକଣ୍ଠନିବହୋଯାଂ ଦ୍ରଷ୍ଟୁମୁତ୍କଣ୍ଠତେ,
ଉତ୍ତଂସାୟ ତମାଳପଲ୍ଲବମିତ ଛିନ୍ଦନ୍ତ ଯାଂ ଗୋପିକାଃ
କାନ୍ତଃ କାଳିୟଶାସନସଃ ବପୁଷଃ ସାପାବନୀ ପାତୁ ନଃ ।

ରାଗ — ଶାନ୍ତ ଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ନଳନ ରୁରୁ ମୁଖ ନାଥ ହେ—ଦ୍ରୁତ)

କାଳୀୟ ମର୍ଦ୍ଦନ ଶରୀର ।
କାନ୍ତ ରହିଁ ନୁହେଁ ଭ୍ରାନ୍ତ କାହାର । ପଦ ।
ସୁରଭି ନିକର କୁମାରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟର
ବୋଲି ଧାଉଁଛନ୍ତ ହୋଇ ତୃଷାତୁର । ୧ ।
ବରହି ନିବହ ମଣି ବାରିବାହ
ଉତ୍କଣ୍ଠ ହୋଉଛନ୍ତ ନିରନ୍ତର । ୨ ।
ବଲ୍ଲବୀ ତମାଳ ଭ୍ରମ ତହୁଁ ଦଳ
ଉତ୍ତଂସାର୍ଥରେ ତୋଳିବାକୁ ବଗର ।୩।
ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ପୂତରୁକ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଭଣିଲେ ଏ ଗିର । ୪ ।

ଶ୍ଳୋକଃ । ଦେବଃ ପାୟାତ୍ପୟସି ବିମଲେ ଯାମୁନେ ମଜ୍ଜତୀନାଂ
ଯାଚନ୍ତୀନାମନୁନୟପଦୈର୍ବଞ୍ଚିତାନ୍ୟଂଶୁକାନି,
ଲଜ୍ୟାଲୋଲୈରଲସବଳସୈରୁନ୍ମିଷତ୍ପୁଞ୍ଜବାଣୈ,
ର୍ଗୋପସ୍ତ୍ରୀଣାଂନୟନକୁସୁମୈରର୍ଚ୍ଚିତଃ କେଶବୋନଃ ।

ରାଗ—ଭୈରବୀ । ଆଦ୍ଧ ତାଳ ।

କେଶବଦେବ ଗୁଆଳୀଗଣ ସଙ୍ଗରେ । ବିହରଣ ସୂର
ସୁତା ତୀରେ । ସ୍ମିତ ରସରେ ରହି ବୀତ ବସନ ହୋଇ ।
ମାଗନ୍ତ ବାଳା ଚେଳ ହ୍ରୀରେ । ୧ ।

ଅଳସ ବଳସିତ ସୁମନ ଶରେ ଇଷିତ । ଜୃମ୍ଭିତ ନେତ୍ର
ଇନ୍ଦୀବରେ । ହୋଇବାର ଅର୍ଚ୍ଚିତ । ଶ୍ରୀବ୍ରଜରାଜ ସୁତ ।
ସରସ ବନସ୍ଥ ଷାରଣ୍ଡରେ । ୨ ।

ବୀର ଶ୍ରୀଗଜପତି । ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର । ସେ ଖେଳା
ସମ୍ପତ୍ତି ଚତ୍ୱରେ । ଭଣିଲେ ହରଷରେ । ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ପଦାବ୍ଜରେ ।
ରଖନ୍ତୁ ହେ ଶ୍ରୀହରି ଦାସରେ । ୩ ।

ଶ୍ଳୋକଃ । ମାତର୍ନୀତଃପରମନୁଚିତଂ ଯତ୍‌ଖଲାନଂ ପୁରସ୍ତା-
ଦସ୍ତାଶଂକଂ ଜଠରପିଠରୀପୂର୍ତ୍ତୟେ ନର୍ତ୍ତିତାସି
ତକ୍ଷନ୍ତବ୍ୟଂ ସହଜସରଲେ ବତ୍ସଲେ ବାଣି କୁର୍ଯ୍ୟାଂ
ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତଂ ଗୁଣଗୁଣନୟା ଗୋପବେଶସ୍ୟ ବିଷ୍ଣୋଃ ।

ରାଗ—ଆନନ୍ଦ କାମୋଦ । ଆଦି ତାଳ ।

(ଘେନାଇ ଆମ୍ଭେ ଯେତେ କହିଲ୍ ରେ—ପ୍ରଭି)

ବାଣି ଜନନି ଶୁଣି ଜଣାଣ ହେ ।
ଦୋଷ ସହି ହୋଇ ସକରୁଣ ହେ ।
ବୁଝି ଭଜନ ପୂରଣାର୍ଥେ ଦୁର୍ଜ୍ଜନ ଅଗ୍ରେ ।
ନଚାଇଲ କରି ମୂଢ଼ପଣ ହେ । ୧ ।
କଲି ଭ୍ରମର ପଦ କମଳେ ହେ ।
କ୍ରୋଧ ନାଶିବେ କୃପାବତ୍ସଳେ ହେ ।
ଧୃତ ବରଜବେଶ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଗୁଣ ଯଶ ।
କରି କୀର୍ତ୍ତନ ରୂପ ସ୍ମରଣ ହେ । ୨ ।
ଶ୍ରୀବୀରଧୀବୀର ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ।
ଗଙ୍ଗବଂଶ-କ୍ଷୀର-ସମୁଦ୍ର-ଚନ୍ଦ୍ର ।

ଭଣିଲେ ଶ୍ରୀଗୋପାଳ ସ୍ୱାମୀପଦାବ୍ଜରେ ।
ସ-ଦାର-ପୁତ୍ର ହୋଇ ଶରଣ ହେ । ୩ ।

—:0:—

ଶ୍ଳୋକଃ । ଅଙ୍ଗୁଲ୍ୟଗ୍ରୈରରୁଣକରଣୈର୍ମୁକ୍ତସଂରୁଦ୍ଧରନ୍ଧ୍ରଂ,
ବାରଂବାରଂ ବଦନମରୁତା ବେଣୁମାପୂରୟନ୍ତଂ,
ବ୍ୟସ୍ତାଂଘ୍ରିଂ ବିକଚକମଲଚ୍ଛାୟ୍ୟାବିସ୍ତାର ନେତ୍ରଂ
ବନ୍ଦେ ବୃନ୍ଦାବନସୁଚରିତଂ ନନ୍ଦଗୋପାଳ ସୁତଂ ।

ରାଗ—କାମୋଦୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଅବିବେକୀ ଦଇବ କି ଛଡ଼ାଇଲୁ—ପ୍ରଭୃ)

ନନ୍ଦସୁତ ସୁନ୍ଦର-ପୁରନ୍ଦରଙ୍କୁ ।
ବନ୍ଦନା କରୁଛି ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କୁ । ପଦ ।
ଅରୁଣାଙ୍ଗୁଳି ଅଗ୍ର । ବେଣୁରନ୍ଧ୍ରେ ବ୍ୟଗ୍ର ।
ନଚୁଇ ଫୁଙ୍କିବାର ଥର ଥରକୁ । ୧ ।
ଛନ୍ଦାଚରଣ ଦ୍ୱନ୍ଦ । ବିକଚ ଅରବିନ୍ଦ ।
ନେତ୍ର ଚୁମ୍ବୁଛି ଯାର ଶ୍ରୁତି-ସୀମାକୁ । ୨ ।
ହୋଇଛି ସୁଚରିତ । ବୃନ୍ଦାବନରେ ଜାତ ।
ଯା ଶୋଭା ଜିଣି ଘଉଡ଼ୁଛି କାମକୁ । ୩ ।
ଭଣିଲେ ଶ୍ରୀପ୍ରତାପ-ରୁଦ୍ର ଦେବ ସେ ରୂପ ।
ଭାବ ଖେମ ଭବରୁ ପାର ହେବାକୁ । ୪ ।

—O—

ଶ୍ଳୋକଃ । ମନ୍ଦଂ ମନ୍ଦଂ ମଧୁରନିନଦୈର୍ବେଣୁମାପୂରୟନ୍ତଂ ।
ବୃନ୍ଦଂ ବୃନ୍ଦାବନଭୁବି ଗବାଂ ସ୍ୱରୟନ୍ତଂ ଚରନ୍ତଂ ।
ଛନ୍ଦୋଭାଗେ ଶତମଖମୁଖଧ୍ୱଂସିନାଂ ଦାନବାନାଂ ।
ହନ୍ତାରନ୍ତଂ କଥୟ ରସନେ ଗୋପକନ୍ୟାଭୁଜଙ୍ଗଂ ।

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ଆଦି ତାଳ ।
(ମୋତେ ଲଗାନ ରେ ବ୍ରଜବଧୂ ଲଟ—ପ୍ରଭୃତି)
କର କୀର୍ତ୍ତନରେ ରସନା ସନ୍ତତ ।
ବ୍ରଜବଧୂ ଯାର କଥାମୃତ କରି ପାନ । ୦ ।
ବଂଶୀରେ ମଧୁରାଳାପ । କରି ଈଳପ ଅଳପ ।
ବୃନ୍ଦାବନେ ଚଳି ଚରାଇବାରେ ଗୋଧନ । ୧ ।
ହ୍ୱବର୍ଗୀ ଯେ ସାଗର । ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବତାଙ୍କର ।
ଧ୍ୱଂସକ ଦାନବ ନିକୁରମ୍ବର ଶମନ । ୨ ।
ଶ୍ରୀପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ନୃପ । କେଶରୀ ଦୁଷ୍କୃତ ଦ୍ୱିପ ।
ନାଶିଲେ ସେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପଦାବ୍ଜେ କରି ଧ୍ୟାନ । ୩ ।

—○—

ଶ୍ଳୋକଃ । ବେଣୀ ମୂଳେ ବିରଚିତଘନଶ୍ୟାମପିଞ୍ଛାବଚୂଡ଼ୋ
ବିଦ୍ୟୁଲ୍ଲେଖାବଳୟିତଇବ ସ୍ନିଗ୍ଧପୀତାମ୍ବରେଣ
ମାମାଲିଙ୍ଗନ୍ମରକତମଣିସ୍ତମ୍ଭଗମ୍ଭୀରବାହୁଃ ।
ସ୍ୱପ୍ନେ ଦୃଷ୍ଟସ୍ତରୁଣତୁଳସୀଭୂଷଣୋଜ୍ଜ୍ୱଳମେଘଃ ।

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟି । ଆଦି ତାଳ ।
(ବାହୁନ ବାହୁନ ରେ—ପ୍ରଭୃତି)
ସ୍ୱପନେ ବିଲୋକିଲି ରେ । ନୀଳ ନୀରଦ ମୂରତି ।
ବେଣୀମୂଳେ ଚୂଡ଼ାଞ୍ଚଳେ । ବରହି ବର୍ହରଚିତ । ୧ ।
ଯଥା ତଡ଼ିତ ବ୍ରତତି । ସୂକ୍ଷ୍ମ ପୀତବାସ ଦ୍ୟୁତି ।
ଶ୍ରୀରାଧାଲିଙ୍ଗିତ ଭୁଜ । ମରକତ ସ୍ତମ୍ଭାକୃତି । ୨ ।
ଭୂଷିତାସିତ ତୁଳସୀ । ଅଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ ବୈଜୟନ୍ତୀ ।
ଶ୍ରୀପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଦେବ । ଚିତ୍ତେ ଦିବାନିଶି ଚିନ୍ତି । ୩ ।

—○—

ଶ୍ଳୋକଃ । କୃଷ୍ଣେ ହୃଦ୍ବାସିଚସ୍ମଚସ୍ୟଂ କୂଳକୁଞ୍ଜାଧିରୂଢ଼େ ।
ମୂର୍ଧା କାଚନ୍ମୂ ହୃଚନ୍ନୂନଯୈଃ କଣ୍ଠବ୍ୟାହରନ୍ତୀ ।
ସଭ୍ରୂଭଙ୍ଗ ଦଦରହସିତଂ ସସ୍ତଚଂ ସାନୁରାଗଂ ।
ଘୁପ୍ୟାଶୈରେଃକରତଳଗତାନ୍ୟମ୍ବରଣ୍ୟାଚକର୍ଷ ।

ରାଗ—ବେଗଡ଼ା । ଝି ପୁଟା ତାଳ ।
(ଡାଳେତ ଡାଳିଲୁ ନାହିଁ — ପ୍ରଭୃ)

ନୀପାରୂଢ଼ ବ୍ରଜଶଶି । କରୁ ବାସ କେ ଆକର୍ଷି ।
ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ହସି ହସି । ଲଜେ ମଜ୍ଜି ନବ ବୟସୀ । ୧ ।
କୁଞ୍ଚିତ କର ଭ୍ରୂଲତା ; ପୁଣ ପୁଣ ହୋଇ ବନତା ।
ସରାଗରେ ମାଗିବାର । ହୃଦେ କୁନ୍ତଳ ବନ୍ୟାସି । ୨ ।
ଶ୍ରୀପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବ । ଭାବ ସ୍ୱାନ୍ତରେ ଏ ଭାବ ।
ପ୍ରେମ-ସୁଧାବ୍ଧି-ମଧ୍ୟରେ । ମଜ୍ଜିଲେ ଦିବସ ନିଶି ।୩।

—○—

ଶ୍ଳୋକଃ । ଅପି ଜନୁଷି ପରସ୍ମିନ୍ନସ୍ତ ପୁଣ୍ୟୋଭବେୟୁଂ ।
ତଟଭୁବି ଯମୁନାୟାସ୍ତାଦୃଶୋବଂଶନାଳଃ
ଅନୁଭବତି ଯଏଷ ଶ୍ରୀମଦାଭୀରସୂନୋ
ରଧରମଣି-ସମୀପନ୍ୟାସଧନ୍ୟାମବସ୍ଥାଂ ।

ରାଗ—କାମୋଦୀ । ତାଳ ରୂପକ ।

କେଉଁ ବ୍ରଜ କୁଳାଙ୍ଗନା ମନେ-
ମନେ ଭାଳେ ବସି ରହି ନିବେଶନେ । ପଦ ।
ବଂଶୀର ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ । କ ପୁଣ୍ୟ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାଧରେ ।
ବସି ସୁଧା ପାନକରେ । ଯମୁନା ଉପବନରେ । ୧ ।
ଧନ୍ୟ ବେଣୁ ନାଳର ସୁଦଶା ।
ଆହା ମୁଁ ହୁଅନ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣହୋନ୍ତା ଆଶା ।

ମଣି ସେ ଗୁଆଳଙ୍କର । ହରି ପ୍ରେମ ଚମତ୍କାର ।
ଭଣିଲେ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର । ଗଜପତି ନରେଶ୍ୱର । ୨ ।

—o—

ଶ୍ଳୋକଃ । ଅୟି ପରିଚିନୁ ଚେତଃ ପ୍ରାତରମ୍ଭୋଜନେତ୍ରଂ
କବରକଳିତଚଞ୍ଚତ୍ପିଚ୍ଛଦାମାଭିରାମଂ
ବଳଭିଦୁପଳନୀଳଂ ବଲ୍ଲବୀଭାଗଧେୟଂ
ନିଖିଳନିଗମବଲ୍ଲୀମୂଳକନ୍ଦଂ ମୁକୁନ୍ଦଂ

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ଆଦି ତାଳ ।
(ବୃନ୍ଦାଁରେ ନିକୁଞ୍ଜ ଶେଜକୁ—ପ୍ରତି)

ଚିନ୍ତରେ ସ୍ୱାନ୍ତ ନିରନ୍ତର ।
ଜଗଦାନନ୍ଦ ମୁକୁନ୍ଦ ସୁନ୍ଦର ଶରୀର । ପଦ ।
ଏହ୍ୱଟି ସମସ୍ତ ଛନ୍ଦ । ବ୍ରତଷ୍ଠର ମୂଳକନ୍ଦ ।
ମହେନ୍ଦ୍ରମଣି ନିନ୍ଦିତ ରୂପୋଦ୍ଧତ ଯାର । ୧ ।
ବାସର ମୁଖନଳିନ । ପ୍ରସନ୍ନ ଜଣି ନୟନ ।
ସ୍ପନ୍ଦନ ନବ ଶିଖଣ୍ଡ ମଣ୍ଡନ କବର । ୨ ।
ବଲ୍ଲବୀ ନିକୁରୁମ୍ବର । ଭାଗ୍ୟ ସୁକୃତ ପୁଞ୍ଜର ।
ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଙ୍କର ପ୍ରାଣର ଈଶ୍ୱର । ୩ ।

—o—

ଶ୍ଳୋକଃ । ଅୟି ମୁରଳି ମୁକୁନ୍ଦ ସ୍ମେରବକ୍ତ୍ରାରବିନ୍ଦ—
ଶ୍ୱସନମଧୁରସନ୍ଧେ ତ୍ୱାଂ ପ୍ରଣମ୍ୟାଦ୍ୟ ଯାଚେ
ଅଧରମଣିସମୀପଂ ପ୍ରାପ୍ତବତ୍ୟାଭବତ୍ୟାଂ
କଥୟ ରହସି କର୍ଣ୍ଣେ ମଦ୍ଦଶାଂ ନନ୍ଦସୂନୋଃ ।

ରାଗ—ନାଦନାମକ୍ରିୟା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଧୀର ସମୀରେ ବସି ଡାକୁଛୁ ତୋ ନା ରେ—ପ୍ରଭୃତି)

କରି ଜୁହାର ମାଗୁଛି ମୁଁ ବଂଶୀ ତୋତେ ।
କରି କର୍ଣ୍ଣେ କହ ମୋ ଦଶା ଈଶରଠେ । ପଦ ।
କୃଷ୍ଣ ମୁଖାରବିନ୍ଦ । ସମୀର ମକରନ୍ଦ ।
ରସିକା ତୁ ଅନୁଗ୍ରହ କର ମୋତେ । ୧ ।
ଅଧରାରୁଣ ମଣି । ସଦନର ଗୃହିଣୀ ।
ପଦ୍ମାବ୍‌ଜର ଦୂର ଦୁଃଖ ଜଣା ସେତେ । ୨ ।
ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟ ନିରୁପମ । ବ୍ରଜ ବନିତା ପ୍ରେମ ।
ଚିନ୍ତଲେ ଶ୍ରୀପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ସନ୍ତତେ । ୩ ।

—○○—

ଶ୍ଳୋକଃ । ଅଧରବିମ୍ବ ବିଡ଼ମ୍ବିତ ବିଦ୍ରୁମଂ
ମଧୁରବେଣୁନିନାଦବିନୋଦନଂ
ମକଳକୋମଳ କମ୍ରମୁଖାମ୍ବୁଜଂ
କମପି ଗୋପକୁମାରମୁପାଶ୍ରୟେ ।

ରାଗ—କଲ୍ୟାଣୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଭଜ ବରଜରାଜରେ—ପ୍ରଭୃତି)

ସେବୁଛି କେ ସେଟି ସେ । ଟୋପ କୁମାର ।
ମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କି ନିଶି ଦିବସେ । ପଦ ।
ବିମ୍ବ ବିଦ୍ରୁମ ସ୍ଥିର । ଥାଉ ଯା ଅଧର ।
ଶୁଚି ଭ୍ରମରେ ରାଗ । କୁସୁମ ପରି ଦିଶେ । ୧ ।
ମଧୁର ବଂଶୀ ସ୍ୱର । ନବ ରସିକ ।

ବର କିଶୋର ଶେଖର । ମୃଦୁଳ ସରୋଜର
ଶଶାଙ୍କରୁ ସୁନ୍ଦର ।
ବଦନ ଶ୍ରୀପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରେ ମାନସେ । ୨ ।

ଶ୍ଳୋକଃ । ସାକାପି ସର୍ବଜଗତାମଭିରାମସୀମା
କାମାୟନୋ ଭବତୁ ଗୋପକିଶୋର ମୂର୍ତ୍ତିଃ
ଯାଶେଖରେ ଶ୍ରୁତିଗିରାଂ ହୃଦିଯୋଗଭାଜାଂ
ପାଦାମ୍ବୁଜେଚସୁଲଭା ବ୍ରଜସୁନ୍ଦରୀଣାଂ

ରାଗ—ମୁଖାରି । ତାଳ ମିଶ୍ରଝମ୍ପ ।

(ଜଣାଗଲନି, ଚୂଳ ଚୂହାଣି—ପ୍ରଭୃତି)

ବ୍ରଜକିଶୋର । କେ ସେଠି ଦେଖ । ପଦ ।
ସର୍ବ ଲୋକର । ଶୋଭାର ସାର ।
ଯା ମୂର୍ତ୍ତି ବେଦାନ୍ତ ଶିରେ ଅଗୋଚର । ୧ ।
ବ୍ରହ୍ମ ନୈଷ୍ଠିକ । ଯୋଗୀମାନଙ୍କ ।
ହୃଦରେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି ଲବ ଯାର । ୨ ।
ଗୋପ ପ୍ରମଦା । ପଦାବ୍ଜେ ସଦା ।
ସୁଲଭ ସେ ଶିଖି ଶିଖଣ୍ଡ ଶେଖର । ୩ ।
କରନ୍ତୁ ତୂର୍ଣ୍ଣ । ଅଭୀଷ୍ଟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ସେ ଅଚ୍ଛିଦ୍ର ବ୍ରହ୍ମ ବିଗ୍ରହ ଆମ୍ଭର । ୪ ।
ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର । ଦେବ ନରେନ୍ଦ୍ର ।
ମେଳିଲେ ସେ ଗୋପୀ ଗୋବିନ୍ଦ ପୟର ।୫।

ଶ୍ଳୋକଃ । ବଦନେନନବନୀତଗନ୍ଧବାହଂ,
ବଚନେତସ୍କରଚାତୁରୀ ଧୁରୀଣ
ନୟୁନେ କୁହନାଶ୍ରୁ ମାଶ୍ରୟେତ୍ଥା
ସ୍ମରଣେ କୋମଲତାଣ୍ଡବଂ କୁମାରଂ
ରାଗ—ମୋହନା । ରୂପକ ତାଲ ।
(ମାନ ମୁଁ କରିଥିଲି—ପ୍ରଭୃ)
ମାନସ ଚିନ୍ତ ଗୋପାଳଙ୍କୁ । ନୃତ୍ୟ କୁଶଳ । କମଲୁ କୋମଲ ।
ଶ୍ରୀଚରଣ ଯୁଗଲକୁ । ମାନସ । ୧ ।
ଆସ୍ୟ ନବନୀତ । ମାନସ । ବାସ ସ୍ୱଯନ । କପଠ ରୋଦନ ।
କରରେ ନେତ୍ରପିହିତ । ୨ ।
ଚାତୁରୀ ଚୌରର । ମାନସ । ବାଣୀ ଜାଣ ଭଣିଲେ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ।
ଦେବ ନୃପବର । ୩ ।

ଶ୍ଳୋକଃ । ଅମୁନାଖିଲଗୋପଗୋପନାର୍ଥଂ ।
ଯମୁନାରୋଧସି ନନ୍ଦନନ୍ଦନେନ,
ଦମୁନାବନସମ୍ଭବଃପପେ କ ମୁନା-
ସୌଶରଣାର୍ଥି ନାଂ ଶରଣ୍ୟଃ ।
ରାଗ—ଭୈରବୀ । ଆଦି ତାଲ ।
[କଞ୍ଜଗଞ୍ଜନ ମୁଖୀ ଖଞ୍ଜନ ନେତ୍ରାନ୍ତରେ—ପ୍ରଭୃ]
ଏ ନନ୍ଦସୂନୁ ସାହା ନ କରିବେକ । ବିଷାଦ କାହିଁକ ହେ ?
ଛୁଆଁଇ ଚରଣ । ମୋକ୍ଷ କରିଦେଲେ ।
ବୃକ୍ଷ ଯୁଗଲକୁ ମାନସେ ନାହିଁକ ? ପଦ ।

ଯେ ଯମୁନା ତଟରେ ପଶୁପ ସୁତଙ୍କୁ । ଦାବାଗ୍ନି ଭୟରୁ ହେ ।
ବୂଜଟି ନୟନ ବୋଲି କଲେ ପାନ ।
ବନ ପର ଆହା ! ବହ୍ନିକି ଦୂରରୁ । ୧ ।
ଶରଣାର୍ଥି ଚିତ୍ତ । ଶରଣ୍ୟ ଏ ଖ୍ୟାତ । ଅଜାଣ୍ଡ କୋଟିରେ ହେ ।
ମଣି ଶ୍ରୀପ୍ରତାପ-ରୁଦ୍ର ଦେବ ଭୂପ
ଭଣିଲେ ସେ ମୂର୍ତ୍ତି ଭାବ ହୃଦୟରେ । ୨ ।

ଶ୍ଳୋକଃ । ଜଗଦାଦରଣୀୟକାରଭାବଂ
ଜଳଜାପତ୍ୟବରୈର୍ବରଗମ୍ୟଂ
ତନୁତାଂ ତନୁତାଂ ଶିବେତରାଣାଂ
ସୁରନାଥୋପଳସୁନ୍ଦରଂ ମହୋନଃ ।

ରାଗ—ଶ୍ରୀ । ରୂପକ ତାଳ ।

କୃଶ କରନ୍ତୁ ସେ କୃଷ୍ଣ ଶୁଭାଶୁଭକୁ ଆମ୍ଭର ହେ । ପଦ ।
ଭୁବନ ଗୁରୁଙ୍କର ଆଦର । ଶ୍ରୀବ୍ରଜର ଜାରଭାବ ସାର ।
ବ୍ରହ୍ମାର ବ୍ରାହ୍ମୀ ଉତ୍ତର । ମୀମାଂସାରେ ଯେ ଗୋଚର ହେ । ୧ ।
ଶକ୍ରମଣି ମଦ ହର କାନ୍ତ । ମୂରତିକ ନିରବଧି ଚିନ୍ତ ।
ଭାବଲେ ବୀର ପ୍ରତାପ—ରୁଦ୍ର ଦେବ ନୃପବର ହେ । ୨ ।

ଶ୍ଳୋକଃ । ସଜଳଜଳଦନୀଳଂ ବଲ୍ଲବୀକେଳିଲୋଲଂ
ଶ୍ରିତସୁରତରୁମୂଳଂ ବିଦ୍ୟୁଦୁଲ୍ଲାସିଚେଲଂ
ନତସୁରମୁନିଜାଲଂ ସନ୍ମନୋବିମ୍ବଲୀଲଂ
ସୁରରିପୁକୁଲକାଳଂ ନୌମି ଗୋପାଲବାଲଂ ।

ରାଗ—ଘାନୁବରାଡ଼ି । ତାଳ ରୂପକ ।
(ପଦ୍ମର ଲତାକୁ ସନ୍ଦେଶ—ପ୍ରଭୃ)
ଜୂହାର ଶ୍ରୀଗୋପାଳ ବାଳଙ୍କୁ । ସ୍ଥିର ଚଡ଼ିତ ବୃନ୍ଦ ।
ମଦ ବଡ଼ମ୍ବ ପୀତଚେଲଙ୍କୁ । ପଦ ।
ସଲିଳ ସମ୍ବୃତ ଜଳଦମାଳ । ପଶୁପୀନବନ୍ଧ କେଳ ଲୋଳ ।
ସ୍ଥିତ ସୁମନସ ବଟପି ମୂଳ । କୌଣପ କୁଳ କାଳଙ୍କୁ । ୧ ।
ନମ୍ର ସୁର ମୁନୀନ୍ଦ୍ର ଜାଳଙ୍କୁ । ସାଧୁ ନିକରହୃଦୟ ।
ଆଦରଣ ସାକାର ଲୀଳଙ୍କୁ ।
ବ୍ରଜପୁର ଯୁବରାଜ ଶ୍ରୀଳ । ଅଖଣ୍ଡନ ନବ ଶିଖଣ୍ଡ ଚୂଳ ।
ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ହୃଦୟ କମଳ । ଅଳଧୃତ ବଂଶ ନାଳଙ୍କୁ । ୨ । "

ମନ ଶିକ୍ଷା

ରାଗ—ମୋହନା । ତିସ୍ରଜାତି ଏକତାଳ ।
ଶ୍ରୀଗୌର ଚନ୍ଦ୍ର ପଦ ବନ୍ଦରେ । ମାନସ ।
ଏ ଏକା ଶ୍ରୀରାଧାଗୋବନ୍ଦ ରେ । ପଦ ।
ବ୍ରଜବଧୂ ଶ୍ରୀମନ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ମୂର୍ତ୍ତି
ଜନ୍ମିଛନ୍ତି ଶ୍ରୀଶଚୀ ଉଦରେ । ୧ ।
ସ୍ୱ ସ୍ୱ କଳ୍ପନାବଧି ଦୟା ସଦ୍‌ଗୁଣନିଧି
ସଦା ବେଷ୍ଟିତ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ ରେ । ୨ ।
ମହା ଭାବ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରସ ପୀତ ଶ୍ୟାମଳ
ପର ତତ୍ତ୍ୱ ହେଲର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ରେ । ୩ ।
ଜଗନେହ ସମ୍ପତ୍ତି ବଦାନ୍ୟ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ
ଯା ନାମମୃତ ସର୍ବଶନ୍ଦ ରେ । ୪ ।

ଏ କୃପା ପାରାବାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇବାର
ଦେଖିଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମାନନ୍ଦ ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ଶ୍ରୀନାମ ଅନୁକ୍ଷଣେ
କୀର୍ତ୍ତନ କରୁଥା ଆନନ୍ଦରେ । ୬ ।

ରାଗ—ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ତିସ୍ରଜାତି ଏକତାଳ ।
(କି କରିବି ବ୍ରଜବଧୂ ଲାଗି ରେ - ପ୍ରଭୃ)
ରାଧାକୃଷ୍ଣ ନାମ ଚିନ୍ତାମଣିକି ।
ଭଜ ମାନସ ସଦା ଏଣିକି । ପଦ ।

ପାଇଲୁ ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଦେବଙ୍କ କୃପାରୁ
ଆଗେ କର ଜୟଶ୍ରୀ ପୂରଣୀକି । ୧ ।
ସରସ ଚେତନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସନାତନ
ବସ ଯାଅନାରେ ଆଉ କେଣିକି । ୨ ।
ନାହିଁଟି ଅନ୍ତର ଅଭିଧାନାମର
ଡାକ ମଥାପରେ ଯୋଡ଼ି ପାଣିକି । ୩ ।
ସ୍ୱପନ ଜାଗରେ ଶୁଚି ଅଶୁଚିରେ
ଅନ୍ତଃକରଣରେ ପୁଣପୁଣିକି । ୪ ।
ପ୍ରେମ ଭକ୍ତିରସ ଯାକର ନିର୍ଯ୍ୟାସ
ଏଥୁ ବଳ ଆଉ ନାହିଁ ତେଣିକି । ୫ ।
ମିଳାଲ ଏଥର ଭଲଲର ତୋର
କରି ନର୍ତ୍ତନ ବଜା କଫୋଣିକି । ୬ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣର ପ୍ରାଣ ଅବସର
କାଲେ ବୋଲଇବୁ ଗଲେ ଯେଣିକି । ୭ ।

—OO—

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ରୂପକ ତାଳ ।

ରଖ ମାନସ ରାଧିକେଶ ଜାରରସ କଥାରେ ।
ସେବିତ ଶୁକ ସନକ ଶେଷ ଅଜଶ ନତ ମଥାରେ । ପଦ ।
ଭ୍ରମନା ଭବବେଗ ଲୋଭରେ ଲଭ ଧନ ପ୍ରମଦାରେ ।
ଭବ ସରସିଜଭବ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ପ୍ରେମ ଭକ୍ତିଦାରେ । ୧ ।
ବିଶ୍ୱ-ସରଣୀ-ଭ୍ରମଣ-ତାପହାରଣୀ ବସୁଧାରେ ।
ସାର୍ବ୍ବକ ବହୁତ୍ତି ନୁହଇ ସୁରଧୁନୀ ପରି ଧାରେ । ୨ ।
ନୀରଜବନ୍ଧୁ ନନ୍ଦିନୀ ତୀର ନିକୁଞ୍ଜ ବନ ଅଗାରେ ।
କେଶି ମଥନ କେଳି ଚରିତ କେବଳ ତୁମ୍ଭ ଗାରେ ।୩।
ମୋକ୍ଷ ପଦକୁ ଲକ୍ଷ ନ କରି ରହିଯା ଅଲଗାରେ ।
ରାସେଶ୍ୱରୀଙ୍କ କିଙ୍କରୀ ହୋଇ ଘର କର ବ୍ରଜଗାଁରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ସୁମନୀଷାରେ ।
ଦୋଷ ରହିତ ଘୋଷ ଚରିତ ଘୋଷ ଦିନ ନିଶାରେ ।୫।

ରାଗ—କାମୋଦୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଗୋପିକା ନନ୍ଦନ ତୁମ୍ଭେ ନିଶ୍ଚୟ ନୁହ ପ୍ରିୟ ହେ—ପ୍ରଭୃ)
ସରଧାରେ କର ମନ । ଶ୍ରୀରାଧାନାମ କୀର୍ତ୍ତନ । ପଦ ।
ବିଶ୍ୱସୃଜ ମର୍ଜ୍ଜନାରେ ସ୍ମୃତି ଶ୍ରୁତି ପୁରାଣରେ ।
ଏଥୁ ବଳି ନାହିଁ ପଥ ଲଭିବାକୁ ପ୍ରେମଧନ । ୧ ।
କାହାକୁ ନ କର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ସବୁଥିରୁ ନିରପେକ୍ଷ ।
ହୋଇ କରୁଥା ଗୋଷ୍ଠେନ୍ଦ୍ର ଅଙ୍କେ ସ୍ୱାମିନୀଙ୍କ ଧାନ । ୨ ।
ହେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟେ । ହେ ସର୍ବ ରମା ଆଶ୍ରୟେ ।
ବୋଲି ଶ୍ରୀକୁଣ୍ଡ ସେତୁରେ ରହିଯା ରଚି ସଦନ । ୩ ।

ରାଟସଶ୍ଚସ୍ଥ ସେବା ଯୋଗ୍ୟ । କଙ୍କଣସ୍ଥ ଜନ ସୌଭାଗ୍ୟ
ବୃନ୍ଦାବନ ପୁରନ୍ଦର ବିନା ନ ଜାଣନ୍ତି ଆନ । ୪ ।
ଦ୍ୱିଚକ୍ରୁର ଧାମଲୀଳା । ସେବା ଭାବ ଧନ ବଳା ।
ସ୍ୱଜାତୀୟ ସାଧୁସଙ୍ଗେ ପ୍ରେମଭକ୍ତି ସୁଧାପାନ । ୫ ।
ଦୟାଳୁ ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବ । ଦେବାରତୋ ଅବୟବ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ଲଭିବୁ ହୁଅ ସାବଧାନ । ୬ ।

—○—

ରାଗ—ପାନ୍ତୁବରାଡ଼ି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(କଣ୍ଠୀରବ ମଧ୍ୟ ମୋ ଗଣ୍ଠିର ସୁନାରେ — ପ୍ରଭୃତି)

ଭଜ ମନ ବ୍ରଜବନ ଦ୍ୱିଜରାଜଙ୍କୁ ।
ଅଜ ଶେଷ ଭବବନ୍ଦ୍ୟ ପଦକଞ୍ଜଙ୍କୁ । ପଦ ।

ନେହେ ରଞ୍ଜି ଦିବ୍ୟାଞ୍ଜନ   ପ୍ରେମରେ କର ଲୋକନ
ବନ୍ଦେ ବଂଶୀ ହୃଦେ ଗୁରୁ ଗୁଞ୍ଜ ସ୍ରଜଙ୍କୁ । ୧ ।
ଅମ୍ବୁଜ କୁଟ୍ମଳ କନ୍ୟା   ପ୍ରସ୍ତର କଦମ୍ବ ବନ୍ୟା-
— ନଭଚର ରାଧାସ୍କନ୍ଧ-ନ୍ୟସ୍ତ-ଭୁଜଙ୍କୁ । ୨ ।
ପଶୁପୀ ନକ୍ଷତ୍ରାବଳୀ   ହୋଇ ସଙ୍ଗେ ମଣ୍ଡଳୀ
ସାଜିଛନ୍ତି ସୁର ପରାଜୟ ସଜଙ୍କୁ । ୩ ।
ଅଖିଳରସ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି   କୋଟିଏ ମଦନଦ୍ୟୁତି
ଅନା ସେ ନବ ଶିଖଣ୍ଡି ଚୂଳ ଧ୍ୱଜଙ୍କୁ । ୪ ।
ଶ୍ରୀପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ଦେବ   ଭଷନ୍ତି ସନ୍ତତ ଭାବ
ହର ଜନ୍ମାନ୍ତର ଅହଂତମ ପୁଞ୍ଜଙ୍କୁ । ୫ ।

ରାଗ—ଶଙ୍କରାଭରଣ । ରୂପକ ତାଳ ।

(ପୋଡ଼ୁପର ଅନୁରାଗ । ତହୁଁ ଭଲ ତନୁ ତ୍ୟାଗ—ପ୍ରଭୃତି)

ବ୍ରଜବନକୁ ମନ ଯା ଚାଲି ରେ । ଜପୁ ରାଧେକୃଷ୍ଣ ବୋଲିରେ ।ପଦ।
ଭାଳନା ଏଥିରେ କିଛି ନାହିଁ ସୁଖ । ମୂରୁଖ ସବୁଟି ଦୁଃଖ ରେ ।
ନିଭୃତକୁଞ୍ଜରେ ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ରହି ଦେଖ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ରେ । ୧ ।
ଚିନ୍ମୟ ଚିଦ୍‌ଘନ ରସମୟ କୃଷ୍ଣ । ଆନନ୍ଦରୂପିଣୀ ରାଧା ।
ସଖୀ ମଞ୍ଜରୀଙ୍କ ସଙ୍ଗତେ ରହିବୁ ନାଶିବେ ସକଳ ବାଧା ରେ ।୨।
ନିଶାନ୍ତରୁ ରାସାବସାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ । ସେବାରେ ଥିବୁ ସନ୍ତତ ରେ
ନିଷ୍କାମ ହୋଇଣ ସାଧୁଜନେ ପୁଣ ରହିଣ ଭାଳି ତୁ ଅନ୍ତରେ । ୩ ।
ଶ୍ରୀଗୁରୁଦତ୍ତ ବୀଜମନ୍ତ୍ର ଆଧାର । କରିଣ ହୃଦରେ ରଖ ରେ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଇ ସେ ଯୁଗଳ ରସକୁ ଭାବ ତୁ ସୁଖ ରେ ।୪।

ରାଗ—ଖର ହରପ୍ରିୟା । ମିଶ୍ରଚାପ ତାଳ ।

ମାନସ ଭାବ । ରାଧାମାଧବ । ପଦ ।
ନୂତନ ଭେଟ ମହୋତ୍ସବ ମାଧୁରୀ । ପଦ ।

ଶ୍ୟାମ କୁଞ୍ଜରେ । ରାଧା ଆଜିରେ ।
ତାର ତରଳ ଡୋଳା ଖେଳା ଚାତୁରୀ । ୧ ।
ଆଳୀ ନିକର । କେଳି ମନ୍ଦିରେ ।
ଦୁଆର ଛୁଡ଼ି ଦେବାର କର ଧରି । ୨ ।
ସଙ୍ଗିନୀ ବାସ । ନ ତେଜ ରାସ-
-ରଙ୍ଗିନୀ ଥକବାର ଲଜେ ଓହରି । ୩ ।
ସଖୀ ହସନ୍ତି । ଥରୁ ଶ୍ରୀମତୀ ।
ଆସୁ ନିକଟକୁ ନିକୁଞ୍ଜ-ବିହାରୀ । ୪ ।

ପ୍ରମତ୍ତ ଗଜ । ହେମ ପଙ୍କଜ ।
ନେଲପରି ହେବାର ନବ କଶୋସ୍ତ । ୫ ।
ହେଲ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ । ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ।
ଧୀରେ କବାଟ ପୁଟ ଆଣି ଓଟାରି । ୬ ।

ନବୀନ ସାଧକ ପ୍ରତି ଶ୍ରୀଗୁରୁଶିକ୍ଷା ।

ରାଗ—ଚୋଢ଼ି । ଏକତାଳ ।

କେଣେ ଆସିଲୁ ମନ ରଙ୍ଗ ନ ଯାଇ ।
ସମସ୍ତ ବଳସିବ ହେଲୁ କି ବାଇ । ପଦ ।
ଗୋଷ୍ଠାଚଳ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଶ୍ରୀବୃଷଭାନୁ ଜେମା
ପଦାରବନ୍ଦ ସେବା ତୁ ଛୁଡ଼ଦେଇ । ୧ ।
ନିଭୃତ କୁଞ୍ଜରେ ତ ଅଳ କରିବେ ରୁତ
ଡାକ କଖ୍‌ଖଟୀ ଏବେ ଦେବ ଉଠାଇ । ୨ ।
ହୋଇଲେ ଅପହୁଡ଼ ଧରି କାଞ୍ଚୀ ପାହୁଡ଼
ସ୍ୱାମିନୀ ଆଗେ ଯାନ୍ତୁ ପଥ କଡ଼ାଇ । ୩ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୂଜା ବେଳରେ ସ୍ୱାମିନୀ ଅଞ୍ଜଳରେ
ବେଗେ ଅର୍ଘ୍ୟମାର ଦିଅନ୍ତୁ ବଢ଼ାଇ । ୪ ।
ନନ୍ଦ ପୁରକୁ ବିଜେ କଲେ ଗହଣେ ତୁ ଯେ
ଥାଇ ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ ପଦ ଦିଅନ୍ତୁ ଧୋଇ । ୫ ।
ନାଗେଶ୍ୱର କୁଞ୍ଜରେ ଶ୍ରୀରତନ ଦୋଳାରେ
ବିଜେକଲେ ତୁ ଦେଖନ୍ତୁ ଚହଣ୍ଟାଇ । ୬ ।
ସାରି ଜଳଲୀଳାକୁ ବାସ ଲାଗି ହେବାକୁ
ବସ୍ତ୍ରାବରଣ କରନ୍ତୁ ପରି ଥାଇ । ୭ ।

ସ୍ୱେଶ୍ୱଶ୍ୱ ତୋର ହସ୍ତେ ବଂଶୀ ଦେଲେ ଗୁପତେ
ଯତନେ ରଖିଥାନ୍ତୁ ପଟ୍ଟ ଲୁକାଇ । ୮ ।
ଶ୍ରୀମତ୍ତି ଗୁମାନରେ ଲଳିତାଙ୍କ ପଦରେ
ଜଣାନ୍ତୁ ଜଣାଣ ଶ୍ରୀଗୋବିନ୍ଦ ପାଇ । ୯ ।
ପ୍ରାଣନାଥ ଶ୍ରୀମୁଖୁ ବଜେକଲ କାଳକୁ
ଲେଉଡ଼ିବେ ବେଗେ ଏବେ ଯାଅ ପଳାଇ । ୧୦ ।
କେତେ ପ୍ରହେଳୀ ଗାନ ଆହା ରାସ ନର୍ତ୍ତନ
ଶ୍ରମ ନାଶିବୁ ଫୁଲପଖା ପକାଇ । ୧୧ ।
ନାଗରେନ୍ଦ୍ର ଶ୍ରୀମୁଖୁ ବୃନ୍ଦା ଆସୁ ଦୂରରୁ
ସ୍ୱେଶ୍ୱ,ଶ୍ୱଙ୍କ ରହରେ ଦେବୁ ଭେଟାଇ । ୧୨ ।
ନାଗ ଶିର ଭୂଷାଙ୍କୁ ନାଗର ମୁକୁଟଙ୍କୁ
ମୁରୁଛିଲୁ କପଟ ତୁ ନ ଲେଖାଇ । ୧୩ ।
ମଧୁପାନ ଉତ୍ସବରେ ଜଗିଥାନ୍ତୁ ଲଗରେ
ସୁଧାଫଳାପ ଶୁଣି ହସିଲ ହୋଇ । ୧୪ ।
ନିକୁଞ୍ଜ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଚନ୍ଦ୍ରମା କିରଣରେ
ପ୍ରହେଳୀ କଉତୁକ ଶୁଣିଲୁ ନାହିଁ । ୧୫ ।
ପଶାଖେଳ ବେଳରେ ସ୍ୱାମିନୀ ନ ବସିଲେ
ବଳେ ଲଳିତା ଦେବେ ଧରି ବସାଇ । ୧୬ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ପ୍ରାଣକୁ ତୋ ଗହଣେ
ନିଅ ଭାବନା ଦେହ ଭିତରେ ଲଇ । ୧୭ ।

ରାଗ—ଶଙ୍କରାଭରଣ । ରୂପକ ତାଳ ।
(ପୋଡ଼୍ ପର ଅନୁରାଗ—ପ୍ରଶ୍ନ)

ଜଗବନ୍ଧୁ ଦୟାଳୁ । ଆଉ ମନ କାହିଁ ପାଇଁ ଭାଳୁ ରେ ।
ରହ ଉଦ୍ଧରିବେ ଏ ଜଞ୍ଜାଳୁ ରେ । ପଦ ।
ନିରୂପାଧି କୃପାକର ମହିମାବ୍ଧି ନୀଳାଚଳ ସୁଧାକର ।
ନିଖିଳ ପ୍ରାଣି ହିତକାଙ୍କ୍ଷୀ ତୋ ଗ୍ଥର କଦନ କ ଟାଙ୍କ ଘୋର ।୧।
ପ୍ରତିବଦାନ୍ୟେଶ ସ୍ୱରୂପେ ଅର୍ଥିଙ୍କି କରୁଣା ନୃପ ପ୍ରସନ୍ନେ ।
ଯୁବତିଙ୍କି କାମ ସଖାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ସମ ଅଧୀଶ ସ୍ୱଭକ୍ତଜନେ । ୨ ।
ଦାମୋଦର ଗଳେ ନ ମାଗୁ ଯା ଦେଲେ ଶୁଣିଛ ଥିବ ପୁରାଣେ
ବୃଥା ହୋଇବକ ଜଣାଇବାର ତୁ ପ୍ରଣାମ କରି ଚରଣେ ? ୩ ।
କୃପାକୃପଣ କେ କଳବ ପିଆଇ ଦେଇଥିଲି ବିଷ ବକୀ ।
ଦୋଷ ଘେନି କସ ଦଣ୍ଡିବେ ଜନମାଗଣରେ ଦେଲେ ଗତିକ । ୪ ।
ନୃପମୁନି ଗୋପୀ ସୀତା ପିତୃଙ୍କର ଶତ୍ରୁ କ୍ଷୟ ଆତ୍ମ ମୋକ୍ଷ ।
କରିଛୁ ଯା ନାମ ମାତ୍ରକେ ସେ ପ୍ରଭୁ ହୋଇଅଛନ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ । ୫ ।
ବାରଣବର ପରିତ୍ରାଣ ଘୋଷଣ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଭିତ୍ତି ଫଟାଇ ।
ବାହାରି ଯାଇଛି ନ କରି ସ୍ମରଣ ଦୁଃଖି ହେଉ କାହିଁପାଇଁ ? ୬ ।
କୁରୁ ସଭାତଳେ ଡାକିବାରୁ ବେଳେ ଯାହା ଦେଲେ ଦ୍ରୌପଦୀଙ୍କି ।
ଆଉ ତାହା ପୁଣି ବୋଲି ମୁଁ ତା ରୁଣି କହୁ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଡାକି ।୭।
ଭକ୍ତବନ୍ଧୁ ପଣ ଭାରତ ଯୁଦ୍ଧରେ ଭୀଷ୍ମଠାରେ ଦଶାଇଲେ ।
ନିୟମ ଲଙ୍ଘି ରଥରୁ ଡେଇଁ ରଥଚରଣ ଧରି ଧାଇଁଲେ । ୮ ।
ଶରଣ ପଶି ବିଭୀଷଣ ଆସିଛି ବୋଲି କହୁ ଶ୍ରୀଗ୍ଥମୁରେ ।
ଦେଲେନି ତେତେ ବେଳକୁ ତାକୁ ଲଙ୍କାପଦବୀ ଭ୍ରୂରୁ ଲୀଳାରେ ।୯।
ବିଧି ପଦ ସୁଖ ବୋଲି ହନୁମାନ କଲରୁ ଅନୁମୋଦନ ।
ବ୍ରହ୍ମା କରିବେ ରଖିଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ କେ ଏପରି ଜାଣିବ ମନ ? ୧୦ ।

ଧ୍ରୁବ ମନୋରଥ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ନ ଦିଶୁଛି ।
ଚରଣପଙ୍କଜ ରଜରେ ପଥର ପଥରି ନାରୀ ତରିଛି । ୧୧ ।
ପ୍ରହର ଅର୍ଦ୍ଧକେ ଧୂଳି କଲେ ଭକ୍ତବଇରି ବକ୍ଷସ ମେରୁ ।
ସେ ପ୍ରହ୍ଲାଦଙ୍କ ବିପଦଠାରୁ ତ ନୁହଇ ତୋ ଖେଦ ଗୁରୁ । ୧୨ ।
ଭଜନ କୀର୍ତ୍ତନ ଆତ୍ମ ସମର୍ପଣ ଦାସ୍ୟ ସଖ୍ୟାଭିବାଦନ ।
ସ୍ମରଣ ପୂଜା ଶ୍ରବଣ ନବରତ୍ନ କୂଟ କରିଛନ୍ତି ଦାନ । ୧୩ ।
ରମା ଶୁକ ବଳି ହନୁମାନାର୍ଜୁନ ଅକ୍ରୂର ଦୈତ୍ୟ ତନୁଜ ।
ପୃଥୁ ପରୀକ୍ଷିତ ହୋଇ ଅଲଂକୃତ ଲଭିଛନ୍ତି ପଦକଞ୍ଜ । ୧୪ ।
ବୋଲିବୁ ମୁଁ ହୀନ ଭଜନ ସାଧନ ନ ଜାଣଇ ଜନମରୁ ।
ଅଜାମିଳ ଯାମଳାର୍ଜୁନ କି ତପ କରିଥିଲେଟି ପୂର୍ବରୁ ? ୧୫ ।
ଯା ଗୁଣାର୍ଣ୍ଣବରୁ ବିନ୍ଦୁଏ ବର୍ଣ୍ଣିଲେ ଶେଷରେ ନ ହେବ ଶେଷ ।
କି କହିବ ତାହା ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ତ ନୁହଇ କାଠ ସଦୃଶ । ୧୬ ।

ରାଗ-ମୋହନ । ତିସ୍ରଜାତି ଏକତାଳ ।
(ଶ୍ରୀଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ପଦ ବନ୍ଦ ରେ ମାନସ—ପ୍ରଭି)
ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ଭଜ ରେ, ମାନସ । ପଦ ।
ତେଜ କୂଟ କପଟ ଲୋଟ ଯମୁନା ତଟ
ଶ୍ରୀରାସସ୍ଥଳୀ ରଜରେ, ମାନସ । ୧ ।
ସେଶ୍ୟାମକୁଣ୍ଡ ତୀର ବନେ ବସତି କର
ହର ଏ ଭବ ରୁଜ ରେ, ମାନସ । ୨ ।
ଗଳି ପଡ଼ିଥିବାର ତଳେ ମୁକୁତାହାର
ଗୋଟାଇ ଗୁଞ୍ଜ ସ୍ରଜରେ, ମାନସ । ୩ ।
ଦୋଳା ଲୀଳା କାଳରେ ଧରି ଡୋରି ସଧୀରେ
ପଞ୍ଜାଇ ସୁଖେ ମଞ୍ଚରେ, ମାନସ । ୪ ।

ରାସ ଅବସାନରେ   କୁସୁମ ବ୍ୟଜନରେ
ରଙ୍ଗ ସଖୀ ସମାଜରେ, ମାନସ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କଥା   କରନାଠି ଅନ୍ୟଥା
ନିଭୃତକୁଞ୍ଜ ଶେଯରେ, ମାନସ । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ଆଦିତାଳ ।

(କ ଆରେ ମନ ଦିନ ଗେଲ ହରି ବୋଲନା—ପ୍ରଭୃତି)

କାହିଁକ ମନ ନ ଦେଉ ତୁ କେତେ କହିଲେ
ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣ ପଦାବ୍‌ଜେ ରହିଥା ବୋଇଲେ । ପଦ ।
ପରଂପଦାଦି ଲୋକରେ   ନାହିଁ କେ ସେ ସଦ୍ଗୁଣରେ
ଗଣନା ହୋଇବୁ ତାଙ୍କ କଙ୍କରୀଙ୍କ କୁଳେ । ୧ ।
ଅଧୀଶାଧୀଶ ମାଧୁରୀ   ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ ଅବଧରି
ଯେମନ୍ତ ସୁଖ ଲଭିବୁ ହେଜିବୁ ସେ କାଳେ । ୨ ।
ତୋ ସ୍ୱାମିନୀ ସ୍ୱାମିଙ୍କର   ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟବିହାର
ଦେଖି ଭାସିବୁ ପୀୟୂଷ ବାରିଧି କଲ୍ଲୋଳେ । ୩ ।
ରାସେଶ୍ୱରୀ ରାସେଶ୍ୱର   ହୃଦରେ ଆଉଜିବାର
ରସାବସାନେ ସେବିବୁ ବୟସୀ ସଂକୁଳେ । ୪ ।
ଦିବ୍ୟ ନେତ୍ରେ ପ୍ରେମାଞ୍ଜନ   ରଂଜି କର ଆଲୋକନ
ରହି ରତ୍ନ ଚିନ୍ତାମଣି ସିଂହାସନ ତଳେ । ୫ ।
କୁତ୍ସିତ ବିଷୟ ଭୋଗ   ଆଶାରେ ହୁଅନା ଯୋଗ୍ୟ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲଇ ମନ୍ତ୍ର ଅଙ୍ଗିକଲେ । ୬ ।

* * *

ରାଗ — ଖମାଚ । ଆଦ୍ଧତାଳ ।
(ନ ଭାଙ୍ଗରେ ଶୁଭାଙ୍ଗି ଭାରତି ହୁଅ ସାହା— ପ୍ରତି)

ଭଜମନ ହର ପ୍ରାଣ ପ୍ରେୟସୀ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କି ।
ଶୁଣୋ ଯିବ ସେହ୍ନ ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ବନନ୍ତିକ । ପଦ ।

ନୋହୁ ନକର ଶୋଚନା   ସେ ଧେନୁ ନାହାନ୍ତି ସିନା
ଜଣାଇଲେ ହୋଇ ପଦ ପଙ୍କଜେ ପ୍ରଣତିକ । ୧ ।
ସେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀଙ୍କ ତୁଲେ   ଥିଲବେଳେ ତୁ ଦେଖିଲେ
ତୋ ପଛେ ପଛେ ବୁଲୁ ସରବ ଧନ ରାତିକ । ୨ ।
ରୁଷିଥିଲେ ଶ୍ରୀକେଶୋରୀ   ତୋ ଆଗ୍ରକୁ ଅନୁସରି
ଲେଖି ଲେଖି ଧରି ଦେଖୁଥିବେ ତୋ ପଦ୍ଧତିକ । ୩ ।
ଛାମୁରେ ଅଛୁ ସେବାରେ   ବୋଲି ଜଣାଇବୁ ବାରେ
ଘାସୋରନା ବୋଲି ଦେବେ ତୋ ପଣନ୍ତେ ଗ୍ରନ୍ଥିକ । ୪ ।
ବାଟିକା ଦ୍ୱାର କବାଟୀ   କଳଣି ଦେଇ ନଥାନ୍ତି
ବୋଲି ଆନ ଦେବେ ସୁଖ ଲଗାଇ ତୋ ଗ୍ରୀତିକ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ   ରାଧାଙ୍କୁ ଅଙ୍କେ ବସାଇ
ଡାକବେ ନିତ୍ୟାବସାନେ ନାମ ଧରି କନ୍ତିକ । ୬ ।

* * *

ରାଗ-ଖମାଚ । ଆଦ୍ଧ ତାଳ ।
(ନ ଭାଙ୍ଗରେ ଶୁଭାଙ୍ଗି ଭାରତି ହୃଅ ସାହା—ପ୍ରତି)

ଭଜମନ ରାଧେକୃଷ୍ଣ ରାଧେକୃଷ୍ଣ ବୋଲି ରେ ।
ବ୍ରଜକୁ ପଳା ଯାଏ ଜଞ୍ଜାଳରୁ ହୁଗୁଳି ରେ । ପଦ ।

କାହାର ତୁ ତୋହର କେ ହୁଅନା ବାଉଳରେ
ମିଳବଟି ପ୍ରେମଧନ ପ୍ରାଣକୁ ସଙ୍ଗାଳି ରେ । ୧ ।

ଡାଳି ଡାଳି ଶ୍ରୀବୈଷ୍ଣବ ପଦାବ୍ଜେ ମଜୁଳ ରେ
ବୁଲି ମାଗ ମାଧୁକରୀ ପ୍ରସାରି ଅଞ୍ଜଳିରେ । ୨ ।
ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ପରିକ୍ରମା କର ମାରି ତାଳିରେ
ଲେଟି ହୁଅ କୋଟିବାର ରାସସ୍ଥଳୀ ଧୂଳିରେ । ୩ ।
ଶ୍ରୀନାମ ସୁଧାରେ ଘନସାର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଗୋଳି ରେ
ପାନ କରି ନାଚ ମଥା ପରେ କର ତୋଳି ରେ । ୪ ।
ଶ୍ରୀକୁଣ୍ଡ ତୀରରେ [illegible] ଷର କୁଞ୍ଜାବଳୀରେ
ରହ ଯା ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଲୀଳାପାକ ଭାଳି ଭାଳି ରେ । ୫ ।
ପ୍ରେମ ଚିନ୍ତାମଣି ଏତ୍ନ ଅଭଧା ବୁଟିଲ ରେ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣକୁ ଭୁଲନା ଆଉ ତୁ ଭୁଲ ରେ । ୬ ।

—○—

ରାଗ – ଖମାଚ । ଆଦ୍ୟତାଳ ।

(ଭଜ ମନ ରାଧେକୃଷ୍ଣ ରାଧେକୃଷ୍ଣ ବୋଲ—ପ୍ରଭୃ)

ମନ ରହ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କୁ ଧ୍ୟାୟି ।
ଆନ ସଙ୍ଗତରେ ରସି ଯାଅନା ପଳାଇ । ପଦ ।

ବିଷୟ ବିଷ ଗର୍ତ୍ତରେ ମଜ୍ଜି ଅନୁବରତରେ
ଭବରୋଗ ପ୍ରତ୍ୟାଶାରେ ମାରନା ଭୁଲାଇ । ୧ ।
କଳିନ୍ଦ କନ୍ୟା ପୁଳିନେ କୁସୁମିତ କୁଞ୍ଜବନେ
ରତ୍ନଚିନ୍ତାମଣି ସିଂହାସନରେ ବସାଇ । ୨ ।
କୁନ୍ଦନ ଦଳିତାଞ୍ଜନ ବନ୍ଦନୀୟ ସୁରଞ୍ଜନ
ତନୁ ଦ୍ୟୁତିକି ଦିବ୍ୟ ଲୋଚନରେ ଅନାଇ । ୩ ।
ଶିବ ସ୍ୱୟମ୍ଭୁ ଶେଷର ଧ୍ୟାନକୁ ଯେ ଅଗୋଚର
ଭାବରେ ଭାବ ସେବ ମୋ ସଙ୍କଳ୍ପ ପୂରାଇ । ୪ ।

ସ୍ୱଜାତୀୟ ସାଧୁସଙ୍ଗେ ସ୍ୱାରସିକୀ କଥା ରଙ୍ଗେ
ଦିନ ନିଅ ଶ୍ରୀରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ଗୀତ ଗାଇ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବାଞ୍ଛିତ ହୋଇଛନ୍ତି ତୋ ଅନୁଗତ
ମୋ ଜୀବକୁ ସେ ପଦାବ୍ଜ ଦିଅ ରେ ମିଳାଇ । ୬ ।

—○—

ରାଗ—ନାଦନାମକ୍ରିୟା । ଏକ ତାଳ
(ଗଲ୍ଣିତ ଗଲ୍ପ କଥା—ପ୍ରଭୃ)

ମହାଭାବ ରୂପ ଭାବରେ, ମାନସ !
ଯାହା ସଙ୍ଗେ ଶୁଚିରସ ରହିଛନ୍ତି ସଦା ବନ୍ଧି ଅବୟବ ରେ ।ପଦ।
ସନକ ସନନ୍ଦନ ସନତ୍କୁମାର ସନ ବସି ରହସ୍ୟରେ ।
ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦ ସୁଖ ବରଜ ମଜ୍ଜିଲେ ଯା ଲୀଳା ରସକଥାରେ । ୧ ।
ଯା ସୁଷମା ଗୁଣଗୁଣି ଗୀତ କରି ଗାଉ ନାରଦ ବୀଣାରେ ।
କଳେବର ପୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଉପବୀତ ଛିନ୍ନ ହେଉଛନ୍ତି ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ । ୨ ।
ବ୍ରଜଜନଙ୍କର କୋଟିଏ ଜନ୍ମର ପୁଣ୍ୟ ବଟପିର ଫଳ ।
ନିକୁଞ୍ଜ ଶେଯରେ ବିଜେ କରିବାର ବେଡ଼ରେ ଆଳୀ ମଣ୍ଡଳ ।୩।
ସ୍ୱାମିନି ଶରଣ ହେଲି ମୁଁ ବୋଲି ଯେ ବୋଲୁଛନ୍ତି ଥରେ ଜୁହାର
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ଲକ୍ଷା ଲେଖିବା ପଦେ ସଦା ହୋଇ ରହୁଛନ୍ତି କିଙ୍କର ।୪ ।
ଗୋଷ୍ଠେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ସେବା ସୌଭାଗ୍ୟ ତୋ ଲଭିବାକୁ ଯଦି ଆଶା
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ଶ୍ରୀରାଧିକା ପଦେ ରହି ଅହନିଶ ।୫।

—○—

ରାଗ—ବଳାହାରି । ତାଳ ତ୍ରିପୁଟା ।
ଜୟ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ବୋଲ ଜୟ । ପଦ ।
ତୀର୍ଥ ବ୍ରତ ନକ୍ତ ଷୋଦ । ନ କରି ହେଲୁ ଉନ୍ମାଦ
ନ ବନ୍ଧ ଆଉ ପ୍ରମାଦ । ଏଣିକି ହୋଇ ନିବେଦ । ୧ ।

ନିଭୃତ ନିକୁଞ୍ଜ ଶେଯେ । ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ସେ ଯେ ।
ପାଶରେ ଆଳୀ ସମାଜେ । ମିଳିବ ଶ୍ରୀପଦାମ୍ବୁଜେ । ୨ ।

ଆହା ସେ କି ଚମତ୍କାର । ପ୍ରହେଳୀ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ।
କୁହାକୁହି ହୋଇବାର । ହସି ହସି ଧୀର ଧୀର । ୩ ।

ରସାବସାନେ କିଶୋରୀ । ପ୍ରିୟହୃଦେ ଅପସରି ।
ଉଭା ହେବାର ମାଧୁରୀ । ରୂପ ସୁମରି ସୁମରି । ୪ ।

ବେଣି ପାଶରେ ଭ୍ରମର । ବ୍ୟଜନ ଧରି ସତ୍ୱର ।
ଆଳୀ ପକାଉଥିବାର । ଭାବି ଭାବି ନିରନ୍ତର । ୫ ।

ମଧୁପାନେ ମତ୍ତ ହୋଇ । ବଂଶୀ ଲୁପ୍ତ ଗୀତ ଗାଇ ।
ଗଣ୍ଡପାଶେ ଗଣ୍ଡ ଦେଇ । ରହିବା ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି ଧ୍ୟାୟି । ୬ ।

ଆସି ଆସି ମଥା ପୋତି । ଉଭା ହେବାର ଝଟତି ।
ଲୁଚିବାର ଲଭି ଖ୍ୟାତି । ସେ ସୁଷମା ଚିନ୍ତି ଚିନ୍ତି । ୭ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷିତ । ଯାଅ ତୁ ମନ ସନ୍ତତ ।
ହୁଅ ଶ୍ରୀଲଳିତାଶ୍ରିତ । ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଅଭିମତ । ୮ ।

—○—

ରାଗ – ନାଦନାମକ୍ରିୟା । ଏକତାଳ ।
(ଗଳ୍ପଣିତ ଗଳ୍ପ କଥା – ପ୍ରତି)

କିପରି ମଧୁର ଘେନରେ, ମାନସ !
ଶ୍ରୀରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ପ୍ରଣୟ ବିଳାସ କଥା ରସ ଆସ୍ୱାଦନ । ପଦ ।

ଶୀତକରାମୃତ ସ୍ୱାଦୁ ଉନ୍ନତଳୁ ଅବନତ କରି ପଦେ ।
ହରିପୁରର ସୁଧାର ଦୁର୍ଲକ୍ଷକ ହୋଇଛି ଯେ ପ୍ରତିପଦେ । ୧ ।

ସ୍ମରଣିଲକ୍ଷଣି ରସନାରେ ବର୍ଣ୍ଣାବଳୀରୁ ଗୃହି କି ପାଞ୍ଚ ।
କଣ୍ଠୁ ଗଦ ଗଦ ହୋଇ କି ସୁଖରେ ତନୁ ହେଉଛି ରୋମାଞ୍ଚ ।୨।

ଈକ୍ଷଣରୁ ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁ ବହିବାର ବିରାମ ନୋହେ ଯେ ଥାଉ ।
ପ୍ରାଣେଶ୍ୱରୀ ପ୍ରାଣନାଥଙ୍କ ସ୍ୱରୂପ ହୃଦରୁ ଯାଇକି ଆଉ । ୩ ।

ସ୍ୱେଦ କମ୍ପ ପୂରିଯାଇ ଏଣେ ଅଙ୍ଗ ଶ୍ରୀଗୁରୁଦତ୍ତ ଦେହଟର ।
ନିଯୋଜନା ହୋଇବାର ଭାବନାରେ ତେଣେ ସ୍ୱାମିନୀ ସେବାରେ ।୪।
କୋଟିଏ ଜନ୍ମରେ ମିଳବ ନାହିଁଟି ପ୍ରଣୟୁ ଭକ୍ତ ସମ୍ପୃତ ।
ସାତ୍ତ୍ୱିକ ନବ ରତନ ଚିନ୍ତାମଣି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କଥିତ ।୫।

———

ରାଗ—ନାଦନାମ କ୍ରିୟା । ଏକତାଳ ।
(କହ୍ନିଲେ ବନ୍ଧୁବୁ ବେଷରେ—ପ୍ରଭୃ)

ଭାବଲେ ଭାବଲପର ରେ ମାନସ !
ଶ୍ରୀରାଧାଗୋବିନ୍ଦ କଥା ହୋଇବାର ହସି ଧୀର ଧୀର କହି ରେ ।୦।
ନିଭୃତ କୁଞ୍ଜରେ ସୁମନ ଶେଯରେ ରାତି ଥାଉ ଚେତା ହୋଇ ।
ବୃକ୍ଷରେ ବଲ୍ଲୀ ବେଢ଼ିଲି ସନେ ରହି ଶ୍ରୀମୁଖେ ମୁଖ ଲଗାଇ ।୧।
ଆଳୀମାନେ ଥିଲବେଳେ କେଣେ ମୋର ନିକଟକୁ ଆସିବାର ।
କିଛି ଲାଜ ନାହିଁ ବୋଲୁ ବ୍ରଜବଧୂ ସରୁ ଚୁମ୍ବନ ଦେଲିର ।୨।
କି ଲାଜ ନାଶିବା ଲୋକର ବରଜ ରାଜପଥେ ଚାଲି ଚାଲି ।
ବୋଲୁ ଶ୍ରୀପ୍ରାଣେଶ ଗଣ୍ଡେ ଗଣ୍ଡ ଦେଇ ମଜ୍ଜିବାର ଝୁଲି ଝୁଲି ।୩।
ଜଟିଳା ଆସୁଛି ବୋଇଲେ ପଳାଇ ସପ୍ତପର୍ଣ୍ଣୀ କୁଞ୍ଜେମରେ ।
ଦୁହେଁ ଯାକ ଲୁଚି ପାହୁରି ହେଲିର କଶୋଘମଣି ବାସରେ ।୪।
ଶ୍ୟାମଳା ବେଶରେ ପୁରକୁ ଯିବାର ଛଳ ରାତିର ଚରିତ ।
ନାସା ଭୂଷଣ କାହୁଁ ବୋଲୁ ଭାଷନ୍ତି କୁନ୍ଦଲତା କଲି ଦତ୍ତ ।୫।
ଘନସୁନ୍ଦର ଶ୍ରୀମତୀ ହୋଇ କନିଅର ତଳେ ଭେଟାଭେଟି ।
ପରିଷ୍ୱଙ୍ଗ ରଙ୍ଗେ ମଜ୍ଜି ପୁରଆଡ଼େ ଭୟେ ଡ଼ାକ ଡ଼ାକ ଦୃଷ୍ଟି ।୬।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହେ ଶ୍ରୀରାଧାକୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମରସ ସୁଧାବ୍ଧିର ।
ଶୀକର ଯାର ରସନା ସ୍ପରଶିଛି ସେ ଜାଣିବ ଏ ମଧୁର ।୭।

—୦—

ରାଗ—ମୋହନା । ଏକ ତାଳ ।
(ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ଭଜ ରେ—ପ୍ରଭୃତି)

ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ବୋଲି ପଳା ରେ, ପରାଣ । ପଦ ।
ବ୍ରଜବନକୁ ଯାଇ ସ୍ୱାମିନୀ କୁଣ୍ଡେ ରହି
ବୋଲି ହୋଇଲି ମୁଁ ଶରଣ ରେ । ୪ ।
ଶ୍ରୀରାସେଶ୍ୱରୀଙ୍କର କିଙ୍କରୀ ତୁ ପୂର୍ବର
କହିଲି ନିଟଷ୍ଟ ଏବେ ଜାଣ ରେ । ୨ ।
ନୁହଇ କେ କାହାର ବୋଲୁ ସବୁ ମୋହର
ହୋଇଯିବ ଟୁଟି ଅକାରଣ ରେ । ୩ ।
ହଜିଛୁ ଯେଉଁଠାରେ ଲୋଡ଼ ଯା ରେ ତହିଁରେ
ବାହାରେ କରନା ଭ୍ରମଣ ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ନ ଯାଉ ତା ନିମିଷେ
ମିଳିବ ସ୍ୱେଶ୍ୱରୀ ଚରଣ ରେ । ୫ ।

—(✻✻)—

ରାଗ—କଲ୍ୟାଣୀ । ରୂପକ ତାଳ ।
(ରତି ପାଇଗଲି ହେ ହାତି—ପ୍ରଭୃତି)

ସରଧାରେ ଧାଇଁ ଶ୍ରୀରାଧା-କୁଞ୍ଜବନକୁ ଜୀବନ ଦେଖି ଯା
ପ୍ରାଣନାଥ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଜେ କରିଛନ୍ତି ଅନଙ୍ଗମଞ୍ଜରୀଙ୍କର ଅଗ୍ରଜା ।
ବିଶ୍ୱସୃଜ କି ରଚିଥିଲି ଶ୍ରୀକୁଣ୍ଡ କୁଞ୍ଜର ଚନ୍ଦ୍ରଶାଳା
ଯା ସୋପାନଶ୍ରେଣୀ ରତ୍ନ ଚିନ୍ତାମଣି
ବିଲୋକିଲେ ପ୍ରଶଂସିବେ ବିଡ଼ୌଜା ।୧।
ପୂରିଛନ୍ତି ଆଳୀ ନିକର ଲାଗିଲାଣି ଖେଳ ପଶାର
ଯୋଷ ଶିରୋମଣି ଆଗେ ବସିଚଲେନ
ମୁହାଁମୁହିଁ ହୋଇ ନାଗର ରାଜା ।୨।

ପଣ କରି ଶିଖଣ୍ଡ ବେଣୀ   କୁଣ୍ଡଳ ଚାଟଙ୍କ ସଙ୍ଗିମା
ବଂଶୀ ହାରାବଳୀ ରାସେଶ୍ୱରୀ ହରି
ବୋଲି ହୋଇଗଲନି ତ ହାଉଜା । ୩ ।
ଶ୍ରୀଗାନ୍ଧର୍ବୀ ଖେଳରେ ଜଣୁ   ସଖୀ ଛଡ଼ାଇ ଆଣୁ ବେଣୁ
ବୃନ୍ଦାବନ ପଞ୍ଚମସ୍ୱଷୀ ହସନ୍ତ
ଆଳୀପରେ ଦେଇ ଦର ଆଉଜା । ୪ ।
ରଖି ଦେଇ ପଖା ଗୃମର   ନେଲେନି ଦାସୀ ଉପହାର
ବାହାରସିବେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ
କରିବାକୁ ଏବେ ଚରଣି ପୂଜା । ୫ ।

—(❋)—

ବାତ୍ସଲ୍ୟ ଭାବ

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମାଙ୍କୁ ଆସ ବୋଲି ରେ—ପ୍ରଭ)

ବ୍ରଜକୁ ଫେର ଆସିଛୁ ଧେନୁ ନେବ ଶୁଅ ଭୁଲି ହୋଇ ରେ ।
ରଙ୍କର ଧନ ମୋ ଗୋକୁଳ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଜାଣି ଚାଇ ନାହିଁ ରେ ।୧।
ରାତିଗୋଠାଯାକ ମାତିଲୁ ନାଠରେ ପଲକ ନ ପକାଇ ରେ ।
ଶ୍ରାମ ଜଣବଦ ହେଲଣି କ ତୋତେ ନିଦ୍ରା ଆସୁନାହିଁ ରେ ।୨।
କେ ଶିଖାଇଦେଲ ଡୋଳା ଡାଳବାର ତାଳ ଉକୁଠାଇ ରେ ।
ପାଦ ବଥାଇବ ପରା ଆଉରି କ ନାଠ ଅଣ୍ଟିନାହିଁ ରେ ।୩।
ନିମଁଞ୍ଜନ ଯିବ କେତେ ଝାଳ ବହି ଗଲ କ୍ଷୁଧା ପାଇରେ ।
ଆସ ଆସ ସ୍ତନ୍ୟ ପାନ କରାଇବ ବାବୁ କାଖିଆଇ ରେ ।୪।
ପଶୁପେନ୍ଦ୍ର କୁଳ-ପ୍ରଦୀପ ତୁ ଦେଖ ଖେଳ ଛୁଡ଼ି ଦେଇ ରେ ।
କେତେ ବେଳ ହେଲ ଶୟନ କଲଣି ବଳରାମ ଯାଇ ରେ ।୫।

ଚୁମ୍ବନ ଶିରେ ଦେଇ ନେଲେ ଯଶୋଦା, ହୃଦରେ ଲଗାଇ ଯେ ।
କର୍ଣ୍ଣମୂଳେ ଧୀରେ ଧୀରେ କରମାର ଦେଲେ ପହୁଡ଼ାଇ ଯେ ।୬।
ନିମ୍ବପର୍ଣ୍ଣ ହରଦ୍ରାଚୂର୍ଣ୍ଣ ହସନ୍ତ ଅନଳେ ପକାଇ ଯେ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ଧୂପଦେଲେ ଧନିଷ୍ଠିକା ନେଇ ଯେ ।୭।

ରାଗ—ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ରୂପକ ତାଳ ।

ଉଠିଲୁ ଏଡ଼େବେଗି କାହିଁକି ରେ ଦୁଃଖିଧନ !
ଦଧି ମନ୍ଥାଇଦେବୁ ନାହିଁ କରେ । ପଦ ।
ଦେହ ପାସୋର ଦଣ୍ଡେ ନିଦ ନ ଗଲୁ ଏଡ଼େ
ବଟୋଳ ହେଲୁ ମୋର ପାଇଁକି ରେ । ୧ ।
ଖେଳିବୁ ରାମ ତୁଲେ ପଛେ ରାତି ପାଇଲେ
ଶୁଆଇ ଦେବ ଗୀତ ଗାଇକି ରେ । ୨ ।
ମନ୍ଥିବି ମୁଁ କେମନ୍ତ ଖୁଆଦଣ୍ଡରୁ ହାତ
ଛାଡ଼ ଦେଉଛୁ ସର ଖୋଇକି ରେ । ୩ ।
ଆହା ଏ କି ପ୍ରମାଦ ଛନ୍ଦନା ବାବୁ ପାଦ
ଡାକ ଯା ବଳରାମ ଭାଇକି ରେ । ୪ ।
ମଥନ ଘଟେ ହାତ ପୂରାଇ ନବନୀତ
କାଢ଼ୁ ବୋଲନ୍ତ ହେଲୁ ବାବୁ କରେ । ୫ ।
ଭୁଞ୍ଜି ହାତଠା ଖାଇ ନାଚୁଛୁ କାହିଁ ପାଇଁ
ଶୁଖିଯିବୁ ନ ରହିଁ ଛୁଇଁକି ରେ । ୬ ।
ଗୃହକୃତ୍ୟ ପକାଇ ବସିଥିବ ଏକାଇ
ନିଶିଦିନ ତୋତେ କାଖେଇକି ରେ । ୭ ।
ପଣନ୍ତରେ ବଦନ ପୋଛି ଦେଲେ ଚୁମ୍ବନ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଶନ୍ତେ ଦୁହିଁକି ରେ । ୮ ।

* * *

ରାଗ—ପରଜ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ମୋ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରମା ପରି ଆନଟି କେ ଅଛି ସରି ମା । ପଦ ।
ରତ୍ନଚିନ୍ତାମଣି ମୋର   ତ୍ରିଭୁବନ ଅଲଙ୍କାର
ଦୁଃଖିର ସଙ୍ଖାଳି ଦରିଦ୍ରର ଧନ ମୋ ଶ୍ରୀହରି । ୧ ।
ଝାଳରେ ତିନ୍ତି ଅଳକ   ଲିଭି ଯାଇଛି ତିଳକ
ସ୍ତନ୍ୟ ଦେଇ ମୁଖବାସେ ପୋଛୁ ଘଷେ ବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀ । ୨ ।
ଖେଳୁଥିଲୁ କାହା ଘରେ   ଧୂଳି ପୂରିଛି ଦେହରେ
ଦେଖାଟି ମାଇଁକି ମୋର ବାବୁ ତୋ ବଦନଶଶୀ । ୩ ।
ଦେଖ ଖାଇନାହିଁ କିଛି   ଉଦର ବସି ହେଉଛି
ମୂଢ଼ପଣେ ମୁ ରହିଲି ତେଣେ ଗୃହକୃତ୍ୟ କରି । ୪ ।
ତୁମ୍ଭର ଆଶିଷ ପାଇ   ଥାଉ ଚିରଞ୍ଜୀବୀ ହୋଇ
ବୋଲି ମୁଖେ ମୁଖ ଦେଇ ଚୁମ୍ବନ୍ତି କାଖରେ ଧରି । ୫ ।
କାହିଁ ରହିଥିଲୁ ଯାଇ   ମୋତେ ମନେ ନ ପକାଇ
ବୋଲଇ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଖେଳରେ ଦେଲେ ପାସୋରି ।୬।

ରାଗ—ମୋହନା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଦୁଃଖୀଧନ । ଚନ୍ଦ୍ରାନନ ରେ ।
ତୋତେ ପଠାଇଦେବ କେଉଁ ବାଟରେ । ପଦ ।
ତୋ ଜନମରୁ ଆଜ ଯାଏ ମୁହିଁ,
ଦେହ ପାସୋରି ନିଦ ଜାଣି ନାହିଁ;
କ୍ଷଣେ କ୍ଷଣରୁ ଆଡ଼େ ହେଲେ ଦଶ-
ଦିଶ ଦିଶୁଛି ତ ମୋତେ ଶୂନ୍ୟ ରେ । ୧ ।
ଅତି ବିଷମ ଗୋଚାରଣ ବୃତ୍ତି,
ସେ ତ ଦୁଃସହ ଦୁଃଖର ବସତି;

ଧେନୁ ରଖିବାର ତୁ କି ଜାଣୁ ବାବୁ
ଖାଇ ଜାଣିନାହୁଁ କରେ ଅନ୍ନ ରେ । ୨ ।
ତୋତେ କେ ଶିଖାଇ ଦେଲା ଏ ବୁଦ୍ଧି,
କେତେ କହିଲେ ନ ଘେନୁ ପ୍ରବୋଧି,
କାଖରୁ କ୍ଷଣେ ନ ଓହ୍ଲାଉ ଚଳକୁ
ପଣନ୍ତ ନ ଛାଡ଼ୁ ନିଶି ଦିନ ରେ । ୩ ।
ନବ ମାକମ ମରଦ ସୁନ୍ଦର,
ନୟନର ପିତୁଳା ତୁ ମୋହର;
କରମାଳକର ଲାଗି ଲୁଚିଯିବ
ଶିରୀଷକୋମଳ ଅପଘନ ରେ । ୪ ।
ଶେଯେ ଶୁଆଇଲେ କୋଳରୁ ତୋଳି,
ମା ମା ବୋଲି ଡାକୁ କଣ୍ଠ ପୋଟାଳି;
ପଳାଇ ଗଲା ପରି ହୋଇ ଆତୁର
କାଳି କରୁଥିଲା ସ୍ତନ୍ୟପାନ ରେ । ୫ ।
ଆରେ ବରଜ-ରାଜ ପୁଣ୍ୟପୁଞ୍ଜ,
ପୁରେ ରହିଥାଅ ତୁ ନ ଅରଜ,
ପୋଷା ନ ଗଲେ ଭିକ୍ଷା ପଛେ ମାଗିବ
କୋଟି ଇନ୍ଦ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି ତୋ ଦରଶନ ରେ । ୬ ।
ଆଖି ନୟନରୁ ପାଣି ବୋହିଣୀ,
ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ବାବୁ ଯଦୁମଣି;
ଜନନୀ ଦୁଃଖ ଧରଣୀ ଧରୁ ନାହିଁ
କି ଏଡ଼େ ନିଷ୍ଠୁର କଲୁ ମନ ରେ । ୭ ।
କହୁ ପୁତ୍ରବତ୍ସଳା ଶ୍ରୀଯଶୋଦା,
ସ୍ତନ୍ୟ ଅଶ୍ରୁ ସ୍ୱେଦରେ ହେଲେ ଓଦା;

ନ ଭଲ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହେ ପୌର୍ଣ୍ଣ-
ମାସୀ କରବେ ତ ସମାଧାନ ରେ । ୮ ।

—o—

ରାଗ—ମୋହନା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଜଣା ଥିଲା କି ମୋତେ ଏ ଖ୍ୟାତିରେ—ପ୍ରଭୃତି)

କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ସ୍ୱପନ ରାତିରେ
ଦେଖିଲି ରୋହିଣୀ, ଅଛୁ ମାତିରେ
ମୋ କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ରମା ବୃଷଭାନୁ ଜେମା
ଦୁହିଁଙ୍କ ଦମ୍ପତି ଖ୍ୟାତି ରେ । ପଦ ।
ନୂଆ ବସନ ନୂତନ ଭୂଷଣ
ଭୂଷିତ ହୋଇ ଆସି ମୋ ଚରଣ
ତଳେ ଓଳଗିଲା ନବବଧୂ ପରି
ତୋଳି ମୁଁ ଧଇଲି ଛାତିରେ । ୧ ।
ମୋ ମୋହନର ହୃଦୟରେ ଥିଲା
ମଲ୍ଲୀମାଳା ମାଗିଲି କାଢ଼ିଦେଲା
ହସି ତୋଷେ ରାଧା କେଶେ ପିନ୍ଧାଇଲା
ବୋଲି ହେଉଛି ପ୍ରଖ୍ୟାତି ରେ । ୨ ।
ରୁଣ୍ଡ ହେଲାପ୍ରାୟେ ସର୍ବମଙ୍ଗଳ
ହସୁଥିଲା ଏ ଗୃହ କି ଗହଳ
ଝଲସିଲା ପରି ପ୍ରତେ ହେଉଥିଲା
ପରମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୂରତି ରେ । ୩ ।
ଆସୁ ମୋ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ସଙ୍ଗକୁ
ଲାଜେ ସେ ଘୁଞ୍ଚିବାର ପଛକୁ

ଯହିଁ କୋଟିଧନ ଲଭିଲା ପରସେ
ହେଉଥିଲା ମୋତେ ସ୍ମୃତି ରେ । ୪ ।
ପୀଠେ ନ ବସୁ ଭୋଜ୍ୟ ବାଢ଼ିଦେଲା
ରହି ବନ୍ଧନ ଗୃହେ ଯହୁଁ ଥିଲା
ଗୋଷ୍ଠେନ୍ଦ୍ର ଅଶନାନ୍ତେ ପୁଣି ମୁଁ ବୋଲୁ
ବସିଲା ତା କୃଷ୍ଣ କତରେ । ୫ ।
ଶୁଣି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ ସଲାପ
ଚଳ ସ୍ୱ ସ୍ୱାମିମା ଆଳୀ କଳାପ
ବସିଥିଲେ ଶ୍ରୀଲଳିତାଙ୍କୁ କହିଲା
ଅମଳାନ୍ତେ ଏ ସଙ୍ଗତ ରେ । ୬ ।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କୈଶୋରାବସ୍ଥା ବର୍ଣ୍ଣନା

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ମୋହନ ନୟନାଞ୍ଚଳ ନାଚଲାନି । ପଦ ।

ତନୁ-ତମାଳ ବନରେ ତରୁଣ-କେଶରୀ ଧୀରେ
ରହିବାର ହେଜ ଶିଶୁ ଦ୍ୱିରଦ ଘୁଞ୍ଚିଲାନି । ୧ ।
ନୀଳମଣି ଦରପଣ ଜିଣି ଗଣ୍ଡ ସୁଚିକ୍କଣ
ମକରକୁଣ୍ଡଳ ପ୍ରତିବିମ୍ବକୁ ସଞ୍ଚିଲାନି । ୨ ।
ମୃଦୁ ମନ୍ଦହାସ-ଇନ୍ଦୁ ମିଶା ଭାଷା ସୁଧା ବିନ୍ଦୁ
ଲପନ ନିରଙ୍କ ଶୀତ ମୟୂଖ ସିଞ୍ଚିଲାନି । ୩ ।
ପଶୁପ ନାଗରୀଙ୍କର କୋଟିଏ କୋଟି ଜନ୍ମର
ସୁକୃତ ବିଟପି ଫଳ ଏଥର ପାରିଲାନି । ୪ ।

ମଦନ ଲୁଚ ମନରେ   ଯୁବତୀ ସୃଷ୍ଟି ଉପରେ
    ଗୁରୁ ଭୂରୁ-ଶରସନ ଧରି ଆମଞ୍ଜିଲନି । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଷଣ   ସାଧ୍ୱୀ ହୃଦୟୁ ହରଣ
    ମାରଣ ଅଶନି ବାଣ ବରଞ୍ଜି ରଚିଲନି । ୬ ।

—::O::—

ଶ୍ରୀରାଧା ଭକ୍ତି

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ଆଦ୍ୟତାଳ ।
(ଅଳ କେଶର କୁଞ୍ଜରୁ ଅଇଲୁକି—ପ୍ରଭୃତି)

ବଂଶୀ ବାଜୁଛି କାହାର କାନନରେ
ନିବଡ଼ ନୀରଦ ନିଶା ନିର୍ଜ୍ଜନରେ ।
ପୀୟୁଷ ଚୂରୁଛି କି ତା ଆନନରେ । ପଦ ।
କାଳନ୍ଦୀ ତଟରୁ ସନ୍ଧ   ଆସୁଛି ଏ ନାଦ ବନ୍ଧ
    ଏ ବରଜ ନଗରକୁ ସମାନରେ । ୧ ।
ମନମଥର ମୋହନ   ମନ୍ତ୍ର ମିଶଣି ଯେନ
    କରିବ ଯୁବତୀ ସୃଷ୍ଟି ଉତ୍ପନ୍ନ ରେ । ୨ ।
ସନକ ସନନ୍ଦନାଦି   ଯୋଗିଜନ ମନ ଭେଦି
    ଛଡ଼ାଇ ଦେବନି ବ୍ରହ୍ମ ଧ୍ୟାନ ରେ । ୩ ।
ଯେ ହେଉ ସେ ବଂଶୀ ବଜା   ନିଶ୍ଚେ ଛଡ଼ାଇବ ଲଜ୍ଜା
    ପାଶଦେବ ପତିବ୍ରତା ଗୁମାନ ରେ । ୪ ।
ଶ୍ରୁତିରେ ସୁଧା ବରଷା   ହୃଦୟରେ କରି ବସା
    ଦହୁଛି ତନୁ ସ୍ମର ହୁତାଶନ ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ   ସ୍ୱାମିନି ତୁମ୍ଭର ପାଇଁ
    ବାଜାଉଛନ୍ତି ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ରେ । ୬ ।

ରାଗ—ଶଙ୍କରାଭରଣ । ରୂପକ ତାଳ ।

କାନନର ବିତାନରେ ଏ କି ଗାନ ଶୁଭୁଛି ମା ।
କାନରେ ଏ ନିଶ୍ୱନ ପ୍ରସରି ଜ୍ଞାନ ହରୁଛି ମା । ପଦ ।
ନିବିଡ଼ ମାୟାଗ୍ରନ୍ଥି ସାଧବାବାଥିର ଫୁଟିଛି ମା ।
କି ବନ୍ଧୁଛନ୍ତି ବନ୍ଧ ବିବେକ ବୁଦ୍ଧି ନାଶୁଛି ମା । ୧ ।
ନାଦର ଏ କି ମାଦକ ଉନ୍ମାଦ କରୁଛି ମା ।
ଆଦର ରହୁ ପଦରେ ସୁଧା ସ୍ୱାଦ ଦଳୁଛି ମା । ୨ ।
ଭାବ ଏ କି ପ୍ରଭାବ ରବର ଗ୍ରାବ ଦ୍ରବୁଛି ମା ।
ଏ ବରଜର ଯୁବତୀ ଆବୃର ନେବ ମଣୁଛି ମା । ୩ ।
ସ୍ୱାନ୍ତଜର ଏ ତନ୍ତ୍ର ଜାଣି ଯନ୍ତ୍ର ରଚିଛି ମା ।
ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଅନ୍ତରକୁ ମୋ କୁନ୍ତ ମାରୁଛି ମା । ୪ ।
ଆଳୀ କଟେ ନିଆଳ ମାଳିକା ଯେ ପଠାଇଛି ମା ।
ପାଳ କଦମ୍ବ କେଳି ମୁରଲୀ ସେ ବଜାଉଛି ମା । ୫ ।
ପରମାକ୍ଷର ଅର୍ଥ ଧ୍ୱନିରେ ପ୍ରକଟ ହୋଇଛି ମା ।
ଭରମ କେଣେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଶୁଣି ଜଣାଉଛି ମା । ୬ ।

—o—

ରାଗ—ଶଙ୍କରାଭରଣ । ରୂପକ ତାଳ ।

କି ନାଦରେ ପ୍ରାଣସଙ୍ଗିନି ଶୁଭୁଛି କଦମ୍ବ ବନେ ।
ଶ୍ରୁତିରେ ସୁଧା ବରଷି ଧୃତି ନାଶେ ମଜ୍ଜି ମନେ । ପଦ ।
ଦିଗ ବିଦିଗେ ପ୍ରସରି ଖଗ ମୃଗ ଜଡ଼ କରିରେ, ସହି !
କୁଳବତୀ ମାଙ୍କ ଗ୍ରନ୍ଥି ଫିଟାଉଛି ଅଯତନେ । ୧ ।
ଜଳ ସ୍ତମ୍ଭ ଗ୍ରାବ ଦ୍ରବ ହୋଇଲ କି ଅସମ୍ଭବ ରେ, ସହି !
ଆଜନମୁ ଆଜକୁ ମୁଁ ଶୁଣିଥି ନ ଥିଲି ଦିନେ । ୨ ।

ଆସୁ କି ନା ମୋ ପାଶକୁ ଲଭିଲଟି କି ଦଶାକୁ ରେ, ସଖି !
ନୀପ ଫୁଲ ପରି ଲୋମ ପୂରିଲା ମୋ ଅପଘନେ । ୩ ।
ତୋଳିଲା କୁସୁମ କରୁ ଗଳ ପଡ଼ିଲା ଭମ୍ବୋରୁ ରେ, ସଖି !
ରହି ପାରିବ ନାହିଁ ମୁଁ ଗୁଡ଼ଦେ ନେଇ ସଦନେ । ୪ ।
ବଜାଉଛି ରସାଳପି ନିକୁଞ୍ଜ ଦେବତା ବଂଶୀ ରେ, ସଖି !
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଇ ପ୍ରକଟିଲା ତ୍ରିଭୁବନେ । ୫ ।

ରାଗ—ନାଦନାମକ୍ରିୟା । ଏକ ତାଳ ।

ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ମୁରଲୀ ନିନାଦ ଜାତି ନେବ ମଣିଲ । ପଦ ।
ଗୁରୁଜନ ସଙ୍ଗେ କଥା ପରସଙ୍ଗେ
ବସିଥିଲି କି ଚମକ ପଡ଼ିଲି । ୧ ।
ପୂରିଲା ପୁଲକ ଦେହ ଗୋଟାପାକ
ବିନା ଶୀତରେ ମୁଁ କେତେ ଥରିଲି । ୨ ।
କାହିଁ ଗଲା ମନ ବୁଡ଼ିଗଲା ଜ୍ଞାନ
ଟେକିନା ନୟନ ମୁଁ ବୁଜି ରହିଲି । ୩ ।
ମିଳନ କି ବିରହ ବୋଧ କି ଆବୋଧ
ଜାଗର କି ସ୍ୱପନ ନ ଚେତିଲି । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ ଶ୍ରୀରାଧାଙ୍କୁ ଭାଷେ
ଶ୍ରାମ ଦ୍ରବ ଶ୍ରବ ଥିଲା ରହିଲି । ୫ ।

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ମୋହନ ଖତି ଚାହ୍ନା ପଡ଼ିଲା ମା—ପ୍ରଭୃ)

କଦମ୍ବ ବନେ ବଂଶୀ ବାଜିଲା ରେ ।
ରାଧା-ଦମ୍ଭ-ଶିଖଣ୍ଡ ଭାଜିଲା ରେ । ପଦ ।

ତୋ ବିନା ପ୍ରତିକାର ଆନ କେ ନାହିଁ ମୋର
ବିବେକ-ରତନ ମୋ ହଜିଲ ରେ । ୧ ।
କର୍ତ୍ତା ମୋତେ ସରଣି ଆରେ ପ୍ରାଣମିତଣି
ନୋହିଲେ ଜୀବନ ଦରଜିଲ ରେ । ୨ ।
ଦେଖି ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ମୁଖ ଲିଭାଇବ ରେ ଦୁଃଖ
ମୂବାନଲରେ ତନୁ ଭାଜିଲ ରେ । ୩ ।
ପଳାଇଲାନି ମନ ବେଣୁ-ପଣ୍ଡି ଶୋଭନ-
ପୀୟୁଷ ବାରିଧିରେ ମଜ୍ଜିଲ ରେ । ୪ ।
ଭୁଲ ଯିବା ଲଳିତା ବୋଲୁ କୀର୍ତ୍ତିଦାସୁତା
ମୁଖ ସୁବର୍ଣ୍ଣାବଜ୍ ବିବଜିଲ ରେ । ୫ ।
ଏକାନ୍ତ ଶ୍ରୀଲଳିତା ଶ୍ରୀବୃଷଭାନୁ ସୁତା
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ରକ୍ଷ ହେଜିଲ ରେ । ୬ ।

—୦—

ରାଗ—ଯଦୁକୁଳ କାମୋଦ । ଆଦି ତାଳ ।
ଶ୍ୟାମକୁ କହାର ତାର ପ୍ରେମକୁ କହାର ମା ।
ଯେ କରୁ ଗୋ ଯେ ପୀରତି ଯୋ ଯୋଗ୍ୟ କହାର ମା । ପଦ ।
ଶୁଣିଛୁ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀର ସଙ୍ଗରେ
ନାଗର ବାଜୁଛି ବ୍ରଜଯାକରେ ଯାହାର ମା । ୧ ।
ମଥୁରାକୁ ଦଧି ବିକ ପଥେ ଗଲ ଗୁଆଳୀକ
ଶେଷେ ଶୁଆଉଛି ସେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଗୁହାର ମା । ୨ ।
ପଡ଼ିଲେ କା ଆଗରେ ବୁଡ଼ିବ ଦୁଃଖ ସାଗରେ
ପ୍ରାଣ ଧରି ଚାହିଁବ ମୁଁ ମୁଖକୁ କାହାର ମା । ୩ ।
କଳିନ୍ଦଜା କୂଳରେ ଚାହିଁଲ ନୀପ ମୂଳରେ
ପଳାଇ ଆସିଲି ଠାରି ଜାଗୁଥିଲେ ଦ୍ୱାର ମା । ୪ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ସ୍ୱାମିନି ତୁମ୍ଭପାଇଁ ସେ
ବ୍ରଜବଧୂ ହୋଇଛନ୍ତି ସରଭ ମାହାର ମା । ୫ ।

ରାଗ—ପୁନ୍ନାଗବରାଡ଼ି । ଏକ ତାଳ ।
ଜୁହାର ସେ ମୋହନ ପ୍ରୀତିକ । ଘୋଷା ।
ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ଭୟ ସଦା ହେଉଛି ହୃଦୟ
ଧଶ ହେଉନାହିଁ ଦଣ୍ଡେ ଧୂର୍ତ୍ତକ । ୧ ।
କେ ମୋ ଲପନକୁ ଦେଖି ଥକାଇ ରଖିଲେ ଆଖି
ଜନ ଥରଯାଉଛି ମୋ ଗତିକ ? । ୨ ।
ଜାଣିଲେ ବ୍ରଜ ଗୁଆଳୀ ଜାତିରୁ ଦେବେ ବଠାଳ
କହିଦେବେ ଜଟିଳା ଜରଣ୍ଟାକ । ୩ ।
ଶିରେ ଧରୁଛି ତୋ ହାତ ଶୁଣରେ ପରାଣ ମିତ
ନ ଆସିଲପରି କର ରାତିକ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ କେ ଜାଣିବ କାହିଁପାଇ
ବୃନ୍ଦାବନେଶ୍ୱରୀ ଏଡ଼େ ଭ୍ରାନ୍ତିକ ? ୫ ।

ରାଗ—ଧନ୍ୟାସି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
ମୋହନ ଶୀତ ଚହ୍ଲା ପଡ଼ିଲ ମା । ପଦ ।
ଅପାର ରଜନୀ ହେଲରେ ସଜନୀ
ପ୍ରାଚୀ ବଧୂକୁ ବଧୂ ଚୁମ୍ବିଲ ମା । ୧ ।
କ ଯୋଗରେ ଆଜ ସାଜଥିଲେ ସଜ
କାନନ ମଲ୍ଲୀ ଦଶା ଘଟିଲ ମା । ୨ ।
ତୋଳଦେ ଗୋ ତଳ୍ପ ପୂରିଲ ସଙ୍କଳ୍ପ
ନିକୁଞ୍ଜ ଭାଗ୍ୟ ଭୋଗ ଅଣ୍ଟିଲା ମା । ୩ ।

ପର ପୀରତିକ ପୁରୁଷ ସ୍ୱାତିକ
ପରଚେ କଲୁ ଫଳ ମିଳିଲୁ ମା । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ ସମୟରେ ଭାଷେ
ଲୁଚିଛନ୍ତି ସବୁ ଶୁଭିଲୁ ମା । ୫ ।

ରାଗ—ଶ୍ରୀ । ଆଡ଼ା ତାଳ ।

ମୋହନ ଯା ଯା ତୁ ଛୁଅଁ ନା । ପଦ ।

ବାରଣ ପରି ନ ଘେନ ବାରଣ ବାଳକ ପରି ହୋନା ।
ବାର ଆଜ ଶ୍ରୀମିନ୍ତ ମୁଁ ପ୍ରଜବ ଅପକାରତି ବହନା । ୧ ।
ବାଟ ନିକଟ ନଟବର ନିପଟ ପାଟକ ଗୋପଜାତି ।
ହାଟ ଘାଟରେ ପଶୁପାଲମଟ ପାପ ହେବ ଏବେ ଖ୍ୟାତି ।୨ ।
ଅନ୍ତର ହୁଅ ଧ୍ୱାନ୍ତ ସହଚର କାନ୍ତ ଆସିବେଟି ମୋର ।
ସ୍ୱାନ୍ତରେ ରଖି ହନ୍ତକ କଂସକୁ କହି ସାରିବେ ଫସାର । ୩ ।
ଆଳୀ ଅଇଲେ ତାଳି ଦେଇ କରତାଳି ମାରିବେଟି ଗୁଳି ।
ଶାଳୀ ଟାପରା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀକି କରିବୁ ଯା ବନମାଳି । ୪ ।
ପାଣି କୋରକାକୃତ କରି ସେ ହରି ସେବକ ବୋଲୁ ମୁହିଁ ।
ଜାଣି ସେବ ବୋଲି ସେବନାନ୍ତରେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ । ୫ ।

—o—

ରାଗ—ଖମାଚ । ରୂପକ ତାଳ ।

ମୋହନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସଙ୍ଗିନୀ ରେ ଆଉ କହନା ।
ଅଭିଳାଷ ଅନଳରେ ସମିଧ ଦେଇ ଦହନା । ପଦ ।

ପୁଣି ମୁଁ ଆଶା କରିବ ବୋଲି କି କହୁଛୁ ଭାବ ।
ଶୁଖିଗଲା ଅଗାଧ ତରଣି-ସୁତା ପ୍ରବାହ ନା । ୧ ।

ଶାଶୁ ନଣନ୍ଦ ଭର୍ତ୍ସନା ସ୍ୱବନ୍ଧୁ ଜନ ତର୍ଜ୍ଜନା
 କେତେ ସୁହାଇବ ତନୁ ଶିଳା ମୁଁ ମହାରୂହ ନା ।୨।
କୁମୁଦିନୀ ଗୋପୀ ବ୍ରଜ ବ୍ରଜବଧୂ ସେ ସହଜ
 ସେ କି ତୃଷିତ ଚାତକ ମୁଁ ନବ ବାରିବାହ ନା । ୩ ।
ଲୁବ୍ଧଇ ଜାତି ନାଶିଲି ଅଲଂଘ୍ୟ ଯାକ ଲଂଘିଲି
 ବାସ ପ୍ରସାରି ମାଗୁଛି ସରି ଗୋ ମା ସେ ସ୍ନେହ ନା । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷିତ ଶ୍ୟାମ ଲଳିତା ଏକାନ୍ତ
 ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ମାନସରେ ସନ୍ଦେହ ନା । ୫ ।

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଜଣା ଗଲା । କାହ୍ନିଁକ ପରମାଣ ?
କରର ଚୂଡ଼ିକ ଲେଉଡ଼ା କେଣେ ଦରପଣ ? ପଦ ।
 ଲଲାଟେ ସିନ୍ଦୂର-ଚିହ୍ନ ହୋଇଛି ବିଭ୍ରାଣ
ଜେରଲପରି ମଦନ ଶୋଣିତ-କୃପାଣ । ୧ ।
 ଅଧର ଅଞ୍ଜନ ଦାଗ ଦହୁଛି ପରାଣ
ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ-କୋଡ଼-କୁରଙ୍ଗ କର ପ୍ରୟାଣ । ୨ ।
 ଘଷିଛି ତା ତନୁ-ହେମ କଷଟି ପାଷାଣ—
ଗଣ୍ଡେ ଧରି ଦେଖି ଯା ଦର୍ପଣ ଯୁବ-ଗଣ । ୩ ।
 ଶାଖୋଟ-କୁଞ୍ଜଗୁହ୍ମଣୀ ବଟ ନ ବଖାଣ
ବକୀ ବଧ କଥା କି ବହୁ ଦିନ ପୁରାଣ । ୪ ।
 ବିବେକ ପଣେ ବାରଣ ପରାଏ ସୁଜାଣ
ପରସପଣରେ ବୁଦ୍ଧିଗଜଙ୍କର ବିଷାଣ । ୫ ।
 ଭଣେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଦେଉଥିଲ ତ ରାଣ ।
ହାତଯୋଡ଼ି ବୋଲେ ଏବେ କର ପରିତ୍ରାଣ । ୬ ।

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ଏକ ତାଳ ।

(କେଡ଼େ ହଟିଆ ରେ ସେ ନବନାଗର—ପ୍ରଭୃତି)

ମୋତେ ଲଗାନା ରେ ବ୍ରଜବଧୂ ଲଟ ।
ତୁଣ୍ଡରୁ ତୁଚ୍ଛ ଜଟିଲା କରିବ ନିପଟ । ପଦ ।
ଥରେ ହେଲେ ସ୍ୱଚ୍ଛ କରି ବିଲୋକ ନାହିଁ ମୁଁ ଡରି
କଳା କି ଗୋରା ସେ ନବ ଶିଖଣ୍ଡ ମୁକୁଟ । ୧ ।
ଅତି ମନ୍ଦ ମୋ ନଣନ୍ଦ   ଜାଣିଲି ଷଣି ଅଳନ୍ଦ
ସକ୍ରୋଧ ହୋଇ ବଦନ କରୁଛନ୍ତି ବିକଟ । ୨ ।
କାଲି ଗୋଷ୍ଠ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ   ବୃଦ୍ଧ ଅଭୀର ସଭାରେ
ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀର ଚରିତ ବର୍ଣ୍ଣିଥିଲି ହାଟ । ୩ ।
ଗୁଲୁ ଫାଲି କର୍ଣ୍ଣେ କର୍ଣ୍ଣେ   ପଡ଼ୁଛନ୍ତି ନାନା ଅରିଷ୍ଟେ
ତୁମ୍ଭକୁ ଲୋକ ତରକ ବାନ୍ଧୁଛନ୍ତି ବାଟ । ୪ ।
କୃଷ୍ଣଲଗିମାଳା ଦେଇ   ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ
ଆନ ଦେଇଛନ୍ତି କଳ ନ ଥାଉ କବାଟ । ୫ ।

ରାଗ—ବଳାହର । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଏ କି ହେଲା ବ୍ରଜ ଗୋଠା-ଯାକ ପଡ଼ିଲାଣି ହୁରି ମା । ପଦ ।
ଆଜନମରୁ ଆଜକୁ ମୁହିଁ   ସଦନ ଅଳନ୍ଦ ଜାଣି ନାହିଁ
ଦେଖ ପାଦ କିଣ୍ଣିଲୁ ଗୁଲୁ ହେଲା ଏତେ ହରି ମା । ୨ ।
ବନକୁ ଗତାଗତରେ ତାର   କେବେଟି କେମନ୍ତ ଦେଖିବାର
ଏଥି ଦୋଷ ଦେଲେ ଏକା-ମାତରକ ମୁହିଁ ହାରି ମା । ୨ ।
ଇତର ଜନଙ୍କ ପରି ମୁହିଁ   ଦେଇଥିଲେ କଥା କୁହାକୁହି
ହଅନ୍ତେନି ପରି ଏତେବେଳକୁ ଜାତରୁ ନିବାରି ମା । ୩ ।

କୋଠାରେ କେ ସାକ୍ଷି କେତେବେଳେ
ମୁଁ ଥିଲ ସେ-ବ୍ରଜବଧୂ ଭୁଲେ
ବୃଥା ଅପବାଦ ଆରୋପଣ ନ ଦେଖି ନ ଧର ମା । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ଭାଷେ ସ୍ୱାମିନି ଏ ବ୍ରଜଲୋକ
ଦେଖିଲେ ମିଛ ବୋଲିବ ମୁଁ ପରମାଣ କରି ମା । ୫ ।

—○—

ରାଗ—ନାଦନାମକ୍ରିୟା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଏ କି ପରମାଦ ଆସି ପଡ଼ିଲା ମା ?
ଦଣ୍ଡେ ତ ଶ୍ୟାମ ସଙ୍ଗ ନ ଛାଡ଼ିଲା ମା । ପଦ ।
ସେହି ବର୍ହ ଉତ୍ତଂସ ସେହି ନଟବର ବେଶ
ଯେଣେ ଗଲେ ଆଗେ ରହି ଅଡ଼ିଲା ମା । ୧ ।
ଚଳି ଯେତେପରି କଲି କଲେ ଶିଖଣ୍ଡ ମଉଳି
ନ ଛଳି କର ଶିରରେ ଯୋଡ଼ିଲା ମା । ୨ ।
ଲୋଡେ ମୁଁ ଅଧର ବଂଶୀ ବେଣୀ ଶେଷରେ ପ୍ରେୟସୀ
ମାରୁ ମାରୁ ହୃଦେ ହସି ଜଡ଼ିଲା ମା । ୩ ।
କେଉଁ ପଥେ କେ ନ ଜାଣୁ ଯାଇ ସେ ମୁଁ ନ ଯାଉଣୁ
ନିତି ମୋର ସେଯରେ ପହୁଡ଼ିଲା ମା । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଣ ବୃଷଭାନୁ ଜେମା ଶୁଣ
ସେ ପ୍ରେମସିନ୍ଧୁରେ ଚିତ୍ତ ବୁଡ଼ିଲା ମା । ୫ ।

ରାଗ—ପରଜ । ତିସ୍ରଗତି ଏକ ତାଳ ।
(ରାଧାକୃଷ୍ଣ ନାମ ଚିନ୍ତାମଣିକ—ପ୍ରତି)

କି କରିବ ବ୍ରଜବଧୂ ଲାଗି ରେ ।
ମୋର ହୃଦରେ ରହିଲା ଜଗିରେ । ପଦ ।

ପ୍ରିୟଙ୍କ ମୃଦୁ ପଲକ ନ ଉଠୁ
ଆଗେ ମିଳଗଲି କେଡ଼େ ବେଗି ରେ । ୧ ।
ନବେନ୍ଦୀବର ସୁଷମା ଯାହାର
କେତେ ନତ କରୁଛି ଭ୍ରୂଭଙ୍ଗୀରେ । ୨ ।
କାଢ଼ିଶ୍ରବସ ଚମ୍ପକ ଉତ୍ତଂସ
ହେଟି ଯାଚୁଛି ପବଣସଙ୍ଗି ରେ । ୩ ।
ଧଇଲି ହାତ ! ଦେଖ ଗୋ ସଙ୍ଗାତ
ଛୁଡ଼୍ ନାହିଁ ଦେଲେ ମୁଁ ଫିଙ୍ଗି ରେ । ୪ ।
କାହିଁରେ ଅଛି କେ ମୁଁ କରୁଛି
ଜାଣୁନାହିଁ ଖାଇଲି କ ଲଗି ରେ । ୫ ।
କହେ ଗୋପାଳ-କୃଷ୍ଣ ପୀତ-ଚେଲ
ସତ୍ତ ଧୃତି ଗିରି ଦେଲି ଭାଙ୍ଗି ରେ । ୬ ।

ରାଗ-ଭୈରବୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଛଇଳବର ଛାମୁରେ ପଡ଼ିଲି !
ଛନ୍ଦ ହେଲି ପଦ ଚୋଟେ ଲେଡ଼ିଲି । ପଦ ।
ଆଗେ ଗଲି ଇନ୍ଦୁଲେଖା   ପଛେ ରହିଲି ବଶାଖା
ଏକା ଲଜ ଜଳଧିରେ ବୁଡ଼ିଲି । ୧ ।
ଦମ ଦମ ହେଲି ଛାତି   ଖସିଗଲି ଗୋ ମୋ ଧୃତି
କହିବାର ଭାରତୀ ମୁଁ ହୁଡ଼ିଲି । ୨ ।
ରୋମାଞ୍ଚତ ହୋଇଗଲି   ଛୁଆଇଁ ଦେଉ ମୁରଲୀ
ହସି ଦନ୍ତେ ଦନ୍ତ ବାସ ଭଡ଼ିଲି । ୩ ।
ଥର ଥର ପ୍ରାଣମିତ   ପାଣିକ କୋରକାକୃତ
କରି କେତେଥର ଶିରେ ଯୋଡ଼ିଲି । ୪ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଷିଲି   ଦେଖି କୁଟିଳା ଆସିଲି
ବୋଲି ଗଲେ ଏଣିକି ବାହୁଡ଼ିଲି । ୫ ।

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ତିସ୍ରଗତି ଏକ ତାଳ ।

କରୁଥିଲି ମୁଁ ନାହିଁ ନାହିଁ ରେ ।
ଆଣି ପକାଇଦେଲୁ ମୋତେ କାହିଁରେ । ପଦ ।
ଯିବା ବୋଲି ଗାଧୋଇ   ଫାନ୍ଦେ ମୋତେ ପକାଇ
ବ୍ରଜବଧୂକୁ କଲୁ ମୁହାଁମୁହିଁ ରେ । ୧ ।
ଜଣିଛୁ ରଣରଣ   ଯାର ସୁନ୍ଦରପଣ
ପତିବ୍ରତାକୁ ପକାଉଛୁ ମୋହି ରେ । ୨ ।
ପଡ଼ିଲି କି ବିପତ୍ତି   ଖସିଗଲା ମୋ ଧୃତି
ଅନା ଚାହିଁବାର ସେ ରହି ରହି ରେ । ୩ ।
କେ ଦେଖିଦେଲେ ମୋର   ସରିଯିବ ସଂସାର
ହେଲେ ନିକଟ କର ପରିହାସି ରେ । ୪ ।
ଏଣେ ତେଣେ ଅନାଇ   ଶ୍ୟାମ ହୃଦେ ଲଗାଇ
ଘେନିନେଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହି ରେ । ୫ ।

ରାଗ—ମରୁଆ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଧତିକି ଧରିବ ରେ ସଜନି କି କରି ।
ନିତିକି ନିତି ହେଲେ ଏପରି । ପଦ ।

ପ୍ରେମ ଷଣ୍ଡଭନ୍ନରୁ ଯେତେ ଯାତନା ରେ
ବୈଷ୍ଣବରତ ନ ଘେନନ୍ତୁ ହରି । ୧ ।
ପ୍ରୀତି ନ ଜାଣିଲି ସ୍ମୃତି ଏଲିଗରେ
ସ୍ୱୈରିଣୀ ବୋଲନ୍ତି ଏ ବ୍ରଜନାରୀ । ୨ ।

ମାରନ୍ତି ଦୁର୍ବଳ ନାହିଁ ବିବେକ ରେ
ଶୌରିସୁତରେ କି ଦୋଷ ମୁଁ ନାସ୍ତି । ୩ ।
ଆନ କି ଘେନନ୍ତି ଏ ଦୁଃଖ ନ ଜାଣୁ
ଗୌଷ୍ୱକାନ୍ତୁ ସଙ୍ଗତ ସହଚର । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ଶ୍ରୀମତି ଗୋ
ଗୌଷ୍ୱଷ୍ଠାର୍ଥକୁ ଗମିଲେ ମୁରାରି । ୫ ।

ଖଣ୍ଡିତା ।

ରାଗ—ମାପ୍ଟୁମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଶ୍ୟାମ ଯା ଯା ଜୁହାର ତୋ ପୀରତିକି । ପଦ ।

ତୋର କଥାକୁ କୁଳଜା   ପରତେ କରିଥିବ ଯା
ହୃଦପୁରେ ମାରି ନ ଘେନି କାତିକି । ୧ ।
ବରଜର ଗାଡ଼ିଆ   ଦେଖାଇ ଏ ଭୂରୁ ଡ଼ିଆଁ
ମନମଥ ଭୂତ ଲଗାଉ ସତୀକି । ୨ ।
ମୁଁ ବୁଦ୍ଧି ହୁଡ଼ିଲାନି ତ   ହୋଇଲି କାଳେ ବାଳୁତ
ମାରି ପକାଇ ଥିଲି କେ ଯୁବତୀକି । ୩ ।
ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ମଲ୍ଲି ଘରୁ   ଲୁଚି ଅଇଲି ବେଳରୁ
ଗୃହୁଁ ନ ଥିଲି ମୁଁ କି ସେ ପଛତିକି । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ   ବୋଲନ୍ତି ସେ ମୁଁ ନୁହଇ
ଛୁଅଁ ବୋଇଲେ ଛୁଇଁବ ଧରଣୀକି । ୫ ।

ରାଗ—ଭୈରବୀ । ରୂପକ ତାଳ ।
(ହୋଇଥାରେ ବେଶ କୁଞ୍ଜକୁ ଯିବା ପର୍-ପ୍ରଭୃତ).

ଦେଖିଲେ ପରାଣ ଯିବ ଛାଡ଼ି ମୋହନ । ପଦ ।

ବାସ ବରଜ ହେଲେ କହୁଛି   କେଶ ଖସିଲା ଖୋସୁଛି
କେଶୀମଥନ ଜୁହାରୁଛି ସେ ଟି ଏଣିକ ଆସୁଛି ।୧।
ସାହସ ଏଡ଼େ କେ କରିବ   ଅହରେ ନାସା ଧରିବ
ସହଚରୀ ଅଛି ଜାଣିବ ରହ ମୋ ଫସାର ସରିବ । ୨ ।
ଜଟିଳା ଦେବେଟି କଷଣ   ନା ଟି ଏବେ ମୋ ରାଣ
କୋଟିବାର ତୁମ୍ଭ ଶରଣ ହେଟି ଜନ ଭାଷଣ ଶୁଣ । ୩ ।
ଦିନକର ପୂଜାର ଫୁଲ   ବନଜାକ୍ଷ ସ୍ପରଶିଲ
ବନଯାକ ବୁଲି ଅଇଲ ସ୍ନାନ କରିଥିଲି ଛୁଇଁଲ । ୪ ।
କେଳିକୁଞ୍ଜ ଫୁଲ ଶେଜେ   କଲେ ରାଧା କୃଷ୍ଣ ବିଜେ
ଭଜି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଜେ ମିଳି ସେ ଚରଣ ସରୋଜେ । ୫ ।

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମାଙ୍କୁ ଆସ ବୋଲରେ ସହି ।
କହିଦେଲୁ ନିକରେ ପଦ ।

ଏତେକ ବେଳୁ ମୋ ତନୁ ଥରିଲାନି ।
ଦେଖିନାହିଁ ମୁଖ ଆଉରି ଆଖିରେ । ୧ ।
ଗୃହକୃତ୍ୟ ସ୍ଫୁର୍ତ୍ତି ହେଲା ନାହିଁ ତିନି ପହରରୁ ମନ୍ତରେ
କେତେବେଳେ କେ ଦେଖି ଦେବଟି ବୋଲି
ଦମ ଦମ ହୃଦ ହେଉଛି ଖାନ୍ତ ରେ । ୨ ।

କି ବୁଦ୍ଧି କରିବି କୁଟିଳା ମର୍କଟୀମୁଖୀ ଅଛି ପୁରରେ
ଅଗଣାକୁ ଗଲେ ଦେଇ ଅପବାଦ
ମାରି ତାଳି ଆସି ନାଚିବ ଦୁଆରେ । ୩ ।
କି କରୁଥିଲେ ତୁମ୍ଭ ଗଲ ବେଳକୁ ଥିଲେ କେଉଁ ଠାବରେ
କି ବୋଇଲୁ କିସ ପଚ୍ଚରିଲେ ତୋତେ
କହୁ ସିନା ସ୍ଥଳ ସିବା ରହସ୍ୟରେ । ୪ ।
ନ ଆସ ବେଲି ଜଣାଅ ଯାଇ. ହେଲେ ସଖି ଜୁହାରୁଛି ମା
ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ହେଲ ପରି ହେବ ସିନା
ଜଳ ଜଳ ମୋତେ ଦିଶୁଛି ଆଖିରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ଜଗିଥିଲେ ସେ ତୋ ପାଇଁ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ
ଲଗ ହୋଇ ଏଣେ ତେଣେ ଚାହିଁ ଧୀରେ
ଭାଷିଲେ ଥାଉଛି ପୁଷ୍ପବାଟିକାରେ । ୬ ।

—:୦:—

ରାଗ—ଖରହର ପ୍ରିୟା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ମୁହାଁମୁହିଁ କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ରମାଙ୍କର ମୋର
ଆଜ ଯମୁନା ତଟରେ ହୋଇଗଲା ମା । ପଦ ।
ବେଳା ଶିଳାରେ ବସି ହେଳାରେ ତନୁ ଢସି
ହେଉଥିଲି ବୟସୀ ଠାରି ଦେଲ ମା । ୧ ।
ଉଠି ମୁଁ ଝଟକରି ଆଳୀ ଆପଟ କରି
ତ୍ରସ୍ତ ତ୍ରସ୍ତକ ଯାକ ଥରିଗଲ ମା । ୨ ।
ଫିଟି ଚରମେ କେଶ ଲୋଟୁଥିଲ ଗୋ ବାସ
ଥିବାଠାରେ ଯତନରେ ନ ଥିଲ ମା । ୩ ।
ଆଉରି ରହ ବୋଲି ସେ କାଳେ ଭୁରୁବଙ୍କୀ
ଚାଲି ଚାହିଁ ମୋ ଜ୍ଞାନ ହଜିଗଲ ମା । ୪ ।

ପଥରକୁ ଆସୁ ସେ   ପଥ ମୋତେ ନ ଦିଶେ
ପାଥରେ ବୁଡ଼ି ଆଳୀ କହିଦେଲି ମା । ୫ ।
ବୁଡ଼ିଗଲି ଲାଜରେ   କାଳନ୍ଦୀ ମାରେ ମାରେ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବାଟ କଢ଼ାଇଲ ମା । ୬ ।

—o—

ରାଗ—ବଳାହର । ଆଦି ତାଳ ।
ଶ୍ୟାମ ଅପରାଧିଣୀ ମୁଁ ସଙ୍ଗିନି । ପଦ ।

ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀଙ୍କ   ଅଣାନ୍ତୁ ସେ ଡାକ
ସେ ସିନା ହୃଦର ବିଳାସିନୀ ମା । ୧ ।
ଗଲେ ଯିବ ଯେବଣେ   ନ ଛାଡ଼ିବ କ୍ଷଣେ
ବହୁଣେ ଥିବ ଦିନ ରଜନୀ । ୨ ।
ମୋର ତହୁଁ ବଳି   ଅଛନ୍ତି ଗୁଆଳୀ
ଯିବେ ତ କଲେ ମୁରଲୀ ଧ୍ୱନି । ୩ ।
ମଥା ମୋର ବ୍ୟଥା   କହି ନୁହେ କଥା
ତୋ କୁନ୍ଦମାଳା ତୁ ନିଅ ଫେନି । ୪ ।
କହଇ ଗୋପାଳ—   କୃଷ୍ଣ ସହି ଚଳ
ପ୍ରୀତିର ଫଳ ତ ମିଳିଲାନି । ୫ ।

ରାଗ—ଖମାଚ । ଆଦି ତାଳ ।
(ଭଜ ମନ ହରିପ୍ରାଣପ୍ରେୟସୀ ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ — ପ୍ରଭୃ)
ଆଜ ବ୍ରଜରାଜ ପୁରେ ଲାଜେ ମୁଁ ବୁଡ଼ିଲି ମା । ପଦ ।

ରୋହିଣୀଙ୍କ ସଙ୍ଗତରେ   ଥିଲି ରନ୍ଧନ ମନ୍ଦିରେ
ପଛକୁ ନାଗରବର ଦୃଷ୍ଟିରେ ପଡ଼ିଲି ମା । ୧ ।

ହୃଦ କରେ ଦମ ଦମ ବୁଦ୍ଧି ମୋ ହୋଇଲା ବାମ
ସୁଧାସମ ଶିଖରଣୀ ଜଳେ ନଉଡ଼ିଲ ମା ।୨।
କପଟିନୀ କୁନ୍ଦବଲ୍ଲୀ ଜାଣି ପାଶୁ ଗଲା ଚଳ
ସାଶ ପଢ଼ିବାରୁ ଆଣି ଓଢ଼ଣୀ ଓଢ଼ିଲ ମା ।୩।
ହେଲା କି ପାକ ସମ୍ଭାର ବୋଲ ପଚାରନ୍ତେ ମୋର
ଧୃତ ଖସିଗଲା ପ୍ରତ ଉତ୍ତର ଫୁଟିଲ ମା ।୪।
ମୋ ଓଷ୍ଠ କମ୍ପିଲା ଚାହିଁ ହସିଲା ସେ ଆଡ଼େ ରହି
ତା ଇଙ୍ଗିତ ହେଜି ଶୀଘ୍ରେ ଅଧର ପୀଡ଼ିଲ ମା ।୫।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହିଲା ରହୁ ଜଟିଳା ଅଇଲା
ଆସନ୍ତୁ ସଜନି ତୋତେ ମୁଁ ଲୋଡ଼ିଲ ମା ।୬।

—୦—

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଝଗଡ଼ ମାନ ହେଲା ହେ ଶ୍ୟାମ—ପ୍ରଭୃତି)

କାହ୍ନିଁକି ଶ୍ୟାମ ମୂରତି ଗୋ
ସଦା ଦିଶୁଛି ମୋତେ ଦିନ ରାତି ଗୋ ।ପଦ।
ପଛୁ ଆସିଲା ପରି ହୁଏ ମତି
ଚାହିଁଲେ କେ ନ ଦିଶେ ଏ କି ରୀତି ।୧।
ଆସ ଆଗେ ରହୁ ହେଟି ଜରଣି
ବୋଲୁ ମୋ ହୃଦେ ଲୁକୁଛି ଝଟତି ।୨।
ଆଖି ବୁଜିଲେ କୁଞ୍ଜବନେ ନାଚି
ସ୍ୱପ୍ନେ ବୁଲୁଛି ଏ କି ବିପତ୍ତି ।୩।
ଘରୁ ଅଗଣାକୁ ଯିବାକୁ ଶ୍ରାନ୍ତି
ଲଗିଲାନି ମୋତେ କହ କି ଗତି ।୪।

କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବୋଇଲାର ଶ୍ରବଣ
କାନରେ ପଡ଼ିଲେ ଥରୁଛି ହୃତ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲଇ ବିଚ୍ଛିତି
ବଶରୁ ଏପରି ହେଉଛି ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି । ୬ ।

—o—

ରାଗ—ଶଙ୍କରାଭରଣ । ରୂପକ ତାଳ ।

ଲଗି ଲଗି ସଙ୍ଗିମା ମୋତେ ସରିକ ପକାଇ ଦେଲୁ
ମୋହନ ହାତେ । ପଦ ।

ନାହିଁ ନାହିଁ କରୁଥିଲି ଫୁଲ ତୋଳି ଯିବା ବୋଲି
ଘେନିଗଲୁ ଯେ ଭୁଲାଇ କୁଞ୍ଜବନକୁ ସଙ୍ଗତେ । ୧ ।
କେବେହେଲେ ଯେ ବସ୍ତୁର ସହି ତାଙ୍କର ତୋହର
ଅଲଙ୍ଘ୍ୟ ପତିବରତା ବତ ନାଶିଲୁ ଇଷିତେ । ୨ ।
ବୃନ୍ଦା ଜାଣିଗଲେନିତ ସଙ୍ଗତ ଯାକ ଯାବନ୍ତ
ହସି ହସି ମାଳା ଦେଲେ ଆଜ ବସି ସେ ପୁରତେ । ୩।
ବରଜଯାକ ଶୁଣିବେ ଶ୍ରୀପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ ଜାଣିବେ
ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ପରି ରାଧା ହେଲି ବୋଲିବେ ଜଗତେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ସେପରି ରେ ମୁଁ ନୁହଇ
ସରିଛି ବିବାଦ ସବୁ ଧୂଳିରେ ନାହିଁ କହୁଁତେ । ୫ ।

ରାଗ—ପୁନ୍ନାଗ । ଝମ୍ପୁଠା ତାଳ ।

କେ ମୁଁ କି ଜାଣଇ ମା । ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା !
ତୋ ମୁଖରୁ ଗିନା ଏବେ ଶୁଣୁଛି ମା । ପଦ ।
କଣିନାହିଁ ଦେହଳୀ ସହି ଆଜକୁ ବୋଲି
କୁଟିଳା କଠାଳକୁ ଡରି ।

* * * *

ଛଟକ ଦେଇଛି ଥରେ ଅନାଇ । ୧ ।

କଲା କେ କ ମନ୍ତ୍ରର ପଶି ହୃଦେ ମୋହର
ରହି ଦିଶୁଛି ଦିଶେ ଦିଶେ
ପଳାଇଲେ ଆଗର ପଥ ଓଗାଳିଲେ ମୋର
ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଭୁଜ ପ୍ରସାରି ଦେଇ । ୨ ।
କଳିନ୍ଦ ତନୟାକୁ କାଲି ଗାଧୋଇବାକୁ
ଗଲା ବେଳେ ଏକା ହୋଇ
ପ୍ରତିଛନ୍ଦ ମୂରତି ପରି ହେଲା ପ୍ରତୀତି
ଦିଶୁଥିଲା ତ୍ରିଭଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗିମା ହୋଇ । ୩ ।
କେଉଁଠାରେ ସଦନ ସେ କାହାର ନନ୍ଦନ
ରୁହୁଁଥିଲା ବେଣୁ ବଜାଇ
ଗୋପାଳ କୃଷ୍ଣ ଭାଷେ ପ୍ରାଣନାଥ ହେବେ ସେ
ଟଲାଡ଼ା ଲାଗିଲାଣି ଦୂତି ତୁମ୍ଭପାଇଁ । ୪ ।

* * *

ରାଗ—ମାୟୂମାଳବଗୌଡ଼ା । ଏକ ତାଳି ।
ହେଟି ମା କେଟି କୁଞ୍ଜ କୁଟୀରେ । ପଦ ।

କଳା ହୋଇ ଦିଶୁଛି ଡୋଳା ଏଣେ ତାଳୁଛି
ପଳାଇ ଆସୁଛି ବାଜୁଛି ଭୁଳାକୋଟି । ୧ ।
ମୃଗମଦ ଉତ୍ପଳ ଅଗରୁ ପରିମଳ
ଲାଗରୁ ପ୍ରସରୁଛି କଟିରେ ପୀତଧଟୀ । ୨ ।
ଚଳାପାଙ୍ଗିନି ଚୂଳ ଚୋଳା ନୋହୁ ସେ ଫୁଲ
କଳାପି ପିଚ୍ଛଚୂଳ ଅନାଉଛି ଲେଉଟି । ୩ ।
କାଞ୍ଚି ଘମାଇଲାଣି ସଞ୍ଜ ହୋଇଗଲାଣି
ଅଞ୍ଜନ ନିନ୍ଦି ନବଘନ ଆସିଲା ଘୋଟି । ୪ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ହେପା ନ କର କି ସେ
ଷପାକର ଲପନ ଆସୁଛନ୍ତି ପଶ୍ଚେଟି ।୫।

ରାଗ—ସେହାନା । ଏକ ତାଳ ।
ମୋ ମନରୁ ଯାଉନାହିଁ ରେ ସଙ୍ଗାତ !
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ବୋଲି କେ ଜାଣଇ ତମାଲ
ଭ୍ରମରେ ଦେଲି ଅନାଇ ରେ । ୧ ।
ବରହ ମୁକୁଟ ଖଞ୍ଜଣି ଭୂଷଣ
ବିବେକ ଦେଲି ହଜାଇ ରେ । ୨ ।
ରମ୍ବ ରମ୍ବ ଡୋଳା ତାଳି ଦେଇ ଶ୍ରୁତି
ତଟେ ଦେବାର ଥକାଇ ରେ । ୩ ।
ଗୋଷ୍ଠେନ୍ଦ୍ର-ପୁଣ୍ୟ ପୁଞ୍ଜ ଅନୁଭବକୁ
ଅଛନ୍ତି କାହାର ପାଇଁ ରେ । ୪ ।
ପୁଷ୍ପବାଟୀଶିଳା ବେହରଣ କଥା
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ରେ । ୫ ।

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
ବିକଶନାହିଁ ପଙ୍କଜ ମୁଖ ଶ୍ୟାମ ଅଙ୍କସୁଖ ଆଶାରେ
ଧିକ ହେଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରିକ ଜାଇଁଛି ପାମରୀ ମୁଁ କୁଳଜାଙ୍କର ତନ୍ତରେ
। ପଦ ।

ପରାଣ ସମାନ ଆପଣ ଦୁହିଁକ ଦେଇ ମୁଁ କଷଣ ରେ
ଜାର ବ୍ରଜରାଜ ସନ୍ନିଧିକ ଅନୁବରଜାଇଲି ଯା ମାର ଉନ୍ମାଦରେ ।୧।
ଗୁରୁତର ଲଜ୍ଜା ନୂଆ ବୟସରେ ଦେଲି ଶିଥିଳାଇ ଯେ
ଗୁଣବନ୍ତି ରାମା ମୋ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ନ ହସିବେ କି ହାତଦେଇ ମୁଖରେ

ଅଲଙ୍ଘ୍ୟ କୁଳ ଧରମ ଅକୂପାର ନଗଗୁରୁ ଚଉରେ
ଚକ୍ର କରିଦେଲି କି ଜନମିଥିଲି ଏହାପାଇଁ ଏକା ଏ ବସୁମଣ୍ଡରେ ।୩
ସାଧ୍ୱୀ ସନ୍ଦୋହରୁ ଶିଖି ସିଦ୍ଧ କରିଥିଲି ଯେଉଁ ଗୁଣରେ
ଜାଣି ଜାଣି ତୃଣ ସମାନରେ ଗଣି ମୂଢ଼ ପଣରେ କି ତେଜିଲି ।୪।
ବୋଲୁ ବିଶାଖା ଶ୍ୟାମ ଲାଗି ରଙ୍ଗିଣୀ ମାଳା ଦେଲେ ଗଳାରେ ।
ସ୍ୱାମିନୀ ସୁପ୍ରସନ୍ନ ଗୃହ୍ନିଁ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ମଜ୍ଜିଲ ଆନନ୍ଦ ବାରିଧିରେ ।୫

—o—

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ଆଦି ତାଳ ।
(ମୋତେ ଲଗାନା ମା ବ୍ରଜବଧୂ ଲଠ — ପ୍ରଭି)

ଦେଲି ସର୍ବ କୁଳକୁ ଠେକି ଜଳାଞ୍ଜଳି
କଲି ଶ୍ୟାମ ପ୍ରୀତିକି ଜୀବନ ସଙ୍ଘାଳି । ପଦ ।
କରିଥିଲି ମୁଁ ଯେତେକ ବାରବ୍ରତାବଳୀ
ହେଲନି ତା ଯାକ ପଦତଳେ ନିଉଛୁଳି । ୧ ।
କୋଟି ଜନ୍ମାନ୍ତର ପୁଣ୍ୟ ଫଳ ଗଲି ମିଳି
ମୁଁ ଯୋଗିନୀ ଜାଣ ଆଳି ସେ ମୋହର ଥାଳି । ୨ ।
ମୋ ହୃଦର ନବ ମୃଗମଦ ପତ୍ରାବଳୀ
ମତ୍ତ ମଧୁକର ସେ ମୁଁ କାନନ ନିଆଳୀ । ୩ ।
ସୁଗୁଣ ସୁନ୍ଦରପଣ ଯାକ ଭାଳି ଭାଳି
ନାମ ଜପୁଥିବି ଏକା ଧରି ଜପାମାଳି । ୪ ।
ଅଖିଳ ସୌଭାଗ୍ୟ-ବର୍ତ୍ତ ମଉଳିର ମାଳି
ତୁନିହୁଅ ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀଲଳିତା ଏ ପାଳି । ୫ ।
ଶୁଭୁଛି କାନକୁ ବାହୁଡ଼ା ବଂଶୀକାକଳୀ
ବୋଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭ୍ରମର ତାଳି ତାଳି । ୬ ।

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ମିଶ୍ରଝମ୍ପ ତାଳ।
(ମୋହନଙ୍କୁ ରୁଷିବ କି ସେ ରାଧା ଭୁନା ରେ—ପ୍ରତି)
ମୂର୍ଚ୍ଛିବା ପଦାର୍ଥ କି ସେ ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା, ସଖି ରେ । ପଦ ।

ଆଗେ ଚେତ ମୂର୍ଚ୍ଛିଁ ଆଜ ନିକୁଞ୍ଜ ଶେଯରେ
ନ ଭାଗୁଁ ନିଦ୍ରା ଶୃଙ୍ଖଳ ତନୁ ସୁଷମା । ୧ ।
ପୁରନ୍ଦର-ମଣି-ଦରପଣରୁ ଚିକ୍କଣ
ଭୂଷଣର ଭୂଷା ମୋ ନେତ୍ର ପ୍ରତିମା । ୨ ।
ମୃଗମଦ ନୀଳୋତ୍ପଳ ପରି ପରିମଳ
ସରସ ଶିରୀଷ ସୁମନ ସୁମ୍ରଦିମା । ୩ ।
କାନନ ବାହୁଡ଼ା ବେଶ ରସାଳସ୍ୟ ଶେଷ
ମଦନ ମୁଖ ପ୍ରାନ୍ତର ସୁମଧୁରିମା । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ସ୍ୱାମିନି ଏଣିକି
ନ ରୁଷିଲେ ସିନା ପ୍ରଣୟର ଗରିମା । ୫ ।

—○○—

ରାଗ—ଖମାଚ । ଆଦି ତାଳ ।

(ନ ଭାଙ୍ଗରେ ଶୁଭାଙ୍ଗି—ପ୍ରତି)
ଜୀବନ ଯିବ ପରା ସୁମରି ସୁମରି ମା
ମିଳିବ କି ସତେ ମୋତେ ନିକୁଞ୍ଜବିହାରୀ ମା । ପଦ ।
ଅଭ୍ରଲିହାଗ୍ନି ଦହୁଛି ଚଉଦିଗେ ଘେରି
ବଞ୍ଚିବ କେହ୍ନି କୋମଳ ରଙ୍ଗିଣି-ବଲ୍ଲରୀ । ୧ ।
ପୂର୍ବ ପୁଣ୍ୟ ପୁଞ୍ଜି ସବୁ ଫଳିବ ମୋହରି
ହେବ ଯଶୋଦା-ବାତ୍ସଲ୍ୟ-ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ କିଙ୍କରୀ । ୨ ।

ଲଳିତା ତ୍ରିଭଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗୀ ଆହା ବଂଶୀଧାରୀ
ଆଖିରେ ନାଚୁଛି ଶିର ଶିଖଣ୍ଡ ମାଧୁରୀ । ୩ ।
ବଦନୟ ମିଶା କଟାକ୍ଷ କୁଣନ ଚାତୁରୀ
ନିଶି ଦିନ ରହିଲ୍ ମୋ ମନେ ଘର କରି । ୪ ।
କହୁ କହୁ ରହୁଁ ଚହୁଁ କାଳ ଗଲ୍ ସରି
ମନମଥ ହୃଦୟ ପକାଉଛି ବିଦାରି । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଅଇଲ୍ ସେ କାଲେ ବାହାରି
ପ୍ରିୟ ଭୃତ୍ୟନଙ୍କ ଲେଖ ହୃଦ ବାସେ ଧରି । ୬ ।

*

ରାଗ—ମୋହନା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

କରରୁ ପୀୟୂଷ ଥାଳୀ ଡାଳଦେଲି ରେ ପ୍ରାଣମିତଣି । ପଦ ।

ଧିକ ହେଉ ମୋର   ନ କଲି ବିଚାର
ଗୁମାନ ବୋଲି ମୁଁ ବିଷ ପାନକଲି ରେ । ୧ ।
ରଖି ନେନେ ମାର   ମୋ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର
ବାସ ପ୍ରସାରି କହୁ ଯା ଭୁନ ହେଲି ରେ । ୨ ।
ଦେଇ ନିଜ ଆନ   ନାହିଁ ମୋର ଆନ
ବୋଇଲେ ହେଲେ କଣ୍ଠେ ନ ଗ୍ରହିଁଲି ରେ । ୩ ।
ପର ହେଲେ ସତେ   ବ୍ରଜଯାତ୍ରା ଯେତେ
ଆକୁଳ ହୋଇଲେ ମୁଁ ତା କ ସହିଲି ରେ । ୪ ।
କାଳହ୍ରଦ ତୀରେ   ଘଡ଼ିଏ ତଳରେ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଦେଖିଲ୍ ଶୁଣିଥିଲି ରେ । ୫ ।

**

ରାଗ—କାରବାଣୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ମନେ ପଡ଼ୁଛି ରେ ସେହି ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ।
ପାସୋରିବା ପାଇଁ କେତେ ହେଲେ ମୁଁ ବିମୁଖ । ପଦ ।
ଜଟିଳ ଅଳକାବଳୀ ଗଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳର ଝୁଳ
ନାସାପୁଟର ହିରଦ ମୁକୁତା ମୟୂଖ । ୧ ।
ଭାଳୁ ଗୋରଚନା ଚିତା ନର୍ତ୍ତନରତ ଭ୍ରୂଲତା
ମନ୍ଦେ ହସି ଫିଙ୍ଗିବାର କଟାକ୍ଷ ବିଶିଖ । ୨ ।
ଶୋଭା ରତ୍ନ କୁଣ୍ଡଳର ବଂଶୀ ବିନ୍ୟାସ ଅଧର
ନୁଆଁ ବରହ ମୁକୁଟ ଦରଶନ ସୁଖ । ୩ ।
ଭଙ୍ଗି ଦେଉଥିଲ ପାନ ବୋଲି ଦେଖିଲି ସ୍ୱପନ
ସରିଲ ଉଭାରୁ ପୁଣି ମନମଥ ମଖ । ୪ ।
ଯାଅ ବୋଇଲି ଉଭାରୁ ଲୁହ ବୁହାଇ ଆଖିରୁ
ହୋଇବାର ସଖୀମାନଙ୍କର ପାଖ ପାଖ । ୫ ।
ଶୁଣ ସର୍ବେ ସହଚରି କରି କରୁଣା ମଞ୍ଜୁଷି
ଅପରାଧିନୀ ରାଧାର ଯିବା ଜୀବ ରଖ । ୬ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଣ ଉଠି ସମସ୍ତେ ତକ୍ଷଣ
ମିଳିଲେ କୁଞ୍ଜେ ରମଣ ଲେଖୁଥିଲେ ଲେଖ । ୭ ।

—○○—

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ଆଦି ତାଳ ।

ସହିରେ କି ମାନ କରି ବରଜିଲି ।
ପ୍ରେମ ରତନ ଚିନ୍ତାମଣି ଶ୍ୟାମବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ମୁଁ
ଅଖଣ୍ଡ ଚନ୍ଦ୍ରମା ବ୍ରଜର ଜର ଜର ସରସରେ ସଦା କଳେବର ।
ବରତ କରି କେତେ ପାଇଥିଲି ଇଷିତମାତରକରେ ହରାଇଲି ।୧।

ଅପ୍ରାକୃତ କୁସୁମଶର ଶରଣ ବୋଲି ପାଦକୁ ବଢ଼ାଇଲେ କର
କରମାଳିକା ଛାର କାନନ ପୁରନ୍ଦର ମୁଖକୁ ହେଲେ ନ ଚାହିଁଲି ।୨।
ନୟନ ବହିଗଲ୍ ଜଳ ଜଳଦ ଗୀର ବୋଲି ହେଲେ କେତେ ବିକଳ
କଳଧଉତ କାନ୍ତି ବସନଯାକ ତିନ୍ତଗଲ୍ ମୁଁ ଉତ୍ତର ନ ଦେଲି ।୩।
ଆହା ସେ ନଟବର ସଜ ସଜ ନୀରଜ ନିନ୍ଦିତ ମୁଖ ଦ୍ୱିଜରାଜ
ରାଜ ରାଜ ତନୁଜ କଲ୍ୟାଣ ପ୍ରଦ ପଦ ସେବକାପଣ ଦୂର ହେଲ ।୪।
ଆଲୀ ଭଷେ ଦଣ୍ଡେ ସମ୍ଭାଳ ଭାଳନା କରୁଛୁ ଭାଗିଯାଉ ଲୋକ ଗହଳ
ହଳଧର ଅନୁଜଙ୍କୁ ଆଣିଗଲି ମୁଁ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣକୁ ପଠାଇଲି ।୫।

—୪୦୪—

ରାଗ—ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଆନେ ପର ନ କର—ପ୍ରଭୃ)

କରିଛୁ କ ମୁହି ଗୁମାନ କାହିଁକ ଆନ । ପଦ ।
ସୁବେଶ ହେବାକୁ ଆଲୀ ଡାକଲେ ମୁଁ ନାହିଁ କଲି
ମଥା ମୋର ବ୍ୟଥା ବୋହିଁ ତେଣୁ ମୋ ଲପନ ମ୍ଳାନ ।୧।
ଏବେ ଶୁଣିଲି ଖବର ଆସିବ ପୁର ପତିର
ଉଭା ହେବା ଅବସର ନାହିଁ କରିବ ରନ୍ଧନ ।୨।
ଏକ୍ଷଣି ହେଲ୍ ଶର୍ବରୀ ଆସିଲ୍ ଆହା କିପରି
ଡାକିବେ ଶ୍ରୀବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀ କରିବା ପାଇଁ ଅଶନ ।୩।
କେତେ କୋଟି ଜନମର ପୁଣ୍ୟପୁଞ୍ଜ ଫଳ ମୋର
ସେବାସେ ହୋଇବ ଦୂର ଆହା କେଣେ ଅନୁମାନ ।୪।
ଏ ବ୍ରଜରେ କାହାଠାରେ କରୁଣା କେଉଁ ପରିରେ
ହେଜନାହିଁ କି ହୃଦରେ ମୋ ଜୀବର ତ ଜୀବନ ।୫।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ବଡ଼ି ଯାଇଛୁ ମଣୋଜ୍ଞ
ବୋଲୁ ଶ୍ରୀଲଳତା ନେଇ ପହୁଡ଼ାଇଲେ ବହନ । ୭ ।

* * *

ରାଗ—ମୋହନ । ରୂପକ ତାଳ
(ମୋ ଜୀବର ଜୀବନ—ବୃତ୍ତ)

ମାନ କରିଥିଲି
ବ୍ରଜବଧୂ ନେତ୍ର ଲୁହ ପୋଛୁଇବ ବୋଲି ସିନା ମୁଁ । ପଦ ।
ମନୋରଥ ପୂରାଇଲ
ଗୋବିନ୍ଦ ପଦାରବିନ୍ଦ ସେବା ଭେଜ ପରମାନନ୍ଦ ହୋଇଲି । ୧ ।
ଏଥର ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହେଲି
ମୋ ଯେନି ଦୁଃଖ ପାଉଥିଲି କେତେ ଯେ ଭୁଞ୍ଜ ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣକଲି ।
ବରଜିବ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ
ବଇରି ମୋଠାରେ ଏପାଳ କରିବ ଶ୍ୟାମଙ୍କୁ ଗଳାର ମାଳ । ୩ ।
ସୁଖୀ ହୋଇବେ ଅଗୁଳ
ଏଣିକ ଗୁଆଳୀ ପ୍ରଣୟରେ ମଜ୍ଜି ଶ୍ରୀଯଶୋଦାଙ୍କ ସଙ୍ଗାଳ । ୪ ।
ଆଳୀ ନେତ୍ର ଲୁହ ନାଳୀ
ବହୁ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହେ ଅଇଲେ ହେଟି ଶିଖଣ୍ଡ ମଉଳ । ୫ ।

— — —

ରାଗ—ତୋଡ଼ । ଆଦି ତାଳ ।

ବ୍ରଜବଧୂକୁ ପଥ କେ ହୁଡ଼ାଇଲୁ ରେ । ପଦ ।
କେ କସ କହ୍ନି କି ବଗଡ଼ାଇଲୁ ରେ । ପଦ ।
ସୁଖେ ପୂରାଇବ ନିଶା ବୋଲି କରିଥିଲି ଆଶା
ନ ସହି କେ ମୋର ମନୋରଥ ଲତା ମୂଳ ଉପୁଡ଼ାଇଲୁ ରେ ।୧।

ପାଞ୍ଚବାର ଗଲି କେଣେ   ବେଶ ହେଲି ଅକାରଣେ
ନିକୁଞ୍ଜ ତଳପ ତଳେ ପଶନ୍ତରେ ମୋତେ ତ ଗଢ଼ାଇଲି ରେ ।୨।
ମଦନ ଦାବ ଦହନ   ବଦନର ବିମୋଚନ
ପରମ ପ୍ରେମ ପୀୟୂଷ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚଷକ କରୁ ଛଡାଇଲି ରେ । ୩ ।
ଆହା ଡୋଳାର ପିତୁଳା   ଗଳାର ମସାରମାଳା
ଦୁର୍ଦ୍ଧଇବ ଦୂର କରି ନୟନରୁ ନୀର ନିଗଡ଼ାଇଲି ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଣ   ଉଠ ଅଇଲେ ରମଣ
ବୋଲି କୁଞ୍ଜ ଦେହଳୀକି ହରଷରେ ତଞ୍ଜର୍ମା ବଢ଼ାଇଲି ରେ ।୫।

ରାଗ—ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ରୁଷିଛନ୍ତି ମା ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ମୋ ପରେ । ପଦ ।

କି ଲଗି କାହିଁକି   ମୁହିଁ ଜାଣିଛି କି
ଲୁହ ପୂରିଛି ପୁଣି ନୟନରେ । ୧ ।
ଆଣିଥିଲେ ପରା   ବନ୍ଧୁ ଫୁଲହରା
ଦେଇଗଲେ ରୂପମଞ୍ଜରୀ କରେ । ୨ ।
ମନେ ପଡ଼ୁଥିବ   ବୋଲି କିସ ଭାବି
ଲେଖି ଦେଇଛନ୍ତି ହେଟି ଭିତ୍ତିରେ । ୩ ।
ଆସିଛି ଗୋ କାଲି   ବୋଲି ପୁଣି ଆଲି
ଆଗେ କହୁଥିଲେ କି ଲଠରେ । ୪ ।
ସୁବଳର ବେଶ   କରିଦିଅ ଆସ
ଯାଇ ହେଲେ ବସିବି ମୁଁ ପାଶରେ । ୫ ।
କୋଳେ ବସାଇବ   ଗଣ୍ଡେ ଗଣ୍ଡ ଦେବ
କଥା ନ କହିଲେ ହେଲେ ବଳରେ ।୬।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ   କାଳେ ଧୀରେ ଭାଷେ
ହେଟି ବସିଛନ୍ତି ପୁଷ୍ପବାଟୀ ରେ ।୭।

ରାଗ—ଖାରବାଣୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ସେ ପିନା ନୂଆ କରେ ବ୍ରଜବଧୂ—ପ୍ରଭୃ)
କାହାକୁ ବୋଲିବି କିସ,   ମୋହର କରମ ଦୋଷ
ସ୍ୱ ହସ୍ତେ କରୁଛି ବିଷପାନ । ୧ ।
ଅଛି ତ ସତେ ଯୋଗ   ଆନ କେ କରିବ ଭୋଗ
ଲୁହ ପୋଛି ହୋଇବାକୁ ମ୍ଳାନ । ୨ ।
ଆହା ହାତ ଧରି ମୋତେ   ଏହି ରୁଷା ଲଗି କେତେ
ଦେଇଥିଲେ ନ ପାଳିଲି ଆନ । ୩ ।
ବ୍ରଜବଧୂ ଦୁଃଖ ଦେଖି   ହୋଇବ ବୋଲି ତ ସୁଖୀ
ଆନକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲି କାନ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ   ଆଣିଲେନି ଲେଉଟାଇ
ସଜନୀ କର ସେହି ଗୁମାନ । ୫ ।

ରାଗ — ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ଏକତାଳ ।
ଅଳି କେଶର କୁଞ୍ଜରୁ ଆଇଲୁ କି,
ଜୀବନର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ମୋ ଦେଖିଲୁ କି । ପଦ ।
ହୋଇ କେତେ ବନଫୁଲୁ   ଆସୁଛୁ ମୁଖ ପାଶକୁ
ଶ୍ରୀକିଶୋରଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର କୁଶଳ କି ? ୧ ।
କଣ୍ଠୋତ୍ତଂସ ପୁଷ୍ପେ ବସି   କହିଛନ୍ତି କି ସନ୍ଦେଶ
ଭାଷ ଧୀରେ ତୋତେ ପଠାଇଲେ କି । ୨ ।

ତୁ ଯାଉନା ପଦ୍ମଠାକୁ   କଞ୍ଜ ଚଳେ ତୋ ପାଶକୁ
ଅନୁଭବ ତୁ ପଚାରିଲୁ ନାହିଁକି ? ୩ ।
ମଧୁବ୍ରତକୁ ପଚାର   ଆଣି ନୟନରୁ ବାରି
ବୋଲନ୍ତି ମୁଁ ସତେ ମନେ ପଡ଼ୁଛି କି ? ୪ ।
ଆଳୀ ଭ୍ରମନ୍ତି ବାଳଶ   ହୋଇଲୁକି ଆସ ଆସ
ପଚାରୁ ଯେ କାନ୍ତ କଥା କହିବ କି ? ୫ ।
ମଧୂକର ଉଡ଼ିଗଲା   ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣିଲା
ପ୍ରିୟ ଅଇଲେ ଚଳ ପୁଷ୍ପବାଟୀକି । ୬ ।

ରାଗ—ହରିକାମ୍ବୋଜି । ଆଦି ତାଳ ।
ଆହା କିଶୋରଚନ୍ଦ୍ରମା ପ୍ରାଣଧନ
କି ମୁରୁଛିଲା କରି ଦାରୁଣ ମାନ । ପଦ ।
ହେବ ବୋଲି ଏତେ ଦୂର   ଜାଣିଥିଲେ ତତେ ମୋର
ହେଲାବେଳେ ଚରଣେ ପତନ,
ଧୂଳି ଝାଡ଼ି ତୋଳି କରେ   ପକାଇ ହୃଦ ଉପରେ
ଦେଇଥାନ୍ତି ଶ୍ରୀମୁଖରେ ଚୁମ୍ବନ । ୧ ।
ଶ୍ରୀବର ଜୀବନ ପରି   ଥିଲେ ସବୁ ସହଚରୀ
ମୋ ତହୁଁ କଠିନ କଲେ ମନ,
ଲେଉଟାଇ ନ ଆଣିଲେ   ତରୁପରି ଭୁଲି ହେଲେ
ହଜାଇ ଦେଲେ ମୋ କରୁ ଅମୂଲ୍ୟ ରତନ ।୨।
ରମା ସୁଷମାରୁ ବଳି   ଥିଲେ କେତେ ବ୍ରଜବାଳୀ
ଅନୁଦିନ ସମସ୍ତେ ସ୍ୱାଧୀନ,
ଆଖିର କୁମାରୀ ସ୍ଥିର   କର୍କଶ ପରି ତାଙ୍କର
ନୁହଇଁ ମୁଁ କଲେ କେଣେ ଶ୍ରୀମୁଖ ମଳିନ ।୩।

ଲଳିତା ଶୁଣି ସତ୍ୱରେ ମୁଖ ପୋଛୁ ପଣନ୍ତରେ
ବୋଲେ କର କାହିଁକ ବେଦନ
ଏହିକ୍ଷଣି ଦେବ ଆଣି ପ୍ରେମରତ୍ନ ଚିନ୍ତାମଣି
ବଞ୍ଚେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଧରି ପୃଷ୍ଠ ବ୍ୟଜନ ।୪।

— — —

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(କା ମନେ ଥିଲା ଏ କଥାରେ – ପ୍ରଭୃତି)

କେ ସଖି ନୀପ ମୂଳରେ । ନୂଆ ବାରିବାହ ପରାଏ ଦିଶେ ।ପଦ।
ପ୍ରମତ୍ତେ ପୁଚ୍ଛ ଟେକି ସହରଷେ । ବରହି ନାଚୁଛି ଚରମ ଦେଶେ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ଉଦେ ହୋଇଛି ପରା । କି କେକିଶିଖଣ୍ଡମୁକୁଟ ତୋର ସେ
କଟୀରେ କି ପୀତବାସ ଶୋଭୁଛି । କ୍ଷଣପ୍ରଭା ଅବା ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ସେ
ଗଣ୍ଡ ବାସବମଣି ଆଦରଶେ । କୁଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱିମଣି ପରି ବିଳସେ ସେ ।
ବକ ଆବଳୀକି ମୁକୁତା ହାର । ଜଗଜ୍ଜନ ମନମୃଗ ବାଗୁରା ସେ ।
ସ୍ଫୁରତି ବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ । ଶୃଙ୍ଗାର ରସ କି ହେଲା ମୂରତି ସେ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହେ ବ୍ରଜବଧୂ । ଯେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଜୀବନର ବନ୍ଧୁ ସେ ।

— — —

ରାଗ—ହରିକାମ୍ବୋଜ । ରୂପକ ତାଳ ।

(ପାଶୋରିଦେଲୁ ନା କହରେ ନବୀନା—ପ୍ରଭୃତି)

କୁଞ୍ଜବନଯାକ ଲେଉଡ଼ୁଥିବେ ପରା ମୋତେ ମୋ ଜୀବ ଜୀବନ
ଧିକ ନାରୀ ଜନ୍ମ କି ଦେଲୁ ଦଇବ ସଦା କରି ପରାଧୀନ । ୧ ।
ସଙ୍କେତ କୁଞ୍ଜକୁ ଶୂନ୍ୟ ଦେଖି ନେତ୍ରେ ନୀର କରି ଥନ ଥନ ।
ବୃନ୍ଦାଙ୍କୁ ପଛରୁ ନ ଉଚାରି କଣ୍ଠେ ରହିଯିବ ଯେ ବଚନ ।
ପରିହାସ କରି ଲୁଚିଛୁ ମୁଁ ବୋଲି ସଖିରେ କରି ଗମନ
ଭୁଲୁକୁ ହେଲେ ଦେଖିଲି ଆସ ବୋଲି ପଛେ ହୋଇବେ ଯେ ଗ୍ଲାନ ॥

ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ମୋ ନାଁ ଡାକଲେ ସାରିକା ଉଲ୍ଲସାଇ ଅପଘନ ।
ବନ ସଖୀଙ୍କି ପଠିଆଇ ପଥକୁ କରୁଥିବେ ଆଲୋକନ । ୪ ।
ପଡ଼ ଯାଉଥିବ କରରୁ ମୂରଲୀ ନ ଥିବାରୁ ସାବଧାନ ।
ଶତ ଶୀତକର ନିଉଛୁଇବାର ମୁଖ ଦିଶୁଥିବ ମ୍ଳାନ । ୫ ।
ସ୍ୱ ଈଶ୍ୱରୀ ପଦ ତୁଳାକୋଟି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ବାହାର କରି ସଘନ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭୂମି କରି କମ୍ବଳ ଜଟିଳା କଲେ ଶୟନ । ୬ ।

ରାଗ—ମୋହନା । ତିସ୍ରଗତି ଏକତାଳ

(ରାଧା ଗୋବନ୍ଦ ଭଜରେ ମାନସ—ପ୍ରଭୃତି)

କେ ପଥ ବଣା କଲରେ ବ୍ରଜବଧୂକୁ । ପଦ ।
ସହି କେଉଁ ରମଣୀ   ମୋ ପ୍ରୀତି ଚିନ୍ତାମଣି
ପାଇ ରଖି ଘେନିଲୁ ରେ ।୧।
କେତେ ସରସେ ସଜ   ସାଜିଥିଲି ମୁଁ ଆଜ
ମୋ ଆଶା ଛିନ୍ନାଇଲୁ ରେ । ୨ ।
ମୋତେ ସ୍ମର ବହ୍ନି ରେ   ଜଳାଇ ସେ ଅଙ୍କରେ
ଧରି ନିଶି ବଞ୍ଚିଲୁ ରେ । ୩ ।
ଜଗିଥିଲି କୋଠାରେ   କି କହି ସେ ମୋ ନାଁରେ
ମାନସ ଭଙ୍ଗାଇଲୁ ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷେ   ହେଟି ବଜେ କଲେ ସେ
ବୋଲି ଭୂରୁ ଚଳିଲୁ ରେ । ୫ ।

* * *

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ଆଦ୍ଧ ତାଳ ।

ଆଜ ଆସିଲେ ଶ୍ୟାମ କହ୍ନାଇଁ ରେ ।
ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ପୁରକୁ ଥିବେ ଯାଇ ରେ ।
ସେ ତ ରଖିଥିବ ହୃଦେ ଲଗାଇ ରେ । ୧ ।
ଥିଲି ମନୋରଥଯାକ ପୂରାଇ ରେ,
ବସିଥିବେ ଅଙ୍ଗ ଅଙ୍ଗେ ମିଶାଇ ରେ
ଘନ ବିଦ୍ୟୁତ ଦ୍ୟୁତିକି ଲସାଇ ରେ । ୨ ।
ସର୍ବେ ବସାଇଲି ମୋତେ ଭୁଷାଇ ରେ
କେହି ଆଣିଲି ନାହିଁ ଲେଉଟାଇ ରେ ।
ଏବେ କହୁଛ କେଣେ ବଟିଆଇ ରେ । ୩ ।
ରହିଥାଅ ସହି କୁଶଳ ହୋଇ ରେ ।
ମୁଁ ଯମୁନାକୁ ଯାଉଛି ଗାଧୋଇ ରେ ।
ବହି ଲେଖନ କେ ଦେବ ଲିଭାଇ ରେ । ୪ ।
ବୋଲୁ ଲଳିତା ମୁଖକୁ ଅନାଇ ରେ
ନେଲେ କୋଳକୁ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଇ ରେ । ୫ ।
ବୃନ୍ଦା ଆଣିଲେ ବୋଲି ବାହୁଡ଼ାଇରେ
କର ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବଡ଼ାଇ ରେ
ଦେଲି ଶ୍ରୀରସେଶ୍ୱରୀଙ୍କି ଦେଖାଇ ରେ । ୬ ।

—○—

ରାଗ—କାରବାଣୀ । ରୂପକ ତାଳ ।
(ଶ୍ୟାମ ପ୍ରୀତିରେ ରସାଇ—ପ୍ରଭ)

ଏତେ ଦୁଃଖ କାହିଁକି ? ପ୍ରାଣସଙ୍ଗିନି ମୋ ଛାର ପାଇଁକି । ପଦ ।

ବ୍ରଜରେ ସଜପଙ୍କଜ ମୁଖୀ ବ୍ରଜ ନାହାନ୍ତ ମୋ ଚହ୍ନୁଁ ବଳ କ
ନୀରଜ ବନ୍ଧୁଜା ତୀର କୁଞ୍ଜବନ ଦୂରକୁ ଘରିଗଲ୍ କ ? ୧ ।
ଅଳକାବୃତ ନିଟିଳ ତିଳକକୁ ଗୋରଚନା ନ ମିଳିଲ୍ କ
କଳାପିକଳାପ ଅପୂର୍ବ ହେଲ୍ନା ବଂଶୀ କେ ଘେନିଗଲ୍ କ ? ୨ ।
ଶାଖୋଟ କାନନ ସଦ୍ମା ପଦ୍ମା ଆଜ ଆସି ନାହିଁ ପରା ଲୁକ
ପରାଣର ସମ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ପ୍ରେମ ଏତେଡେବେଗି ଭାଙ୍ଗିଲ୍ କ ? ୩ ।
ଗଇରିକ ନୀପମଞ୍ଜରୀ କୃଷ୍ଣଳା ମାଳା ହେଲେ'କେ ନ ଦେଲେ କ
ନଟବର ବେଶ ଧେନୁ ପଛ ଲସ୍ୟ ମନରେ ନ ପଡ଼ିଲ୍ କ ? ୪ ।
ବ୍ରଜରେ ଅଛୁ ତ ଆଉ କେଣେ ଲୋକାତୀତ ହୋଇ ଘରିଗଲ କ
କେବେ କେତେବେଳେ ଥରେ କେଉଁଠାରେ ବଲୋକଲେ
ନୋହିଲ୍ କ ? ୫ ।
କୋଟିଏ କୋଟି ମଦନ ନିର୍ମଞ୍ଛନ ହୋଇବେ ପଦ ସରି କ
ରମାଦି ଅଖିଳ ରମଣୀ ଦେଖିଲେ ଲୋଭାଇବେ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି କ । ୬ ।
ଆସି ଲଳିତା ଭାଷିଲେ ଗୂଲ୍ ଦୁଃଖ ଶୁଣିବାକୁ ଆଉ ଥିଲ୍ କ
ବୋଲୁ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଫେଡ଼ ଧରିଲ୍ ପଦ-ନୂପୁର ଦୁହିଁଙ୍କ ।୭।

* * *

ରାଗ—ଝାଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(କାମ ନ ଥିଲ୍ ଏ କଥାରେ—ପ୍ରଭୁ)

ଯିବ ଏ ଜୀବନ ଯିନା ରେ ।
ମୋହନ ପ୍ରୀତି କେ କଲ୍ପନା ମନା ରେ ।ପଦ।
ଦେହାନ୍ତରେ ଲଭିବାକୁ ସୁମନା
ସଦା କରୁଛୁ ଯା ପଦ ଭାବନା । ୧ ।
ଗୁରୁଜନ ନିନ୍ଦା ଆଦି ଯାତନା
ତା ଯାକ କରୁଛୁ ମୁଁ କ ଶୋଚନା । ୨ ।

ଗାଢ଼େ ଆଠଙ୍କ କଲେ ରେ ଲଳନା
ଯାହା ହେବ ପଛେ ପଡ଼ିବ ଶଙ୍କା । ୩ ।
ଜଣାଉଛୁ ଚୋଟଚ ଲୋଳ ଲୋଚନା
ମନେ ରଖିଥା କା ଆଗେ କହନା । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସୁବେଶ ରଚନା
ସମ୍ଭାର ଛୁମୁରେ କଲ୍ ଘଠନା । ୫ ।

— --○— ...

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ଝଂପୁଠା ତାଳ ।
(ଢେନ ସୁଚଭେ ଗୋ – ପ୍ରଭୃ)

କାହା ଚଉ ତାହା ବୁଝିଁ ନ ବଳବ ଯାହା ଦେଖିଲ ଗୋ ମା
ଆହା ନବ ତାରୁଣ୍ୟ ଆହା ସେ କ ଲ୍ବଣ୍ୟ
ଆହା ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ପୁଣ୍ୟପୁଞ୍ଜ ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା । ପଦ ।
ବଳାହକ ନିବହ କଳାରୁ ବଳ ଦେହ
ଡୋଳାରେ ନାଚୁଛୁ ଗୋ ମା,
ତାଳାଚୂଳ ଧ୍ୱଜକୁ ଭୁଳାକୋଟି ଚଳକୁ,
ବଳାଉ ଦୃଷ୍ଟି ସରିଗଲ୍ ସବୁ ଗାରିମା । ୧ ।
ନିଟିଳାଳକ ଅଧ କୁଟିଳ ଭୂରୁ ମଧ୍ୟ
ପଟିର ତିଳକ ଗୋ ମା,
ନଟୀ ରତ୍ନ କୁଣ୍ଡଳ ଘୋଟିଛୁ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ
କଟୀ ପୀତ ଦୁକୂଳହା ତ୍ରିଭଙ୍ଗଭଙ୍ଗିମା । ୨ ।
ଖଞ୍ଜନ ଯୁଗ ମଦ ଗଞ୍ଜନ ନେତ୍ର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ
କ ଅନୁରଞ୍ଜନ ଗୋ ମା,
କଞ୍ଜ ସଂଯୋଗ ଅଳି ପ୍ରବଞ୍ଚନେ ଆନ୍ଦୋଳି
ହେଲ୍ ପରିଏ ଚଳ ମଣ୍ଡଛୁ ଶ୍ରୁତି ସୀମା ।୩।

ସୁବାନିକର ବର   ନବାବତାର ମାର
କିବା ସେ ହୋଇଛୁ ଗୋ ମା,
ନିବାସ ମୁରଲୀର   ଜୀବାତୁ ସୁବଂଶର
ଜବା ଗର୍ବାପହର ଅଧର ଅରୁଣିମା । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ   ଅପାର ଦିନରୁ ସେ
ଉପାୟ କଲେଣି ଗୋ ମା,
ନ ପାଇ ଅବସର   କୃପାମୟି ତୁମ୍ଭର
ସ୍ୱରୂପ ହୋଇଲାଣି ଶ୍ୟାମ ନେହ ପ୍ରତିମା । ୫ ।

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଡାକବ ରାଧାରମଣ ବୋଲି – ପ୍ରଭୃ)

ମୁଁ ଶ୍ୟାମବନ୍ଧୁ ଭଲ କି ଗୋ ।
ସମ ନୋହିବ ଯେ ପଦ ଧୂଳିକି । ପଦ ।
ତାମରସ ବନ କେଳି ଅଳିକି । କି ମଣି ନିଚୋଳୁ ଶିରମଲ୍ଲୀକି ।୧।
ନାଗର ନିକର ବଳି ମଳିକି । ସାମ୍ୟ କରୁଛୁ ମୂଢ଼ ଗୁଆଳୀକି ।୨।
ଭୁଲି କରୁ ମୋତେ ବନମାଳୀ କି । ଶୁଣିଲେ ଜନ ମାରିବେ ତାଳିକି ॥
ନୀଳୋତ୍ପଳ ଗର୍ବ ଦଳ ଝଳକି । ତୁଳୁଛୁ ଛଡ଼ା ହରିଦ୍ରା ମଳିକି ।୪।
ପ୍ରେମ ରତ୍ନଚିନ୍ତାମଣି ଆଳିକି । ଗୁନ୍ଥିବ ଭାବୁଛୁ କାଚ ମାଳିକି ।୫।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ତୋଳି ମଣ୍ଡଳିକି । ହସିଲ ସ୍ୱାମିନୀ କହୁ ଆଳୀଙ୍କି ।୬।

—○—

ରାଗ—ଶଙ୍କରାଭରଣ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

କେସେ ନୀପମୂଳସ୍ଥା ଘନ ଶ୍ୟାମଳସ୍ଥା ବନମାଳସ୍ଥା ରେ । ପଦ ।
ତ୍ରଚଳାକ ଚୂଳସ୍ଥା ମୁରଲୀଧାକଳସ୍ଥା କନକ କାନ୍ତି ଦୁକୂଳସ୍ଥା । ରେ ।
ମକର କୁଣ୍ଡଳସ୍ଥା ଗୁଞ୍ଜାମାଳସ୍ଥା କୁଟିଳାଳକ ଜଟିଳସ୍ଥା ରେ । ୧ ।

ସୁଷମାର ଆକର ଲପନ ସୁଧାକର ସୁରଭି ନିକର ପାଳିୟା ଟରେ ।
ବରବେହା ଯାକର ନୂଆଁ ମକର କେତନ ସେ ତନୁ ଝାଳିଆ ରେ ।୨।
ଇଷିତ କଷାଳିଆ ଈକ୍ଷଣ ବଶାଳିଆ ହାଟକ ଗଣ୍ଠି ମେଖଳିଆ ରେ
ନୂତନ ଛଇଳିଆ ଶିଶୁ ମେଳିଆ ଖଣ୍ଡଚନ୍ଦ୍ର ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳିୟା ରେ । ୩ ।
ଲପନର ଆଗରେ ନାଚୁଛି ସରାଗରେ ଚକୋର ନ ପାଇ ବୁଲିଆ ରେ
ଚରମ ଦେଶେ ରହି ନାଚେ ବରହି ମଥାପରେ ଟେକ ଝାଳିଆ ରେ ॥
ସୁଲଳିତ ତ୍ରିଭଙ୍ଗୀ ପଦଜଂଘାଧ ସଙ୍ଗେ କରୁଛି ବାହୁ ମୃଣାଳିଆ ରେ ।
ଚାହୁଁଛି କେତେ ବନ୍ଧ କରି ସେ ଶଙ୍ଖ-ମଣି ଦରପଣ ଝାଳିୟା ରେ ।୫।
ଗୋପାଲକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ଗୋଷ୍ଠେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ସେ ଜଗଦାନନ୍ଦ କନ୍ଦଳିୟାରେ
ଭ୍ରୂବଲ୍ଲୀ ଅବଳିୟା ଧେନୁ ଧୂଳିୟା ସାର୍ଦ୍ଧାଧୃତଧର ଟାଳିୟାଁରେ ।୬।

—o—

ରାଗ—ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଶ୍ୟାମ କମନୀୟକୁ ସମ ନାହିଁ ଆଉ—ପ୍ରଭୃ)
ବ୍ରଜବଧୂ ପରି ମୋତେ କେ ଦିଶୁନାହିଁ
ମନ ପୂରୁଛି କି ଦେଲେ ନିତ ଚାହିଁ । ପଦ ।
ପ୍ରଣୟ ପରିହାସ ମିଶା ଭାଷା ପୀୟୂଷ
ହସିବାର ଅଲପ କହି କହି । ୧ ।
କାନକୁ ଆସିବାର ଅନାଇ ବାରଂବାର
ଲେଉଟି ରାଜପଥେ ରହି ରହି । ୨ ।
କୋଟିଏ କୋଟି ମାର ପଦ ନଖ କୋଣର
ଅଂସ ଲେଶକୁ ସମ ହେବ କାହିଁ । ୩ ।
ଅଚଳ ହେଲେ ହୃଦରେ ମୋ ମନ ଶ୍ରୀପଦରେ
ରହିଥାଉଛି ସମ୍ବାହନ ପାଇଁ । ୪ ।

ପତିବ୍ରତକୁ ଜଳା- ଞ୍ଜଳି ଦେବେ କମଳା
ବିମଳାଦି ପଡ଼ିଗଲେ ମୁହାଁମୁହିଁ । ୫ ।
ନିତ୍ୟ ନୂତନ ବପୁ ବିନୟେ ଅଦ୍ୱିତୀୟୁ
ଦେଖିଲେ ମୁରୁଛିବ କେ ଦେହ ବନ୍ଧି । ୬ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷେ ସୁଷମାରେ ସୁରସେ
ରମା ରମଣ ଯାଏ ସରି କାହିଁ । ୭ ।

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(କେତେ ବୋଲି ମୋ ଦୁଃଖ ସମ୍ଭବ ରେ – ପ୍ରତି)
ଦୟା ନ କରନ୍ତୁ ମୁଁ ଦାସୀ ସିନା ରେ । ପଦ ।
ଦୁଃଖ ଦେଇ ଶ୍ୟାମକୁ ରାଧା ସୁଖ ହେବାକୁ
ରୁଷିବ କଲୁ କି ଏ ଆଲୋଚନାରେ । ୧ ।
ଯେ ତାଙ୍କ ମନୋହାରୀ ତା ନଉକରି କରି
ଦିନ ନେବ ପଛକେ ଗୁମାନ ନା ରେ । ୨ ।
ଯା ହାରେ ହେଲେ ସଖି ସେ ହୋଇଥିଲେ ସୁଖୀ
ମିଳିଲୁ ପରି କୋଟି ଲକ୍ଷ ସୁନା ରେ । ୩ ।
ଯଶୋଦାଙ୍କ ପୁଣ୍ୟରେ ଶରଂଗାବୀ ବ୍ରଜରେ
ହୋଇ ସେ ସହି ରହିଥାନ୍ତୁ କି ନାରେ । ୪ ।
ନିକଟରେ କି ଦୂରେ ନିତି ଶ୍ରୀମୁଖ ଥରେ
ଦେଖୁଥିବ ଏତିକି ମୋ କାମନା ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହି ହସି ଭାଷିଲେ ସଖୀ
କେ ତୋ ପଛରେ ରହିଛନ୍ତି ଅନା ରେ । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ମୋହନା । ରୂପକ ତାଳ ।

ମୋ ଜୀବର ଜୀବନ ।
କାହିଁକି ଆଜ ସଜ ସରସିଜ ମୁଖ କରିଛନ୍ତି ମ୍ଲାନ, ମିତଣି ରେ !
ଲେଉଟାଇ ଗୋଧନ
ଆସୁ ସଦନକୁ ସବୁଦିନ ପରି ଶୁଭିନାହିଁ ବଂଶୀସ୍ୱନ । ୧ ।
ଆରାଧି ବିକର୍ତ୍ତନ
ଆସିଲୁ ବେଳେ ହସି ହସି ଯାଚି ଦେଇ ଅଇଲ ଚୁମ୍ବନ । ୨ ।
ପର୍ଣ୍ଣ ସହ ପ୍ରସୂନ
କର୍ଣ୍ଣରେ ମୋର କରି ଅବତଂସ ଚଳିଗଲେଣି ବହନ । ୩ ।
ମୋ ଆନଟି ମୁଁ ମାନ
କରି ନାହିଁ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ମନେ ରହିଥିବ ପରାଟି ଗୁମାନ । ୪ ।
ତେଜି ବ୍ରଜ ସଦନ
ଗେହପତି ମଥୁରାକୁ ଯିବା କଥା କଲେ କି ଅନୁସନ୍ଧାନ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କଥନ
ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀଆସି ତା ଯାକ ନିଷେଧି କଲେଣିତ ସମାଧାନ । ୬ ।

—o—

ରାଗ—ନାଟକପ୍ରିୟା । ଆଦି ତାଳ ।

(ମୋତେ ଠାରୁଛି ନୟନ କୋଣ—ପ୍ରଭୃତି)

ନିଦ କେଣେ ଦେଲୁ ଭାଙ୍ଗି ରେ ।
ସ୍ୱପ୍ନେ ଦେଖୁଥିଲି ପ୍ରାଣସଙ୍ଗି ରେ । ପଦ ।
ଭେଟିଲିକ୍ଷଣିରେ ଯାହା ବିଲୋକିଲି ଆହା ସେ ସଜର ଭଙ୍ଗୀ ରେ
ଭବ ପରାଭବ ଛବିର ଗରବ ଲବ କରେ ଯିବ ଭାଙ୍ଗି ରେ ।୧।
ସୌଭାଗ୍ୟ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ ନୂଆ ବାସ ଭୂଷା ମୁହିଁ ହୋଇ ପୁଣି ଲଗି ରେ
ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମାକୁ ନିକୁଞ୍ଜ ଶେଯରେ ହେଉଥିଲି ଯା ଓଳଗିରେ ।୨।

ହସି ନେଲେ ଆସ ତଳପରେ ବସି ଲକ୍ଷ ମୁଲର ବରାଙ୍ଗି ରେ
ନକ୍ଷତ୍ରମାଳା ବକ୍ଷରୁ ଦେଇ ମୋତେ କରୁଥିଲେ ସେ ଉତ୍ସଙ୍ଗୀରେ ।୩।
ପରସିବା ବିଧି ସେବନ ବୋଲି ମୁଁ ଭାଳି ହେଉ ଉଦବେଗିରେ
ହେଜ ଦିବ୍ୟ ଭୋଜ୍ୟ ସମ୍ପାଦି ଲଳିତା ତେଣେ ରହୁଥିଲେ ଜଗିରେ ।୪।
ମାନ କରି ଆଜି ଦିନ ପାଇ ମୁହିଁ ହୋଇଥିଲି ବିପ୍ରୟୋଗୀ ରେ
ଦସ୍ତାନ୍ତୁ କଞ୍ଜ ସମ୍ଭବ ସଂବେଶରେ କରାଇଥିଲୁ ସଂଯୋଗୀ ରେ ।୫।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ସାବଧାନ ହୁଅ ସ୍ବରୁ ଚଳାପାଙ୍ଗି ରେ
ଘନ ତମସୀରେ ପଞ୍ଚପାଳି ତଳେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଚଳ ବେଣୀ ରେ ।୬।

—o—

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ତୋତେ ଯଦି ନ ଲଗିଲନି ଶ୍ୟାମ ବାଧା—ପ୍ରଭୃ)
ଯାହା ଭାଳିଥିଲି ହୋଇଥିଲେ ଆଜ ଚନ୍ଦ୍ରାନନ ଦିଶନ୍ତା କି । ପଦ ।
ଶତ ଅବସ୍ଥବ ତେଜିଲେ ରାଜୀବ-ପଦ ସେବା ମିଳନ୍ତା କି । ୧ ।
ମୋ ଜୀବ ଜୀବନ ହୃଦର କଦନ କେ ଲିଭାଇ ପାରନ୍ତା କି । ୨ ।
ମନେ ପଡ଼ିଗଲେ ମୁହିଁ ବେଳେବେଳେ ନେନେହ ଲୁବ୍ଧ ରହନ୍ତା କି ।୩।
ରୁଷନ୍ତେ କା'ପରେ କେଳି ତଳପରେ ବଳେ କେ ଚୁମ୍ବ ଦେନ୍ତା କି ।୪
କହଇ ଗୋପାଳ-କୃଷ୍ଣ ସେ କମଳ-ଭବ ଏହା କରନ୍ତା କି । ୫ ।

—o—

ରାଗ – ତୋଡ଼ି । ନିପଠା ତାଳ ।
(ତୋ ମହାସ ନ ଦେଖି ସୁନ୍ଦରୀମଣି—ପ୍ରଭୃ)
ଗୋଷ୍ଠାଖଣ୍ଡଳ କୁଳ କୁମୁଦ ବନ୍ଧୁକୁ କେ ଭୁଲାଇ ରଖିଲା ସନ୍ଧ ରେ
କୁଞ୍ଜରୁ ଦେହଳୀକି ହେଉ ଏଣି ତେଣିକି
ରଜନୀ ଅର୍ଦ୍ଧ ତ ଗଲାଣି ବନ୍ଧୁ ରେ । ପଦ ।

ଗୁଂମାନ କରିଥିଲି   ବୋଲିକି ମୁହିଁ କାଲି
ମାନସରେ ସେ ଦୁଃଖ ଭାବି ରେ
ଅଭ୍ରଲିହ ଅନଙ୍ଗ   ଅନଳ କୁଣ୍ଡରେ
ପକାଇ ଦେଲେ ବନ ମଧ୍ୟରେ କି କରିବି ।୧।
ମିହିର କନ୍ୟାବଷ୍ଟର   ବନ୍ୟା କୁସୁମଶର
ବିନ୍ୟାସ ମୋ ହୃଦରେ ପାଣି ରେ
କହିଲେ ଆସିବାକୁ   ଏ କେଶର କୁଞ୍ଜକୁ
ଭୁଲାଇଲା କେ ତାଙ୍କୁ ବଣା କରି ସରଣୀ । ୨ ।
ହାସ କର୍ପୂର ଗିରି   ନାରିକେଳ ସଲିଳ
ଗରଳ କରାଇଲେ ପାନ ରେ
ଘାରି ହେଉଛି ତନୁ   ଅଧର ସୁଧା ବିନୁ
ନାହିଁ ଉପାୟ ଆନ ରହିବାକୁ ଜୀବନ । ୩ ।
ଶକ୍ରଦିଶ ଶିଖର   ଶୃଙ୍ଗେ କରି ପ୍ରସାର
ଦେଲୁନ ଅନା ପାପ ଶଶୀ ରେ
ଆସିବେ ସେ ଆଉ କି   ବୋଲୁ ମୋହନ ଲୁକି
ଶୁଣୁଥିଲେ ବିଲେକ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ହସି । ୪ ।

* * *

ରାଗ—ମୋହନା । ରୂପକ ତାଳ ।
(ଆଗୋ ଜନନି ମାଟି ମୁଁ ଖାଇନାହିଁ—ପ୍ରଭି)
କହିବାକୁ ସିନା ଶ୍ୟାମ ପ୍ରୀତି କରିଛି
ନୋହିଲେ କି ଦାରୁଣ ପ୍ରାଣ ରହିଛି । ପଦ ।
ଗୁଣ ଯାକ ସୁମରି   ବସିଛି ମୁଁ ଆଉରି
ଯାଠାରୁ ଯାହାକୁ ବନ୍ଧୁ ସରିଛି । ୧ ।

ଏହୁ ମୁଖେ ମୋହନ   ମୋ ଜୀବର ଜୀବନ
ବୋଲୁଥିଲ ଗଲେ ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ଝଇଁଛି । ୨ ।
ସୌଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ପଣ   ଦେଖାଇବାକୁ ଜାଣ
ଈକ୍ଷଣରୁ ଲୁହ ବୁହାଇ ଦେଉଛି । ୩ ।
ଜାଣିଲ ଅନ୍ତସାର   ଏ ହୃଦୟ ମୋହର
ଫାଟି ନ ଯାଉ ବୋଲ ବଜ୍ର ଗଢ଼ିଛି । ୪ ।
ଏ କାକୁବାଣୀ ଶୁଣି   ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣି
ସେ କେଣେ ଯିବ ମୂର୍ଚ୍ଛା ଯାଇ ଆଣୁଛି । ୫ ।

— — —

ରାଗ—ଭୈରବୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଶ୍ୟାମଳ ନିର୍ମଳ ଜଳଧର ଛବକ । ପଦ ।
ଲଜପଟପିତାକୁଳ   ଜଳଧି କରି ଚଞ୍ଚଳ
ପ୍ରୀତି ଲଗି ରାଧା ତନୁ ଦେଲ୍‌ନି ବକ । ୧ ।
ଜାଣରେ ସଜନି ଜୀବ   ଯେବେବେହେଲେ ବରଜିବ
ଛୁଡ଼ିଦେଲେ ସବୁଦିନେ ଝଇଥିବ କ । ୨ ।
ଆଜଯାଏ ଆଜନମୁ   ବରତ କେତେ କରି ମୁଁ
ବର ମୁଁ ମାଗୁଛି ନିତି ସେବ ରବକ । ୩ ।
ବଳାରତ୍ନ ମଣି ମୋର   ଗଳାର ଛୁଇଁଲ୍ କରି
ମୁଁ ଯୋଗୀ ସେ ଥାଳ ତେଜ ବରତିବ କ । ୪ ।
ଉପାୟ କହୁଛି ତୋତେ   ବଷ ଗୋଳ ଦେ ମୋ ହାତେ
ମନା କରନା ତୋ କଥା ନ ପାଳିବ କ ।୫।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣିତ   ଆଳୀ ବୁଝିବାକୁ ଚିତ୍ତ
ପଶିଗଲେ ବଜେକର ବୃନ୍ଦାଟବୀକ । ୬ ।

—**—

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ଆଦ୍ଧ ତାଳ ।
(ନାଚନ୍ତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କ ମଧୁରେ ରାସ ମଧ୍ୟରେ—ପ୍ରଭ)
ଆଜ ଶ୍ରୀଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ସାଜବା ସଜ ।
କେବେ ମୁଁ ଦେଖି ନାହିଁ ମା ।
କୋଟି ସ୍ମର ସୁଷମା । ନୟନ ସୁଖ ସୀମା ।
ଆହା ସେ ମଧୁରିମା ନାହିଁ ଆଉ ଉପମା । ପଦ ।
କି ସୁନ୍ଦର ବେଣୀ ବ୍ୟାଳ ରଚନସାରେ ମଞ୍ଜୁଳ ।
ଅରାଳ ଶିଖଣ୍ଡ ଚୂଳ ରାଜିତ ମାଳତୀମାଳ ।
କୁଟିଳ ଘନ କମଳ ଜଟିଳ ଚୂର୍ଣ୍ଣ କୁନ୍ତଳ ।
ମଣ୍ଡିତ କମଳ କୋଳ ଶିଶୁ ମଧୁବ୍ରତ ଜାଳ । ୧ ।
ମାର ଧନୁ ଭ୍ରୂଲତା ମଧ୍ୟେ ଗୋରଚନା ଚିତା ।
ଚାହିଁଲେ କେଉଁ ବନିତା ରହିବ କି ତାର ଚେତା ।
ନାସାର ନୂଆ ମୁକୁତା ହା କୁଣ୍ଡଳ ଆନ୍ଦୋଳିତା
ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ ସୌଷ୍ଠବତା ଭଲା ଗଡ଼ିଲା ବିଧାତା । ୨ ।
ଥାଉ ଆଉ ଭୂଷାଯାକ କର୍ଣ୍ଣାଂଶେ ମଲ୍ଲୀ ସ୍ତବକ ।
ହୃଦୟର ଗଇରିକ ହଜାଇ ଦେଲା ବିବେକ
ଅଳି ସହ ବନଶ୍ରୀକ ହାରାବଳୀର ପଦକ ।
କଟିର ପୀତ ଅଂଶୁକ ସ୍ଥିର ଚପଳା ଝଟକ ।୩।
ଛନ୍ଦାଚରଣ ଯୁଗକୁ ମର୍କତ ଭୁଜାର୍ଗଳକୁ ।
ବଂଶୀନ୍ୟାସ ଅଧରକୁ କି ତୁଳନା ଚିବୁକକୁ ।
କେଣେ ଗଲ ଯମୁନାକୁ ଚାହିଁଲ ନୀପମୂଳକୁ ।
ଲଭିଲ ଜଡ଼ରୂପକୁ ପାଶୋରି ଦେଲ ଦେହକୁ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣିଲା ବେଳ ଅବସାନ ହେଲା ।
ଏବେ ଘରଣି ଡାକିଲା ସମୟ ଆସି ପାହିଲା ।

ବୋଲୁ ସ୍ମରଣା ହୋଇଲା ପୁରକୁ ଯିବ ବୋଇଲ
ବେଳେ ପଦ ଜୂଳ ହେଲ ମନ ଆଜ ନ ଆସିଲ । ୫।

ରାଗ—ଝଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଦୁଃଖିଧନ ଦୁଃଖମସୁ ନ କର ସରସ ମନ—ପ୍ରଭୃ)
ଶ୍ୟାମ ଅପବାଦ ମୋତେ ଲଗିଥାଉ ରେ ପ୍ରାଣସହି !
ନିତି ସେହି ଚିନ୍ତାରେ ମୋ ଦିନ ଯାଉ ରେ । ପଦ ।
ଚୁମ୍ବିଁ ଦେଲେ ଥରେ ସେ ଶ୍ରୀମୁଖ   କୋଟିଏ କୋଟି ଜନ୍ମର ଦୁଃଖ
ଲଭିଯାଇଛିରେ ପରାଣମିତଣି ଯେ ଯେତେ ବୋଲିବ ବୋଲୁଥାଉ ।୧।
ବଦନରୁ ବାହାରି ମୃଦୁବାଣୀ   ଶ୍ରୁତି ପଥରେ ଯେ ଥିବ ଶୁଣି
ପୀୟୂଷାଶନ ଜନଙ୍କୁ ଧନ୍ୟ ବୋଲି ବୋଲିବ କି ତା ମୁଖରେ ଥାଉ ।୨।
ବାଡ଼ ଭିତ୍ତିକ ବୋଇଲ ପର   ବୋଲୁଥିଲେ ହେଲେ ବ୍ରଜନାରୀ
ଶୁଣି ନ ଶୁଣିଲ ପରି ମୁଁ ଯାଉଛି ଆଡ଼ ଉହାଡ଼ରେ ଶବଦାଉ ।୩।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲଇ ଧୀରେ   ବାତୁଳୀ କୁଟିଳ ଗୃପଲ୍ଲୀରେ
ବରଜନଗର ଯାକ ଛୁଟି ହେଲା ସଦାବେଳେ ହେଉ ରାଉ ରାଉ ।୪।

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଉକ୍ତି

ରାଗ—ସୁଖାବତୀ । ଆଦିତାଳ ।
(କି କହିବ ସେ ଘନଜଘନୀ ବେଦନା—ପ୍ରଭୃ)
କହରେ ସଙ୍ଗିନି କେ ସେ ନୂଆଁ ଲଳନା; ମୋତେ ।
କାନ୍ତ କୁଳ ଦେବତା କି କର କଳନା । ପଦ ।
ଦଶ ଦିଶ କାଞ୍ଚନାଭ   ଦିଶୁଛି ଏ କି ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
ଦଶାର୍ଦ୍ଧଶର କରିଛି ଏ କି ରଚନା । ୧ ।

ଶୁଣ ନୂପୁରସୁରୁତ ମଣି ଭୂଷାର ସିଞ୍ଜିତ
ବ୍ରଜର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଣାଏ ବର ବରନା । ୨ ।
ପରମଧାମର ବିଭୂତି କିବା ମୋ ନେତ୍ର ସମ୍ପତ୍ତି
ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ ହୋଇ ବିଳସୁଚ କି ଅନା । ୩ ।
ବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟ ଜନଙ୍କର କୋଟିଏ କୋଟି ଜନ୍ମର
ଭାଗ୍ୟରାଶି ପରି ହେଉଛୁ ମୋ ଭାବନା । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଣ ହେ ନୂତନ ରଣରଣ
ରହ ଅଳପ ଦିନରେ ଚହ୍ଲିବ ସିନା । ୫ ।

ରାଗ—କାଫି । ଅଠତାଳ ।
(ଇନ୍ଦୁରେ ପରାଣବନ୍ଧୁ ଟେକ ମଥା—ପ୍ରଭୃତି)
ମୁଁ କି ମୂଢ଼ବୁଦ୍ଧି କଲି ରେ ରସନିଧି । ପଦ ।
ଆଳୀ ବଦନରୁ ଶୁଣି ମୋ ନିଷ୍ଠୁର ଗିର ।
ଭାଳି ଭାଳି ତେଜି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ସମୀର ।
ସ୍ୱାନ୍ତେ ଶାନ୍ତକ ଭଜ ଅନୁରାଗ ଅଙ୍କୁର ।
ଭାଙ୍ଗି ଦେବ କି ହୁଡ଼ିଲି ରେ । ୧ ।
ପ୍ରେମ ଦ୍ରୁମରେ ଫଳିଥିବା ଫଳ ବିଧାତା ।
ଜାହୁଁ ଜନମାଇଲି ପରୀକ୍ଷା ପିଶୁନତା ।
ମୂଳରୁ ମୁଁ ଛିନ୍ନାଇଲି ରେ । ୨ ।
ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବସନ୍ତ ନବମାତ ଦେହି ।
ଚଣ୍ଡାଳ ମଦନ ଶର କଦନ ନ ସହି ।
ପ୍ରାଣ ବିସର୍ଜିବ ପର ଆଳୀଙ୍କି ନ କହି ।
ବିନା ଦୋଷେ ଦଣ୍ଡ ଦେଲି ରେ । ୩ ।

ରାଧା ବୋଲି ପରିତୋଷ ହେଉଥାଇ ମନ ।
ବେଳେ ହେଲେ ସ୍ୱଚ୍ଛ କରି ଯେ ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରାନନ ।
ଆହା ଦେଖି ନ ପାରିଲି ରେ । ୪ ।
ବୋଲୁ ଶୁଣୁଥିଲି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣିଲି ।
ଆପଣାର ଅଙ୍ଗ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ରଙ୍ଗଣ ମାଳା ।
ଶ୍ରୀ କଶୋରୀମଣି କଣ୍ଠେ ଶୋଭା ପାଉଥିଲା ।
ଏକ୍ଷଣି ଦେଖି ଆଇଲିରେ । ୫ ।

ରାଗ—ମୁଖାରି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(କୋପାଇଲି ଯେ ସେ କ ପାଇଲି—ପ୍ରଭୃ)

କାହ୍ନୁଁ ଏ ନୂଆ ରୁଷା ଶିଖିଲି ରେ ।
ସହି ଏମନ୍ତ କେବେ ନ ଥିଲି ରେ । ପଦ ।
ଘନ ଶିଥିଳ କେଶ   କରିଦେବି ସୁବେଶ
ବୋଲନ୍ତେ କ କପଟ ରଚିଲି ରେ;
ଏଲଗି ଦୁଃଖ କେତେ   ପାଇବି ସୁଖ ମୋତେ
ହୋଇଛୁ ସିନା ଥାଉ ବୋଇଲି ରେ । ୧ ।
ହେଉ ସଫଳ ଶ୍ରମ   ବୋଲି ଜାତି କୁସୁମ
ମାଳା ଯୋଗାନ୍ତେ ବନ୍ଦେ ଗୁନ୍ଥିଁଲି ରେ;
ଶ୍ରୀକର ଶିରେ ଦେଇ   ହୋଇ ମୋତେ ବିନୟୀ
ମଥା ମୋ ବଥାଉଛୁ କହିଲି ରେ । ୨ ।
ମୁଖରୁ ଶ୍ରମ ବାରି   ପୋଛିଦେବି ବିଚାରି
ଧରୁ ମୁଁ ଉତ୍ତରୀୟୁ ଝିଙ୍କିଲି ରେ;
ଦେଖି ଶ୍ରମ ଶୀକର   ଦିଶେ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର
ବୋଲି ବନ୍ଧୁ ମୁକୁର ଧଇଲି ରେ । ୩ ।

ଯାବକ ହେଲେ ଦେବ ବୋଲି ମାନସେ ଭାବ
ଗୋଡୁ ଅଲକ୍ତ ରସ ଜାଣିଲି ରେ;
ଏ ହେଲି କି ସୁନ୍ଦର ବୋଲି ମୋତେ ତା ଶିର
ଶପଥ ପକାଇ ନିଷେଧିଲି ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣି ବିଦଗ୍ଧ ଶିରୋମଣି
ଚିତ୍ତକୁ ଏ କେମନ୍ତ ଆସିଲି ରେ;
କୃଷ୍ଣ କହନ୍ତି ପଛେ ମୋତେ ବଲେକ ସ୍ୱଚ୍ଛେ
ଦନ୍ତେ ରସନା ଦଂଶି ହସିଲି ରେ । ୫ ।

ରାଗ—କାଫି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ତୋ ଲାଗି ମୋହନ ହୋଇ ଅଚେତନ—ପ୍ରଭୃ)

ସଙ୍ଗିନୀ ରେ ରସରଙ୍ଗିଣୀରେ ଦୋଷ
କ୍ଷମାକର ଜୀବବନ୍ଧୁ ଭୂଷଣା ରେ । ପଦ ।
ଯାକର ତୋ ପଦ ପଙ୍କଜ କଙ୍କର
ରଙ୍କରଞ୍ଜନ ମୃଗାଙ୍କ ଲପନା ରେ ।
ଶଙ୍କର ଶତ୍ରୁ ନିଃଶଙ୍କରେ ଦହୁଛି
ଅଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ମୋ ମଣ୍ଡୁକନା ରେ । ୧ ।
ଯୋଡ଼ି ପାଣି ଜଣାଉଛି ରାମାମଣି
ଧରଣୀରେ ନଖଗାର ଲେଖନାରେ ।
କଣିଲି ଜନ ମୁଁ ତୋର ଆଜନମୁ
ତାକୁ ତୋଳ ଗୁରୁ ବେଣୀ ଲେଠାନା ରେ । ୨ ।
ମାନସରୁ ମାନ ସରୁ ସ୍ମର ଶରୁ
ରଖ ନୁଆଁ ସରୁ ମାଳ ବସନା ରେ ।

ଜୀବନାଟସରୁ ପୀୟୂଷ ହାସରୁ
ଲବ ପ୍ରସରୁ ଖଞ୍ଜନ ନୟନା ରେ । ୩ ।
ଗୋକୁଳ କୁଳଜା ପରିଷଦରଜା
ନ କଲେ କରୁଣା ମୁଁ ଜଣା ତୋ ନାରେ ।
ରାଧେ ରାଧେ ବୋଲି ତୋ ସରସୀ ସଲି-
ଳରେ ଝାସିବାର ଶୁଣୁ ସିନା ରେ । ୪ ।
ଅବନତ ହୋଇ ଧରୁ ପଦ ଦୁଇ
ରାଧା ପ୍ରସନ୍ନତା କରି କଳନା ରେ ।
ଗଲେ ନିଜ ନିଜ କୁଞ୍ଜେ ଆଳୀ ବ୍ରଜ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କରେ ଭାବନା ରେ । ୫ ।

ସଖୀ ଉକ୍ତି

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଡାକେବ ରାଧାରମଣ—ପ୍ରଭୃତି)

ବିରଞ୍ଚି ଭଲ ପାଞ୍ଚିଲା ରେ
ଶ୍ୟାମ ଅନୁରୂପେ ରାଧା ରଚିଲା ରେ । ପଦ ।
କୋଟି ରତି ମାର ନିଉଛଣାକୁ
ତୁଲ ହେବେ ନାହିଁ ପଦତଳକୁ । ୧ ।
ସୁନ୍ଦର ପଣରେ ପ୍ରଥମ ଗିରି
ଜଗଜ୍ଜନ ମନ ମୃଗ ବାଗୁରି । ୨ ।
ବାଦେ ବଡ଼ ଛୁନ୍ତି ଯା ଛବିପ୍ରେମ
ଆଜସରିକ ନାହିଁ ଯେ ବିଶ୍ରାମ । ୩ ।

ସାମାନ୍ୟ ସ୍ୱକୀୟାକୁ ବରଜିଲ
ପରକୀୟାରେ ଚିତ୍ତ ମଜାଇଲ । ୪ ।
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ନିର୍ଯ୍ୟାସ କୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି
ପରାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପିଣୀ ଶ୍ରୀମତୀ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ ପଦ ନଳିନ
ଯୁଗେ ସମର୍ପିଲା ମନ ଜୀବନ । ୬ ।

—୦—

ରାଗ—ହରିକାମ୍ବୋଦି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ନବୀନାରେ—ପ୍ରଭୃତି)

ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ରେ, ମାଧୁର୍ଯ୍ୟରେ, ଆହା ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ !
ନିକୁଞ୍ଜିଲୁ ବିଜେ କରିବାର ରସେଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ । ପଦ ।
ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିତ ବୃକ୍ଷପଲ୍ଲୀ ଭ୍ରମର ଗୁଞ୍ଜନ
କାଳିନ୍ଦୀ କୁମୁଦ ବନ ଶୀତଳ ପବନ । ୧ ।
ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବସନ୍ତ କାନ୍ତ ରୂପ ଧାଇ
ପଦ ବିନ୍ୟାସ କଲର ଧୀର ଧୀର ହୋଇ । ୨ ।
ତମାଳକୁ ଚାହିଁ ଶ୍ୟାମ ଭ୍ରମେ ଚରମକୁ
ଧାଇଁବାର ଗାଢ଼େ ଧରି ଲଳିତା ଭୁଜକୁ । ୩ ।
ଉଦ୍ବେଗ ଚାପଲ୍ୟ ଭ୍ରମ ପ୍ରଣୟ ହରଷ
ସ୍ୱେଦ କମ୍ପ ପୁଲକରେ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ଅବଶ । ୪ ।
ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ ଜୀବନବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତିକି ଚାହିଁ
ଚରଣ ନ ଚଳେ ଲାଜେ ବଳାଇଲେ ପଣ୍ଡି । ୫ ।
ଖସିଯାଇ ମାଳଉପୁରାଣ ମସ୍ତକରୁ
ଅଧୋମୁଖେ ରହିଲର କନକ ରମ୍ଭୋରୁ । ୬ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ନାଗର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ
ଉଭା ହେବାର ସଖୀଙ୍କ ସନ୍ନିଧେ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି । ୭ ।

—o—

ରାଗ—କାମୋଦୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଅବବେକୀ ଦଇବ କି ଛଡ଼ାଇଲୁ—ପ୍ରଭୃ)

ରାଧା ରୁଷିଛନ୍ତି ମୋହନଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ।
ହସିବେ ନାହିଁ କି ରେ ଲୋକ ଶୁଣିଲେ । ପଦ ।
ବନରୁ ଆସିବାର   କେବେ ହେଲେ ଉଛୁର
ଧାର ବହୁଛି ଯାର ନେତ୍ର ଯୁଗଳେ । ୧ ।
ପୀୟୂଷ ସାର ରସ   ଯାର କର ହରଣ
ନୋହିଲେ ଛୁଉଁନାହାନ୍ତି ସେ ପହିଲେ । ୨ ।
ବ୍ରଜବଧୂ ଗୁମ୍ଫରୁ   ଯିବା ଆଳୀ କି ଦୂରୁ
ଦେଖି ଉଠି ସେ ଉଭା ହେଉଛନ୍ତି ଚଳେ । ୩ ।
ବିଦଗ୍ଧ ମିଥୁନର   ପ୍ରଣୟ ଅମର୍ଷର
ପ୍ରାନ୍ତର ଭାବ ଜାଣିବ କେ ପାଞ୍ଚିଲେ । ୪ ।
ପୂରେଥିଲେ ଗୁଆଳୀ   ରାସମଣ୍ଡଳେ କାଳି
ବଞ୍ଚୁଥିଲେ ସେ ଯାକୁ ବସାଇ କୋଳେ । ୫ ।
ପରସ୍ପର ଅଧର   ସୁଧା ଜୀବା ରୁ ଯାର
ତେଜ ହୁଏ କି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ । ୬ ।

—o—

ରାଗ—କାମୋଦୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ନାଗର ବର ପ୍ରେମ ନିରେଖି କରି—ପ୍ରଭୃ)

କେବେ ନ ଥିବା ରୁଷା ଆଜ କାହିଁକି
ମୋହନଠାରେ ମନ ଭଙ୍ଗଗଲା କି ? ପଦ ।

ବରଜବୁ ଭୁ ସିନା କିପରି ସେ ତୋ ବନା
ବଞ୍ଚିବେ ମାନସରେ ପାଞ୍ଚିଲୁ କି । ୧ ।
ଶ୍ରୀବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ମୋ ଜୀବର ଜୀବନ
କେତେଥର ବୋଲିଛୁ ପାସୋରିଲୁ କି ? ୨ ।
ମହାଭାବ ରୂପିଣି ପ୍ରେମ-ଧନରେ କିଣି
ଅଧରୁ ସୁଧା ଯାକୁ ଦେଉଛୁ ଲୁକି । ୩ ।
ଆରେ ପ୍ରାଣମିତଣି କେ କି କହିଲେ ଶୁଣି
ଏପରି ହୁଅନା ରେ ଆଉ ଏଣିକି । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ହାତ ଧରି ପହିଲେ
ଆନ ପକାଇ କୁହାଯାଇ ନାହିଁ କି । ୫ ।

ରାଗ—ସାବେରି । ଏକ ତାଳ ।
(ଗଲ୍ପ ତ ଗଲ୍ପ କଥାରେ ସଙ୍ଗୀତ – ପ୍ରଶ୍ନ)
ପରସ୍ପର କେଣେ ମନ ରେ ମିତଣି !
ହୃଦରେ ଆବେଶ ହୋଇଛନ୍ତି କି ରେ ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟ ମଦନ ।ପଦ।
ଲଳିତାଙ୍ଗି ମୁହିଁ ଲଳିତା ଡାକୁଛି ଏଣେ ଦେଉ ନାହୁଁ କାନ ।
କି ମନ୍ତ୍ରିଛି ଚଉ ଆରେ ପ୍ରାଣମିତ ତାକୁଛ ନାହୁଁ ନୟନ । ୧ ।
ଆସୁ ଆସୁ ମୁଁ ପାଖେଟି ଆସି ଆଗେ ହୋଇ ଯାଉ ସେ ପ୍ରସନ୍ନ ।
ସ୍ଥୈର୍ଯ୍ୟ ବିଦୁଲ୍ଲତା ପରି ରହି ପଦେ କହୁ ତ ନାହିଁ ବଚନ । ୨ ।
ଛାଡ଼ ମୋ ଅଞ୍ଚଳ କାହାକୁ ବୋଲୁଛୁ କେହି ନାହାନ୍ତି ତ ଜନ ।
ହାତରେ ସରସିଜ ଧରି ମାଗୁଛୁ ଦିଅ ବୋଲି ମୋ ନଳିନ । ୩ ।
ପଥ ଛାଡ଼ ବୋଲି କହୁଛୁ କାହାକୁ ବନ ନୁହେ ଏ ସଦନ ।
କହିଦେଉଛି ସଖୀଙ୍କି ବୋଲୁ ଏଣେ ଆଖିରୁ ବହୁଛି ବନା । ୪ ।

ଚେତ ଚନ୍ତ ଶ୍ରୀକଶୋରୀମଣି ଲଜେ ନୂଆଇଁ ଦେଲେ ଲପନ ।
ଭଣେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ନିତ ଏପରି ହେଲେ କେଶ୍ବ ଯିବ ଦିନ ।୫।

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ତୋତେ କନ୍ଦଲପରି   ମୋତେ ଚରମ କରି
ମରମ ବିଦାରି ପକାଇଲା ରେ । ପଦ ।
ବାଟ ପାଶୋରିଲୁ   ପରା ଯେ ଅଇଲୁ
କେତେ ଦିନକୁ ଦୟା ହୋଇଲା ରେ । ୧ ।
କରାଇଛୁ ବ୍ରତ   ଆଜ ପୁରୋହିତ
ପୁରୁଷକୁ ଅନାନା ବୋଇଲୁ ରେ । ୨ ।
ତୁ ଭାଷନ୍ତେ ଧୀରେ   କଥା ହେଲେ ଥରେ
ନିଷେଧେ ମଥା ତ କମ୍ପାଇଲୁ ରେ । ୩ ।
ମୋହନଙ୍କ ଗୃହେଁ   ରୁହିଁବ ତ ନାହିଁ
ତୋ ମୁଖେ ଯାଆନ୍ତୁ ବୋଇଲୁ ରେ । ୪ ।
କୁଶଳ କି ମିତ   ତୁମ୍ଭର ଯାବନ୍ତ
ସଂଖିଳିଲା ଆଗହୁଁ ଛଇଲା ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ   ବାଣୀ ଶୁଣି ଭାଷେ
ଆପଣ ଶକତି ଯୋଗାଇଲା ରେ । ୬ ।

—ଃ୦ଃ—

ରାଗ—ମାଳବଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଯାଚି କଥା କୁହାଯିବ ରେ ଜାଣିମୁ ଥା । ପଦ ।
ଲଳିତ ତ୍ରିଭଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ ନଟବର ସଜ ।
ବରହ ଉତ୍ତଂସ ବଂଶୀ ବସା ମୁଖାମ୍ବୋଜ ।
ଯାହା ମନରେ ପଡ଼ିବ ରେ । ୧ ।

ବିଧୁ ଉଦୟରେ କି କୁମୁଦ ନ ଫୁଟିବ ।
ଚନ୍ଦ୍ର କାନ୍ତମଣି କି ଦରବ ନ ସ୍ରବିବ ।
ଆସନ୍ତୁ ସେ ଜଣାଯିବ ରେ । ୨ ।
କ୍ଷଣେ ନ ଦେଖିଲେ ଯାହାଙ୍କୁ କୋଡ଼ିଏ ଥର ।
ଆଳୀଙ୍କି ପଠାଇ ଅଣାଉଥାଉ ଖବର ।
ସତେ ଲୋଭ କି ଛାଡ଼ି ହେବ ରେ । ୩ ।
କାଳୀୟ ମଥାରେ କଲ ଦିନ ଯେ ନର୍ତ୍ତନ ।
ଯାହା ହୋଇଗଲୁ କରିଥିଲୁ ଯେ ଗୁମାନ ।
ଶାନ୍ତ ଚିତ୍ତେ କି ନ ଥିବୁ ରେ । ୪ ।
ଅଭିମନ୍ୟୁ ସକୁଟୁମ୍ବ ହୋଇ ମଥୁରାକୁ ।
ଯିବ ବୋଲି କାଲି କହୁଥିଲା ଜଟିଳାକୁ ।
ପଡ଼ିଛି ତ ଉପଦ୍ରବ ରେ ।୫।
ଛନ୍ନହୋଇ ଶ୍ରୀରାଧିକା ଆଳୀଙ୍କ ପଛରୁ ।
ସେ କହନ୍ତ ପଠାଇଛି ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀଠାରୁ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଆସିବ ରେ । ୬ ।

ରାଗ – ପରଜ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ସଢ଼ିଯିବନି ଲୋଡ଼ ଲୋଡ଼ ଯେ ମୋତେ ମରେ ଜଳପମା—ପ୍ରଭୃ)

ରହିଯାଇକି ରୁଷାରୁଷି ନିରଭସନ୍ଧ ପ୍ରୀତିରେ । ପଦ ।

ତୁ ବ୍ରଜବଧୂ ଯେମନ୍ତ ରୂପବତୀ ରୂପବନ୍ତ
ବୁଡ଼ିଛ ପ୍ରେମ ସୁଧା ସିନ୍ଧୁ ରେ,
କ୍ଷଣେ ହୋଇବ କି ରହି ପଡ଼ିଲେ ମୁହାଁମୁହିଁ
ବଳେ ମିଶିଯିବ ଛାତିରେ । ୧ ।

ତୃତୀୟ ଜନ ନ ଥିଲ   କାଳରେ ଜାଣୁ ଛଇଲ
ଯାହା ଅନୁଭବ ସ୍ୱପାନ୍ତରେ,
ସ୍ମୃତି ହୋଇଗଲେ ମନେ   ଶୟନେ ଅବା ସ୍ୱପନେ
ନେତ୍ରୁ ଧନ ଯଶିବ କି କ୍ଷିତିରେ । ୨ ।
କଥା କେତେବେଳେ ଯଇ   ନ କହିବ ନ ଅନାଇଁ
ଏକା ଏ କି ହୋଇଲେ ଲଗ ରେ,
କେତୋନି ଗାଢ଼ାଲିଙ୍ଗନ   କେତୋଟି ସରୁ ଚୁମ୍ବନ
ଯଶଟିବ ହରଷେ ଝଟତିରେ । ୩ ।
ଗତାଗତ ବନବାଟେ   ଜଗାଜଗି ଜଳଘାଟେ
ହେଲେ ଲୁଚି ନ ଦେଖିଲେ ପ୍ରାଣ,
ଆସଯା ହେଉଥିବ ତ   ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣିତ
ଘାରି ହୋଇ ଶଙ୍କର ଅନ୍ତରେ । ୪ ।

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ଏକତାଳ ।

ବାଉନି ବାଉନି ରେ । ଶୁଣ ମଉନୀ ହେଲେନି ମା ।
ନେତ୍ରୁଛନ୍ତ କଳାଧଳା ଝର ଫୁଲବନୀ ଅବନୀ ରେ । ପଦ ।
ସୁମରି ସୁମରି ହରି । ଜାଣ ତୋ ସୁଷମା ଶ୍ରୀ କିଶୋରୀ ।
ଗାଉଥିଲେ ଗୀତ କରି । ଧରି ବୀଣା ପ୍ରାଣ ସଙ୍ଗିନୀ ରେ । ୧ ।
ପ୍ରସାରି କର ସାରିକି । ବସାଇ ଧୀରେ ଗୋ ସ୍ୱାମିନୀକି ।
ଡାକ ଆସିବେ ଏଣିକି । ବୋଲୁ ନେଇ ଅଳ ଅଳ ନାଦରେ ।୨।
ଆସୁଥିବୁ ପରା ବୋଲି । ଘଡ଼ି ଘଡ଼ିକି ନବ ଛଇଳି ।
ତୋଳି ସଘନେ ଭ୍ରୂବଲ୍ଲୀ । ଚୁହୁଁଥିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନୀ ରେ ।୩।
ଶ୍ୟାମ କରିବାର ଦୋଷ । ସହି ମୋହର ହେଲି ଗୋ ଆସ ।
ହୁଅ କି ନ ହୁଅ ବେଶ । ବ୍ରଜ ଯୋଷା ଶିର ମଣ୍ଡନୀ ରେ ।୪।

ନଖରୁ ଶିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ । ଆଳୀ ସାଜଲେ ବେଶ ଭଲରତେ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପୁରତେ । ଦେଖାଗଲା ଲଗ ବର୍ଣ୍ଣିମା ରେ । ୫ ।

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ଆଦ୍ୟ ତାଳ ।
(ନ କହ ନିଷ୍ଠୁର ବାଣୀ—ପ୍ରଭୃତି)

ସୁନ୍ଦର ତୋତେ ଏ ସ୍ଥିତି   କେ ରେ ନବ ରସବନ୍ତ
ସଂପ୍ରତି ଶଯ୍ୟା କଲୁ ଧରନ୍ତି । ୧ ।
ତେଜ ଅଶନ ଶୟନ   ସୁବର୍ଣ୍ଣ ତୋର ବରନ
ଜୀବନ ବନ୍ଧୁ କଲୁ ମଳିନ । ୨ ।
ବାଳୁତ କାନ୍ତୁ ସେ ହରି   ଜାଣିକୁ ନାଶିଛୁ ନାରୀ
କିଶୋରି ଦେଲୁକି ରେ ବିସୋରି । ୩ ।
ବ୍ରଜବଧୂ ଶତଭୁକ୍ତ   ମୁକ୍ତ ଜନେ ଅନୁରକ୍ତ
ଅଯୁକ୍ତ ବୋଲୁ ହେଲୁ ଆସକ୍ତ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଇ   ଲଳିତା ଅଙ୍କେ ପକାଇ
ଦେଖାଇ କଣ୍ଠବାର ଚିହ୍ନାଇ । ୫ ।

—o—

ରାଗ—ଖରହରପ୍ରିୟା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
ଆସି ଯାଇଛୁ ସିନା କରମକୁ
ରାଧା ରୁଷିବାର ଥାଇ ଶ୍ୟାମକୁ ଗୋ । ପଦ ।

ବ୍ରଜଯାକ ସଭେ ତାର   ସେ ବୃଷଭାନୁ ଜେମାର
ଏଥିରୁ ନ ଜାଣି ତାରତମକୁ । ୧ ।
କେ ହେଲେ ବିଲୋକନ୍ତି କି   ସଜନୀ ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କ
ଭ୍ରମରେ କରିବାର ଚରମକୁ । ୨ ।

ଅପରାଧେ କେତେଥର   କ୍ଷମା କରିନାହିଁ ତାର
ଯାଉ ବୋଲି ପନ୍ଥକରି ଚମକୁ । ୩ ।
ଆଳୀକ ଦେଖିଲେ ଯାର   ପରିବାରି ପରି ତାର
ହୁଏ ଯେ ତେଜ ଲଜ ସରମକୁ । ୪ ।
ଜାଣି ସଜନ ଇଙ୍ଗିତ   ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷିତ
କଲି ଦୋଷ ଭେଦନ୍ତି ମରମକୁ । ୫ ।

ରାଗ—କାଫି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଅଣ୍ଟି ଗଲନି କୋଟି ଗୁଣେ ତୋ ସ୍ନେହସୁଖ ସରି ଆଉ ନା । ପଦ ।
କୂଟ କପଟୀ ନଟ   ଆଭୀର ପଲ୍ଲୀ ବଟ
ବଟିଆଇ ମୋ ଆଗେ ଖୁଣ୍ଟ କହନା । ୧ ।
କାଲି ନିଶି ଜାଗରେ   ନିକୁଞ୍ଜ ଅଗଣାରେ
ଜଗାଇଦେଲୁ ତାକୁ କେତେ ଯାତନା । ୨ ।
କୀର୍ତ୍ତିଦାପତି କୁଳ   କୀର୍ତ୍ତି ବଲ୍ଲୀ ଆକୁଳ
ଶ୍ରୁତିରେ ତୋ ଧରମ ହେବ ଶୁଣନା । ୩ ।
ସୁଆଗକୁ ତୋହର   ଜୁହାର ଲକ୍ଷେବାର
ମୋହ ଲଗାଇ ହରି ଲୁହ ପୋଛୁନା । ୪ ।
ତୋଲଗି ଯେତେ ବାଧା   ସହିଥିଲି ସେ ରାଧା
ଅରେ ହେଲେ ମନେ ନ କରୁ ଭାବନା । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହି   ଅଞ୍ଜଳି କରି ସହି
ବୋଲେ ପୁଣି ଭ୍ରମାଇ ଲୋକ ହସାନା । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟି । ରୂପକ ତାଳ ।

ମଦନମୋହନ ମନମୋହିନୀ ରେ ଏ କି ନୂତନ ରୀତ । ପଦ ।
ସାରି ବେଶ ଅଭିସାର   କଲି ବେଳକୁ ଆସାର
ବୁହାଇ ନେତ୍ର ଯୁଗଳରୁ ବସିଲୁ ଶ୍ରୀମୁଖ ପୋତି । ୧ ।
ଏହିପରି କରୁଘେରୁ   ଆସୁଛି ତ ମୁଁ ଗୃମୁରୁ
ଘେନ ଦେଇଛନ୍ତି ବଂଶୀକ କରିବାକୁ ତୁ ପ୍ରଶାନ୍ତ । ୨ ।
କାନନେ ପଶୁ ପକ୍ଷିଙ୍କି   ପ୍ରତି ବିଟପୀ ବଲ୍ଲୀକ
ଜନକଜା ଭିନ୍ନ ଶ୍ରୀରାମ ପରି ପଚ୍ଛରୁ ଅଛନ୍ତି । ୩ ।
ହସନ୍ତି ଶ୍ରୀମତି ଧୀରେ   ଚିତ୍ରପଟ ଦର୍ପଣରେ
ଶ୍ୟାମ ବାମେ ମୋ ଛାଇକ ମୁଁ ଗୃହୁଁ ଭ୍ରମ ହେଲି ମତି ।୪।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସରଣି   ମଣାଇ ନେଉ ତରଣି
ତନୟା ତଟେ ଭେଟିଲେ ସେ ପ୍ରିୟକୁ ଅଧ ପଦ୍ଧତି ।୫।

ରାଗ – ମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଗଲାଣିତ ଗଲା କଥାରେ – ପ୍ରତି)

କହିଲେ ବହିବୁ ରୋଷରେ, ସଙ୍ଗାତ !
ତୁହି ଘେନିବାକୁ ଅଛୁ କି ଆଉରି ନିକୁଞ୍ଜ ବିହାରି ଦୋଷରେ ।ପଦ।
ବ୍ରଜ ପୁରନ୍ଦର ନନ୍ଦନ ସୁନ୍ଦର ବୃନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ରବରତିକ
କର କୋଡ଼ରେ ନଚାଇଲୁ ଇତର ଆଡ଼େ ନ ଡାକୁ ଦୃଷ୍ଟି କି । ୧ ।
ଥରକୁ ଥର ପଦାବଳୀ ମକଶା ଲେଖୁ ଦିନ ଅଣ୍ଟୁ ନାହିଁ
ଆଜି ଯେତେ ସେବାଆଳୀ ଅଜଣାରେ ତୋତେ ଏକା ସାକ୍ଷୀ ତୁହି ।୨।
କି କରୁନାହାନ୍ତି ଚୋର ନଉକରି ଛାଇପରି ପାଶେ ଥାଇ
ତୁ ପିନା ନିଷେଧ କରୁଛୁ ଆସିଲେ ସେ ନକ୍ସା ଲେଖିବା ପାଇଁ ।୩।

ଘଡ଼ିଏ ଛାମୁରୁ ହୋଇଲେ ଅନ୍ତର ତୋ ପାଦ ଚିହ୍ନର ଧୂଳି
ବୋଲି ହେଉଛନ୍ତି ଲୁହ ପୋଛୁ ପୋଛୁ ବୃନ୍ଦାବନଯାକ ବୁଲି । ୪ ।
ଶୁଣି ସଖୀ ବାଣୀ ଶ୍ରୀକିଶୋରମଣି ଶ୍ୟାମ ଛାମୁରେ ମିଳିଲେ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଦାବ୍ଜ ପୋଛୁ ପୋଛୁ ମୋହନ କୋଳକୁ ନେଲେ

ରାଗ – ମାସ୍ୱାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(କାହିଁକି ଦୁଃଖ ଆଉଟି କାହାକୁ ଯେ – ପ୍ରଭୃ)
ନାହିଁ କରିଦେ ରେ କାହିଁପାଇଁ ଅପରାଧ
ବାହାମା ପରି ଲୁହ ବହିଯାଉଛି ଆଉରି ପୀରତି ସଧ । ପଦ ।
କାଳିଯାକ କେ ସେ ଗଞ୍ଜି ହେଉଥିବ ଏ ଅସଲଠ କଥାରେ
ମୂଳ ଠାରୁ ଚୂଳଯାଏ ଲବ ସ୍ଥ ନ ଥିବ ଯାହା ଦେହରେ ।୧।
କେତେବେଳେ ଅବା କେଉଁଠାରେ କେ ସେ ଭ୍ରମିବାର ଥରେ ସିନା
କୋଡ଼ିଏ ଥର ଦିନକୁ କହୁଥିଲେ ଘଡ଼ିଏ ହେଲେ ରଖନା ।୨।
ଲୁଚାଇ ଅପରାଧଯାକ ସଖୀଙ୍କି ନ କହି ସହିଲୁ ଯାର
ଡକା କରାଇଲି ବନକୁ ଡକାଇ କଲି ପର ଉପକାର ।୩।
ଅଳି ଗିରିମଲ୍ଲୀଠାକୁ ନ ଯିବ କି ନଳିନୀ କୋଳରେ ଥିଲେ
ଧୂଳି ବୋଲି ନ ହୋଇବ କି ବାରଣ ଶତବାର ଗାଧୋଇଲେ ।୪।
ଏଣୀକ୍ଷଣି ହୃଦପୁରେ ବିରହାଗ୍ନି ଘର କରି ସଦା ରହୁ
ଏଣିକି ସେ ମାର ମହୋତ୍ସବ ସୁଖ ନୋହିଲେ ପଛକେ ନୋହୁ ।୫।
ଏତେ ଦିନ ପରି ପୀରତିବତ୍ସଳା ମୁହଁ ଶୁଖାନା ତୁ ଆଉ
ମଥାରେ ପଣନ୍ତ ପକାଇ ସେ ଶ୍ୟାମ ତାହା. ପାଛୁରେ ସେ ଯାଉ ।୬।
କହଇ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସୋପାନରେ ମୋହନ ଆସିଅଛନ୍ତି
ବହନ ସଖୀ ବଦନେ ଦେଇ ବାସ ଶ୍ରୀରାଧା ଭୁଲି କରାନ୍ତି । ୭ ।

ରାଗ—ପୁନ୍ନାଗବରାଡ଼ି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ନାହିଁ କରବେ ରେ—ପ୍ରଭୃତି)

ଶ୍ୟାମ ବୋଇଲେ ଗୋ ଉତର ମୁଁ ଏହି ତହିଁକି
କେତେ ମନ ଧରି ରହିଥିଲେ ହେଲେ ଜାଣୁମଣି ଜାଣିଲି କି ।ପଦ।
ଭୁଜଙ୍ଗ ପରାୟେ ଗତି ତା ପ୍ରେମର ସ୍ୱଭାବ ସଦା କୁଟିଳ
ଏ ଘେନି କରୁଛନ୍ତି ସନ୍ଦ ତାର ବାଣୀ ଉପର ମୋ ଗିର ତଳ ।୧।
ମୋ ହୃଦ ମୁକୁତା ହାର,ପଦକର ମଣିରେ ତା ରୂପ ରହିଁ
ଆନ ନାରୀ କେ ମୋ କୋଳରେ ରହିଛନ୍ତି ବୋଲି ଗଲା ମାନ ବହି।୨।
ପଶା ଖେଳରେ ହାରିଲେ ମୁଖ ଶୁଖିଯିବ ଯେ ବୋଲି ମୁଁ ମଣି
ଛଣା ଦାନ ନ ପକାଇ ଶୁଣିବାକୁ ଶ୍ରୀମୁଖ ସରସ ବାଣୀ । ୩ ।
ଆପଣାର ଦତ୍ତ କଲର ନଖ କ୍ଷତ ଆଦି ମୋ ଅଙ୍ଗରେ ଦେଖି
ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ହେଲା ସବହେଳା ହୁଏ ଅବନତ ମୁଖୀ । ୪ ।
ଶିର ଥୁଇ ପଦ ପ୍ରାନ୍ତରେ ପକାଇ ଜଣାଉ ଥିଲେ ତ ଏଣେ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣଇ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଯାଉ ଅନାଇଲ କେଣେ । ୫ ।

* * *

ରାଗ—ପରଜ । ଆଦି ତାଳ ।

ଶ୍ୟାମ ଦୂରଣା ବଢ଼ାଇ କନ୍ଧ କେଣେ ଗୁଡ଼ାଇ
ଏ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ନୁହଇ ଆସିବ ଗୋଡ଼ାଇ । ପଦ ।
ଯା ପଦକୁ ଆଶ୍ରେକର   ଯାବନ୍ତ ଯୋବନ ଶିରୀ
ଧନ୍ୟ ବୋଲିଇଛନ୍ତି ଗିରିଧାରୀ;
ବ୍ରଜବଧୂ ଶତଭକ୍ତ   ମୁକ୍ତ ଭୃମ୍ଭ ଅନୁରକ୍ତ
ହୋଇବ କପରି ବୃଷଭାନୁ ଶ୍ରୀକିଶୋରୀ । ୧ ।
ସାଧ୍ୱୀଗଣ ଶିରୋମଣି   ସେ ନବୋଢ଼ା ସୁକଲ୍ୟାଣୀ
ଅଖିଳ ମାଧୁରୀ ଧୁରି ବାଳା;

ସାଧ୍ୱ ମାର୍ଗାନୁସାରଣୀ   ସକଳ ସଦ୍‌ଗୁଣ ଶ୍ରେଣୀ
ସୁମର୍ଯ୍ୟାଦାଶାଳୀ ଆଳୀଙ୍କର ଗଳାମାଳା । ୨ ।
ଗୋକୁଳ ଜନ ପ୍ରଣୟ   ଧନ ସଞ୍ଚଣି ନିଳୟ
ଗୋଷ୍ଠେଶ୍ୱରୀ ବାତ୍ସଲ୍ୟ ବସତି;
ମହାଭାବ ରତ୍ନଚିନ୍ତା-   ମଣି ବିଗ୍ରହା ସୁକାନ୍ତା
ବିରାଜନ୍ତି ଜଗତ ଶ୍ରେଣୀରେ ଯାର କୀର୍ତ୍ତି । ୩ ।
ଲଜ୍ଜାନ୍ତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ସ୍ମିତା   ବିନୀତା ନର୍ମ ପଣ୍ଡିତା
ଧୃତବନ୍ତ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟଶାଳିନୀ;
କର୍ପୂ ପଙ୍କଜ ମିଶା   ପରିମଳ ସୁବିଳାସା
ଦୟାମୟୀ ଗାନ୍ଧର୍ବୀ ଶ୍ରୀକୀର୍ତ୍ତିଦାନନ୍ଦିନୀ । ୪ ।
ବଳୟାଦ୍ଧ ଇନ୍ଦୁଲେଖା   କୁଣ୍ଡଳ ସୌଭାଗ ରେଖା
କୁସୁମ ବଲ୍ଲୀ ଯା ପଦତଳେ,
ବିଧିରେ ହୋଇଛନ୍ତି ଲେଖା   ହେ ପଶୁପସୁତ ସଖା
ଗୋପାଳ-କୃଷ୍ଣ ଚିନ୍ତନ୍ତି ହୃଦୟ କମଳେ । ୫ ।

ରାଗ—ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ମନରଖା ପୀରତ କେ କଲନି—ପ୍ରଭୃ)

ଏଥରକ ଶ୍ୟାମ ଦୋଷ କର କ୍ଷମା ରେ । ପଦ ।
ପଦ ତଳେ ପଡ଼ି   ଯାଉଛନ୍ତି ସଡ଼ି
ଢୋଳ ହେଲେ ଶ୍ରୀମୁଖ ଚନ୍ଦ୍ରମା ରେ । ୧ ।
ନ ଶୋଭା ଶ୍ରବଣ   କହୁଛନ୍ତି ଗୁଣ
କୃପାନିଧି ବୃଷଭାନୁଜେମା ରେ । ୨ ।
କେତେଥର ସହି   ଯାଇନାହୁଁ ସହି
ଅପରାଧ ଯାକ ସ୍ନେହ ପ୍ରେମା ରେ । ୩ ।

ପକ୍ଷୁପ ନଗରୀ ଶିରୀ ଯିବ ସରି
ନ ଚାହିଁଲେ କେଶରୀ ମଧ୍ୟମା ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ ସମସ୍ତରେ ଭାଷେ
ଅର୍ଦ୍ଧ ହୋଇଗଲାଣି ତ୍ରିଯାମା ରେ । ୫ ।

—○—

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଡାକଇ ରାଧାରମଣ—ପ୍ରଭୃତି)

ଭାଗିଲା ଉଭୟରୁ ମାନ ଯେ ।
ଆହା ଶ୍ରୀରାଧାଗୋବିନ୍ଦ ପ୍ରସନ ଯେ । ପଦ ।
ଝୁରୁ କଙ୍କେଳି କୁଞ୍ଜ ନିକେତନ
ସେଜେ ବିଜେ କଲେ ଅନୁରଞ୍ଜନ । ୧ ।
ମଣ୍ଡାଇ ଅଧରେ ଅଧନ
ବରଜବାର ଘର୍ଦ୍ଦ ଶ୍ୱାସ ମାସ । ୨ ।
ଆସିଲା ପଶି ଦେହକୁ ଯୌବନ
ପ୍ରେମ ସାଗରେ ହେଲାର ମଜ୍ଜନ । ୩ ।
କେତେ ଆଲିଙ୍ଗନ କେତେ ଚୁମ୍ବନ
ଲେଖାଇ କରୁଥିବାର ପ୍ରଦାନ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଚିନ୍ତି ଅନୁଦିନ
କରଇ ଶ୍ରୀଯୁଗଳ ରୂପ ଧ୍ୟାନ । ୫ ।

—○—

ରାଗ—କୀରବାଣୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ରାଧା ପୁରଚକୁ ଯାନା ଶଠ ଲମ୍ପଟ କାନା—ପ୍ରଭୃତି)

ଦିଶୁଛୁ ତ ଭିନ୍ନେପରି କି ରେ ନବକିଶୋର । ପଦ ।
ବସିଛୁ ଗୁମାନେ କି ପାଇଁ ନିର୍ଜନେ
ପଣନ୍ତ ହୋଇ ପାଟୁରି । ୧ ।

ସାଜବ ତ ସଜ   ବୋଲି ମୁହିଁ ଆଜ
ଭାବଥିଲି ନୂଆ କରି । ୨ ।
ଧେନୁ ଅଡ଼ାଇ ଆସୁ   ଦେଲେ ବଡ଼ାଇ
ଏ ଖବର ଆଣିଛୁ ଧରି । ୩ ।
ଶ୍ୟାମ ପ୍ରେମ ସୁଧା   ରସନିଧି ରାଧା
ବୋଲି ଥାଏ ମୁଁ ବିଚାରି । ୪ ।
କହଇ ଗୋପାଳ-   କୃଷ୍ଣ ତହୁଁ ବେଳ
ଯାଇ ଶୋଇଲେ ପାସୋରି । ୫ ।

—○—

ରାଗ—ଭୈରବୀ । ରୂପକ ତାଳ ।
(ହଇରାଣ କାହିଁକି ଏତେ—ପ୍ରଭୃ)

ଘନଶ୍ୟାମ ପ୍ରେମ ଭାବନା ବନଜାକ୍ଷି ଜାଣୁ ତୁ ସିନା
ମାନ କଲପରି   ମନ ଘେନିବାର
ଆନ ଜାଣିବ କେହ୍ବ ତୋ ବିନା ରେ । ପଦ ।
ଡାକୁ ବନମାଳୀ   ଲୁକୁଯାଇ ଆଳୀ
ଆଳୀ ପଛରେ ତୁ ଲୋଲଲୋଚନା,
ମୁନି ପରି ତୁନି   ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରାନନୀ
ଶାଢ଼ୀ ବାଡ଼ ନଖେ ଘସୁ ସୁମନା ରେ । ୧ ।
ଦଣ୍ଡେ ନ ଦେଖିଲେ   ଗଣ୍ଡେ କର ଦେଇ
କେତେ ଲୁହ ପୋଛୁ ହୋଇ ବିମନା ରେ;
ଆସିଲେ ଛାମୁକୁ   ନ ଚାହିଁ ମୁହଁକୁ
ସଖୀ ମୂଳେ କରାଉ ସମ୍ଭାବନା ରେ । ୨ ।
ନୀରଦ ନିବହ   ନିରେଖି ଯା ଦେହ
ଭୁଲୁଛୁ ତ ଭାବ୍ ହରୁ ଚେତନା ରେ,

ନିକଟ ହେଲେ ସେ   ନିକୁଞ୍ଜ ପ୍ରଦେଶେ
ଥଇଯାଉ ତୁ କୁଙ୍କୁମ ବରନା ରେ । ୩ ।
ଚନ୍ଦନ ଗୋଳାଇ   ପ୍ରିୟ ଆଗେ ଯାଇ
ରହୁ ଉଷ୍ମହୋଇ କୁନ୍ଦରଦନା ରେ;
ଲଜେ ଦରହାସୀ   ଦନ୍ତ ବାସ ଦଂଶି
ବୋଳୁ ଟୋଳି ଭୂଜ ଘନଜଘନା ରେ ।
ନତ କଲେ ହର   ନାହିଁକଲ ପର
ଏଣେ ଆଚରୁ ଧରଣୀମଣ୍ଡନା ରେ;
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ   ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କୁ ଘେଷେ
ତେଣେ ପୂରାଉ ପ୍ରାଣେଶ କାମନାରେ । ୫ ।

ରାଗ—ମୁଖାରି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
ଜଣାଗଲାନି । ବ୍ରଜ ଗୃହାଣି ।
କଶୋରୀମଣି । ପଦ ।

ଲଳନାବର   ଥରକୁଥର
ଯମୁନାରୁ ନୀର ଅଣା ଲଗିଲାନି । ୧ ।
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ସୁତ   ନୟନ କୁନ୍ତ
ଘାତ ବିବେକ ବୁଦ୍ଧିବଣା କଲାନି । ୨ ।
ତୋ ଭାବନାରେ   ଶ୍ୟାମ ପଦରେ
ମଦନ ରଜା ନିଉଁଛଣା ହେଲାନି । ୩ ।
ପ୍ରାଣପିତଣି   ବିନୟ ବାଣୀ
ଆଡ଼ ଉହାଡ଼ରେ ରହି ଶୁଣା ଗଲାନି । ୪ ।
ଆସୁ ଜରଣ   ରହୁଁ ଜଠର.
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭବୋଲଇ ହୁଏ ଭୁନି । ୫ ।

* * *

ରାଗ—ନାଟକପ୍ରିୟା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ମୁରଲୀ ତୋରେ ଶରଣ ଗଲି—ପ୍ରତି)
ଆଜି କି ବେଶ ସଜନି ରେ
ପୁଷ୍ପବାଟୀକି ପ୍ରିୟ ଆସିଲେନି ରେ । ପଦ ।
ଚଳଗଲାବେଳେ ଏକା ସୌଦାମିନୀ
ଗବାକ୍ଷଜାଳେ ଝୁଙ୍କି ଚାହିଁଲିନି ରେ । ୧ ।
ହେଲାରୁ ନିବିଡ଼ ଘନ ରଜନୀ
ବେଳହୁଁ ମୁହିଁ ଥିଲି ଅନୁମାନି ଗୋ । ୨ ।
ଦୀପ ଲଭୁଅ ଆସିବା ଗୋ ଘେନି ।
ବରଷିଲାନି ପର କାଦମ୍ବିନୀ ରେ । ୩ ।
ହସି ପଛେ ଯାଉ ସବୁ ସଙ୍ଗିନୀ
ମୋହନ ହୃଦେ ରାଧା ରହିଲେନି ରେ । ୪ ।
ବୋଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଶୋଇଲାଣି
ଜଟିଳା ପୁରକୁ ଆସ ସ୍ୱାମିନି ଯେ । ୫ ।

—○—

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ରୂପକ ତାଳ ।
(ଆଜ ଚଳତୁ କୁଞ୍ଜ ଭୁବନେ ଗୋ—ପ୍ରତି)
ନା ବୋଲି କେତେ କହିଲି ତୋତେ ରେ ସଙ୍ଗିନୀ !
ଯା ବୋଲି ରେଷ ବହିଲୁ ଚିତ୍ତେ ରେ । ପଦ ।
ଭାକ ନାହିଁଟି ସେ କହିବାର
ଠାକରେ ମନ ନ ରହେ ତାର
ଲୋକରେ ହୋଇ ଯିବ ପ୍ରଚାର
ଶୋକରେ ପଡ଼ି ଯିବୁଟି ସନ୍ତତେ । ୧ ।

ବାସର ନିଶି ହେଜିଲୁ ନାହିଁ
ବାସ କଲୁ କୁଞ୍ଜବନେ ଯାଇ
ରାସ ରସେ ବିବେକ ହଜାଇ
କ୍ଲେଶ ଲଭିଲ ରାଧିକେ ଯେତେ । ୨ ।
ଜାତିରୁ ଲୋକେ ଦେବେ ବିଟାଳି
ପୋଡିବେ ଶୁଣି ସ୍ୱଜନ ମଣ୍ଡଳି
କାନ୍ତ କୁଳ ଦେବତା ହେବୁ ସଳି
ପ୍ରୀତି କଲେ ସେ ମୋହନ ସଙ୍ଗତେ । ୩ ।
ଶ୍ୟାମର ଲଗି କୁଟିଳ କେଶୀ
କାମର ହେଲୁ ପରମ ଦ୍ୱେଷୀ
ନାମ ତାହାର ଏକଇ ଘୋଷି
ଷମା ହେଲୁ ଝୁରି ଝୁରି ନିରତେ । ୪ ।
କାଶହାପି ନ ଘେନୁ ଆଉରି
ରୋଷ କରୁ ମେରୁ ପରି ଭରି
ଦାସ ମୁଁ ବୋଇଲେ ପଦ ଧରି
ତୋଷ ହୋଇ ଯାଉଛୁ ତୁ ଇଷିତେ । ୫ ।
ଏ ପାଳି ହେଲେ ବନମାଳିଙ୍କି
ସୋପାନ ତଳେ ଅଛନ୍ତି ଡାଙ୍କ
କୃପାକର ବୋଇଲେ ଆଳୀଙ୍କି
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀହରି ଇଙ୍ଗିତେ । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ତୋଟେ ପଦ ନ ଲଗିଲନି ଶ୍ୟାମ ବାଧା—ପ୍ରଭୃ)

କାହିଁକ ରେ ମନ ମାନେ ଆଜ ମାନ
ତୋର ମୋହନର ସହି । ପଦ ।
ଶତ ଶୀତକର ନିଉଁଛୁଇବାର
ଶ୍ରୀମୁଖ ପରସ ନାହିଁ । ୧ ।
ନୟନରେ ନୀର ଅଛି ଦୁହିଁଙ୍କର
କଛି ହେଜ ହେଉନାହିଁ । ୨ ।
ପଦ୍ମା ଯାଇଥିଲ ଭେଟ ନ ପାଇଲ
ବୁଝି ଆସିଲ ତ ମୁହିଁ । ୩ ।
ଦୁହିଁଙ୍କର ନେତ୍ର ପଥେ ଦୁଇ ଗାର
ଲେଖା ହେଲ ପର ରହି । ୪ ।
ବ୍ରଜ ଜନଙ୍କର ଆଖି ବହିବାର
ଫଳ ଯେ ସେ କୃଷ୍ଣ ତୁହି । ୫ ।
କୁଟିଳା ଜଗିଲ ନିଶି ବହିଗଲ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ତ କହି । ୬ ।

* * *

ରାଗ—କାମୋଦୀ । ଆଦିତାଳ ।
ଅକାରଣେ ଦୁଃଖୀ ରେ ହେଲୁ ଆଜନ୍ମ ସୁଖୀ । ପଦ ।
ନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ମନ୍ଦ ନ ଜାଣୁ ତୁ ଛନ୍ଦ
ଫାନ୍ଦରେ ପକାଇ ତୋ ମନହରିଲୁ;
ନେବ ବୋଲନ୍ତେ କ୍ଷାମ- ଉଦର ହେଲୁ ତମ
ଛଳ ଶ୍ୟାମ ପ୍ରେମରେ ମୋପରକୁ । ୧ ।

ମହ୍ତ୍ୟର ଜ୍ଞାନ ଯାର   ସେ ଭଜବ ସେ ଜାର
  ଇତର କଲେ ତାର ନାହିଁ ଗତି;
ବୋଲ ବହନ୍ତେ ତେତେ   ନ ଘେନାଲୁ ବକ୍ଷତେ
  ପ୍ରତେ ହେଲ କି ଏବେ ସେ ସଙ୍ଗତି । ୨ ।
ଗୁରୁଜନ ତର୍ଜ୍ଜନା   ଜରଣର ଭର୍ତ୍ସନା
  ଯାହାଲଗି ଶୋଚନା ନ ଘେନାଲୁ;
ସେ କି ଜାଣିଲ ତାହା   ଆହା ଶିରୀଷଦେହା
  ମୁଁ ଥାଉ କଷ୍ଟ ଦେହ ସୁହାଇଲୁ । ୩ ।
ଏହି ଲଗି ବନନ୍ତ   ପ୍ରିୟ ହେଲେ ଆରତ
  ଧରି ନ ପାରୁ ଧୃତି ଦୟାବନ୍ତ;
ନୋହିଲେ ଇଷିତରେ   ଶିଖି ପିଚ୍ଛଚୂଳ ରେ
  ଲୋଟିବାର ଦେଖନ୍ତେ ସଖୀତତି । ୪ ।
ଲଳିତା ହିତ ବାଣୀ   ବୃଷଭାନୁଜା ମଣି
  ଲଭିଲ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ସେକ୍ଷଣି ମାନସରେ,
ଜାଣି ହୋଇଲ ତୃଷ୍ଣ   କବି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ
  କୃଷ୍ଣ ଅଇଲେ ସେହି ଅବସରେ । ୫ ।

—o—

ରାଗ—ଭୈରବୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ମୋହନଙ୍କୁ ତୁଷିବ କି ସେ ରାଧା ଊନା ରେ
ତୁହି ଜାଣୁନାହୁଁ ସେ ପ୍ରୀତିର ଭାବନା ରେ । ପଦ ।
ଅଇଲି ମୁଁ ଯେତେବେଳେ   ତା ଘୁମୁରୁ ନେହାଞ୍ଚଳେ
  ଚହିଁବାର ଭଙ୍ଗୀ ମୋତେ ପଡ଼ୁଛି ଚହ୍ଲା ରେ । ୧ ।
ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ବୋଲ କେ   ଡାକିଦେଲର କ୍ଷଣିକେ
  ତନୁ ପୁଲକବାର ମୁଁ ଦେଖିନାହିଁ ନା ରେ । ୨ ।

ଚତୁର୍ବକ୍ଷ ହେଲଜାଣେ ନିକୁଞ୍ଜ ତଳପ ତଳେ
ଯେମନ୍ତ ସେ ଘେନାଘେନ୍ନ ଦେଖିବୁ ସିନା ରେ । ୩ ।
ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଆଳି ଦେଖି ହୋଇବେ ବୋଲି ବିମୁଖୀ
ଜାଣି ମୁହିଁ କରାଇଛୁ ଗୁମାନ ସିନା ରେ । ୪ ।
ସେ ଦେହନ୍ତ ଏ ଜୀବନ ତହିଁରେ ଅଛୁକ ଭିନ୍ନ
ଆନ ଘେନାଘେନ ପର ମଣୁଛୁ କି ନା ରେ ।୫।
ଲଳିତା ପଦାବ୍ଜେ ଥିଲି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଚଳିଲି
ଦେଖିଲି ସ୍ୱାମିନୀ ଗୁନ୍ଥୁଥିଲେ ସୁମନା ରେ । ୬ ।

ରାଗ—କୀରବାଣୀ । ତିସ୍ରଗତି ଏକ ତାଳ ।
[କି ଶୁଣିଲି ଆଜ ନୂଆ କରି—ପ୍ରଭୃ]

କି କରିବି ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲେ ଯେ
କାନ ଦେଉନାହିଁ ସେ ଫେରିଲେ ଯେ
କି ବୋଲି ଦେବଟି ସେ ଲବଣ୍ୟନିଧି
ପ୍ରବୋଧି ମୁଁ ପୁଣି କହିଗଲେ ଯେ । ପଦ ।
ଅପରାଧ ନାହିଁ ବୋଲିବାକୁ
ଦେଖିନାହିଁ ସେ କି ଆପଣଙ୍କୁ
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହେଲି ଉତ୍ତରୁ ତ ଆସିଲି
ନ ଧୋଇ ଲପନ ତା ସ୍ଥମୂକୁ । ୧ ।
ଦିନେ ନା ଥରେ ଯେ ଗୋଟିଏ କି
ପ୍ରତି ଘର କବାଟକୁ ଠୁକି
ନିତି ବୁଲୁ ବୁଲୁ ରାତି ଅଣ୍ଟୁ ନାହିଁ
ପତ୍ନୀବ୍ରତପଣ ଅଳପ କି । ୨ ।

ଯା ପର କୋଟିଏ ପରମେଷ୍ଠୀ
ଗଢ଼ିବେ ନାହିଁ ଯେ ହେଲେ ଗୋଷ୍ଠୀ
ଲୁହ ଲଭୁନାହିଁ ଆଖିରୁ ଆଉର
ଯାହା ହେଉଛି ସେ ବମ୍ବଓଷ୍ଠୀ । ୩ ।
ଭ୍ରମନ୍ତ ବନସ୍ତେ ବ୍ରଜବଧୂ
ସେ ସିନା ମୋର ଜୀବନବନ୍ଧୁ
ରସରେ ତା ଭୁଲେ ପଳାଇ ଯିବାର
କେତେ ନ ଥିଲେ କ ଗୋପବଧୂ । ୪ ।
ମହୁର ନ ବହି ପୂର୍ବ ପର
ହୋଇବଟି ଏବେ ପଦ ଧର
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭ୍ରମଇ ଆସିଥାଅ
ମୁ ଦେଲ୍‌ବେଳେ ନେଯାନ୍ତ ଠାର । ୫ ।

ରାଗ—ମଞ୍ଜି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ବଂଶୀଧାରି ସରସିବନ ଜୀବନେ କଶୋଗ୍ର—ପ୍ରଭୃ)
ସହଚରୀ ! ଏକା ରହିଛନ୍ତି ବଂଶୀଧାରୀ ରେ । ପଦ ।
ଗୋକୁଳ ଆଖଣ୍ଡଳ ସୁତ ଆକୁଳ ।
ଯାହିଁ ନୟନେ ରହିଲ ନାହିଁ ଜଳ ।
ନଳିନୀ ଦଳ ଆଣି ଗଲେ ସୁବଳ ।
ମୁଁ ଅଇଲି ଉରି ଉରି ରେ । ୧ ।
ସାରି ଶୁକ ପିକ କୃଷ୍ଣ କଦନରେ ।
ମୂକ ହୋଇ ଅବନତ ବଦନରେ ।
ଯାହୁଁଛନ୍ତି ଚସ ପିଭୁଲା ପରରେ
ବକୁଳ କୁଞ୍ଜରେ ପୂରି ରେ । ୨ ।

ନୀଳୋତ୍ପଳଗର୍ଭଦଳ ତନୁ କାନ୍ତ ।
ବହ୍ନିଲୀନ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଶଳାକ ପଟ ଦ୍ୟୁତି ।
ମଦନ ଦରରେ ମୋହନ ମୂରତି—
ଯାକ ଯାଉଥିଲି ଥରି ରେ । ୩ ।
ଜଣାଯାଉଛି ତୋତେ ପ୍ରଣୟ ନିପୁଣା ।
ଏ ଘଡ଼ି ଉଠି ତୁ ନ କଲେ କରୁଣା ।
ଧିକ୍‌କାର ହେବୁ ପଛେ କରି ସ୍ମରଣା ।
ସରିଯିବ ବ୍ରଜ ଶିଖ ରେ । ୪ ।
ବୃଷଭାନୁଜେମା ଶୁଣି ଆଳୀ ବାଣୀ ।
ଥନ ଥନ ନେହ କଲେ ଆଣି ଆଣି
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ଭଣି
କୁଞ୍ଜେ ମିଳିଲେ କିଶୋରୀ ରେ । ୫ ।

ରାଗ—ଖାରବାଣୀ । ତିସ୍ରଗତି ଏକତାଳ ।
କି ଶୁଣିଲି ଆଜ ନୂଆ କରି ରେ
ସତଟିକି କହ ସହଚରି ରେ
ତୁ ପୁଣି କିଶୋରମଣିଙ୍କ ବିଲୋକି
ମଥାପୋଡି ଗଲୁ ଅପସରି ରେ । ପଦ ।
ସ୍ମରଣା କରୁଛି ଅଦୃଷ୍ଟକୁ
ଯାହା ମୂରତିକି ଦେଖିବାକୁ
ଯୋଡ଼ିଏ ନୟନ ଦେଲୁ ବୋଲି ଯେତେ
ନିନ୍ଦାକରୁଥାଉ ବିଧାତାକୁ । ୧ ।
କ୍ଷଣେ ନ ମୁରୁଛି ଚହପଟ
ବନକୁ ଯିବା ଆସିବା ବାଟ

ଜଗି ବସିଥାଉ ଶିଖଣ୍ଡମୁକୁଟ
ଭେଟକୁ କେ କଲା ଏଡ଼େ କୁଟ । ୨ ।
ନିରେଖି ନଭରେ ନୀରଦକୁ
ପୁଲକାଇ ଦେଇ ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗକୁ
ଯା ତନୁ କାନ୍ତିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବୋଲି ପକ୍ଷ
ଲୋଡ଼ୁଥାଉ ପରିରମ୍ଭଣକୁ । ୩ ।
ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଶିଖରରେ ରହି
ଗୋପେନ୍ଦ୍ରସୁତ ପଥକୁ ଚାହିଁ
ଦିନ ଦ୍ୱିଯାମରେ ଦ୍ୟୁମଣି ଶିଳାରେ
ଉଭାହେବା ଲୋଭ ଗଲା କାହିଁ । ୪ ।
ଭାଷନ୍ତି ଶ୍ରୀମତୀ ହସି ଧୀରେ
ଗୁରୁଜନେ ଥିଲେ ପୁରତରେ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହିଲି ଠାରି କୃଷ୍ଣ
ଜଗିଛନ୍ତି ବୃନ୍ଦା ବାଟିକାରେ । ୫ ।

— — —

ରାଗ—ବେହାଗ । ଏକତାଳି

ମୋହନ ମାଧୁରୀ ଦେଖିଥିଲି ନାରୀ
ନିଦ ଯିବ କି ଆଉରି ରେ । ପଦ ।
ଦୃଷ୍ଟି ପାତଠାରେ ଅନୁବରତରେ
ଛବି ଦିଶିବ ତାହାରି ରେ
ପାଶକୁ ଆସିଲା ପରି ଲାଗୁଥିବ
ହସି ହସି ବଂଶୀଧାରୀ ରେ । ୧ ।
କି ସମ୍ଭବ ନାହିଁ କେଉଁ ଦେବତାକୁ
ତା ପ୍ରୀତି ପାଇଁ ଜୁହାରି ରେ

ସବୁ ବରତ କରବ ବୋଲୁଥିବ
ପାଇଲେ କୁଞ୍ଜବହାରୀ ରେ । ୨ ।
କୃଷ୍ଣ ବୋଲ କେଣେ   କାହ୍ନିକି କେ ଚେଣେ
ଡାକଲେ ପୁରୁ ବାହାରି ରେ
ଚଉଦଗକୁ ଲୁହ୍ନି ମାରି ମୋଦରେ
ହୋଇ ନ ଯିବ କି ଘାରି ରେ । ୩ ।
କଳନ୍ଦଜା ତଟରେ   ନିକୁଞ୍ଜ କୁଟୀରେ
ନିଗୁଢ଼ କାଳ ବସ୍ତରି ରେ
ମିଳିବାପାଇଁକି କେତେ ଥର ହେଲେ
ଅଣି ନ ଯିବ କି ବାରି ରେ । ୪ ।
ସୁଗୁଣ ସୁନ୍ଦର—   ପଣଯାକ ଗୁଣି
ଏକାଇ ତାକୁ ହୃଆଉ ରେ
ବୋଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଜୀବ ଥିଲେ କି
ଯିବ ମନରୁ ମାଶୋରି ରେ । ୫ ।

—○○—

ରାଗ—ମୋହନା । ରୂପକ ତାଳ ।

ଯିବାପରା ପରାଣ ସଙ୍ଗିନୀ ଉଠିଆ ରେ ।
ବଶୁଥିବ ଶ୍ୟାମ ବାମ ପାଶ ପଡ଼ିଆରେ । ପଦ ।
ବ୍ରଜ ହାଟ ବାଟ   ହେଲଣି ନିଘଟ
ଜଗିଥିବେ ବ୍ରଜବଧୂ ନିକୁଞ୍ଜ ଦୁଆରେ । ୧ ।
ପବନେ ପଲ୍ଲବ   ଚଳିଲେ ମାଧବ
ପଥ ଚହୁଁଛନ୍ତି ଧରି କେଶର ପୁଆରେ । ୨ ।
ଆଜ ହେବା ସଜ   ପରାର୍ଦ୍ଧ ଶରଜ
ନିଉଁଛୁଇ ହେବେ ହୋଇ ପଦତଳିଆ ରେ ।୩।

ଅନା ଓଷଧୀଶ ହେଲନି ପ୍ରକାଶ
ଶୁଣୁନାହୁଁ ଅଛନ୍ତ କୁଞ୍ଜେ ଏକୁଟିଆରେ । ୪ ।
ଯାମ ହେଲା ଆସି ଉଠାଉଛି ବସି
ଘନ୍ତୁ ଘନ୍ତୁ ଡାକବ ତ କୁକ୍‌କୁଟ କୁଆରେ । ୫ ।
ଆଳୀ କର ଧର ଯିବୁଁ ଶ୍ରୀ କିଶୋରୀ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଘଷେ ହେଉଛି ସେ କାଳସ୍ୟା ରେ ।୬।

—o—

ରାଗ—ଝଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ତୋତେ ପଦ୍ଧ ନ ଲାଗିଲନି ଶ୍ୟାମ ବାଧା ସଜନୀ ମୋର କ ଗଲା ରେ
। ପଦ ।
ତୁ ତାର ଜୀବନ ସେ ତୋ ଅପଘନ ପରସ୍ପେ ଢଶୁଥିଲ ରେ । ୧ ।
ଗୋ ପଛରେ ଯାଇ ଆସୁ ପ୍ରାଣ ଥାଇ କରେ ପର ଛଇଲ ରେ ।୨।
ଶଙ୍କୁର ବଦନ ଦେଖିଦେଲେ ବନ ନେଙ୍କୁ ବୃନ୍ଦାଉ ବାଳା ରେ ।୩।
କଥା ପଦ୍ଧତରେ କହିଲ ମୁଁ ଥରେ ହେଉ କମା ଲୁଷିଲ ରେ ।୪।
କହିବ ଏଣିକ ଆଉ ମୁଁ କାହିଁକ ସର ବୁଦ୍ଧି ଆସିଲ ରେ । ୫ ।
କହଇ ଗୋପାଳ-କୃଷ୍ଣ ରାଧା କୋଳ ଆଳୀ କର ଭଣିଲ ରେ ।୬।

—o—

ରାଗ—କାମୋଦ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ନାଗରବର ପ୍ରେମ ନିରେଖି କର—ପ୍ରଷ୍ଠ)

କେତେ କହିଲେ ତୋତେ କିଶୋରୀମଣି
ପ୍ରତେ ନ କର ବୋଇଲୁ ଯେ କେ ଜାଣି । ପଦ ।

ସର୍ବଦା ସୁପ୍ରସନ୍ନ ସଜକଞ୍ଜ ଲପନ
ଶୁଖାଇ ନୟନରୁ ପୋଛିଲୁ ପାଣି । ୧ ।

ସୁନ୍ଦର ପୁରନ୍ଦର   ମୁକୁଟ ଅଳଙ୍କାର
ହେଲେ କ ପଦେ ସତ ନାହିଁ ତା ବାଣୀ । ୨ ।
ଅଦ୍ୱିତୀୟ ବିଦଗ୍ଧ   ଧୀର ଶୀଳ ସୁସ୍ନିଗ୍ଧ
ହୋଇ କ ହେବ ଜାର-ବର ଅଗ୍ରଣୀ । ୩ ।
ଆଉ ସେ ପରସଙ୍ଗ   ବୋଲି ଦମ୍ଭରେ ଅଙ୍ଗ
ଭଙ୍ଗି ଦେଲୁନାହୁଁ କ ଜୃମ୍ଭାକୁ ଆଣି । ୪ ।
ମନକୁ ନ ଆସିଲେ   ଅସାର ଭଲ ହେଲେ
ବୋଲି ଉଠିଗଲୁ ରେ ପ୍ରାଣମିତଣି । ୫ ।
ଆସ ଆସ ଉଚ୍ଛୁର   ହେଲାଣି ଅଭିସାର
କାଲି ଆଗ ସଜାଡ଼ିଦେବି ମୁଁ ବେଣୀ । ୬ ।
ହେଲାଣି ହେଲି କଥା   ହୋଇବ କି ଅନ୍ୟଥା
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀଲଳିତାଙ୍କୁ ଭଣି । ୭ ।

ରାଗ—ନାଟକୁରଙ୍ଗୀ । ରୂପକ ତାଳ ।

ସଖି ଏହାଟି ପଶୁପୀ ଲମ୍ପଟିଆ ।
ବରହି ବରହ ମୁକୁଟିଆ । ପଦ ।

ନୂତନ ବାରିବାହ   ପରି ଦିଶୁଛି ଦେହ
ଅନା କଳିନ୍ଦସୁତା ତଟିଆ । ୧ ।
ବ୍ରଜ ଶିଶୁଙ୍କ ସଙ୍ଗେ   ବଂଶୀ ବଜାଇ ରଙ୍ଗେ
ନାଚି ଆସୁଛି ପୀତ ଧଟିଆ । ୨ ।
ନାସିକା ମୋତିବର   ଦିଶୁଛି କି ସୁନ୍ଦର
ରତ୍ନମେଖଳା କ୍ଷୁଦ୍ର ଘଣ୍ଟିଆ । ୩ ।
ଗୋରଚନା ତିଳକ   ହଜାଉଛି ବିବେକ
ସୁଛଟର ଚନ୍ଦନ ପାଟିଆ । ୪ ।

ଅନା ଗୋ କି ମାଧୁରୀ ଶ୍ରୀମୁଖେ ଶ୍ରମବାରି
କୁଟିଳ ଅଳକ ଲଳିଟିଆ । ୫ ।
ଆହା କୁଣ୍ଡଳ ପ୍ରଭା ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳର ଶୋଭା
ପତିବ୍ରତା ଚିତ୍ତ ଉଚାଟିଆ । ୬ ।
ଗଇରିକ ରଞ୍ଜିତ ବନ୍ୟ ସ୍ରଜ ଆବୃତ
ହୃଦ ନୀଳମଣି କବାଟିଆ । ୭ ।
ପିନ୍ଧନ୍ତି ସେ କେମନ୍ତେ ଫୁଲ ଜାନୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ
ଲମ୍ବାଇଦେଇ କୁଞ୍ଜ କୁଟିଆ । ୮ ।
ହୋଇବାର ତ୍ରିଭଙ୍ଗ ଛନ୍ଦ ଚରଣଯୁଗ
ଅନା ଅତୁଳ ତୁଳାକୁଟିଆ । ୯ ।
ଶ୍ରୁତି ପରି ସରକୁ ତାଳ ତାଳ ଡୋଳାକୁ
ଘୁହୁଁନ୍ତି କେତେ ନଟ କୁଟିଆ । ୧୦ ।
ନୂଆ ମଦନ ମୂର୍ତ୍ତି ନାଗର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ
ଲଳନା ମନ ଧନ ଲୁଟିଆ । ୧୧ ।
କେ ଦଖି ଗଲେ ଚକି ମଥୁରା ପଥେ ଲୁକି
ଦାନ ଦେନିବା ନଟଘଟିଆ । ୧୨ ।
ପତିପଣ କିଶୋରୀ ତୋତେ ହୁଅନ୍ତା ସରି
ନ କଲୁ ବଦ୍ଧ ଅସଲଟିଆ । ୧୩ ।
ଲେଖାଇ ସଖୀ ହାତେ ରଖିଛୁ ଯା ଗୁପତେ
ସଜନରେ ସେ ଚିତ୍ର ପଟିଆ । ୧୪ ।
ନବ ନୀପମଞ୍ଜରୀ କର୍ଣ୍ଣେ ଉତ୍ତଂସ କରି
ହେଉଛନ୍ତି ଧେନୁ ପଛ ପଟିଆ । ୧୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ରାଧା ବୋଲନ୍ତି କ୍ଷଣେ
ଢଗିଲେ ଦେଖନ୍ତି ଏକୁଟିଆ । ୧୬ ।

* * *

ରାଗ—କୀରବାଣୀ । ଆଢ ତାଳ ।

ସଜ୍ନି ! କି ବ୍ରତ କରି ବର ପାଇଲୁ
ସେହି କେଉଁ ଦେବତାଙ୍କୁ ମନାଇଲୁ ? ପଦ ।

ସେ ବକୀବଇରି କି ସେବକୀ ପରି କରି
ନବକିଶୋରୀ ପଛରେ ବୁଲାଇଲୁ । ୧ ।

ଜଗନ୍ମୋହନ ମାନସ ମଜ୍ଜାଇଲୁ
ମାନ କରି ପ୍ରପଦରେ ଲୋଟାଇଲୁ
ଯା ସ୍ମୃତି ଲବ ଭବ ବ୍ରହ୍ମାଦିଙ୍କୁ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
ଙ୍କୁ କର କ୍ରୋଡ଼ରେ ତ ନଚାଇଲୁ । ୨ ।

ଆନ ବିଷୟୁ ମାନ ପାସୋରାଇଲୁ
ଧ୍ୟାନ ତୋ ରୂପ ସନ୍ତତ କରାଇଲୁ
କାନରେ କି ମନ୍ତ୍ର ଦେଲୁଟି ନିରନ୍ତର
ରାଧେ ହା ଶ୍ରୀରାଧେ ବୋଲି ଜପାଇଲୁ । ୩ ।

କେତେ ବର ତରୁଣୀଙ୍କି କନ୍ଦାଇଲ
ତାଙ୍କ ମନୋରଥ ଦ୍ରୁମ ଭଙ୍ଗାଇଲୁ
ବନମାଳୀ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ପ୍ରୀତି ପଥରେ
ଧୂଳି ଉଡ଼ୁଥିଲ ତୃଣ ଉଠାଇଲୁ । ୪ ।

ବନଯାକର କୁସୁମ ତୋଳିଲୁ
ପ୍ରସାଧନୀ ଦେଇ ଖୋସା ଖୋସାଇଲୁ
ମକରୀ ପତ୍ରାବଳୀ ତିଳକ ସଜଡ଼ାଇ
ପଦ ଧରାଇ ଯାବକ ରଞ୍ଜାଇଲୁ । ୫ ।

ପୁଷ୍ପବାଟିକ ଡକାଇ ଆଣାଇଲୁ
ପରେ କାଳି ପୁଣି ପାସୋରି ଶୋଇଲୁ

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ଆଳୀଙ୍କି ରାଧା ଏଣେ
ହସି ହସନ୍ତ ଅଣ୍ଟିଲ ଭୁନାଇଲୁ । ୬ ।

—:୦:—

ରାଗ—ନାଟନାମକ୍ରିୟା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ନାହିଁ ମୋର ପୀରତି ସମକାର—ପ୍ରତି)
ଧୀରସମୀରେ ବସି ଡାକୁଛି ତୋ ନାଁରେ । ପଦ ।
ପ୍ରାଣେଶ୍ବର ରାଧିକେ ଶ୍ରୀମତି ଗାନ୍ଧର୍ବିକେ
ବୋଲୁ ହଜ ଯାଉଛି ତୋ ଚେତନା ରେ । ୧ ।
ବନେ ପ୍ରତିବଲ୍ଲୀକ ଧେନୁ ପଶୁ ପକ୍ଷିକ
ତୋ ଅଭିଧାନରେ କର କଲ୍ପନା ରେ । ୨ ।
ତୋଳ କୁସୁମ ବାଳା ତୋ ବେଶ ପାଇଁ ମାଳା
ଗୁନ୍ଥି ସେ ରଖୁଛି ଚନ୍ଦ୍ରବଦନା ରେ । ୩ ।
ଧ୍ୟାନ କରୁ ତୋ ରୂପ ବହେ ଲୁହ ଅମାପ
ଦ୍ୱିଗୁଣେ ବୃଦ୍ଧି ହେଲାଣି ଯମୁନା ରେ । ୪ ।
ତୋ ଦୋଷ ବୁଝାମଣା କର ଶ୍ୟାମକୁ ଅଣା
ଦଣ୍ଡ ଦିଅ ପଛକେ ତୁ ରୁଷନା ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ସେହ୍ନି ସଜେ ଚଳଲେ
ପଥେ ସଖୀ କହେ ଶୁଣ ସୁମନା ରେ । ୬ ।

———

ରାଗ—ଖରହରପ୍ରିୟା । ତିସ୍ରଗତି ଏକତାଳ ।
ନନ୍ଦନସୂନ-ଇନ୍ଦୀବର-ଇନ୍ଦୁ ତୋ ଲାଗି ।
ଯୋଗୀ ହୋଇଗଲ ପର ଦିଶୁଛି ଭଙ୍ଗୀ । ପଦ ।
ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗରେ ବିନ୍ୟାସି ଛନ୍ଦ ଦେବତା ଋତ
ବୁଜ ଲକ୍ଷଣ ହେଉଥିଲେ ଓଲଗି । ୧ ।

ଚିତ୍ତେ ଚିନ୍ତ ତୋ ରୂପ ତୋ ନାମ କର ଜପ
ନିଭୃତ ନିକୁଞ୍ଜରେ ଅଛନ୍ତି ଜଗି । ୨ ।
କି ବୋଲି କହିବି ମୁଁ ବିବେକରେ ଜାଣିମୁ
ସାଜି ସାଜି ଏ ଦେଶ ହୁଅ ଉଲ୍ଲାଗି । ୩ ।
ମସୃଣ ସୂଦ୍ଧୃଣିଟି ତନୁରେ ବିଭୂତି
ବାରଣ ହେଉନାହିଁ ଶିଖଷଅଙ୍ଗି । ୪ ।
ଦେଇଛନ୍ତି ଶ୍ରୀକର ଲେଖ ଦେଖ ସତ୍ୱର
ଉଠ ମଠ ନ କର ପବଣସଙ୍ଗି । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ କୃଷ୍ଣ ପାଶେ ମିଳିଲେ
ପ୍ରିୟ କଲ୍ଲର ଦୋଷ ପଛକୁ ଫିଙ୍ଗି । ୬ ।

— — —

ରାଗ—ସିନ୍ଧୁଡ଼ା । ରୂପକ ତାଳ ।

ସଖି ଅଣ୍ଟିଲି ନାହିଁ କି ?
ହେଲି ଉଖୁରୁ ଏତେ ସରିକ ରେ । ପଦ ।
ଯା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନିଜ ଅଙ୍ଗ ପାସୋରୁ
ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟଭେଷେକ
ଆଜିଦିନ ଯାକ ମୁଖ ଦେଖି ନାହୁଁ
ମନେ ପଡ଼ିଲେ ନାହିଁକି ? ୧ ।
କଞ୍ଚୁଲି ହାରି ଦୂର କରି ଯାହାକୁ
ହୃଦୟରେ ଧରି ଜାକି
ଲୋଟୁଛନ୍ତି ଏବେ ସେ ଅବନୀ ଶେଯେ
ରାଧେ ରାଧେ ବୋଲି ଡାକି ।୨ ।
ଯାର ଶିର ଛୁଇ ପଡ଼ିଲେ ଚରଣେ
ପଳାଇ ଯାଉ ତେଣିକି

ଏବେ ଦାସୀ ପଣ୍ଟେ ବୁଲଇଲୁ ରାଧେ
ପୋଛୁଇ ନେତ୍ର ପାଣିକ । ୩ ।
ଅଳି ବସିଥିଲି ତୋ ପଦ ଚନ୍ଦ୍ରର
ଧୂଳିରେ ତାହା ବଳୈକ
ବୋଲି ହୋଇ ଯାଉ ମୁଁ ହାତ ଧଇଲି
ଆଣି ଦେବଟି [illegible] ଡାକ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଇ ମଜ୍ଜିଥିବା
ମାନସ ଭଜଯାଇ କ । ୫ ।
ପରମାଣ କରି କହୁଥିଲେ କେଣେ
ନ ଯିବ ବୋଲି କେଣିକ । ୬ ।

※

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ମୁରଲୀ ତୋରେ ଶରଣ ଗଲି—ପ୍ରଭି)

ଶ୍ୟାମରେ ତୋର କଥା ନାହିଁକି ରେ ।
ତୁ ନ କହିଲେ ମୁଁ ଜାଣୁ ନାହିଁକି ରେ । ପଦ ।
ତାଙ୍କ ସ୍ୱନକ୍ଷତ୍ର ପୂଜିବା ଦିନ ।
ସବୁ କରୁଛି ମୁଁ ଅନୁମାନ ରେ । ୧ ।
ନ ଜାଣିଲିପରି ଯେ ତୋ ଆଡ଼କୁ ।
ଆସୁ ଘୁଞ୍ଚି ଯିବାର ତୋ ପଛକୁ ରେ । ୨ ।
ଅର୍ଘ୍ୟ ଥାଳୀରୁ ବଡକଲ ମାଳା ।
ତୁ ଦେଲିବେଳେ ତଳା ତଳି ହୋଲାରେ । ୩ ।
ଯେ ପ୍ରତିକୋଷ୍ଠରେ ତୁ । ରସବନ୍ତରେ
ହସା ହସି ହୋଇ ଅନାଅନିରେ । ୪ ।

ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖୀ ସଖୀ କହୁ ହସିଲା ।
ହୋଇଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷିଲା ରେ । ୫ ।

* * *

ରାଗ—ଖମାଚ । ଆଢ ତାଳ ।
(ନଭାଙ୍ଗରେ ଶୁଭାଙ୍ଗି ଭରନ୍ତି ହୁଅ ସାହା—ପ୍ରଭୃତି)
ବଞ୍ଚାଇ ସଜନି ମୋତେ ବଚନରେ କିଣୁ । ପଦ ।
ନବ ନୀରଦକୁ ଦେଖି   ଆଖିର ପଲକ ରଖି
ଏପରି ଛବିକେ ଅଛୁ ବୋଲି ଯାହା ଭଣୁ । ୧ ।
ଥରକୁଥର କାନନ   ବାଟକୁ ଅନାଉ ଦିନ
ଅଣ୍ଟୁ ନାହିଁ ଅପରାହ୍ନ କାଳ ନ ହେଉଣୁ । ୨ ।
ଲୁଚିକରି ସଙ୍କୁଟରେ   ବଞ୍ଚି ରାତି ତା ପାଶରେ
ଲେଉଟି ଯିବାର କାକ ପିକ ନ ଡାକୁଣୁ । ୩ ।
କରି କି ଏଡ଼େ ସାହସ   ନୂଆ କିଶୋର ବୟସ
ଆଜିକୁ ବାହାରି ନାହୁଁ ଭୟରେ ପ୍ରାଙ୍ଗଣୁ । ୪ ।
ଏ ବ୍ରଜେ ଦୋଷ ଦେବାକୁ   ଅଛୁ କେ ଆଉ କାହାକୁ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ତୁମହୋ କେ ନ ଶୁଣୁ । ୫ ।

ରାଗ—ଭୈରବୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଶ୍ୟାମ କମନୀୟକୁ ସମ ନାହିଁ ଆଉ—ପ୍ରଭୃତି)
କି ସୁକୃତ କରିଥିଲା ସେ ଶ୍ରୀକିଶୋରୀ ।
ଅନ୍ୟ ଜନମରେ କହ ସହଚରି । ପଦ ।
ଯେ ନେତ୍ରାନ୍ତ କୋଣରେ   ଅନାଇଁ ଦେଲେ ସେ ଥରେ
ବ୍ରଜବଧୂ ହେଉଛନ୍ତି ଦାସୀ ପରି । ୧ ।

ଥାଉ ଗୋ ଆଉ ଯାକ ଯୁବାବୃନ୍ଦ ତିଳକ
ତା ଦାସୀ କି ରହିଛନ୍ତି ଅନୁସରି । ୨ ।
ଜାଣିଲେ ଯେତେ ରସ ହୋଇଲେ କେତେ ବେଶ
ତା ଗୁଣ ଛଟକ ହୋଇବ କେ ସରି । ୩ ।
ନୋହିବା ଯାକ ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି ତା ସୁଗୁଣ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି
ଯାହା ମତେ ଉତ୍ତମ ସେ ବ୍ରଜନାରୀ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଜାଣ ସେ ଶ୍ରୀପଦ ଶରଣ
ହେଲ କି କହନ୍ତି ସେ ରସେଶ୍ୱରୀ । ୫ ।

* * *

ରାଗ—ହରିକାମୋଦୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ସାଜ ସଜ ଗୋଷ୍ଠଚନ୍ଦ୍ରମା ଆସିବେ ଆଜ । ପଦ ।
ଦେଇଛନ୍ତି ଝରି ଧର ଧୀର ଧୀର
ରସରଙ୍ଗିନି କାହ୍ନିଁକ ଲଜ ।୧।
ମୋ ବାଣୀ ପ୍ରତୀତ କର ପ୍ରାଣମିତ
ଭଳୁ ଭଳୁ ହୋଇଯିବ ସଞ୍ଜ । ୨ ।
ଜଗିଛନ୍ତି ବାଟ ଶିଖଣ୍ଡ ମୁକୁଟ
ପଠାଇବୁ ବୋଲି ଲଗି ସ୍ରଜ । ୩ ।
ଘେନ ମୋ ବଚନ ହୁଅ ସୁପ୍ରସନ୍ନ
ପରପନ୍ଥିଙ୍କର ଗୁରୁ ଓଜା । ୪ ।
କଙ୍କଣ ଟଙ୍କାର ନଖରେ କିଙ୍କଣ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲଇ ବ୍ରଜ । ୫ ।

୪୦୪—

ରାଗ—ପରଜ । ଆଦି ତାଳ ।

ବୃନ୍ଦାରେ ନିକୁଞ୍ଜ ଶେଯକୁ ।
ଜୀବନର ବନ୍ଧୁ ରାଧା—ଗୋବିନ୍ଦ ସଜକୁ । ପଦ ।

କେତେ କାଳରୁ ବିରଞ୍ଚି   ବାଛି ରଖିଥିଲ ସଞ୍ଚି
ସଂସାର ସାର ସୁଷମା ସମ୍ପତ୍ତି ବ୍ରଜକୁ । ୧ ।
ସୁମନ ତଳ୍ପ ସରରେ   କଣ୍ଟ ପରମ ତୋଷରେ
ଧରିଲ ପରି ଦିଶୁଛି ସୁନା ପଙ୍କଜକୁ । ୨ ।
ହେଉ ଝୁରି ଆଖି ଏକା;   ହସୁ ପ୍ରିୟ ଶ୍ରୀରାଧିକା
କାନ୍ତ କରେ ଲୁଚାଉଛି ଲୋଚନ ଲାଜକୁ । ୩ ।
ଅଚଳ ଚପଳା ହୃଦେ   ବନ୍ଧୁ ଘନ ହେଲ ଉଦେ
ଉଛନ୍ନ ଦଶା ପଡ଼ିବ ମକରଧ୍ୱଜକୁ । ୪ ।
ଏ ବ୍ରଜରେ ଆଖି ବନ୍ଧି   ଥିବା ଜନଙ୍କର ସନ୍ଧି
ଜନ୍ମାନ୍ତର ପୁଣ୍ୟ ଫଳ ଘଟିଛି ଆଜକୁ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବାଟାଧି   କବାଟ କଲ ନିରୁଦ୍ଧ
ଆଳୀ ଏ ଯିବା ଉତ୍ସରୁ ବଢ଼ାଇ ଭୁଜକୁ । ୬ ।

—o—

ରାଗ—ଙ୍କାରବାଣୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ସେ ଯିନା ନୂଆ କରେ ବ୍ରଜବଧୂ !
ଆସ ପଛକୁ ପଳାନା । ପଦ ।
ଆସୁଛନ୍ତି ତୋ ପାଗ୍ରେଟି   'ଆଗକୁ ସଙ୍ଗିମା ହେଟି ରେ
ବିଳାସ ବିହ୍ୱଳା ଅନା ଅନା । ୧ ।
ଥରୁଛୁ ଏତେ କାହିଁକି   ରହିଥା ଆଉ ଘଡ଼ିକ
ପୂରାଇବେ ତୋ ମନ କାମନା । ୨ ।
ମୋ ପାଶେ ଆଜ ରଜନୀ   ରହିଯିବୁ କି ସଜନି
ତନୁକୁ ମୋ ପୋଟଳ ଫକାନା । ୩ ।
ପୀରତି କଳପଲତା   କାନ୍ତ କୁଳାଧିଦେବତା
ଲୁଟିବୁ କେହ୍ନ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନା । ୪ ।

ଛଡ଼ାଇ ବୈଭବ ଲଜ୍ଜା ନିକୁଞ୍ଜ କୁସୁମ ଶଯ୍ୟା
କଲ୍ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ରଚନା । ୫ ।

ରାଗ—ମୁଖାରି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

କୋପାଇଲ୍ ଯେ ସେ କି ପାଇଲ୍ ମା । ପଦ ।

ଆନମାନଙ୍କ ପରି ରାଧା କୁଞ୍ଜ ବିହାରୀ ।
ପୀରତି ବୋଲି ପରି ମଣିଲ୍ ରେ;
ପରାନନ୍ଦ ରୂପରୁ ଜାତ ପରମ ପ୍ରେମ
ସୁଧାବଧି ପଣେ ତୃଣ ଜାଳିଲ୍ ରେ । ୧ ।
ଶୁଣି ଯା ନାମଲିପି ନୟନେ ଲୁବ୍ଧବ୍ୟାପି
ଯାର ହିବଲୀ ବୋଲି ହୋଇଲ୍ ରେ,
ତା ଆଲୀ ଅଳନ୍ଦର ଚଳେ ନୀଳମଣିର
ଯଷ୍ଟି ପରି ମୋହନ ଗଢ଼ିଲ୍ ରେ । ୧ ।
ପୂଣ୍ଠ ପୂରଣ୍ଠ ପରି ଉତ୍ତୁରିତ ଆଉରି
ନିରଭ୍ର-ସନ୍ଧି-ସ୍ନେହ ବଢ଼ିଲ୍ ରେ;
କୁଣ୍ଠ କପଟ ଯାକ ସରସ ସୁବିବେକ-
ପଣ କ୍ଷଣକେ ଜଣା ପଡ଼ିଲ୍ ରେ । ୩ ।
ଦେଖିବ ଆସି ଥାଉ ଆଉ ଘଡ଼ିଏ ଯାଉ
ରାସାବସାନେ ହଂସଜା ବେଳାରେ,
କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ରମାର ବୃଷଭାନୁ ଜେମାର
ଅପଢ଼ ହୋଇବାର ତା ଡୋଳାରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷେ ଲଳିତା ଶ୍ରୁତି ପାଶେ
କି କହିଲେଟି ହେଲେ ହସିଲ୍ ରେ;

ବଢ଼ାଇ ଫୁଲ୍ ଟୋଳା   ବଇଜୟନ୍ତମାଳା
ଗୁନ୍ଥିବାର ଉଦ୍ୟମ ଲଗିଲ୍ ରେ । ୫ ।

* * *

ରାଗ—ଶଙ୍କରାଭରଣ । ତିସ୍ରଗତି ଏକତାଳ ।
ପରିପନ୍ଥି-ଗରବ-ଗିରି ଭାଙ୍ଗିଦେଲ ରେ ।
ରସ ରଙ୍ଗିଣୀ ରେ ତୋ ଭଙ୍ଗି କାଳ । ପଦ ।
ସୁଧା ସାର କଳପ   ତୋ ମଧୁର ଆଳାପ
ଶ୍ୟାମ ବଂଶୀସ୍ୱନକୁ ଯା ଚୁମୁଥିଲ ରେ । ୧ ।
ଲାସ୍ୟରେ ରହି ରହି   ପ୍ରିୟ ଆସ୍ୟକୁ ଛୁହିଁ
ହସି ଖେଳାଉଥିଲର ଲାଜେ ଡୋଳା ରେ । ୨ ।
ନର୍ତ୍ତନ ପରିଶ୍ରମ   ଜାଣି ହୃଦକୁ ଶ୍ୟାମ
ଘେନିନେଲେ ଲୋଭେ ଯା ତୋତେ ଛଇଲ୍ ରେ । ୩ ।
ମସ୍ତକ ଶ୍ୟାମ ଅଂଶେ   ପକାଇ ତୁ ଅଳସେ
ଉଭା ହେବା ଶୋଭା ଚିତ୍ତ ହରିନେଲା ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ   କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେୟସୀ ଗଣେ
ଅଦ୍ୱିତୀୟା ବୋଲି ବ୍ରଜେ ଜଣାଇଲା ରେ । ୫ ।

* * *

ରାଗ—ବଳାହରି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଏକ ହଠା ବ୍ରଜ ଗୋଠାଯାକ—ପ୍ରଭୃ)
ତୋତେ ତୁହି ପ୍ରାଣସହି ସାକ୍ଷୀ ମୁଁ କି ଜଣାଇବ ରେ । ପଦ ।
ଚନ୍ଦନ ବୋଲି ଦେଇ ଯା ଅଙ୍ଗେ
ଉକୁଟାଇ ଦେଉ ସେହି ଲାଗେ
ଆଜ ଦାନଯାକ ଦେଖିନାହୁ ମାନସେ କି ଭାବ ରେ । ୧ ।

ପଶାଖେଳରେ ମୋହନ ହାର
ହାରିଲେ ମିଶାଇ ଦେଇ ସାର
ହସି ବୋଲୁଥାଉ ପରା ଅସ୍ତ ହୋଇଯିବେ ରବି ରେ । ୨ ।
ଲୁଚିଥାଉ ପରିହାସ କରି
କ୍ଷଣେ କାଳ ନୋହୁ ଜବା ଧରି ।
ଚରମରୁ କୋଳ କରୁ ଯାଇ ଚମ୍ପକ ଅଟବୀରେ ।୩।
ଆସୁ ଆସୁ ଗୋଷ୍ଠୁରଣ କରି
ଅଟ୍ଟାଳୀ ଶିଖରେ ବଜେ କରି
ଯାହା ହେଉ ଥାଉ ବୃଷ୍ଟି ତାଳ କାନନ ପଦବୀରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣଇ ଗୀତ ।
ଭାଷନ୍ତ ଶ୍ରୀମତୀ ଶୁଣ ମିତ ।
ପରାଧୀନ କୁଳବଧୂ ଜନ ମୁଁ କସ କହିବ ରେ । ୫ ।

ରାଗ—ସୁଖାବତୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ସହି ରେ ହେଜିଲନି ବଞ୍ଚାନା । ପଦ ।

ବୃନ୍ଦାବନଚନ୍ଦ୍ରମା ଦର୍ଶନର ମହିମା
ଥରା ଦେଲ ତନୁ ଭୁ ଲୁଣ୍ଠନା । ୧ ।
ବରହି ପକ୍ଷ ଦେଖି ନେତ୍ରେ ପଲକ ରଖି
ଗ୍ରହାବେଶ ପରାଏ ବାଉଳ ହୋନା । ୩ ।
ନୀପ କୁସୁମାକାର ହସୁଛି କଳେବର
ଦକ୍ଷିଣାନିଳରେ ଅପବାଦ ଦେନା । ୩ ।
ଗୁଞ୍ଜରାଜ ବଲୋକ ନେତ୍ରୁ ନୀର କାହିଁକ
ବହୁଛି ଅଦମ୍ୟେ ମୋତେ କହୁ କନା ।୪।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ନିବେଦିବାକୁ ଦୋଷେ
ଏ ବରଜ ଲୋକରୁ ସରିଛି ଘିନା ।୫।

—o—

ରାଗ—ମାଧୁମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ବରଜ ଶିଶୁ ସଙ୍ଗ ଯିବଟି ସର ରେ
ଠାପର ନୁହଇଟି କିଶୋରି ରେ । ପଦ ।
ଶ୍ୟାମଠାରୁ ଆସି କି କହୁଛି ଦାସୀ
ଶୁଣି ନେନେ ରହୁନାହିଁ ବାରି ରେ । ୧ ।
କେ ତାକୁ ତୋ ପରି ଅଛି ଗୋପନାରୀ
ନ ପାରିଲୁ ଏତିକ ବରୁରି ରେ । ୨ ।
ନଳିନୀ ଦଳରେ ଏକା ନିକୁଞ୍ଜରେ
ଶୁଆଇଲୁ ତୋତେ ଏ କି ସରିରେ ।୩।
ହାତ ଧରି କେତେ ଜଣାଇଲି ତୋତେ
ନ ଘେନି ହସାଇଲ ବଇରି ରେ । ୪ ।
ଘାରି ହୋଇଲିନି ତୋ ହୃଦ ସଜନି
ହସିବାକୁ ଅଛି କି ଆଉରି ରେ । ୫ ।
ଏକା ବୋଲେ ଉଠ କରନା ଗୋ ମଠ
ମାଗୁଛି ମୁଁ ପଣନ୍ତ ପ୍ରସାରି ରେ । ୬ ।
ନୁହ ପଛେ ସଜ ହେ ସ୍ୱାମିନି ଆଜ
ବୋଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଜୁହାରି ରେ । ୭ ।

—o—

ରାଗ—ମାଧୁମାଳବଗୌଡ଼ା – ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଆହେ ପରା ନ କର ପ୍ରୀତି—ପ୍ରଭୃ)

ବାଜୁଛି ସନ୍ଧି ବାଜାରେ; ତୋ ନାରେ ବ୍ରଜ ବଜାରେ । ପଦ ।

ଅଞ୍ଚାଳରେ ତୁ ଥିବାର   କାନନୁ ସେ ଆସିବାର
ଅନାଅନି ଚମତ୍କାର ଭାବନା ତୋର ତାହାର । ୧ ।
ବ୍ରଜବଧୂ ପୀତପଟ   ତୋ ନୀଳ ଶାଢ଼ୀ ପାଲଟ
ହୋଇବାର ବାଟ ଘାଟ ଯାକରେ ହେଲନି ଫୁଟ ।୨।
ଯାଇ ଯମୁନା ପାଣିକ   ତୁ ନ ବୁଡ଼ାଇ ଘଡ଼ିକ
ମାପରୁ ଶ୍ୟାମ ଛୁଇକ ଅନାଉଥିଲୁ ନାହିଁକ । ୩ ।
କହୁଥିଲୁ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ   ଶେଷେ ଶିଖଣ୍ଡି ମଉଳ
ହେଉଥିବାର ବାଉଳ ଜପୁ ରାଧେ ଶ୍ରୀରାଧେ ବୋଲି ।୪।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ   ଗୋପୀଙ୍କ ସବୁ ଆସଇ
ଆପଣାର ଦୋଷ ନେଇ ପରେ ଦିଅନ୍ତ ଲଗାଇ ।୫।

ରାଗ—ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ବରଜ ଶିଖି ସମ ଯିବଟି କିଶୋରରେ—ପ୍ରଭୃତି)

କିଶୋରମଣି ! ପଡ଼ିଲା ସେ ତୋ ନେତ୍ର ସରଣି ରେ ।ପଦ।
ନବାଞ୍ଜନ ସମ   ତା ତନୁ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ
କୁଞ୍ଜେଚସ୍ତ ଦେବତା ସେ ପୁଣି ରେ । ୧ ।
ନଟବର ବେଶ   ବରହ ଉତ୍ତଂସ
ଲଳିତ ତ୍ରିଭଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗୀ ଠାଣି ରେ । ୨ ।
ନାସାରେ ବସଣି   ନାସ୍ତ ପର ବେଣୀ
ବଂଶୀ ମୁଖରେ ବନ୍ଧ ଗୁହାଁଣି ରେ । ୩ ।
ଦେଖିଲେ ଯୁବତି   ତା ଭୁଲେ ଗୋଡ଼ାନ୍ତ
ହେଉଛନ୍ତି କୁଞ୍ଜର ଗୃହଣୀ ରେ । ୪ ।
ଲଭିଲୁ ଏ ଦଶା   ବୃଥା ରସାଳସା
କାଳ ଏକା ଆଣି ଯାଇ ପାଣି ରେ । ୫ ।

କମ୍ପ ସ୍ୱର ଭଙ୍ଗ ରୋମାଞ୍ଚ ଉଦ୍‌ବେଗ
ମୋହ ହେଉଛି କ୍ଷଣକୁ କ୍ଷଣି ରେ । ୬ ।
ଏଥିକ ଉପାୟ ଶ୍ରୀନନ୍ଦ ତନୟ
ଜାଣନ୍ତି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣି ରେ । ୭ ।

ରାଗ—ବସନ୍ତ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ହେରି ଗୋ ଶ୍ୟାମବନ୍ଧୁକୁ । ଅନା କଦମ୍ବ ମୂଳକୁ । ପଦ ।
ଲଳିତ ତ୍ରିଭଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗୀ ନଟବର ବେଶ
ରଚିତ କର୍ଣ୍ଣେ ପ୍ରିୟକମଞ୍ଜରୀ ନବରତ୍ନ କୁଣ୍ଡଳକୁ । ୧ ।
ଉନ୍ନି ଦ୍ରିତର ମାଳତୀ ମାଳା ହୃଦୟରେ
କ ରୁଚିର ନବ ଶିଖି ଶିଖଣ୍ଡ ଦରଅବଳ ଚୂଳକୁ । ୨ ।
କୁଟିଳ ଅଳକା ତଳେ ଚନ୍ଦନର ବିନ୍ଦୁ
ରୁରୁ ଭ୍ରୂରୁବଲ୍ଲୀ ନାଟ ନାସାରେ ନୂଆ ମୁକୁତା ଫଳକୁ । ୩ ।
ଦଳିତ ନବ ଅଞ୍ଜନ ପୁଞ୍ଜ ତନୁଦ୍ୟୁତି
ଜଗିଛନ୍ତି ପଥ ଥରେ ଦଶାଅ ମୁଖଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳକୁ । ୪ ।
ମୁରଲୀ ମଧୁର ନାଦେ ସୁରଭୀ କୁଳକୁ
ଡାକ ଡାକ ଡାକୁଛନ୍ତି ତୋ ଆଡ଼େ କେଡ଼େ ନୟନାଞ୍ଚଳକୁ । ୫ ।
ରୁହୁଁ ସଖୀ ଆପଟରେ ରହ ଶ୍ରୀରାଧିକା
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲଇ ଝଡ଼ଲି କରୁ ମୁରଲୀ ତଳକୁ ।

ରାଗ—କ୍ଷରବାଣୀ । ଆଦି ତାଳ ।

ସହି ତୋ ପରି କେହି ଦିଶୁନାହିଁ । ପଦ ।
ନାଗରୀ ଅଗ୍ରଗିରି ବହି ଦେଇଛୁ ପରି
ଶ୍ୟାମ ନୟନେ ତୋତେ ଲହି । ୧ ।

ପୂରତେ ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ   ପଦ୍ମା ସବ୍ୟାଦି ଆଳୀ
ଥାଉ ବୋଲନ୍ତି ରାଧେ କାହ୍ନ । ୨ ।
ଧନ୍ୟରେ ଧନ୍ୟ ତନି-   ଭୁବନେ ଚନ୍ଦ୍ରାନନି
ମୋହନଙ୍କୁ ପାରିଲୁ ମୋହି । ୩ ।
କେଶର ନିକୁଞ୍ଜରେ   କମଳପୁ ଶେଯରେ
କି ଦଶା ଆସିବଟି ରହିଁ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ   ସେହି ସଜେ ମିଳିଲେ
ବ୍ରଜବଧୂ ଅଛନ୍ତି ଯହିଁ । ୫ ।

—o—

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟି । ମିଶ୍ରରୂପକ ତାଳ ।

(ମୁରଲୀ ତୋରେ ଶରଣ ଗଲି—ପ୍ରଭୃତି)

ଯାହାର ଯେ ପ୍ରାଣଧନ ଗୋ
ତାହା ପରେ ସିନା ତାର ଗୁମାନ ଗୋ । ପଦ ।
ରୁଷା ରୁଷିରେ ମିଶା ମିଶି ମନ
ସୁନାପୁଟ ପରି ବଢ଼ଇ ବାନ ଗୋ । ୧ ।
କଥାକୁ ପ୍ରତିଉତ୍ତର ବଚନ
ନ ଦେଲେ ଅନ୍ଧାରତ ତ୍ରିଭୁବନ ଗୋ । ୨ ।
ବହି ବଶେ କେବେ ହୋଇଲେ ଭିନ୍ନ ।
କୋଟିଏ ଯୁଗତ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଗୋ । ୩ ।
ନୁହଇ ମୁଁ ତେଡ଼େ ଭଲ ଭଜନ ।
ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀଙ୍କ ସେ ଅନୁରଞ୍ଜନ ଗୋ । ୪ ।
ଭଲ ସଜନୀ କଲେ ଅନୁମାନ ।
ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କର ମନ ଜୀବନ ଗୋ । ୫ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ମୋହନ ।
ହେଟି ଆସିଲେନି ଉଠ ବହନ ଗୋ । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ମଳାମ୍ବରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

କି ପଡ଼ିଗଲୁ ଶ୍ୟାମ ଆସ୍ୟରେ ଆହା ଆଜନମ ସୁକୁମାର । ପଦ ।
କ୍ଷୀଣ ହେଲ ତନୁ ଚିହ୍ନି ହେଉନାହିଁ କ ମନ୍ତ୍ର ଦେଲ ମୁରର ।
ତେଜିଲୁ ଶୟନ ବିଭୂଷଣ ଭୋଜନ ଜପିଲୁ ନାମ ତାହାର । ୧ ।
ଧୂର୍ତ୍ତ ଗୁରୁ ଶଠଶିଖାମଣି ନଷ୍ଟ ହୁଏ କି ତା ସ୍ୱଭ ବାର ।
ପୟ ପାନ କର ଶିଶୁ ବୟସେ ଯେ ଜାଣିଛୁ ନାଶିଛୁ ନାରୀ । ୨ ।
ତା ଅପରାଧେ ମୋତେ ନ ଦେଉ ଉତ୍ତର ଯେତେ କହିଲେ ତିଆର
କାନନ କୁରଙ୍ଗ ଠାରୁ ବଳିଗଲୁ ଏକାଇ ତାକୁ ହିଆର ।
ତଳପ କଲୁ ତଳକୁ ଅହନିଶି ନେତ୍ରେ ନ ରହିଲ ବାରି ।
ଅପଘନେ ଘର କଲା ସ୍ୱର ଜ୍ୱର ନିତି ହୋଇଲୁ ଧିକ୍‌କାର ।୩।
ନନ୍ଦନୟନ ଇନ୍ଦୀବର ଚନ୍ଦ୍ରମା ରହି ଶୁଣି ଚେଣି ପାରି ।
ଦେଖି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଏଣେ ସଖୀଙ୍କି କହିଦେଲ ଆଖି ଠାରି ।୪।

* * *

ରାଗ—ଖାରବାଣୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ନୂଆ କରେ ବ୍ରଜବଧୂ ସେ ଗିନା—ପ୍ରଭ)
କି କହିବରେ ଶ୍ୟାମଙ୍କୁ ପ୍ରାଣ ସଜନି ଯାଉଛି । ପଦ ।
ଦେଇ ଆସିଛି ଅବଧି ଘଡ଼ିକି ଲାବଣ୍ୟ ନିଧିରେ
ବଳିଗଲାନି ତ ଯାମକୁ । ୧ ।
ତା ଦୁଃଖଯାକ ଯା ଶୁଣି ଭୁଲି ହେଲୁ ଗୁଣମଣି ରେ
ଆସିଛି ଗିନା କରମକୁ । ୨ ।

କରି ଯେତେ ପ୍ରତିଆଶା ତୋତେ   ଯୋଷା ଶିରୋଭୂଷା ରେ
ଘଟିଆଇଥିଲେ ଛୁମୁକୁ । ୩ ।
ଏକା ସେ କେଶର କୁଞ୍ଜେ   ବସି କିଶଳୟ ଶେଜେ ରେ
ଚାହୁଁ ଥିବେ ତୋ ଆଗମନକୁ । ୪ ।
ଆଳୀ ଚେଳାଞ୍ଚଳ ଧରି   ବୋଲନ୍ତି ନବ କିଶୋରି ରେ
ଲଳିତା ହୋଇଛୁ ବାମକୁ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କଥିତ   ନ ଛୁଡ଼େ ଆଳୀ ପଣନ୍ତ ରେ
ବୋଇଲେ ହେଲୁ ବିଷମକୁ । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ବସନ୍ତ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଉଠ ନକର ମଠ ତୋ ଦରଶନକୁ ।
ମୋହନ ଆସିଛନ୍ତି ଘର ରେ । ପଦ ।

ପଲଙ୍କ ତଳରେ   ପ୍ରଦୀପ ପାଶରେ
ଉଭା ହୋଇଛନ୍ତି ଧୀର ଧୀର ରେ । ୧ ।
ହେବୁ ବୋଲି ବେଶ   କରି କେତେ ଆଶ
ଆଣିଛନ୍ତି ସୁମନସ ଝରି ରେ । ୨ ।
ହୁଅ ଅପଦ୍ରୁଡ଼   ତଳପ ସଜାଡ଼
ପ୍ରାଣନାଣ ମନୋରଥ ପୂରି ରେ । ୩ ।
ସଖୀ କର ଧରି   ଶ୍ରୀନବକିଶୋରୀ
ଚେତି ଉଭା ହେଲେ ବସୁନ୍ଧରି ରେ । ୪ ।
ସଖୀ ଗଲେ କହି   ସମୟକୁ ଚାହିଁ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲଇ ଭରି ରେ । ୫ ।

ରାଗ—ଚକ୍ରବାକ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ପ୍ରେମ ଚିନ୍ତାମଣି କେ ଲୁଚାଇଲ୍ ରେ—ପଦ)

କେତେ କାଳ ହେଲା ଦେଖିନାହୁଁ ସହି ।
ଶେଷ ଯାକ ତିନ୍ତିଗଲା ଲୁହ ବୋହି । ପଦ ।
ତରଣି ପୂଜ ଗଲୁ ଏକ୍ଷଣି ତ ଅଇଲୁ
ଅଣ୍ଟିଲା ନାହିଁକି କଣ୍ଠୀରବ ମଧ୍ୟ
ହାର ପରି ହୃଦେ ଥିଲୁ ରହି । ୧ ।
ଆହା କି ଅସମ୍ଭବ କେ ଶୁଣିଲେ ହସିବ
ବନୁ ଧେନୁ ପଛେ ବଂଶୀ ବଜାଇ ସେ
ଗଲେ ବାଟ ଜଗିଥିଲୁ ଚୁହି । ୨ ।
ନିଶିଦିନ କଣ୍ଠରେ ବାଳ ବୁଲବୁ କରେ
ଏ କି ଆଲେକତ ଆହା ପ୍ରାଣମିତ
ତୋ ଲାଗି ତ ବୁଝି ଦିଶୁନାହିଁ । ୩ ।
ଲଜ୍ଜିତା ପଣନ୍ତରେ ମୁଖ ପୋଛୁ ସଙ୍କରେ
ଗୋଲ କସ୍ତୁରୀ ଚିବୁକ କରେ ଧରି
ଦେଲେ ବଚନ ମକର ଲହି । ୪ ।
ସେ ପ୍ରତିମା ନେତ୍ରର ଏ ଜୀବନ ଜୀବର
ପଲକ ଅନ୍ତର ଜଗତ ଅନ୍ଧାର
ଦିଶୁଛି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହି । ୫ ।

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟି । ରୂପକ ତାଳ ।

ପ୍ରାଣସଙ୍ଗିନୀ ରେ ଦେଖି ଆ ।
ବ୍ରଜରାଜ ତନୁଜ ଭଙ୍ଗୀକି ନଚାଇବାର ଭ୍ରୂ ଭୁଜଙ୍ଗୀକି । ୦ ।

ଲୁହିଁ ନ ଲୁହିଁଲୁ—   ପର ଖେଳାଇ ଡୋଳା
ଶ୍ରୁତିପଥରେ ଥକାଇ ଦେଉଛି ନବ ରଙ୍ଗିଆ । ୧ ।
ଅଧରେ ନିବେଶି   ରମଣୀପ୍ରୁ କର ବଂଶୀ
ବଜାଇ ଆସୁଛି ସେ ଶିଖଣ୍ଡ ଉତ୍ତମାଙ୍ଗିଆ । ୨ ।
ପୀତବାସ କାଛି   ପିନ୍ଧିବାର ନୁହଇ ମୁରୁଛି
ନାରୀମନ ନଳନର ସୁନ୍ଦର ମଦଭୃଙ୍ଗିଆ । ୩ ।
ଆହା କି ମଧୁର   ମନ୍ଦହାସ କି ସୁଧାର ଧାର
ସ୍ମରଶାଣ-ରସାଣିତ-ବରଛି ଅପାଙ୍ଗିଆ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ   ସୁଖ ସୁଧାବ୍ଧିରେ ଭାସେ
ଆସି ଭେଟହେଉ ଶ୍ରୀରାଧା ସେ କଷ୍ଟଶୃଙ୍ଗିଆ ।୫।

ରାଗ – ଭୈରବୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ମୋହନଙ୍କୁ ଲୁଷିବ କି ସେ ରାଧା ଭୂନା ରେ—ପ୍ରତି)
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ସହି ଏକା ଶ୍ରୀରାଧାର । ପଦ ।
ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ଆଦି କରି   ପଶୁପ ନଗରୀ ନାରୀ
ବୃଥା ପଛେ ପଛେ ଧାଇଁବାର । ୧ ।
ଏ ଦେହ ସେ ପରାଣଟି   ସେ ତନୁ ଏ ଜୀବନଟି
ବାର ହେଉନାହିଁ ପ୍ରୀତି ଯାର । ୨ ।
ଯେଉଁପରି ସୁଲକ୍ଷଣ   ଯେମନ୍ତ ଶୋଭା ସୁଗୁଣ
ଊଣା ଅଧିକ ନାହିଁ କାହାର । ୩ ।
ସେ ଦୁହିଁଙ୍କି ଏକାବେଳେ   ଦେଖିଦେଉଛି ଯେ ଡୋଳେ
ଆନ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି କି ତାର । ୪ ।
ଯା ମନ କୃଷ୍ଣକୁ ରସି   ଭଜବ ରାଧାର ଦାସୀ
ହେଉ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପ୍ରକାର । ୫ ।

ରାଗ — ଖାରଣବାଣୀ । ମିଶ୍ରଝପ ତାଳ ।

ବୁଡିଗଲୁ ଶ୍ୟାମ ପ୍ରେମରେ । ପଡ଼ି ଭ୍ରମରେ ।
ଶ୍ରୀରାଧେ ରାଧେ । ପଦ ।
ବରଜ ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ ସଖି   ବରହି ନୃତ୍ୟ ନିରେଖି
ବରତନୁ ଥରୁଥିଲୁ ଧଇର୍ଯ୍ୟ ଉପେକ୍ଷି ରାଧେ । ୧ ।
ପବସାଙ୍ଗି ସ୍ୱପନରେ   କି ବିଲୋକିଲୁ ରାତିରେ
ସ୍ୱବ ଶୋକ କରୁଥିଲୁ ଧକ ଧକ ଧୀରେ ରାଧେ । ୨ ।
ଫୁଲ ପରି କଦମ୍ବର   ତୂଲ ଦିଶିଲ ଶରୀର
ପୁଲକରେ ବସ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେ ବିଲୋକୁ ମୁଜର ରାଧେ । ୩ ।
ସୁନାର ସୁନ୍ଦର ତନୁ   ଚନ୍ଦ୍ରା ନୋହେ କଲୁ ତନୁ
ଦୀନାବସ୍ଥା ହେଲୁ ଦଣ୍ଡେ ନ ପାସୋରି ମନୁ ରାଧେ ।୪।
ସଖୀଙ୍କି ଲୁଚାଇ ଦୁଃଖ   ରହିଲୁ ଶୁଖାଇ ମୁଖ
ବହିକ ସୁମରି ହେଲୁ ସ୍ମର ଶର ଲକ୍ଷ ରାଧେ ।୫।
କହିଲେ ବେଷ ବହିଲୁ   ନୋହିଲେ ନୋହୁ ବୋଇଲୁ
ମହିକ ଚହିଁ ନୟନ ଲୁହ ବୁହାଇଲୁ ରାଧେ ।୬।
ସପା ଦରେ ନିମଜ୍ଜିଲେ   କୃପାମୟୀ ଆଳୀ କୋଳେ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେବେ ସେ ଅମଳ ପଦ କମଳେ ।୭।

—o—

ରାଗ – ଶଙ୍କରାଭରଣ । ରୂପକ ତାଳ ।

କୁଞ୍ଜବନରେ କାଳିଆ ଦେବତା ବୁଲୁଛି
କୁସୁମ ତୋଳିଲା ପରି ନୁହଇଟି ଶ୍ରୀ କଶୋରୀ ।
ଦେଖିଦେଲେ ତୋ ମାଧୁରୀ   ଘେନିଯିବ କୋଳକରି
ମୋତେ ଜଳ ଜଳ ଦିଶୁଛି । ପଦ ।

କେ କହେ ଦଳିତାଞ୍ଜନ କେ ବୋଲୁଛି ନବ ଘନ
କାନ୍ତ ପୁଣି ସାବଧାନ ହୋଇଥା ସେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ-
ମଲ୍ଲ ଗୃହଣୀକ ଲଗିଛି । ୧ ।
ଅଙ୍ଗେ ସବୁ ଅଳଙ୍କାର ସଦାଃ ଲଗିରେ ଥିବାର
ଶିରେ ଚୂଳ ଶିଖଣ୍ଡର କୋଟିଏ ସ୍ମର ସୁନ୍ଦର
ରୂପବୋଲି ଶୁଣା ଯାଉଛି । ୨ ।
ଥାଉ ସ୍ୱଚ୍ଛେ ଦେଖିବାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଶୁଣିଲେ ଯାର
ନୟନୁ ବହୁଛି ନୀର ଅଥିର ହୋଇ ଶରୀର
ପୁଲକରେ ପୂରିଯାଉଛି । ୩ ।
ଲତା ଗୃହକୁ ଯାଅନା କଞ୍ଜ କସ୍ତୁରୀ ବାସନା
ଚହଟୁଛିଟି ସୁମନା ଶୁଭଇ କଥା କହନା
ହେଟି ଭୂଷା ସ୍ୱନ ଶୁଭୁଛି । ୪ ।
କାନ୍ତକୁଳ ଅଧୀଶ୍ୱର ଘେରିଯିବେ ସହଚରୀ
ଛୋଳବୁ କୁଞ୍ଜ ଆଉରି ଜାଲରେ କୁରଙ୍ଗୀ ପରି
ପଡ଼ିଯିବୁ ପରା ହସୁଛି । ୫ ।
ରାଧା ବୋଲନ୍ତି ଆଳିଙ୍କି ଆଗେହେଲେ କହ୍ନଲୁକ
କେ ସେ ପୁଣି ତ ଏଣିକି ଆସୁଛି ମୋ ସରଣୀକି
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ତ କହୁଛି । ୬ ।

— — —

ରାଗ—ମୋହନା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଦୁଃଖିଧନ ଚନ୍ଦ୍ରାନନ ରେ—ପ୍ରଭୃତି)
ବ୍ରଜବଧୂ ତୋତେ ବଲେକବା ପାଇଁ ରେ । ପ୍ରାଣସହି ।
ଘେନ ଭୁଜ୍ୱ ରେ ।
ନିତି ପଥ ଜଗୁଛନ୍ତି ଏକାହୋଇ ରେ । ପଦ ।

ଯମୁନାକୁ ଯିବା ଆସିବା ବେଳେ
ତଟ ନିକଟ ନୀପ ତରୁ ମୂଳେ
ରହି ସରଣୀକି ଚାହିଁ ଥାଉଛନ୍ତି
ଛଳେ ଚରାଇଲା ପର ଗାଈରେ । ୧ ।

ମୋତେ ବାଟରେ କେ ପୁଣି ଡାକିଲି
ରାଧା ବୋଲି ଶ୍ରବଣରେ ପଡ଼ିଲା
ସୁଧାରେ ମଧୁର ଏପରି ହେବ କି
ବୋଲି ରହିଲେ ପଛ ପକାଇ ରେ । ୨ ।

ତୁହି ଆସିଲି ଉତ୍ତରୁ ସେ ଯାଇ
ପଦ ଚିହ୍ନେ ଅଳି ବସା ଅନାଇଁ
ତନୁ ବାଟେ ଚଳ ଦଳ ପରି ହେଲି
ଧୂଳି ବୋଳି ହୋଇଲେ ଲେଉଟାଇ ରେ । ୩ ।

ଆସୁ ବନରୁ କାଲି ବନମାଳୀ
ତୁମ୍ଭ ଅଣ୍ଠାଳି ଆଡ଼େ ଡୋଳା ଡ଼ାଳି
ଭୂର ଆଖି ସରି ହୋଇଗଲା ହସି
ଗଲି ପୁଣି ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦେଇ ରେ । ୪ ।

ତାଙ୍କ ଦୁଃଖରେ ଦୁଃଖ ନ ସମ୍ଭାଳି
ମୋତେ ପଥରେ ସୁବଳ ଓଗାଳି
ଲୁହ ନେତ୍ରୁ ପୋଛି ରହି ଚାହିଁ ଥିଲା
ଏକା ଯାଇଥିଲି ମୁଁ ଗାଧୋଇରେ । ୫ ।

ଗତାଗତର ବରଜଯାକରେ
କେତେବେଳେ ସେ ଥିଲେ କେଉଁଠାରେ
ସନ୍ତତ ଦୃଷ୍ଟି ଏକା ଏହି ଆଡ଼ରେ
ବୋଲି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ରେ । ୬ ।

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ଆଢ଼ ତାଳ ।
ଶ୍ୟାମ ସଶ ରାଧା ସୁଧାକର ମୁହଁ କି ।
ପାଞ୍ଚିଲେ ଘଟଣା ପତ୍ତ ନାଶ ସୁନ୍ଦରପଣକି । ପଦ ।
ଧନେ ଦୂର ଦୂରରେ ବ୍ରଜରାଜ ପୁରରେ
ବଲେକ ମୁଁ ଅନୁମାନଥିଲ ଦୁହିଁଙ୍କି । ୧ ।
ଭଲବଟି ଶଉରେ ତାରତମ୍ୟ ଉଚରେ
ଏ ତା ଶ୍ରୁତିତଟ ସଶ ହେବ ନାହିଁ କି । ୨ ।
ନ ଦେନ୍ତେ କି ଖାଉଁଦା ମାଗିଥିଲେ ଯଶୋଦା
ଏବେ ଦେଖି ପୁଣି ନିନ୍ଦୁଛନ୍ତି ବହୁକ । ୩ ।
ଯମୁନା ଜଳରେ ସୁନା- କଞ୍ଜପରି ଭାବନା
ଦଶୁଥାନ୍ତା ଜନେ ମୁରୁଛନ୍ତେ ଗୁହିଁକ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷେ ରାଧା ଲାଜ ହରଷେ
ହସି ହସି ଛଳେ ଚଳ ହେଲେ ଆଳୀଙ୍କି । ୫ ।

——○——

ରାଗ—ପାନ୍ତୁବରାଡ଼ି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଭଜମନ ବ୍ରଜବନ ଦ୍ୱିଜରାଜ — ପ୍ରଭୃ)
ଧନ୍ୟ ସଜନି ଧନ୍ୟ ତୋ ଡୋଲା ଡଲା ରେ ।
ବୃନ୍ଦାରଣ୍ୟ ମତ୍ତ କରୀନ୍ଦ୍ର ଶୃଙ୍ଖଳା ଟର । ପଦ ।
ଯା ଏକ ଅଙ୍ଗରେ ସ୍ଥିତି ଅଖିଳ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ବୃତ୍ତି
ଆହା ସେ ବିବେକ କାହିଁ ହଜିଗଲ ରେ । ୧ ।
ସୁମନ ପୁଟିକା ଭୁଲେ ବଂଶୀ ଦେଇ ତୋ ଅଞ୍ଚଳେ
କର ଉର ଅଧର କି ଥରୁଥିଲ ରେ । ୨ ।
ନ ପାରନ୍ତି କେହି ଛୁଇଁ ଯା ବଂଶୀକି ଥିଲେ ଶୋଇ
ପଶ୍ୟ ତୋହର ସାଦୃଶ ପରି ହେଲ ରେ । ୩ ।

ମଥାରମଣି ଦର୍ପଣ ଛବ ଗଣ୍ଡେ ସ୍ୱେଦ କଣ
ରୁହୁଁ କାହୁଁ ବନାଶ୍ରମେ ଜନମିଲ୍ ରେ । ୪ ।
ସୁଧା ସହୋଦର ଗର ଜଳପୂ ଥରକୁ ଥର
ଶୁଣି ସେ ବର୍ଣ୍ଣ ଲୁପ୍ତ ହସା ଆସିଲ୍ ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଣ ପଢ଼ଲ୍ଷଣି ଈକ୍ଷଣ
ଗ୍ରହାବେଶ ପର ତନୁ ପୁଲକିଲ ରେ । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ମୋହନ ନୟନାଞ୍ଚଳ ନାଚଲ—(ପ୍ରଭ)
ଯେ ଦେଖିଛୁ ସେ ସିନାରେ ଜାଣିବ । ପଦ ।
ନୂତନ ଶିଖଣ୍ଡ ଚଳ ନୁଆଁ ମକର କୁଣ୍ଡଳ
ମୁରଲୀ ବହା ଶ୍ରୀମୁଖ-ରାଜୀବ । ୧ ।
ଆଗରେ ବଳାଇ ଧେନୁ ଆସୁଥିଲ୍ ବେଳେ ବନୁ
ଆହା ନର୍ତ୍ତନ ରଙ୍ଗ ମହୋତ୍ସବ । ୨ ।
ଅଳପ ହସି ଆକୂତ ରଖି ଢଳିଲେ ନେହାନ୍ତ
କଥା ନୋହୁ ମଥାରେ ତ ଠାରିବ । ୩ ।
କ୍ଷଣେ ନିମିଷେ ବେଳେ ବସିବା ବସାଇ କୋଳେ
ମଲ୍ଲା ଆଦରଣ ଆଗରେ ଥିବ । ୪ ।
ହରିନାମ ଫଳପଟରେ ଚତୁରକ୍ଷ ସମସ୍ତରେ
କୁଞ୍ଜ ଫୁଲ ଶେଯେ ସେ ଅବୟବ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ଶୁଣ ବିରଜ ବଢ଼ାଇ
ଦୁଷ୍ଟ ସୋପାନରେ କ ନ ଗଢ଼ିବ । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ଶଙ୍କରାଭରଣ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ମୋହନ ଦେଖିଲେ ତୋତେ ରେ କହୁଥିଲେତ ମୋତେ । ପଦ ।
ଅରବିନ୍ଦ ବନ୍ଧୁ ସୁତାରୁ ଆସୁ ସଖୀ ସଙ୍ଗତେ
ତୁ ପୁଣି ତନୁ ରୁଚି ବେଳ ରୁନ୍ଧିଲୁ ପଛଆଡ଼କୁ କି ସତେ ରେ ।୧।
ଉଡ଼ୁଥିଲେ ପୁଣି ଚକୋର ତୋ ଲପନ ପୁରତେ
ରୋଲମ୍ବ ନିକୁରୁମ୍ବକୁ ନିବାରୁଥିଲୁ ସରୋରୁହ ଥିଲ ହାତେ ରେ ।୨।
ତୋ ହରଣୀଠାରୁ ସେ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣସାର ଆସନ୍ତେ
ଚମକଲୁ ହୋଇ ପାଶକୁ ଡାକଲୁ ଲଳିତାଙ୍କୁ ପୁଣି କେତେ ରେ ।୩।
ପାଇ ତଟେ ତୋ ମଲ୍ଲୀ ଲଟମାଳା ବାନ୍ଧ ବାସାନ୍ତେ
ରଖିଛନ୍ତି ତନୁ ସୁରଭି ତୋହର ପ୍ରସରୁଛି ଅବରତେ ରେ ।୪।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣକୁ ନେ ବୋଲ ନାଗେଶ୍ୱର ଦଅନ୍ତେ
ଆଣିଲ ସେ ଅଳି ନ ବସା ସୁମନ ଦେବାପାଇଁ ତୋ ସୁରତରେ ।୫।

— — —

ରାଗ—କୀରବାଣୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ସହି ସେହି ଏ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର । ପଦ ।

କରି କୁସୁମ ଚୟନ   ବୋଇଲୁ ଯେ ଏକା ବନରେ
କୃଷ୍ଣର ବୋଲି ମୁଁ କହିବାରୁ । ୧ ।
ଶୁଣି ଯେ ହୋଇଲୁ ଛନ୍ନ   ସେ ଦିନ ମୁରଲୀ ସ୍ୱନରେ
ଏହି ବୃନ୍ଦାବନ ଚନ୍ଦ୍ରମାରେ । ୨ ।
ବିଶାଖା ଲେଖି ପଟରେ   ଦେଇଥିଲେ ତୋ ସମ୍ମୁଖରେ
ନୂଆ ନଟବର ଛବି ଯାରୁ । ୩ ।
ଆଖିପୂରି ଦରଶନ   କଲୁ କି ଜୀବନ ଧନ ରେ
ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ ହୋଇଛି ଶୃଙ୍ଗାର । ୪ ।

ତୋ ପଦ ଶହ୍ଳର ଧୂଳି   ହୃଦରେ ହୋଇ ବୋଳି ରେ
ପୋଛୁଥିଲେ ନେତ୍ର ନୀର ରେ । ୫ ।
କାନନ ବାହୁଡ଼ା ବାଟ   ନିକଟେ ଅଟ୍ଟାଳିଏଠ ରେ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କର ବସ୍ତର । ୬ ।

—o—

ରାଗ — ପାନ୍ତୁବରାଡ଼ି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଭଜମନ ବ୍ରଜବନ ଦ୍ୱିଜରାଜକୁ—ପ୍ରଭୃତି)

ଜାଣିଲି ସଖି ତୋ ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ଝୁଲି ରେ
କହୁଛନ୍ତି ରହିଥା ବୋଲି ନ ଭୁଲିରେ । ପଦ ।
ମୁଁ ପଚାରିଲି କଥାକୁ   ଉତ୍ତର ଦେଲି ବେଳକୁ
କେଣେ କର୍ଣ୍ଣମୂଳ କେଶେ ନଖ ଚାଲି ରେ । ୧ ।
ବ୍ରଜବଧୂ ଦୁଃଖ ଶୁଣି   ପୂରିଲାଣି ନେତ୍ରେ ପାଣି
ବୋଲୁଛୁ ଯେ ଆଉରି କି ବଳିଗଲି ରେ । ୨ ।
ଜନ୍ମି ଛୁଟିକ ସନ୍ଦେହ   ଦମ୍ଭେ ଭାଙ୍ଗି ହେଉ ଦେହ
ଜୃମ୍ଭାପରେ ଜୃମ୍ଭା ଆଣୁଛୁ ଛଇଲି ରେ । ୩ ।
ମୁଖ ବୁଲାଇଲା କ୍ଷଣି   ଦଣ୍ଡକେ ପ୍ରାଣମିତଣି
ପ୍ରେମ ପୀୟୂଷ ଘଡ଼ି କେ ଏଡ଼ିଦେଲା ରେ । ୪ ।
ଆସିଛୁ ପଥେ ବସାଇ   କିସ କହିବରେ ଯାଇ
ବୋଲି ସଖୀ ନୟନେ ଲୁହ ପୂରିଲା ରେ । ୫ ।
ଲଳିତା ବୃଷ୍ଟି ସେ ଶତ   ବକୁଳ କୁଞ୍ଜ ସଙ୍କେତ
କହିଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣକୁ ଚଳିଲା ରେ । ୬ ।

—o—

ରାଗ—ପୁନ୍ନାଗବରାଡ଼ି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଆହା କି ଗଲ୍ପରେ କି ସ୍ନେହ କେତେ ଦୂରକୁ—ପ୍ରଭୃ)

ପ୍ରାଣମିତଣି ରେ ଫିଟାଇ କହ ତୁ ମକ୍କା ।
ତୋତେ ମୋହନଙ୍କୁ ବଦ୍ଧ କରିଥିଲ କୁଞ୍ଜେ କେଣେ ସ୍ମରରାଜା ।ପଦ।
ଚଳାପାଙ୍ଗି ପ୍ରଚଳାକ ମୁକୁଟ ତୁ ଭେଟ ହେଲୁ କେଉଁଠାରେ
କି ଲଟରୁ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରୀୟ ପୀତପଟ ବହିଛୁ ଅଙ୍ଗରେ ।୧।
ଫୁଲ ତୋଳୁଥିଲୁ ପଲ୍ଲବ ଅଧର ଏବେ ଆଳୀ ସନ୍ଦୋହରେ
କେ ବହିଲ ମଣ୍ଡମଣ୍ଡଳେ ତାମ୍ବୁଳ ବୋଳ ମକର ଉପରେ ।୨।
ଲବ ଶିଥିଳ ନୋହିଥିଲ ସଜାଡ଼ ଥିବାର ସଜ ଯାବତ
ମଦ କୁଞ୍ଜର କର କଞ୍ଜ ପରାଏ ହୋଇଛୁ ତ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ।୩।
କିଶୋର ମୁକୁଟମଣି ମୋ ମୋ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ କନା ସରି କରି
ଲଗକୁ ଆସ ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ମୁଖରେ ଝରିଛି ତ ଶ୍ରମବାରି ।୪।
କୁନ୍ଦଲତାକୁ ହସିଣ ଶ୍ରୀଲଳିତା ଭାଷନ୍ତି କେ କହିଲଣି
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଜେ ରାଧା ପଦାବ୍ଜେ କୁସୁମ ବ୍ୟଜନ ଘେନି ।୫।

— — —

ରାଗ—ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ
(ନାହିଁ କରିଦେ ରେ—ପ୍ରଭୃ)

ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଗୋ ତୋ ରୂପ କୁଞ୍ଜ ଭିତ୍ତିରେ
ତୁହି ଅନାଇବାର ପ୍ରାଣମିତଣି ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ରସବଶରେ । ପଦ ।
ହସି ନ ହସିଲ ପରି ଉଭାହୋଇ ଦୁଆରବନ୍ଧ କଡରେ
ନବ ବଧୂପରି ବଢ଼ାଇ ଦେବାର ଭୋଜ୍ୟ ରୋହିଣୀ ହାତରେ ॥
ଖସିଯାଇଛି ମଥାରୁ ଉପୂରଣ ସ୍ୱେଦ ବିନ୍ଦୁ ଶ୍ରୀମୁଖରେ
ଜଣାଇ ହୋଇଛି ନବମାତଅଙ୍ଗି ବେଣୀ ଲମ୍ବିଛି ପୃଷ୍ଠରେ ।୨।

ଚାନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳର ଲେମ କଣ୍ଟକିତ ସିନ୍ଦୂରବନ୍ଦୂର ଝଲି
ଚିବୁକର ନବ ମୃଗମଦ ବିନ୍ଦୁ ଶୋଭା ପଡ଼ୁଛି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳି । ୩ ।
ପଶିଛି ଦ୍ରୁତ ଅଙ୍ଗରେ ଅଳଙ୍କାର ଭୂଷାର ମୟୂଖ ମୁଖି
ପିନ୍ଧାଇଛନ୍ତି କଳା ଶାଢ଼ୀ ସତେ ମୁଁ ଭୁଲିବ ବୋଲିଦେଲି ଦେଖି ॥
ଭୁ ହସି ତରଳ ଡୋଳା ଚାଳିବାର ଭଙ୍ଗୀ ଯା ହୋଇଛି ସବୁ
ସକଳ କଳା କ୍ଷେମ ଗୁଣ ଦିଶୁଛି ବ୍ରଜବଧୂଙ୍କର ତହିଁ । ୫ ।
ପଦରେ ଯାବକ ରଞ୍ଜୁଥିଲେ ମୁହିଁ ସ୍ନାନକୁ ଗଲି ବେଳକୁ
ବୋଲୁ ସ୍ୱାମିମା ହସିଲେ ଏଣେ ରହିଁ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ମୁହିଁକୁ । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ବେହାଗ । ରୂପକ ତାଳ ।

ମନସିଜ ମନମୋହନ ଘନଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ରେ, ସଜନି ।
ହେମ ବରନି ପ୍ରେମରେ ତୋର ନିତ ଜର ଜର ରେ । ପଦ ।

ଫୁଟି ଚମ୍ପକ ବଲ୍ଲୀ କି ସେ ଯେ ଦୂରରୁ ବଲୋକ
ଉଠି ଆସୁ ଆସୁ ତନୁ ଯାକ ହେଉଥିଲି ଥର ଥର ରେ ।୧।
ନାଗ କେଶର କୁଞ୍ଜରେ ଭୁ ପହୁଡ଼ିବା ଶେଯରେ
ବସି ରାଧେ ରାଧେ ବୋଲି ଗୀତ ଗାଉଥିଲେ ଧୀର ଧୀର ରେ ।୨।
ଶୁଣି ହଂସଜା ବନରେ ରାଜହଂସ ନିସ୍ୱନରେ
ତୋର ହଂସକ ପଣ କଂସ ବଇରୀ ମଣି ତର ତର ରେ ।୩।
ଦେଖି କେତକୀ ଦଳରେ ଲେଖି ଲେଖି ମୋ କରରେ
ଦେଉ ଦେଉ ନୟନ କଲେ ଥନ ଥନ ନୀରେ ଧର ଧର ରେ ।୪।
ଗୁଣି ଗୁଣି ଗୁଣ ଗଣକୁ ତୋର ସୁନ୍ଦରପଣକୁ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣର ପୁରତରେ କହୁଥିଲେ ବାର ବାରେ ରେ ॥

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ମୋହନ ସ୍ୱାନ୍ତ ଚହ୍ଲା ପଡ଼ିଲା—ପ୍ରଭୃତି)

କେ କି କଳ୍ପ କି ବିଗଡ଼ାଇଲା ରେ
ମୋହନଙ୍କୁ ମନ୍ତରେ ଗଡ଼ାଇଲା ରେ । ପଦ ।
ପ୍ରଥମ କରି ଆଜି   ବ୍ରଜରାଜ ତନୁଜ
ନେତ୍ରରୁ ନୀର ନିଗଡ଼ାଇଲା ରେ । ୧ ।
ତୋ ଲାଗି ରଚି କନ୍ୟା-   ଙ୍କର କୁସୁମବନ୍ୟା
ନିକୁଞ୍ଜଥାକ କେତେ ଲୋଡ଼ାଇଲା ରେ । ୨ ।
ସ୍ୱହସ୍ତେଁ ଚମ୍ପକ ବଲ୍ଲୀ   ସଜନି ଭୁଜ ବୋଲି
ଶ୍ୟାମ ଶ୍ରୀଭୁଜରେ ତ ଭିଡ଼ାଇଲା ରେ । ୩ ।
ପଡ଼ିଲା କେଡ଼େ ଦଣ୍ଡ   ନବ ଶିଖି ଶିଖଣ୍ଡ
ମୁକୁଟ ମଥାରୁ ଛଡ଼ାଇଲା ରେ । ୪ ।
ଅଇଲା ସେ ସମୟ   ହେଜ ମୁଁ କଣଲପୁ
ପାଇଁ ସୁବଳଙ୍କୁ ଦଉଡ଼ାଇଲା ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣି   ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ପେଷଣି
ଭେଟାଇ ଶ୍ୟାମ ଦୁଃଖ ଛଡ଼ାଇଲା ରେ । ୬ ।

ରାଗ—ସାବେରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଦୁଃଖ ହେବନି ମୋ ବିନା ଆଜନମ ସୁକୁମାରୀ — ପ୍ରଭୃତି)

କି ବଳଗଲା । ରାଧିକେ ନେତ୍ର ଲୁହ ପୋଛିବାକୁ ଏବେ ।୦।
ରୁଷିଲି ବୋଲି । ନବଛଇଳ । ଭାଳନ୍ତୁ କି ବସି ।
ଅଭବଇଶ୍ୱ । ତୋ ପରବଶ୍ୱ
ହୋଇ ନିରତେ ରହିଅଛୁ ସେହି ତ ସେବାକୁ । ଏବେ ।୧।

ସୁନା ନନ୍ଦନ । ସମ ବଦନ । ମଉଳା ଯାଇଛୁ ।
କବରୀ ଫିଟି । ଚରଣେ ଲୋଟି
ଯାଉଛୁ କେଣେ ନ ଖୋସି ବସିଛୁ ଅନାଇଁ ଧରାକୁ । ୨ ।
ଗୋଷ୍ଠେ ଗୁଆଳ । ତୋ ତହୁଁ ବଳ । କଏଟି ସେ ଅଛୁ ।
ମୋହନ ମନ । ତୋ ଠାରୁ ଆନ ।
କରିବ ଦର୍ଶନାର୍ଥୀ ଜଣେ ମୋତେ ଭିନ୍ନ କରିବାକୁ । ୩ ।
ସେ ଦୁଃଖ ଜାଣି । ଲଳିତା ଆଣି । କୋଳରେ ବସାଇ
ଭାଷିଲେ କଥା । ନ କନ୍ଦ ମଥା
ପୋଡିଥା ଅଣାଉଛୁ ଗୋଷ୍ଠାଞ୍ଚଳ ଚନ୍ଦ୍ରମାକୁ । ଏବେ । ୪ ।
ନବ ନୀରଙ୍କ— । କୁଙ୍କୁମପଙ୍କ— । ଗଉର ବଲ୍ଲେକ
ଶିଖଣ୍ଡଚୂଳ । ପଚ୍ଛେ ଗୋପାଳ-
କୃଷ୍ଣ ସଙ୍ଗତେ ଆଗେ ଆସୁଅଛୁ କନ୍ଦବାକୁ । ଏବେ । ୫ ।

—o—

ରାଗ – ସୌରାଷ୍ଟ୍ର । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ମଦନମୋହନ ନରେନ୍ଦ୍ରଦନ୍ତପଲଙ୍କ ତେଜ ପ୍ରଭୃ—ପ୍ରତ୍ତ)
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ରକୁମାର !
ତରଣି ତନୟା ତରଣୀରେ ଆଜ କଲ୍ କେତେ ହରବର । ପଦ ।
ପାରି କରିଦେବ ବୋଲି ସେପାରିକି ହାତ ଧରି ଘେନିଗଲ ।
ତରୀରେ ବସାଇ ଅଗାଧ ବାରିରେ କ୍ଷେପଣି ଭସାଇଦେଲ ।୧।
ଶ୍ରୀକିଶୋରୀରଶଣୀ କରେ ଧରି ବଂଶୀ ଅଳପ ଅଳପ ହସି ।
ସେ ପ୍ରାନ୍ତରେ ରହିଦେଲ ମା ଝୁଲିଇ ଗଲା ଗଲା ବୋଲି ଭାଷି ।୨।
ଦ୍ୱୀପ ନିକଟରେ କଣ୍ଠଦଘ୍ନ ନୀରେ ନଉକା ଥକାଇଦେଲା ।
ଜଣ ଜଣକୁ କାଖିଆଇ ପହଁରି ଏ ପାଖିରେ ଛାଡ଼ିଦେଲ ।୩।

ଆଣୁ ମୁଖେ ମୁଖ ଲଗାଇ ଦଅଇ ଅଧାମୃତ ଦେଲ ପର ।
ନିତମ୍ବରେ ହାତ ଦଅଇ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବକୁ ଟେକଲ ପରାଏ କର । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ଭୁଜ ହୁଅ ସେଠାରେ ଗଲ ସେ କଥା ।
ବ୍ରଜପାକ ସ୍ପୃଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ଏବେ ଲକେ ଲୁଆଁଇବ ମଥା ।୫।

—o—

ରାଗ—ଝଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ମୁରଲ ତୋରେ ଶରଣ ଗଲ—ପ୍ରଭୃତି)

ଡାକଇ ରାଧାରମଣ ବୋଲି କି ।
ନୁହ କି ବୋଲଇ ଦେଖିବା ଭଳି ଯେ । ପଦ ।
ଧୋଇଲ ବାରଣ ପରାଏ ଧୂଳି ।
ଘଡ଼ିଏ ନ ଯାଉ ହେବ ତ ବୋଳି ଯେ ।୧।
ଆଁଖିର ପୁରେ ଏ ନଟ ଭ୍ରୂ ବଲ୍ଲୀ ।
ଅଷ୍ଟୁ କେ ଅପରିଚୟ ଛଇଲ ଯେ । ୨ ।
ବପୁଃ ସନ୍ଧରୁ ବଳିବା ଗୁଆଳୀ ।
ଯାକର ଯାକର ମଥା ମୁରୁଳୀ ଯେ । ୩ ।
ଗଉଣୀ ତୀର୍ଥ ଆଉ ବାଟ ସ୍ଥଳ ।
କହ ବଂଶୀ ଛୁଇଁ ଗୁଡ଼ିଲ ବୋଳି ଯେ । ୪ ।
ଯା ଅଧର ସବ ଗୋକୁଳ ବାଳୀ ।
ମଧୁ ପିଇବାର ଅଧୁଆ ଥାଳୀ ଯେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ସେ ବନମାଳୀ ।
ଭ୍ରାନ୍ତ ଜାଣି ହେଉଛୁ ବାଉଳ ଯେ । ୬ ।

— — —

ରାଗ—ବେଗଡ଼ା । ଝିପୁଟା ତାଳ ।

(ଡାଳେ ତ ଡାଳଲୁ ନାହିଁ କୃପାସୁଧା ଟେଣିକ—ପ୍ରଭି)

ଦେଖିଲେ ଦେଖିଲପରି ଥରେ ରସିକରଜଙ୍କୁ ।
ଅଖିଳ ବ୍ରଜବାସୀଙ୍କ ଆଖିର ପୁଣ୍ୟପୁଞ୍ଜକୁ । ପଦ ।
ସୁରଭୀଗଣ ପଛରେ ମୁରଲୀ ବଜାଇ ଧୀରେ
ନାଚ ଆସିବା ବେଳରେ ବନ ବାହୁଡ଼ା ସଜକୁ । ୧ ।
ବନ୍ଦୁ ବନ୍ଦୁ ଶ୍ରମ ଝାଳ ଅଳକାବୃତ କପୋଳ
ମକରକୁଣ୍ଡଳ ଗଣ୍ଡ ଶିଖଣ୍ଡ ଚୂଳ ଧ୍ୱଜକୁ । ୨ ।
ନଟବର ଶିଖାମଣି ଚରମ ଦେଶର ବେଣୀ
ଝୁଳବାର ବଂଶୀ ରନ୍ଧ୍ରେ ଝୁରୁ ଅଙ୍ଗୁଳି ବ୍ରଜକୁ । ୩ ।
ନାସିକାର ମୋତିବର ଧୀର ଧୀର ଚଳବାର
ଗୁଞ୍ଜାହାର ଭୁଲେ ଉର ପରମ ବନ୍ୟ ସ୍ରଜକୁ । ୪ ।
ଝୁମୁ ଝୁମୁ ବାଜବାର ମଞ୍ଜୁଳ ମଣି ମଞ୍ଜୀର
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଚିନ୍ତେ ମେ ଛନ୍ଦାଚରଣ କଞ୍ଜକୁ ।୫।

ରାଗ—ଖଣ୍ଡଗୌଡ଼ା । ରୂପକ ତାଳ ।

(ରାଧେ ଶ୍ରୀପଦାବ୍ଜ ଦିଅ ଦରଶନ—ପ୍ରଭି)

ଆଁ ରେ ଫୁଲ ତୋଳ ଯିବା ବୃନ୍ଦାବନ
ଆସିଲେନି ଆଳୀ ନିକର । ପଦ ।
ତମାଳ ବନଟି ଘନ ପତ୍ର ଦଶେ ଶୋଭାବନ
ବଦ୍ୟୁ ପରି ଫୁଟିଅଛି ସୁମନ । ୧ ।
ମଳ ଶାଢ଼ୀକି ତେ: ତନୁ ବରଜୁ ଅଛି ସୁତନୁ
ଦେଖି ଡରି ପଳାଇବ ମଦନ । ୨ ।

ପୁଣି ଯମୁନାରେ ପଶି   ସ୍ନାନ କରିବା ସୁବେଶି
ମାଳା ଲଗି କରିଦେବ ବନ୍ଧନ । ୩ ।
କଳା ଡୋଳାକୁ ଢଳାଇ   ଖୋଲା କରି ଦେବୁ ଛୁଣ୍ଟ
ହେଲା ମାତ୍ରେ ମୋହ ହେବେ ମୋହନ । ୪ ।
ଡାକୁ ଲଳିତାଙ୍କ ଗୀରେ   ଶୁଣି ଚଳିଲେ ସତ୍ୱରେ
ଭଣେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣର କଥନ ।୫।

ରାଗ – କରବାଣୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ସେ ସିନା ନୂଆକ ରେ ବ୍ରଜବଧୂ—ପ୍ରଭୃ)

ରାଧାଶ୍ରିତ ହସାର, ବାହାର ସହ୍ୱ ସେ । ପଦ ।
ବ୍ରହ୍ମା ନାରଦ ଶଙ୍କର   ଧ୍ୟାନରେ ଯେ ଅଗୋଚର
ଅନୁସରନ୍ତି ଦାସୀ କତାର । ୧ ।
ଯା ବାମ ପଦ କନିଷ୍ଠା   ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ନଖର ଛଟା
ଲବ ରମାର ଗର୍ବାପହାର । ୨ ।
ବ୍ରଜ ସ୍ତ୍ରୀ ବାଳ ବୃଦ୍ଧାରୁ   ସର୍ବାଂଶରେ ସବୁଠାରୁ
ବିଲକ୍ଷଣ ଗୁଣ ଗଣ ଯାର ।୩।
ଏ ଗୋଷ୍ଠବାସୀ ସକଳ   ଆଖି ବହ୍ନିବାର ଫଳ
ଏକା ସିନା ତାକୁ ଦେଖିବାର । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କଥନ   ରହୁ ମୋ ମନ ଜୀବନ
ପଦାବ୍ଜେ ସେ କୀର୍ତ୍ତିଦା ଜେମାର । ୫ ।

—○—

ରାଗ—ମାଯ୍ୱାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଗଲ୍ଲନତ ଗଲ୍ଲ କଥା ରେ ଧଙ୍ଗାଡ-ପ୍ରଭ)
ରାଧାପର ରାଧା ସିନା ରେ ସଙ୍ଗିନି !
ସୃଷ୍ଟି ମାତରକ ଅଛନ୍ତି ଯେତେକ
ସର୍ବେ ପିତଳ ସେ ସୁନା । ପଦ ।

ଦଳତାଞ୍ଜନକୁ ହସୁଛି ଯା କାନ୍ତି
ସେ ଶ୍ୟାମ ପାଶରେ ଥିଲେ,
ହରିତାଳ ବୋଳି ହେଲି ପରି ଦିଶେ
କାନ୍ତିରେ କେ ତାହା ଭୁଲେ । ୧ ।
କଳାକର ତ କଳାକରେ ରହିଲି
ମୁଖକୁ ନୋହି ଭୁଳନା;
ହିପାରେ ତପ କରୁଛି ଗଙ୍ଗାତଟେ
ହର ଜଟା ବନେ ଅନା । ୨ ।
ଆଖିକ ତାର ଅନାଇ ଦେଇ ମୁଖ
ବୁଲାଇ ଦେଲେ ଏଣିକି,
ଦଶ ଦିଶ ଯାକ ନୀଳୋତ୍ପଳମୟ
ଦିଶୁଛି ହେବା କଥା କି । ୩ ।
ରତିଯାକ ଜାତି ପାଖୁଡ଼ା ଶେଯରେ
ପହୁଡ଼ ଥାଉଛି ଲୋଟି;
ମଉଳୁ ନାହିଁ କଅଁଳେ ହେଲେ ଅଙ୍ଗେ
ଚହ୍ଲ ବସି ଦିଶେ ଫୁଟି । ୪ ।
ଶତ କୋଟି ଗୋପୀ କାଳି ବୋଲୁଥିଲେ
ଶୁଣୁଥିଲେ ତ ରାସରେ,

ଆମ୍ଭ ନେତ୍ର ପୁଣ୍ୟ ଫଳ ରାଧା ଥାଉ
ସଦା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କୋଳରେ । ୫ ।
କହିଥିଲେ ଗର୍ଗ ପୂର୍ବେ ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରହ୍ମ-
ସନାତନ ବୋଲି ଯାକୁ;
ସେ ବ୍ରଜବଧୂ ଏ କେମନ୍ତ ନୋହିଲେ
ଥିଲି ଅଧୀନ ହେବାକୁ । ୬ ।
ଗୋପ ବଧୂଙ୍କ ସଲାପ ଯାକ ଶୁଣି
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଚଳିଲି;
ସ୍ୱେଶ୍ୱରଙ୍କ ଅପହୃତ କାଳ ଜାଣି
ପଦାମ୍ଭୋଜରେ ସେବିଲି । ୭ ।

* * *

ରାଗ—ଖମାଚ । ଏକ ତାଳ ।

(ନ ଭାଙ୍ଗରେ ଶୁଭାଙ୍ଗି ଭାରତି ହୁଅ ସାହା—ପ୍ରଭୃତି)

ଏଣି କ୍ଷଣି ରାଧେ ଏଣିକି ଆରେ ।
ପଡ଼ିବ ଅମ୍ବର ରଜ ଶ୍ରୀମୁଖ ଲୁଆଁରେ । ପଦ ।

ମନମଥ ସଜ ହୋଇଛନ୍ତି ଆଜ
ଅନା ନୁଆଁ ମାଳ ଜଳଧର ଝଳଆ ରେ । ୧ ।
ଫୁଲଧନୁ କର ପଛେ ସୂମ ଶର
ଖୋସି ଚରମେ ଲୁଚୁଇ ନବ ରଙ୍ଗିଆ ରେ । ୨ ।
ମୁରଲୀ ରଖି ସେ ଭୃନ୍ଦ ବନ୍ଧ ବାସେ
ଅନାଉଛନ୍ତି କଟାକ୍ଷ କରି କୁଣିଆ ରେ । ୩ ।
ଫଗୁ ମୁଠା କରୁ ଫିଟିଲି ଉମ୍ଭୋରୁ
ଉପର ଉପୁରାଣରେ ମଥା ଘୋଡ଼ିଆ ରେ । ୪ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ସେ   ସମୟରେ ଭାଷେ
ଆସ ବଧେ ଆସିଲେ ସେ କୁଞ୍ଜ କୁଟୀଆ ରେ । ୫ ।

ରାଗ—ଖମାଚ । ଆଦ୍ୱ ତାଳ ।

(ନ ଢଙ୍ଗରେ ଶୁଭ୍ରଙ୍କି ଭାରତ ହୁଅ ସାହା—ପ୍ରଭୃ)

ଜନେ ଜାଣିଲେନି ବୋଲି ତୁ ଏକା ନ ଜାଣୁ ।
ବାଞ୍ଛାଇ ସଜନି ମୋତେ ବଚନରେ ଜଣୁ । ପଦ ।

ନବ ନୀରଦକୁ ଦେଖି   ଆଖିର ପଲକ ରଖି
ଏପରି ଛବି କେ ଅଛି ବୋଲି ଯାହା ଭଣୁ । ୧ ।
ଥରକୁ ଥର କାନନ   ବାଟକୁ ଅନାଉ ଦିନ
ଅନ୍ୟ ନାହିଁ ଅପରାହ୍ନ କାଳ ନ ହେଉଣୁ । ୨ ।
ଲୁଚିକରି ସକୁଟରେ   ବଞ୍ଚି ରହି ତା ପାଶରେ
ଲେଉଟି ଯିବାର କାକ ପିକ ନ ଡାକୁଣୁ । ୩ ।
କରି କି ଏଡ଼େ ସାହାସ   ନୂଆ କିଶୋର ବୟସ
ଆଜକୁ ବାହାରିନାହୁଁ ଭୟରେ ପ୍ରାଙ୍ଗଣୁ । ୪ ।
ଏ ବ୍ରଜେ ଦୋଷ ଦେବାକୁ   ଅଛି କେ ଆଉ କାହାକୁ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ତୁନିହୋ କେ ନ ଶୁଣୁ । ୫ ।

ରାଗ—ମୋହନା । ରୂପକ ତାଳ ।

ନେହାରି ରଙ୍ଗେ ବିହରି । ହରି ସଙ୍ଗେ ଶ୍ରୀକିଶୋରୀ । ପଦ ।
ପବନେ ଚଳି ଚମ୍ପକ ବଲ୍ଲୀ   ତମାଳେ ଢଳିଲି ପରି । ୧ ।
ପଶୁପୀବାଳା ଚପଳା ମାଳା   ଘନକୁ ଘେରିଲି ପରି । ୨ ।
ହେମାବ୍ଜ ବନ ବସୁସୀ ଜନ   ମଧୁବ୍ରତ ଗିରିଧାରୀ । ୩ ।

ଫିଙ୍ଗ୍ ଅମ୍ବର ବ୍ରଜସୁନ୍ଦର କଞ୍ଚୁଲୀ ଗଳ ବାହାର ।୪।
ଶ୍ରୀରାଧା ଫିଙ୍ଗ୍ ମୋହନ ଜଗୁ ବାଜି ହୃଦରେ ସଞ୍ଚର ।୫।
ନଳ ଯନ୍ତର ଧରି ରନ୍ଧର ଝଙ୍କୃନ୍ତ ପବନର ବାଜି ।୬।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ନୟନ ତୃଷ୍ଣ ହୋଇଲା ସେ ଶୋଭା ସ୍ମରି ।୭।

—o—

ଗ୍ରାମ୍ୟ ରସ

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ବନ୍ଧୁ ନାସ୍ତି କରି ମୋତେ କାହିଁ ପାଇଁ ଗଢ଼ିଲ ରେ । ପଦ ।
ବଧୁ ନିଶି ମଧୁ କାଳ ବହୁତ ଦକ୍ଷିଣାନିଳ
ଏକାକିନୀ ନାରୀ ନାଶ ଦଶା ଆସି ପଡ଼ିଲ ରେ । ୧ ।
ଏ ବୟସ ଅକାରଣ ଗଲରେ ସଜନି ଜାଣ
ବନର ମାଳତୀ ପରି ବନେ ଫୁଟି ଝଡ଼ିଲ ରେ । ୨ ।
ରାତି ଦିନ ରତି ସନ୍ଧ ଭାଙ୍ଗୁ ଗଲ କାଳ ବନ୍ଧ
ମନର କଥା ମନରେ ରହି ଦେହ ସଡ଼ିଲ ରେ । ୩ ।
ମୁଁ ହେଲ ପର ଆୟତ ସ୍ୱାଧୀନ ନୋହିଲ ଚିତ୍ତ
ମଦନ ହନ୍ତକ ଶୋକ ଅନୁବ୍ରତେ ପୀଡ଼ିଲ ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ବେଳେ ଦେଖିବି ବୋଇଲେ ଡୋଳେ
କୁଳ ଭୟ ଲଜ କ୍ଷଣେ ଚିତ୍ତରୁ ନ ଛୁଡ଼ିଲ ରେ । ୫ ।

—o—

ରାଗ—ଖରହରପ୍ରିୟା । ଆଦିତାଳ ।

କରୁଣା ଥାଉ ରେ ଧନ ହେଲ ମେଲାଣି ।
ଅରୁଣାଧରି ନ ବୁଝା ନୟନୁ ପାଣି । ପଦ ।

ଦୂର ହେବ ବୋଲି ପାଶୁ ନ ଥିଲି ଜାଣି ।
ଝୁର ବହୁ ନ ସହୁ ବହିଲୁ ଏ ଦଣ୍ଡ ଆଣି । ୧ ।
ଅନାଇଁ ଥରେ ମୁଖକୁ କହ ରେ ବାଣୀ ।
ସୁନାଶିର ସମ୍ପତ୍ତି ଦାସ୍ପିନ ଧରୁଛୁ ପାଣି । ୨ ।
ମୁଖ ଶୁଖାନାରେ ବଣା ହରଟେଣ କ୍ଷଣି
ଲେଖି ପଠିଆଉଥିବ ମନ୍ତ ରମଣି ମଣି । ୩ ।
ଅନେକବାର ମୋହର ଏହି ମାଗୁଣି
ମନେ ପଡ଼ୁଥିବ ଥରେ ଆରେ ପ୍ରାତଃସ୍ମରଣି । ୪ ।
ଭଣେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ରେ ସ୍ମରବାରିଣି
ପାଶେ ଅଛୁ ବୋଲି ପାଞ୍ଚିବୁ ରେ ବରତରୁଣି । ୫ ।

—o—

ରାଗ—ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

କେ କି ଲଗାଇ କହିଲୁ ଧନକୁ ମୋ ନାରେ ।
ଡାକଲେ ଆଳୀ କହନ୍ତେ ବୋଇଲୁ ଭୁନାରେ । ପଦ ।
ପୂରିଛୁ ନୟନେ ନୀର ଯେ ଅନାଇଦେଲେ ଶିର
ଲୁଆଁଇ ଦେଉଛୁ ସୁମନା ରେ । ୧ ।
ପୂରୁବ ପର ମୋହର ପ୍ରସଙ୍ଗ ସଖୀ ମନକର
ସଙ୍ଗେ କରୁନାହିଁ ଭାବନା ରେ । ୨ ।
ସତେ କରିଦେବ ଭିନ୍ନ ମୋ ସ୍ନେହ ଦରିଦ୍ର ଜନ
ଧନ ମୋର ଗଣ୍ଠିର ସୁନା ରେ । ୩ ।
ଅଖ୍ୟାନ୍ତ ନୂତନ ପ୍ରେମ ଲୋଭ ତ ପରାଣ ସମ
ମାନିଲ କେମନ୍ତେ ଭାବନା ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ଗୁଣ ମାପୋର ନୁହଇ
ଆନ ନ ଜାଣଇ ମୋ ବନା ରେ । ୫ ।

—୧୦୨—

ରାଗ—ମାସ୍ୟୁାମାଳବଗୌଡ଼ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଶ୍ୟାମ କମନୀୟ ସମ ନାହିଁ ଆଉ—ପ୍ରଭୃ)ʼ

ଯେ ପୀରତି କରନ୍ତି ତାର ମନ ଜାଣେ ।
କହିଲେ ପ୍ରତେ ଯିବ କି ଆଉ ଜାଣେ ।ପଦ।
ବେନି ବାଣୀ ଶୁଣିଶୁଣି ହେଲେ ହୋଇ ଲେଖି ଲେଖି
ଯାହା ହେଉଥାଇ ଦେହ ଫୁଲବାଣେ । ୧ ।
ଦଣ୍ଡେ ମୁଖ ଦେଖା ଦେଖି ନୋହିଥିବ ଯେବେ ଆଖି
ଝୁରୁଥାଇ ତାକୁ ଝୁରି ଅନୁକ୍ଷଣେ । ୨ ।
ଅଙ୍ଗରେ ଅଙ୍ଗ ନ ମିଶେ ମିଶିଲି ପରି ଆଭାସେ
ଚାହିଁ ଦେଲେ ନାଚୁଥାଇ ନେତ୍ର କୋଣେ । ୩ ।
ଲବେ ହୋଇଲେ ମଉନ ପକାଇ ଦେଇ ଗୁମାନ
ଦୂତି ପଛେ ବୁଲଇ ସେ ଯିବ ଯେଣେ । ୪ ।
କେ ଅବା କି କହିବାକୁ ଡାକିଲେ ଠାରି ରହକୁ
କମ୍ପୁଥାଇ ବପୁ ଯେତେ ଦରପଣେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ଛଳକୁ ପଛେ ପକାଇ
ଶତ୍ରୁକୁ ହେଲେ ହେ ମିତ୍ର ବୋଲି ଭଣେ । ୬ ।

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ତ୍ରସ୍ତଗତି ଏକ ତାଳ ।

ଚାହିଁ ଗଲକ ଭଙ୍ଗୀରେ ଚଳିଲ ଅଳସ ଭଙ୍ଗିରେ । ପଦ ।
ଚନ୍ଦାକୃତି କର ଭୁଜ ଲତିକା ତୋଳି ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ସେ ନବରସିକା
ମଦନ ମୁଠାରୁ ଫିଟିଲି ବରଛି ପରି କଟାକ୍ଷ ଦେଲି ଫିଙ୍ଗିରେ ।୧।
ହୋଇଲାରକ୍ଷଣି ଏକା ଥିର ଆଖି ଚେଳାଚଳ ଖଣ୍ଡ ପାଶରେ ରଖି
ଜର ଜର ହୋଇ ହରଷେ ଲାଜରେ ନଚାଇ ଭୁରୁ ଭୁଜଙ୍ଗୀର ।୨।

ଢ଼ାଳଲ୍ ଯା ଶ୍ରୁତି ସୀମାରେ ଡୋଳା ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳୁ ଇନ୍ଦୀବର ମାଳା
ଚପଳା ଚଳଲ୍ ପରି ଖସି ଆସି ହେଲ୍ ମୋ ହୃଦୟ ସଙ୍ଗୀରେ ।୩।
ଲାବଣ୍ୟ ଲତାରୁ ସୁନା ନଳିନ ବୁଲିଗଲା ପରି ବାଙ୍କ ପବନ
ଦିଶିଲା ମୁଖ ପାଲଟାଉ ପଛକୁ ହସି ହସି ରସ ରଙ୍ଗୀରେ ।୪।
ତର୍ଜ୍ଜନୀ ଚିବୁକ ମଧ୍ୟରେ ରଖି ଘୁମାଇଲ୍ ପରି ମୋଦରେ ଆଖି
ମେଲାଣି ମାଗିଲା ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଆଳୀ ପଛରେ ଶୋଭାଙ୍ଗୀରେ ।୫।

* * *

ରାଗ—ଶ୍ରୀ । ଆଦିତାଳ ।

(ନାହିଁ ମୋ ଗତି ତୋ ବିନାରେ କୁନ୍ଦରଦନା—ପ୍ରଭୃତି)

କେ କି କହି କଲା ମନା ରେ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନା । ପଦ ।

ପାସୋରି ଦେଲୁ କେମନ୍ତେ ଅଙ୍କେ ଧରି ସୁରତାନ୍ତେ
ବୋଲୁ ମୋ ଗଣ୍ଠିର ସୁନା ରେ । ୧ ।
ଆଗେ ପଠାଇ ଆଳୀକି ଆସି ଥାଉ ଦେହଳୀକି
ପାଦଗ୍ଲାନି ଘନଜଘନା ରେ । ୨ ।
ତନୁ ମାଚ ଫୁଲ ପରି ହେଉ ଥାଇ ଜବାଧରି
କ୍ଷୁଣିଲକ୍ଷଣି ମୋର ନା ରେ । ୩ ।
ପ୍ରୀତି ବତ୍ସଳା ପଣରେ ନାଗ୍ରୀ ଜଗତ ଯାକରେ
ତୋଳେ ନ ଥିଲା ତୁଳନା ରେ । ୪ ।
ହସି ହସି ଲାଜେ କଥା କହି ପୋଡିବାର ମଥା
କାହିଁ ଗଲା ସେ ଭାବନା ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ପୂର୍ବ ପରି ବେଶ ହୋଇ
ଥରେ ଦିଶା ଦେଉ କି ନା ରେ । ୬ ।

ରାଗ—ତୋଡ଼ି । ତ୍ରିପୁଟା ତାଳ ।

ପୀୟୂଷଭାଷି ! ଭାସିଯାଉଛୁ ରସରେ ଆସି । ପଦ ।
ମନମଥ ତଟିନୀରେ   ପଡ଼ିଛୁ ଅଗାଧ ନୀରେ
ରସ କାନ୍ତି ଅବନୀରେ ଉଦ୍ଧରି କୁମୁଦହାସି । ୧ ।
ବନ୍ଧୁ ମୁଁ ଯାଚକ ପରି   ମାଗୁଛୁ ବାସ ପ୍ରସାରି
ତ୍ରାଣ କର ଶମ୍ବର-କୁମ୍ଭୀର ମୁଖୁ ସୁବେଶୀ ।୨।
ସ୍ତନ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କୁମ୍ଭଭେଳା   ଅବଲମ୍ବ ଦେଇ ବାଳା
କୋଳ କୂଳକୁ ସୁଶୀଳା ଲଗାରେ ଦୁଃଖ ବିନାଶି ।୩।
ଅଖିଳ ଅବନୀ ଶିରି   ସଖୀଙ୍କ ଡାକିଲା ପରି
ଅଗଣାକୁ ବିଜେକରି ଦେଖାରେ ଶ୍ରୀମୁଖ ଶଶୀ ।୪।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ନ ସରୁ   କରୁଣା ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରସରୁ
ଅନଙ୍ଗ କ୍ଲେଶନିଃସରୁ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ପଙ୍କଜବାସୀ ।୫।

ରାଗ—ମାୟୁମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

କେବଣ ବିରହୀ । ବାଳା ବିଚ୍ଛେଦ ବିରହୀ ।
ସନ୍ତାପରେ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ କରେ ଚିନ୍ତା ପରବାସେ ରହି ।୧।
ଏ ମଧୁ ନିଶିକି   ଚାହିଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଶୀକି
କି ଦଗୁରୁଥିବ କି ଛୁଡ଼ି ଅଇଲ ପୀୟୂଷ ହାସୀକି । ୨ ।
ଗଜଗମନୀଙ୍କ   ରଖିଥିବ କାମ ନିକ
ଯାଇ ଏଥିରୁ ମୁଁ ଆଉ କି ଚାହିଁବ ଦୁଃଖଶମନୀକି । ୩ ।
ଦେଖି ନିଆଳୀକି   ଯାଉଁ ମଧପ ଆଳୀକି
କି ଟଗୁରୁଥିବ ଲହୁଲ ବୟସୀ ଅନାଇ ଆଳୀକି । ୪ ।
ମୋ ଦୁଃଖୀଦରବି   ଶୁଣି ବନପ୍ରିୟ ରବ
ବରଜବନ ମନରୁ ମଦନକୁ ଜିଣିବା ଗରବ । ୫ ।

ଏ ମନ୍ଦ ଜୀବନ ନିଶ୍ଚେ ଘେନିବ ଜୀବନ
ପଣନେ ଶରଣ ପଶି ପୋଛୁଇଲ ନୟନରୁ ବନ । ୬ ।
ଥିବ କି ରସାରେ ତାହାର ସୁରସାରେ
ବୋଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବନ୍ଧୁ ଶଙ୍କିଲୁ କେତେ ଭରସାରେ । ୭ ।

———

ରାଗ—କାମୋଦୀ । ଆଦ୍ଧ ତାଳ ।
(ଘେନାଇ ଆମ୍ଭେ ଯେତେ କହିଲୁ ରେ—ପ୍ରଭୃତି)
ସାର ସଜ ସାରସ ଲପନା ରେ
ସାଜ ମୋ ପରି ସଜ କୋପ ନା ରେ । ପଦ ।
ବାଣୀଜଣା ବଚନା କଣା ଜନେ ଦମନା
ହେଉ କମାଇଁ ସ୍ନେହ ଅଧୀନା ରେ । ୧ ।
ନାଗଗତି କୋପନା ନାଗରେ ଭ୍ରୁ ହସାନା
ନାଗରୀ ବାଜେ ତୋର ମୁଁ ସିନା ରେ । ୨ ।
ଏ ରାତିରେ ନବୀନା ହରିରତି ବେଦନା
ସହି ହେବ କି ବନ୍ଧୁ ତୋ ବିନା ରେ । ୩ ।
କର ଧରୁଛି ଅନା ମଥା ପୋତି ବସନା
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଦୟା ତେଜ ନା ରେ । ୪ ।

———

ରାଗ—ଭୈରବୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
କ୍ଷଣକୁ କ୍ଷଣ ପର ପ୍ରେମ କିପରି ଲୋଡ଼ାଇ ।
ଯେ ବୁଝିଛି ସେ ବୁଝିଛି ତାର ବଡ଼ାଇ ।ପଦ।
ଦୃଷ୍ଟିରୁ ହୋଇଲେ ଦୂର ଜନମାଇ ନେତ୍ର ନୀର
ଧରି ପଟେନ୍ତ୍ର ଦୁଷ୍ଟର ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇ । ୧ ।

ବସ୍ତୁରୁ ଯା ଭାବ ଋତୁଉ ଡାକଲେ ରହି ପୁରତେ
ନ ଶୁଣେ ଶୁଭିଲେ ପ୍ରତି ଉତ୍ତର ହୁଡ଼ାଇ । ୨ ।
ଶୁଣାଇ କାହା କଲ୍ପିତ ମଣାଇ ତା ବାଣୀବତ
ଆଣୁଥାଇ ଦେହଳୀକ ବିଷୟୁ ଏଡ଼ାଇ । ୩ ।
ସୋପାନ ଉପରେ ରହି ସେ ଦଶିବା ଦଶେ ରୁହିଁ
ବୀଣାରୁ ସୁସ୍ୱର କର ସାରୀକ ପଢ଼ାଇ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ଯଦି ଅଳପ ଡୋଳାଇ
ତା ପ୍ରସଙ୍ଗ ବାଉଳାଇ ନିଦ୍ରାହି ଛଡ଼ାଇ । ୫ ।

ରାଗ—ମାପୂମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ନାହିଁ ମୋର ପୀରତି ସମ କାର—ପ୍ରତି)

ତୋ ପୀରତି ଲଗି ରେ ହେବି ଯୋଗୀ । ପଦ ।
ଧରି ଜପାମାଳୀ ତୋ ଗୁଣ ଆବଳୀ
ନିରତେ ଜପିବ ଜୀବ ସଙ୍ଗୀରେ । ୧ ।
ଅଙ୍କେ ସୁରତାନ୍ତେ ପହୁଡ଼ାଇ ମୋତେ
ନିଶିଯାକ ବସିଥାଉ ଜଗିରେ । ୨ ।
ଦୂରୁ ମୋତେ ରୁହିଁ ହସୁ ଚନ୍ଦ୍ରମୁହିଁ
ମୁଖ ନାଗବଲ୍ଲୀ ଦେଉ ଫିଙ୍ଗିରେ । ୩ ।
ଭଣଇ ଗୋପାଳ— କୃଷ୍ଣ ବଂଶୀଲୋଳ
ହେଲେ ମୋହିପାରେ ଭୂରୁଭଙ୍ଗୀରେ । ୪ ।

ରାଗ—ପରଜ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ଗୁଣମଣି ! କି ଗୁଡ଼ ଅଇଲା ଜାଣି ଜାଣି ରେ । ପଦ ।
ଯାଉଛି ବୋଲି ମୁଁ କହୁ ଯାହା ହେଲୁ ରୁହୁଁ ରୁହୁଁ
ବହିଗଲା ନୟନରୁ ପାଣି ରେ । ୧ ।

କଣ୍ଠ ଗଦ ଗଦ ହେଲ   ବଦନରୁ ନ ସ୍ଫୁରିଲ
ପରୁଷ ଆସୁ ଅବଧି ବାଣୀ ରେ । ୨ ।
ଫିଟି ଖୋସୁ ଖୋସୁ କେଶ   ଲେଟିଥିଲ ବାସ ଶେଷ
ଆସି ରହିଥିଲୁ ଆବେହିଣୀ ରେ ।
ନଖେ ଶାଢ଼ୀ ଧଡ଼ି ଘଷି   ଲୁଆଇଁ ବଦନଶଶୀ
ଢଶୁଛୁ ଉଭାହେବା ଠାଣି ରେ । ୪ ।
ପାଷାଣୁ ହେଲ ଦାରୁଣ   କି ଚଳିଲ ମୋ ଚରଣ
ତୋର ସେ ଭଣଣ ଶୁଣି ଶୁଣି ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ   ଏ ଭାଗ୍ୟ କରିଛି ଯାଇ
ବସାଇବ ତୋତେ ଅଙ୍କେ ପୁଣି ରେ । ୬ ।

—o—

ରାଗ—କାମୋଦୀ । ଦ୍ୱିପୁଟା ତାଳ ।

ତୁହିଁ ନାହିଁ ସରକତ କହୁଛୁ କି କଥା ହେଲେ
ମୋତେ ସବୁ ଦିନ ପର । ପଦ ।

କ୍ଷଣେ ନ ପାଇ ମୋ ଭେଟ   ବାହାରେ ରହିଲେ ଘଟ-
ଉରଜା ଜଗୁଛି ବାଟ କବାଟରେ ଅପସର ।୧।
କେତେ ମୁଁ ମନ ମିଶାଇ   ଡାକିଲେ ଆନ ପକାଇ
ରହି ନ ରହିଲ ହୋଇ ଆଣୁଛି ନୟନୁ ବାର । ୨ ।
ସୁମନ ଗ୍ରନ୍ଥି ସ୍ୱ କରେ   ବାନ୍ଧିଥିଲ ପଣନ୍ତରେ
ସଖୀକି ନେଇ ରହରେ ଦେଇ ପଠାଇଲ ଠାର ।୩।
ଗୁରୁଜନ ପାଶେ ଜାନ୍ତି-   କରଜା ପହୁଡ଼ି ରାତି
ଯାକ ରହିଥିଲ ଚେତି ମୋ ଛୁଇ ଶେଯ ସୁମର ।୪।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କଥନ   ଯେ ଜୀବନର ଜୀବନ
ସେ ଲୁଆଇଁଲେ ଲପନ କେହି ରହେ ଧୃତି ଧର ।୫।

ଗଗ—ସାବେଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ
(ପରମାନନ୍ଦଙ୍କ ପତ୍ନୀଶବ ଦୃଷ୍ଟେ—ପ୍ରଶ୍ନ)

ବଧୂ ଗୃହେଁ ଘରେ ବିରହ୍ନି ଆକୁଳେ ନବ ବନିତାର ସ୍ନେହ ।
ବନ୍ଧୁ ମୋ ପଥ ଚଲେକ ନୟନରୁ ପୋଛୁଥିବ ପରି ଲୁହ ।
ବେତେ କହିଲୁ ରେ ଅଇଲୁ ବେଳେ ଏଣିକ ।
ଜଗ୍ର ହୋଇ କେଳ ସଦନ ଦୁଆରବନ୍ଧରେ ଦେଇ ପାଣିକ ।୧।
ଚକ୍‌କଣ କବସ୍ତ୍ର ଘରରୁ ଚକୁର ହୋଇଥିଲ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ।
ଥିବା ଠାବରେ ପତନ ହୋଇ ଅଙ୍ଗେ ନ ଥିଲ ପିନ୍ଧା ବସନ ।
ମନୁ ନ ଯାଏ ରେ ନବୀନା ସେ ଶୋଭା ତୋର
ସୀମନ୍ତରେ ଫିଟି ପଡ଼ ପୁଷ୍ପସ୍ରକ ଲୋଟିବାର ଧୀର ଧୀର ।୨ ।
ମେଲଣି ହେଉଛୁ ବୋଲଣ କହନ୍ତେ ନଗୃହ୍ନିଁ ପଲକେ ଧନ ।
ଗୃହୁଁ ମୋତେ ନେନେ ମାର ପୂରିଗଲ ଲୁଆଇଁ ଦେଲୁ ଲପନ ।
ତୋ ସେ ମୂରତ୍ତି ରେ ଲଗି ରହିଛୁ ଆଖିରେ ।
ପକାଇ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ଉଡୁଥିଲୁ ପଦ ଅଙ୍ଗୁଳି ମହୀରେ । ୩ ।
ସ୍ନେହ ଲଜେ ଜର ଜର ହୋଇଥିଲ ତୋ ଲାବଣ୍ୟ କଳେବର ।
ଅବଧି ପତ୍ନୀରୁ ଅଧେ ଷ୍ଟ ଶ ଅଧେ କଣ୍ଠେ ରହିଗଲ ଗିର ।
ତାହା ହୋଇଲୁରେ ଗଣ୍ଡପାଶେ ବାମ ରଖି ।
ପାପ ଚରଣ କ ଚଳଲ ଅଇଲ ତୋ ସେ ଦୁଃଖ ଦେଖି ଦେଖି ।୪।
ଆସୁ ମୋର ପଛେ ପଛେ ଦେହଳୀକ ନଥା କବାଟେ ବେହା ବର ।
ଫୁଟିଗଲୁ ଫୁଲୁଥିଲ ନାସା ପୁଟ ହେଉଥିଲୁ କ ଆତୁର ।
ଆଜ ଦେଖିବରେ ହେଉନାହିଁ ଏ ଭରସା ।
ରହି ରହି ଶୋତେ ଡୋଳ ତେଉଥିଲି ଜିଦିଳୀ ଶୋଷ ସୁରସା ।୫।
ଗୃହୁ ଭଙ୍ଗୁର ସବୁ ମଧ୍ୟ ତୋ ସମେ ନାହିଁ ଜଗତ ଯାଜରେ ।
ଲୋଡ଼ିଲେ ଜଣେ ନ ଥିବ ମୁଁ ମଣୁଛୁ ଶୋଭା ସ୍ନେହ ସୁଗୁଣରେ ।

ନାକେ ହୋଇଲ୍ଲ ରେ କ ଘୁଡ଼ ଅଇଲ ମୂର୍ଚ୍ଛାଁ ।
ବୋଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବନ୍ଧୁ ମୋ ଭଲେ ଏଣ୍ଡୁ ଏକା ଥିଲୁ ଲକ୍ଷ ।୭।

ରାଗ—ଖର ହରପ୍ରିୟା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଜାଣିନ୍ତି ମୁଁ ଏତେ ମାୟ ଗୋ ଲଳତେ — ପ୍ରଭୃ)

ଶୁଣ ସଜନୀ କାଲି ରଜନୀରେ
ମୋ ପ୍ରିୟ ସ୍ୱପନେ ଦଶିଲେ । ପଦ ।
ହୋଇଣ୍ଟି ତନୁ ସୁନ୍ଦର ତନୁ
ବିଦେଶୁ ପୁଣି ଆସିଲେ ଗୋ । ୧ ।
ଦେଖି ମୁଁ ଦୂରୁ ଉଠି ଜହ୍ନାରୁ
ବସାଇ କୋଳେ ବସିଲେ ଗୋ । ୨।
ଲଗାଇ ହୃଦେ ହୃଦ ପ୍ରମୋଦେ
ଗଣ୍ଡରେ ଗଣ୍ଡ ଘଷିଲେ ଗୋ । ୩ ।
ଟେକି ବଦନ ଦେଲେ ଚୁମ୍ବନ
ଧୀରେ ଧୀରେ ଅଧର ଦଂଶିଲେ ଗୋ ।୪।
ନୀରରେ କ୍ଷୀର ପରାଏ ମୋର
ଅଙ୍ଗେ ଆଶ୍ଳେଷେ ମିଶିଲେ ଗୋ । ୫ ।
ହେଲେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ
ଆଳୀ ମୋ ନିଦ୍ରା ନାଶିଲେ ଗୋ । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ମୋହନ ନୟନାଞ୍ଚଳ ନାଚଲ — ପ୍ରଭୃ)
କହ୍ନ ସହଚରି କରନାଣ୍ଟିକ । ଘୋଷା ।

ଓଷ୍ଠ ଶ୍ୟାମରୁ ଅଧର ରଙ୍ଗ ହୋଇଲା ବଦୁର
ପୋଞ୍ଛ ମଥା ନେଷ୍ଟ ମୁଞ୍ଚେ ବାର କ ।୧ ।

ଧବ୍ର ଭୂଷାର ସେବକ ବୋଲି ମୁଁ ଯେ ପଡ଼େ ଡାକ
ଜଣି ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ଢେଣି ପାରିକ । ୨ ।
କଣାଜନରେ ଘୋଷକୁ କଚଲି କି ଲଭି ଯଶକୁ
ଡରିଜବା ଥରେ ନ ପଗ୍ରରି କି । ୩ ।
ସେ ସିନା ଦେଲ୍ ବଚୋରି ପାଶୋରବ ମୁଁ କି କରି
ମୋ ନାମ ବଡ଼ାଇବାର ସାର୍ଥକ । ୪ ।
କଳି ତ ଯେବେ ଦୋଷକୁ ଅଛୁ କିସ ପାଞ୍ଚିବାକୁ
ମାରୁ ଅଙ୍ଗେ କରଜକଟାଂଶକ । ୫ ।
କହିବୁ ଏହୁ ଉଦନ୍ତ ଥାଉ ନୟନାନ୍ତକୁନ୍ତ
ସମର୍ପିଲୁ କମ୍ପା ଶମ୍ବରରିକ । ୬ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ମହୀରେ ତା ବିନା ହୋଇ
କେ ଶୁଣିବା ଅଛୁ ମୋ ଗୁହାରିକ । ୭ ।

* * *

ରାଗ — ପୁନ୍ନାଗ । ଝୂଲ୍ ତାଳ ।
ହସି ହସି ରେ ଗୃହିଁବା ଦିଶୁଛି ଝରୁବେଶି ରେ । ପଦ ।
ଆଳୀ ଠାରିଦେଲେ ମୋର ଯିବାର ସତ୍ୱର
ଆସୁ ଧନ କେଶ ଖୋସି ଖୋସି ରେ । ୧ ।
ଦୂରୁ ଶୁଣି ମୋର ବାଣୀ ପଞ୍ଜର ସରଣୀ
ପାଶେ ରଖିଥାଇ ମୁଖ-ଶଶୀ ରେ । ୨ ।
ଲଲାଟ ସିନ୍ଦୂର ଚୋର କପାଳରେ ମୋର
ଲାଗି ଯାଇଥିଲେ ଘନକେଶୀ ରେ । ୩ ।
ରତି ଶେଷେ ବାସ ପିନ୍ଧୁ ଉଭାହୋଇ ବନ୍ଧ
ରଦେ ରଦବାସ ଲଜ୍ଜେ ଦଂଶିରେ । ୪ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କ କଥା   କହି ପୋତୁ ମଥା
ଶାଡ଼ୀ ବାଡ଼ ନଖେ ଘଷି ଘଷିରେ । ୫ ।

—o—

ରାଗ—କାରବାଣୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ସେ ସିନା ନୂଆ କି ରେ—ପ୍ରଭୃ)
କି କଲି କି ମୁରୁଛି ରହିଲା ରେ । ପଦ ।
କି କଲି ପାପ ଦଇବ   ଶୁଣି ଏ ବାରିଦ ରବ
ସେ କି ଧଇର୍ଯ୍ୟ ଧରିବ ମୁଁ ସିନା ସହିଲି ରେ । ୧ ।
ଅବଳା କୋମଳା ବାଳା   କୃଶାଙ୍ଗୀ ମୋ ପ୍ରେମଶୀଳା
କରିଥିଲି ଗଳାମାଳ ମଦନେ ଦହିଲି ରେ । ୨ ।
ଅପଘନେ ବାହ ସରି   ଆଖିର ପିତୁଳା ପରି
ଅଙ୍କେ ଥିଲି ଜବାଧରି ଥରେ ନ ଚାହିଁଲି ରେ । ୩ ।
ପ୍ରାଣ ମୋର ହରିପରି   ନେଇଥିଲି ବାମାବରି
ରଖିଛୁ ଦୁଃଖରେ ତାକୁ ସହାୟୁ ନୋହିଲି ରେ । ୪ ।
କରି ମୋ ପଥ ଲୋକନ   କି ହେଉଥିବ ତା ମନ
ନ ଜାଣେ ସ୍ୱପ୍ନେ କଦନ କି ଦଣ୍ଡ ବହିଲି ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣିତ   ନଷ୍ଟେ ହେଲା ବୁଦ୍ଧି ହିତ
ଅବଧି ନୋହୁ ତ୍ୱରିତ ଆସିବ କହିଲି ରେ । ୬ ।

—:o:—

ରାଗ—ମୁଖାରି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
ବନ୍ଧୁ ମୋ ନ ଭଙ୍ଗ ଆଶାରେ
ଯୋଷାରଞ୍ଜନ ରସଭୂଷା ରେ । ପଦ ।
ଚନ୍ଦ ଚକୋର   ପରିଏ ଭୋର
ପଥ ଚାହୁଁଛି ମୃଗଦୃଶା ରେ । ୧ ।

ଜନମାନ୍ତର ସୁକୃତ ମୋର
ତୋ କୃପା କଟାକ୍ଷରେ ଦିଶା ରେ । ୨ ।
ପୋଛି ବଦନ ସ୍ମର-କଦନ-
ଅକୂଳ-ନଦୀରେ ନ ଭସା ରେ । ୩ ।
ସୁଧାକଳପ କଥା ଅଲପ
କହି ନିବାର ତର ତୃଷ୍ଣା ରେ । ୪ ।
ହେଲେ ସମ୍ମୁଖ କହିବ ଦୁଃଖ
ଦେଖିବୁ ଥାଇ ଏ ଭରସା ରେ । ୫ ।
ଶୁଣି ଲପିତ ଦେଲା ସଙ୍କେତ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣକୁ ସୁରସା ରେ । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ନାଦନାମକ୍ରିୟା । ଆଦି ତାଳ ।
(କେତେ କାଳକୁ ମୁଖ ଦର୍ଶିଲୁ ଆଜ — ପ୍ରତି)
ଏ ଘନ ଦିନ ଏକା ନେବେ କି କରି
ପାମର ଦଇବ କଲା ଆହା ଏତେ ସରି, ସଖି । ପଦ ।
ଶୁଣି ଭେକ କେକୀ ନାଦ ପରମାଦରୁ ପ୍ରମାଦ
କି ହେଉଥିବ ସେ ହୃଦ କଲ ସହଚରି, ସଖି । ୧ ।
ଝଟକେ ଅନା ବିଦ୍ୟୁତ ମତେ ଅଳା କରେ ଛୁତ
ବହେ ମାଳତୀ ମରୁତ ଡାକୁଛି ଝିଙ୍କାରି, ସଖି । ୨ ।
ଯିବାକୁ ମାଗୁ ମେଲାଣ ମୋତେ ମୋର ଗୁଣମଣି
ନିଷେଧିଲା ପୁଣପୁଣି ଶିରେ କର ଧରି; ସଖି । ୩ ।
ରଖି ନୟନରେ ନୀର ଲେଉଟି ବିଲୋକିବାର
ଫାଟି ଯାଉ ନାହିଁ ଉର ସେ ରୂପ ସୁମରି, ସଖି । ୪ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣକୁ ମୋର ପ୍ରବାସ କଷ୍ଟ ଶଙ୍କର
ଏଣିବାରକ ଉଦ୍ଧର କହୁଛୁ ଜୁହାରି, ସହି । ୫ ।

—○—

ରାଗ — ନାଟକୁରଙ୍ଗୀ । ରୂପକ ତାଳ ।

(ସହି ଏଇଟି ପଶୁପି ଲମ୍ପଟିଆ — ପ୍ରଭୃ)

କହ୍ଲଳ ଶିରୀଷଦେହା ପଟେଛ ବୋଲବୃଟି ଆଢ଼ା
ମଦନ କୁମ୍ଭୀର ଦେଲେ ଗ୍ରାସି । ୧ ।
ନିଜ କରେ ଉପୁଡ଼ାଇ ଢଅନାରେ ଫୋପଡ଼ାଇ
ଗାଳ ପ୍ରେମ ଅମର ମଲ୍ଲଶୀ । ୨ ।
ଚୋର ବୋଲି ଏ ଜଗତେ ନ ଚିହ୍ନିକେ ଅଛି ମୋତେ
ନିନ୍ଦା ପଡ଼ିଯିବୁ ପିକଭାଷି । ୩ ।
ଜୀବ ଯିବାର ଆନ୍ତର ହେଲନି ରସିକାବର
ହସା ମୁଖ ଶଶୀ ଥରେ ଆସି । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ନା ଲୁକା- ନା ରେ ତୋ କୃପା ନଉକା
ପକାଇ ଉଦ୍ଧର ଦରହାସି । ୫ ।

—○—

ରାଗ—ଭୈରବୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ସରି ଯିବନି ଜୀବନେ କିଶୋରୀ — ପ୍ରଭୃ)

ଧନ କୃଷ୍ଣ ! ମାର ମୁଖଁ ଏ ବାରେକ ବଞ୍ଚା ରେ । ପଦ ।

ତଳପ ତଳେ ବସନା ରାମାବର
ଜଳପ ସୁଧା କଳପ ଗୁରୁ ଗିର ।
କଳପ କୋଟି ସୁକୃତ ଫଳ ମୋର ।
ଅଳପ ଦୃଷ୍ଟିରେ ପଶୁରେ । ୧ ।

ବାରବାଣି ସୁନା ଜଡି ସୁବରଣି
କାରଗିର ଯେଣି ହୋଇଛୁ ମଣ୍ଡଣି
ସରସ ଦାଣିପଣକୁ ହେବ ହାଣି
ଗଣ୍ଡ୍ ଚେଳାଞ୍ଚଳ ଘୁଞ୍ଚା ରେ । ୨ ।
ଅବାସ ତନୁ ନେଷ ନିବାସ
ଢଶାଇ ମୋଚର ସୁରଣ୍ଡରେ ରସ
ହାସ ଚନ୍ଦ୍ର ଦୀପ କରି ପରକାଶ
ବେଣୀ ନାସାମଣି ନଷ୍ଟ ରେ । ୩ ।
ସ୍ମରଗ୍ରହାବେଶ ସୀତ୍କାର ମନ୍ତ୍ରରେ
ଝାଡ଼ି ଗୁଣ୍ଡାଇ ଦେଉ କି ନା ସଭ୍ୟରେ
ଚଟାଇ ନାଶ ଅଧର ପୀୟୂଷରେ
ବିରହ ଜ୍ୱର ଅରୁଣ୍ଟ ରେ । ୪ ।
ଚୋଟେ ଲୁଷାଇଲା ବୋଲି ରେ ଛଇଲା
ତରୁଣ ସୃଷ୍ଟିରେ ନିନ୍ଦା ଅରଜିଲା
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଅଙ୍ଗରେ ବାହୁବଲ୍ଲୀ
ଭିଡ଼ି ବସା ଚୁଡ଼ି ସଞ୍ଚା ରେ । ୫ ।

ରାଗ—ମୋହନା । ରୂପକ ତାଳ ।
(ଧବ ଶିର ଚମ୍ପାଝର ରେ—ପ୍ରଭୃତି)

ସ୍ମରେ ଦେବ ବନ୍ଧ ନ ଯା ରେ
ରହ ଜିତେନ୍ଦ୍ରିୟ ତଉ ହଜା ରେ । ପଦ ।
ଗର୍ବାଳସୀ ହଂସୀ ଗମନା
ପୂର୍ଣ୍ଣତନୁ କାମ କାମନା
ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ହୋଇ ସୁମନା
ଜଗିଛୁ ପଥ ମୃଣାଳ ଭୁଜା ରେ । ୧ ।

କରେ ଗଣ୍ଡ କର ଆଚ୍ଛନ୍ନ
ଧନ ନୃହ ରେ ଛନ୍ନଛନ୍ନ,
ଟେକ ମୁଖ ମୃଗ ଲାଞ୍ଛନ
ମୋମନ ଝରଇ ଦଅ ଓଜା ରେ । ୨ ।
ସରଣି ନ ଦ୍ରଙ୍ଗି ବରଜ
ଲୁଆଁଇ ବଦଳ ମାରଜା
ଦନ୍ତାଧର ଭଡ଼ା ବରଜ
ଅନା ଥରେ ହସି ବନା ଲଜ୍ଜାରେ । ୩ ।
ଭାଷ ଗୀର ଆନ ଧରନା
ଘର ବୋଲି ମୋତେ ଡରନା ।
କମାନା ଭ୍ରୂ ଶମା ବରନା
ଲଭୁଛି ତୋ ଭେଟ ହର ପୂଜାରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ରେ ଦୂଖାକ
କହିବା ଶୁଭୁଛି ଶ୍ରୁତିକ,
ଗଲେ ତ ନ ରହୁ କନ୍ତିକ
ଅସୂୟା କାହିଁକ ଦସ୍ତା ମଜ୍ଜାରେ । ୫ ।

—:o:—

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ମୁରଲି ତୋର ଶରଣ ଗଲି—ପ୍ରଭୃ)

କା କଲି । କି ମୁରୁଛିଲି ରେ ।
କାଳେ ଢେଲି ଆସ କି ରହିଗଲି ରେ । ପଦ ।
କି ବସୁଛିଥିବ ନବ ଛଇଲି
ଲଜିଲି ବୟସେ କି ଦଣ୍ଡ ଦେଲି ରେ । ୧ ।

ନିଃଶଙ୍କେ ବସି ମୋ ଅଙ୍କରେ ଧନ
କହି ନ ଥିଲ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦେ ବଚନ ରେ । ୨ ।
ପଚ୍ଛରଲେ ଆଳୀ ଯିବାର ମୋର
ଲୁଆଇଁ ଦେଉଥିବ ପଣି ଶିର ରେ । ୩ ।
ଅବଧି ବଳିବା ଦିନ ସୁବେଶ
ନିତ୍ତ ହେଉଥିବ ରମଣୀ ଈଶ ରେ । ୪ ।
ଫଳିଲା ପୀରତି କଳପବଲ୍ଲୀ
ବିଚ୍ଛେଦ ଆସିଲେ ମୂଳୁ ନାଶିଲ ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଇ ଦଇବ
କିପରି ବଞ୍ଚିବ ଜୀବନେ ଥିବ ରେ । ୬ ।

ରାଗ—ବିଳାବଳ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଏ କି ହଠା ବ୍ରଜ ଗୋଠା ଯାକ—ପ୍ରଭୃତି)

ପରିକର ପଣ କର ପରିଣତ ବିମ୍ବାଧର ରେ । ପଦ ।
ହରି ବିରହ ଦୁଃସହ ଦୁଃଖ ହରିଣାକ୍ଷି ଏପରିରେ ରଖ
ସଜନୀର ସଜନୀରଜଲପନି ତଳ କରି ରେ । ୧ ।
ଆଶା କରିଛି ମୁଁ ଚିରକାଳୁ ଆଶାବାସ ମୋହିନୀ ଦସ୍ୟୁଙ୍କୁ
ମରମଦା ପରମ ଦାରୁଣ ନୁହ ଅପହରି ରେ । ୨ ।
ରସାଣିତ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣବରନାରେ ରସା ବେଶେ ଥରେ କରୁଣାରେ
ଅନା ମୋତେ ଅନାମତେ ସ୍ମର ହାତେ ଗଲି ସରି ରେ ।୩।
କେଶରିମଧ୍ୟମା ଏ ସ୍ପୃହାରେ କେ ଯରି ଅଛି ତୋ ସରସାରେ
ମୂରତିକି ମୁ ରତିକି ଗଣୁ ନାହିଁ ତ ସୁନ୍ଦରୀ ରେ ।୪।
ଦରପଣ ମୁହିଁ ମୋ ଦରବ ଦରପଣ ବରଜ ଦରବ
ରସାର ସାର ସାରସାକ୍ଷି କହୁଛି କର ଧରି ରେ ।୫।

ହର ସଦା ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣର   ହର ସେବା ଫଳ ଦସ୍ତାକର
ସୁମନାରେ ସୁମନାରେ କଶଦେବ କି କବଶ୍ର ରେ ।୬।

—o—

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟି । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(କୃଷ୍ଣ ପଦଚିହ୍ନ ଦେଖ ଗୋ—ପ୍ରଭୃତି)

ଅନୁଗତ କଲ ଫଳ-ସୁଶୀଳା ଏଣିକି ରେ । ପଦ ।
ଆପଣା ଜନକୁ ଦୂର   କରିବାର ଅବେଗର
ଦୁଃଖ କଲେ ହେଲେ ତା ମୁଖକୁ ନ ଚାହିଁ କି ରେ ।୧।
ଦେଇ ଅଧରୁ ପୀୟୂଷ   ପୋଷି ଯାକୁ ରମାଙ୍କଣ
ଜାଣି ସେ ନ ଜାଣି ଦୋଷ କଲେ ନ ସହ୍ନ କି ରେ ।୨।
ପ୍ରାଣ ପରି ସେ ଯାହାର   ହସିଲେ ସେ ଯୋଡ଼ି କର
ଆଉ ଦୟା କରିବାର କଥା ନ କହ୍ନ କି ରେ ।୩।
ସୁତୀକ୍ଷ୍ଣ କଟାକ୍ଷ-ଶର   ଥାଉ ତୋ ରପିକାବର
ଦଣ୍ଡ ଢଆଉକୁ ପର ହାତରେ କାହିଁକି ରେ ।୪।
ମଦନ ଖେଦ ବାରଣ   ଅରୁଣାରୁଣ ଚରଣ
ଦେଇ ଶିରେ ଏ ମୋ ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା ନ ବନ୍ନ କି ରେ ।୫।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ   ଛଳ ପଟ୍ଟରେ ପକାଇ
କରୁଣାହ୍ନ ଅନୁଗ୍ରହ ଚାହିଁକୁ ମନ୍ଦାକି ରେ । ୬ ।

ରାଗ—ଶଙ୍କରାଭରଣ । ଆଦିତାଳ ।
(ଗାଇଲ ଗୀତ—ପ୍ରଭୃତି)

ଅନୁମାନ ନ କଲ ତୁ ବୋଲି
ଅନବଧାନେ ଲଜ୍ଜେ ବୁଡ଼ିଲ ମୁଁ ସଙ୍ଗାତ ରେ । ପଦ ।

ଉଦ୍ଧନ ସାର ମୁଁ ଗଲି ରାତ୍ରରେ
ଅନ୍ଧକାରରେ ଥିଲି ଅଗଣାରେ । ୧ ।
ତୋ ବାଣୀ ପରି ଭାଷି ତୋ ସଦୃଶେ
ଯୁବାବର ବସିଲେ ମୋ ପାଶେ । ୨ ।
ସ୍ୱେଦ ବକ୍ଳନ୍ନ କଞ୍ଚୁଳିକା ମୋର
ହୃଦରୁ ଫିଟାଇ କଲେ ଦୂର । ୩ ।
ପୁଣି ନାଃଶଙ୍କେ ମୋର ବକ୍ଷୋଜରେ
ପାଣି ରଖି ବଞ୍ଚିଲେ ସଧୀରେ । ୪ ।
ଗୀତ ଗାଇଲି ଆହା କେତେପରି
ହାତ ଧରି ଅଙ୍କେ ଅପସରି । ୫ ।
ଶତହ୍ରଦା ଚକ୍ର ଚୁହ୍ନିଁ ଚିହ୍ନିଲି
କି ତରସ୍ତ ହୋଇ ମୁଁ ଥରିଲି । ୬ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଜାଣି ପ୍ରମାପକୁ
ଛପାଇଦେଲି ଗଲେ ପୁରକୁ । ୭ ।

—o—

ରାଗ—ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଯେ ପୀରତି କରିଛୁ ତାର ମନ ଜାଣେ---ପ୍ରଭୁ)

ମନରଖା ପୀରତି କେ କଲିନି ମନା ।
ଭନ୍ନ କଲେ କରଇ ଦଇବ ମିନା ।
ଜାତି ମାତି ଧନ   ମହତ୍ୱ ଗୁମାନ
ତେଜିବାକୁ ଅଛୁ ଯାର ଆଲୋଚନା । ୧ ।
ଚୁରି କି ଚାକର   ଚୁହିଁଲେ ତାହାର
କରଇ ଯେ ପ୍ରଭୁ ସମ ସମ୍ଭାବନା । ୨ ।

ଯା ଲଗି ଯା ପ୍ରାଣ   ଯିବ ଏ ପ୍ରମାଣ
ଦେଲେ ଛଡ଼ିବ କି ତା ଭୂଲରେ ସୁନା । ୩ ।
ନୟନ ଅୟନେ   ଶୟନେ ସ୍ୱପନେ
ନ ଦିଶଇ ଆନ ତା ମୂରତି ବିନା । ୪ ।
ଯିବା ଯାଏ ଶିର   ଯାର ଅଙ୍ଗୀକାର
କଥା ପଦକୁ ଥାଇ କି ତା ଶୋଚନା । ୫ ।
କହଇ ଗୋପାଳ-   କୃଷ୍ଣ ସ୍ନେହଜଳ
ନିଧି କରିବେ କି ଜନେ ଅଜଳନା । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ଆଶାବରୀ । ଆଦି ତାଳ ।
ମୃଦୁବାଣୀ ଥରେ ଶୁଣା ରେ । ପଦ ।
ପୁର ଦୁଆର ଯାଏ   କରି ବେଳେ ବିଜୟେ
କୃପାକୁ କର କରୁଣା ରେ । ୧ ।
ଶୀତଳ କର୍ପୂରରୁ   ସ୍ୱାଦୁ ପୀୟୂଷଠାରୁଁ
ସୁସ୍ୱର ବୀଣାରୁ ଜିଣା ରେ । ୨ ।
ଯୁବା ମୋହନ ମନ୍ତ୍ର   ମଦନ ଦର ହର
ମୁନୀନ୍ଦ୍ର ଧଇର୍ଯ୍ୟ ହଣା ରେ । ୩ ।
ଜନ୍ତି ଅନ୍ତରେ ପ୍ରେମ   ମୂର୍ତ୍ତିବନ୍ତ ଅସମ
ଯେ ଶୁଣେ ହୁଏ ତୋ କିଣା ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ   ଆଳୀକି ଡାକ ଦେଲେ
ଉଭ ହୋଇ ଅଗଣାରେ । ୫ ।

* * *

ରାଗ – ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ନାହିଁ ମୋର ପୀରତି ସମ କାର—ପ୍ରଷ୍ଠ)

ପ୍ରାଣସହି ପଟିକଲେ କେ କାହାର । ପଦ ।
ପୁରଷରେ ଥିବାଯାଏ   ପୁରୁଷଙ୍କ ଚିତ୍ତରେ
ଜାଣ ଦରପଣ ପରକାର । ୧ ।
ନ ରହିବ ବୋଲୁ ବୋଲୁ   ନୋହିବାକୁ ଭିନ୍ନ ରେ
ଆନ ଦେଇଥିବେ ବାର ବାର । ୨ ।
ଦୁଃଖ ମଣୁନାହିଁ କାଳେ   ହେଲି ଦରଶନ ରେ
ନ ଥିବାରୁ ସିନା ବୋଲିବାର । ୩ ।
ଅଛି କି ନାହିଁ ଜୀବନେ   ବୋଲି ହେଲେ ଥରେ ରେ
ଯିବା ହେନୁଁ ନ ପେଷିଲେ ଘର । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପ୍ରବୋଧି   ଦେବାର ଅବଧି ରେ
ଲେଖିଲି ପରି ପାଣିରେ ଗାର । ୫ ।

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ମୋହନଙ୍କୁ ରୁଷିବ କି ସେ ରାଧା ଲୁନା ରେ—ପ୍ରଷ୍ଠ)

ତାକୁ କେ କି କହିଦେଲା ମୋ ନାରେ ଲଗାଇ । ପଦ ।
ମୋ ଲୋଚନକୁ ସୁମନା   ହେଲ କି ଯୋଗୁଁ ବିମନା
ଦୂତିକ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଯେ ଥାଇ ଲଗାଇ । ୧ ।
ମୋ ଲାଗି କୁସୁମମାଳା   ଦେଖି ଆଳୀ କରେ ବାଳା
ମଉଳ ଗଲନ ବୋଲି ଦେଲା ଫିଙ୍ଗାଇ । ୨ ।
ମୁଁ ଜଗିଛି ବୋଲି ସଖୀ   ଠାରି କହନ୍ତେ ସୁମୁଖୀ
ମଥା କମ୍ପାଇ କମ୍ପାଇ ଦେଲା ଫିଙ୍ଗାଇ । ୩ ।

କି ଛୁଡ଼ ଗଲ ସଙ୍ଗରେ ତା ଚିତ୍ତ ଚୀନଚେଲରେଁ
ପ୍ରେମ ମଞ୍ଜିଷ୍ଠା ରଙ୍ଗ ମୁଁ ଥିଲି ରଙ୍ଗାଇ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଇ ଆସ ସଜନି ଜଣାଇ
ଯୋଗୀ ହୋଇ ବୁଲୁଥିବ ତା ଗୁଣ ଗାଇ । ୫ ।

⁂

ରାଗ—ମୋହନା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଜଣା ଥିଲ କି ମୋତେ ଏ ଗୀତ ରେ—ପ୍ରଭୃ)

କି କର କି କଲୁ ପାପ ବନ୍ଧୁ ରେ ।
କି ଦୋଷ କରିଥିଲି ମୋର କପାଳେ
ଏବେ ଏକା ଥିଲୁ ଜନ୍ମ ରେ । ପଦ ।

ଏ ଶାରଦ ନିଶିକି ଅନାଇଁ
ଏକା ମନେ ମନେ ଧିଆଇ
ଲୋଟୁଥିବ ପରା ଅବନୀ ଶେଯରେ
ବାରମାନ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଦେହୀ ରେ । ୧ ।
କେଶରୀ ମଧ୍ୟାକୁ ଅଛି କେ ସରି
ଆଉ ଗଢ଼ିବ ନାସ୍ତି ତା ପରି;
ଯାହାରୁ ଅବନୀ ଶ୍ରୀ ସରିଯିବ
ତାକୁ କି ଏ ଦଣ୍ଡ ବନ୍ଧୁ ରେ । ୨ ।
ଆସି ଦେହଳୀ ଦୁଆର ପାଶରେ .
ବସିଥିବ ପରା ନିଶି ବାସରେ;
ମୋ ପଥକୁ ଚାହିଁ କି ବସୁରୁଥିବ
ଶରଦ ଚନ୍ଦ୍ରମାମୁହିଁ ରେ । ୩ ।

ମୁଁ ଯେ ଅଇଲୁ ବେଳରେ ଏଣିକ
ଲୁହ ପୋଛୁଥିଲୁ ଧରି ଚାଣି କ;
ସୁମନା ଷ୍ଟୂଠ ନୋହୁ ଲେଉଟିବାକୁ
ପ୍ରବୋଧି ଆସିଲି କଣ୍ଠ ରେ । ୪ ।
ଆଜି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କ ଲଭିବ
ଯାକୁ ଦେଖି ପଶୁ ବଶୀ ହୋଇବ;
ତାକୁ ସ୍ନରେ ଦୁଃଖ ଦଆଇବାକୁ ତୋ
ମାନସ ବଳଲୁ କେନ୍ତୁ ରେ । ୫ ।

—ଃ୦ଃ—

ରାଗ—ମାୟାମାଳବଗୌଡ଼ା । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଏ କ ପରମାଦ ଆସି ପଡ଼ଲୁ ମା—ପ୍ରଭି)

ନୂଆ ସ୍ନେହେ ଯା ମୋ ଗୁଣମଣି କ ରେ
କ ଛୁଡ଼ ଅଇଲୁ ମୁହିଁ ଏଣିକ ରେ । ପଦ ।

ନ ଆସେ ନିଦ୍ରା ପଲକେ ମୋ ହୃଦ ବନା ପଲଙ୍କେ
କରିଥିବ ଶଯ୍ୟା ସେ ଧରଣିକ ରେ । ୧ ।
ଲେଟୁଥିବ ବାସ ଶେଷ ଫିଟୁ ଖୋସୁ କେଶ
ଆସି ଗୃହୁଁ ଥିବ ମୋ ସରଣୀକ ରେ । ୨ ।
ଚିନ୍ତ ମୋତେ ମନେ ମନ ପକାଇ ନିଶ୍ବାସ ଧନ
ପୋଛୁଥିବ ପର ନେତ୍ର ପାଣିକ ରେ । ୩ ।
କ ଧରିବ ଧୃତି ବାଳା ସହଜେ ପ୍ରୀତିବତ୍ସଳା
ମୁଁ ଦଣ୍ଡୁଥିବ ଲୁହିଁଲେ ଯେଣିକ ରେ । ୪ ।
ଅବଧି ଦିନ ଟଚୋଇ ଭଉଁ ନିକଟକୁ ଯାଇ
ଥିବ ପର ଗାର ଶ୍ରେଣୀକ ରେ । ୫ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ସ୍ୱଦେଶୁ ମୁଁ ଯିବା ପାଇଁ
ସଜ୍ଜଥିବ ଚମ୍ପା ଶୂଳପାଣିଙ୍କ ରେ । ୬ ।

* * *

ରାଗ—ଚକ୍ରବାକ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ସବୁ ଛାଡ଼ି ନ ପାରେ ମୁଁ ସେ ପ୍ରୀତିକି—ପ୍ରଭୃତି)

ପ୍ରେମ ଚିନ୍ତାମଣିକି କେ ରୁଷାଇଲା ରେ ।
ଜନମରେ ଏଣିକି ଭରସାଇଲା ରେ । ପଦ ।
ଯେ କଲା ଏ ସଂସାର କି ଶତ୍ରୁ ମୁଁ ତାହାର
ଭଙ୍ଗାଇ ମୋ ଆଶ ଲଭିବ କି ଯଶ
କ୍ଷୀରରେ ଖାର କେ ମିଶାଇଲା ରେ । ୧ ।
ପୁରାତନ ବେଶରେ ବସି କେଳି ବାସରେ
ଗୁନ୍ଥୁଥିଲା ହାର ଶୁଣି ମୋର ଧୀର
ନେତ୍ର ନୀର ବରଷାଇଲା ରେ । ୨ ।
ସେହି ଦିନ ମାତର ମୁଁ ତାକୁ ଦେଖିବାର
ହେଲି କେଡ଼େ ଦୋଷୀ, ଲଜ୍ଜାଳୁ ରୂପସୀ
ମୁଖ ଆଉ ନ ଦିଶାଇଲା ରେ । ୩ ।
ଦୁଃଖ ମୋ ଶୁଣି ବ୍ୟଥା ଲଭିବା ଥାଉ କଥା
ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ହେଲେ ମୋର ନାମ ଥରେ
ବଦନରେ ନ ବସାଇଲା ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହେ ମୁରୁଛିବାର ନୁହେ
ଯାହାକୁ ବୋଲି କି କରି ଚିହ୍ନିବ
ବନ୍ଧୁ ଭଗାରି ହସାଇଲା ରେ । ୫ ।

* * *

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ମୋହନ ଗୀତ ଚନ୍ଦ୍ରା ପଡ଼ଲ ରେ – ପ୍ରତି)
ଅନୁସରବା ଫଳ ଢଶିଲା ରେ
ଅନୁଭବକୁ ଆଜ ଆସିଲା ଟରେ । ପଦ ।
ମୋ ଦୁଃଖରେ ଦୁଃଖିଣୀ   ହେବା ଥାଉ ସଜଣୀ
ଶୁଣି କଦନ ପୁଣି ହସିଲା ରେ । ୧ ।
ଦୂରରୁ ଦେଖି ମୋତେ   କର ଉରରେ କେତେ
ମରି ଦ୍ୟନ୍ତେ ରସନା ଦଂଶିଲ ରେ । ୨ ।
ତା ମୋ ଭେଟ ପଥରୁ   ଖାର ପଞ୍ଜସ ଖ୍ରୀରୁ
ଅନ୍ତର କଲାରୁ ଆଭାଷିଲ ରେ । ୩ ।
ଦେଖି ମୋ ପୂର୍ବ ଲେଖ   ମାନ ଲଭି ବମୁଖ
ଛିନ୍ନାଇ ରହରେ ଯା ଖୋସିଲା ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ   ଦରଶନେ ନ ଦେଲେ
ଆଳୀକ ହେଲେ ଯା ନ ପେଶିଲା ରେ । ୫ ।

* * *

ରାଗ—ପରଜ । ଆଦ୍ୟ ତାଳ ।
ଦୁଃଖ ରଖି ନବୀନା ମୋରେ ଥରେ ରୁଷିଲା
କେବେ ନୋହୁ ରେ । ପଦ ।
କଣି ପ୍ରୀତି ଧନରେ   ପୋଷି ଓଷ୍ଠ ସୁଧାରେ
ନ କଲେ ତୁ ମୋର କେ ଅଛୁ ଏ ସଂସାରେ । ୨ ।
ବୋଲୁ ଥାଉ ଯେ ନିତି   ନ ଶୁଣିବ ବିନତି
ଦୂରେ ଚଳି ଜାଗି କହ ଏବେ କି ଗତି । ୨ ।
ନତ ଫଂସ ନାସାରେ   ଚନ୍ଦ ଚୁମ୍ବି ଭଙ୍ଗିରେ
ନେଜେ ଭରୁ ବାରି ଆଜ ଏ କି ସ୍ୱତରେ । ୩ ।

ପ୍ରତି ନୁହେ ପୁରୁଣା ପୁଣି ଲୋକେ ଅଜଣା
ଧରୁଛୁ ତୋ ପାଣି କରୁ କନା କରୁଣା । ୪ ।
ନିଶା ହେଲନି ଶେଷ ସାଜିଦେବି ସୁବେଶ
ନ କର ବିଳମ୍ବ ଦିଅ ବନ୍ଧୁ ଆଦେଶ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବାଣୀ ଶୁଣି ବର ରମଣୀ
କଲା ସନମତ ଫେଡ଼ି ଗଣ୍ଡରୁ ପାଣି । ୬ ।

—o—

ରାଗ—ସାବେରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଜଣା ପଡ଼ିଲା ରେ ବଣାମୃଗାକ୍ଷି ତୋ ଭୁଲି—ପ୍ରତି)

ଆହା କି ଗଲାରେ କି ସ୍ନେହ କେତେ ଦୂରକୁ
ଦାରୁଣ ଦଇବ ବଶେ ଅପୂରୁବ ହେଲେ ଥରେ ଚୁହିଁବାକୁ ।ପଦ।
ଗ୍ରୀଷମ ଋତୁ ଦିବସ ଦ୍ଵିଜାମରେ ଦ୍ୟୁମଣି ତୀକ୍ଷ୍ଣ କରଣେ
ପଦ ତଳେ ରଖି ପଣନ୍ତ ମୋ ପାଇଁ ବିଲୋକୁ ଥାଉ ପ୍ରାଙ୍ଗଣେ ।୧।
ଠାଣି ଦୂତୀଙ୍କ ପଚାରୁଛୁ ମୋ ସମସ୍ତ ଦେଖିନାହିଁ ସେ ଭାଷିଲେ
ଆଣି ନେନେ ପାଣି ଯାହା ହେଉଥାଉ କେ ଜାଣିବ ତା କହିଲେ ॥
ବିଚ୍ଛେଦ ନୋହିବାକୁ ଯେତେ ବରତ କରିଛୁ ସୁଜାଣୁମଣି
ଥାଉ ଆଉ ନାରୀ ପ୍ରତିପାଳିବାର କର୍ଣ୍ଣରେ ନଥିବ ଶୁଣି । ୩ ।
ନିତପୁରୁଷ ନାରୀ ରୁଷି ବସିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯଦି ପଡ଼ଇ
ଧଇର୍ଯ୍ୟ କେମନ୍ତ ଧରନ୍ତି ଗୋ ବୋଲି ଆଳିକ ପଚାରୁଥାଇ । ୪ ।
ମାରଜକୁ ଯଦି କାଖିରେ ବିଲୋକେ ମାର ନୟନୁ ବୁହାଇ
ଶିଶୁକୁ ତୋ ଦଣ୍ଡ ନୋହୁ ବୋଲି ଗଣ୍ଡେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଚୁମ୍ବଇ ।୫।

—o—

ରାଗ—ବସନ୍ତ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

ମଜ୍ଜା ମଜ୍ଜାଇଲ ନ ପାଇ ହଜାଇଲ ଲଜ୍ଜାକୁ ଜାଣୁମଣିକ ରେ ।ପଦ।
ଏ ମଧୁର ନିଶାରେ ବିରହ ଦଶାରେ
ପ୍ରାଣ ଧରିବ କେହି ବାଣ ସ୍ମରର ସହି
ତ୍ରାଣ ନ ଦିଶେ ତେଣିକ ରେ । ୧ ।

ତେଜ ନେସୁ ବାର ହେବନି ଧିକ୍କାର
କ୍ଷାମ ତ ଦିଶୁଥିବ ଯାମକ ଯୁଗ ହେବ
ତାମରସ ଈକ୍ଷଣୀକ ରେ । ୨ ।

ଅରଜିଲ ନିନ୍ଦା ବରଜିଲ ଫନ୍ଦା
ଆଶୀବିଷ ପୋଷିଲ ନାଶି ସୁମନ ବଲ୍ଲୀ
ଆସି ରହିଲ ଏଣିକ ରେ । ୩ ।

ମନେ ମନେ ମୋତେ ଲେଉଥିବ କେତେ
ଆଉ ଦେଖିବ ମୁହିଁ ଦାଉ ମାରଇ ସହି
ଆଉ ପ୍ରାତଃ ସ୍ମରଣୀକ ରେ । ୪ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣର ବାଞ୍ଛା କରିବାର
ସୁକୃତର ଫଳ କି ସତେ ଲଭ୍ୟ ହେବ କି
ଦେଖି ସୁଚାରୁବେଣୀକ ରେ । ୫ ।

—*—

ରାଗ—ଖମାଚ । ଆଦି ତାଳ ।

(ଭଜ ମନ ହରିପ୍ରାଣ ପ୍ରେୟସୀ ଶ୍ରୀମତିଙ୍କ—ପ୍ରଭୃ)

ଜୀବନ ବନ୍ଧୁ ମାଗୁଣି ମାଗୁଛି ରେ ଏତିକ
ନାହି କରିବୁ ନାହିଁଟି କହିଲି ବନିତାକ । ପଦ ।
ନଚାଇ ଚରମେ ବେଣୀ ବଜାଇ କଟି କିଙ୍କିଣୀ
ଝୁଲାଇବୁ ବପସ୍ତେ ଭୂଲିକର ମୋତିକ । ୧ ।

ସ୍ତନ ଭୁଲେ ତୋର ହାର   ତାଟଙ୍କ ଝଲକା ଝର
ଚଳାଇବୁ ସ୍ପୃହିଁ ମୋତେ ନ ଲଭାଇ ବଞ୍ଚକ । ୨ ।
ଛଳେକିଛ ଦରାଧର   ଛଡ଼ା ସୁଖ ସୁଧାକର
ସ୍ୱେଦ ଜର ଜର ଅନମ୍ବରଦେହ ଦ୍ୟୁତିକି । ୩ ।
ଲତା ମଧରେ ନେଇ   ଖଞ୍ଜନ ଡୋଳା ଖେଳାଇ
ଯାହା ବୋଲୁଥିବୁ ଶୁଭୁଥିବଟି ମୋ ଶ୍ରୁତିକି । ୪ ।
ଦୁଃଖରୁ ଉଦ୍ଧରିବାକୁ   ଥିଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ
ଅଙ୍ଗୀକାର କରି ଥରେ ପଠିଆଅ ଦୂତୀକ । ୫ ।

—o—

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ମୋହନ ଗୀତ ଶୁଣ୍ଣା ପଡ଼ିଲା ମା—ଦ୍ରୁତ)

କେତେ ବୋଲି ମୋ ଦୁଃଖ ସହିବ ରେ ।
କା ଆଗେ ହୃଦ ଫେଡ଼ି କହିବ ରେ । ପଦ ।
ଲଭି ଏତେ କଷଣ   ଯାଉନାହିଁ ପରାଣ
କି ଉପାୟେ ସଙ୍ଗୋପି ବହିବ ରେ ।୧।
ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ରାତି   ଖସି ଯାଉଛି ଧୃତି
ଜାଣି ନ ଥିଲି ଏକା ରହିବ ରେ ।୨।
ନୁହଇ ଦାସୀ ଭଳି   ଆସିବା ପାଇଁ ଆଳି
ତୁମୁକୁ ଲେଖ କେହି ବହିବ ରେ ।୩।
ଦେହେ ପରାଣ ଥାଉ   ସତେ ସଜନି ଆଉ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ମୁଁ ସ୍ପୃହିଁବ ରେ ।୪।

ରାଗ—ଯଦୁକୁଳକାମୋଦୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
ଅନା ଥରେ, ଅନାଥରେ
ଅନାପୂତ୍ରେ ଦୋଷ କଲି । ପଦ ।

ହେମ ବରନା   କାମ ଚୋ ବନା
ନେବ ଜୀବନ ସୁମନା । ୧ ।
କର ଜଉରୁ   କର ଗଣ୍ଡରୁ
କର ଦୂର ମୁଁ ନ ସରୁ । ୨ ।
ବଚନାମୃତ   ରଚ ଭଣତ
ମୁଞ୍ଚ ଦୋଷ ପ୍ରାଣମିତ । ୩ ।
ଯେ ଷା ଯାକର   ଭୂଷା ଯା କର
ହସାନା ରେ ବନ୍ଧୁ ପର । ୪ ।
କୃପାଳୁ ଡୋଳା   ଅପାଙ୍ଗ ତଳା
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ହେଜିଲି । ୫ ।

—○—

ରାଗ—ଆନନ୍ଦଭୈରବୀ । ଏକ ତାଳ ।
ରସ ସରସି ଦଶା ଦେ ରେ, ଥରେ । ପଦ ।
ପ୍ରାଚୀର ପ୍ରାଚୀ ଅଚଳେ   ଶ୍ରୀମୁଖ ଚନ୍ଦ୍ରମା
ପୂର୍ବ ପରି କରଅ ଉଦେ ରେ । ୧ ।
କଥା ଶିଖାଇଲି ପରି   ଯାଚକ ସୁଧୀର
ଶୁଭ୍ରହେଲେ ବଚନ ପଦେ ରେ । ୨ ।
ମାଗୁଣି ମାଗୁଛି ଏତେ   ଓକାଇ ଘୁମୁରୁ
ଲେଖା ହେଲେ ଯାବକ ପଦେ ରେ ।୩।
ଦେଖିଲି ଉଠୁରୁ ତୋତେ   ଯାଉ ପଛେ ପ୍ରାଣ
ଦାରୁଣ ମଦନ ବିପଦେ ରେ । ୪ ।

କହଇ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ଧନ
ଅନା ଆସି କରୁଣା ହୃଦେ ରେ । ୫ ।

— — —

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(କା ମନେ ଥିଲା ଏ କଥା—ପ୍ରଭୃ)

କେ କସ କହିଲା ତାକୁ ରେ
ଟେକ ମଥା ରହୁଁ ନାହିଁ ମୁହଁକୁ ରେ । ପଦ ।
ପଲକ ପତନ କାଳ ଅନ୍ତର
କୋଟି ଯୁଗ ହେଉଥାଇ ଯାହାକୁ ରେ । ୧ ।
ରଖିଲା ନାହିଁ ଦେଲେ ହେଲେ ସୁଖୀ
ଲେଖି ପ୍ରେମ ବନସ୍ତୁ ଜଣାଣକୁ ରେ । ୨ ।
ଜାଣିଛୁ ତ ଚିତ୍ତ ମୁଁ କ ବୋଲିବ
ପୀୟୂଷ ବିଷ ହେଲା ଜରମକୁ ରେ । ୩ ।
ଶୁଭିଲେ ବାଣୀ କ୍ଷଣପ୍ରଭା ପରି
ଝଲକୁ ଥାଇ ଆସି ଅଗଣାକୁ ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ କହଇ ଧରରେ
କଥା ରହିଗଲା କାଳ କାଳକୁ ରେ । ୫ ।

—oo—

ରାଗ—ଧନାଶ୍ରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(କେତେ ବୋଲି ମୋ ଦୁଃଖ ସହିବ ରେ—ପ୍ରଭୃ)

ତୋ ରୂପ ପ୍ରତି ଦଶେ ଦିଶୁଛି ରେ
ତୋ ପରି ଲାଜେ ରହି ହସୁଛି ରେ । ପଦ ।

ପ୍ରସାଶ ମୁଁ ପଶନ୍ତ ଡାକଲେ ପ୍ରାଣମିତ
ଭୟେ ଦନ୍ତେ ରସନା ଦଂଶୁଛୁ ରେ । ୧ ।
ଦୂରୁ ଲେଉଟି ଚାହିଁ ମୋତେ ପରାଣ ସଙ୍ଗ
ନ ଶୁଭ ଧୀରେ ଗୀର ଭାଷୁଛୁ ରେ । ୨ ।
ଫିଟି ଯାଉଛୁ କେଶ ନୀବଡ଼ ଖସି ବାମ
ଆଞ୍ଚୁର ଦ୍ୱୋଇ କେତେ ଖୋସୁଛୁ ରେ । ୩ ।
ପ୍ରତି ଦିନ ଶୟନେ ଚଳୁ ଚଳେ ସଦନେ
ସୁରତ ସଜେ ଆସି ଭାଷୁଛୁ ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭଣେ ତୋର ଗୁଣ ସ୍ମରଣେ
ମାନସ ଅନୁକ୍ଷଣେ ରସୁଛୁ ରେ ।୫ ।

ରାଗ—ପରଜ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(ଦେଖାଇବକ ସତେ ଦଇବ—ପ୍ରତି)

ସଡ଼ିଯିବନି ଲୋଡ଼ି ଲୋଡ଼ି ଯେ ମୋତେ ସରୋଜଲପମା । ପଦ ।

ବସନ୍ତ ମରୁତ ପିକ ମଧୁବ୍ରତ ବଧୂ ସଖା ସେନା ସୈନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ
କେତକୀ କୁନ୍ତ ଧରାଇ ରୂପରେ ଶର ବସାଇ
ଦାରୁଣ ମଦନ ଧାଡ଼ି ଦେବନି ରେ ଦେବନି । ୧ ।
ପ୍ରାଙ୍ଗଣର ମଲ୍ଲୀ ବଲ୍ଲୀରେ ବଧୂଲଅଧରୀ ଭୃଙ୍ଗ ·ରଙ୍ଗକୁ ଚାହିଁ
ବାମ ପଦ ଅଳନ୍ଦରେ ରଖି ଦୁଆରବନ୍ଧରେ
ଅପସର ଲୁହ ପୋଛୁଥିବନି ରେ ଥିବନି । ୨ ।
ଆଳୀ ମୋ ସନ୍ଦେଶ ପଚ୍ଛୁରୁ ନାସ୍ୱଶ ମଥା ପୋତି ଧରାରେ ଆଙ୍କୁଷ୍ଟି
ଢଷି ଢଷି ଆସୁ କନ୍ଧ ବାଣୀ କଣ୍ଠେ ଗଲେ ରନ୍ଧ
ଶୋକରେ ହି ବଳୀ ବଳ ହେବନି ରେ ହେବନି ।୩।

ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ତିକ ଯା ବର୍ଣ୍ଣ ହସୁଥାଇ ଏବେ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ
ଝାଞ୍ଜି ବଜା ନବ ବଲ୍ଲୀ ପରାପ୍ତେ ସିବନ ଲେଳ
ଶେଷେ ଲଗି ଯାଇଥିବ ମୋ ଦେହ ରେ ମୋ ଦେହ । ୪ ।
ମାର ଅନ୍ଧକାର କୂପରେ ଗୁଆଁ ରପଛେ ଚନ୍ତ୍ୟାମଣି ଦେଲ ଫିଙ୍ଗି
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷତ ଆଉ କ ପରାଣମିତ
ଧୃତ ଧରିବ ମୋ ଗୁଣ ବାଉନ ରେ ବାଉନ ।୫।

ରାଗ—ଶ୍ରୀ । ଆଦ୍ୟ ତାଳ ।

(ନାହିଁ ମୋ ଗତି ତୋ ବନାରେ କୁନ୍ଦରଦନା—ପ୍ରଭୃତି)

ପଙ୍କଜଲପନ ! ଦୁଃଖୀ ନୋହିବୁ ମୋ ଝନା ରେ । ପଦ ।

ଆସିବ ରସିକାବର ନିକଟେ ସ୍ଥମୁକୁ ତୋର
ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ନୋହୁ ସୁମନା ରେ । ୧ ।
ପୂର୍ବ ପରି ଗଜପତି ଡେଇବୁ ନାହିଁଟି ଶ୍ରୁତି
ଡାକଲେ ସାଙ୍ଗ ମୋ ନା ରେ । ୨ ।
ଆଆ ବୋଲି ଶ୍ରୀମୁଖରୁ ସରସେ ବାଣୀ ଉଚ୍ଚାରୁ
ବନ୍ଧୁ ମୋ ଗଣ୍ଡିର ସୁନା ରେ । ୩ ।
ନ ବୃହା ନୟନୁ ନୀର ଦେହ ଧନ ଆନ ମେର
ଟେକ ମୁଖ ମୋତେ ଅନା ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଅଙ୍କରେ ବସାଇ ହସେ ସଧୀରେ
କପଟେ କହିଲ ସିନା ରେ । ୫ ।

ରାଗ—ଯଦୁକୁଳକାମୋଦୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ନାଗରବର ପ୍ରେମ ନିରେଖି କରି—ପ୍ରଭୃ)

ଅବିବେକୀ ଦଇବ କି ଛଡ଼ାଇଲୁ
କି ମୁରୁଚ୍ଛି ଦେଲି ମୁଁ କାଳେ ହୋଇଲି । ପଦ ।

ଅଲଗା ଲଗୁଥିବ ସଦନ ଯାକ ନବ-
ସପତବପୁସୀକ କି ଦଣ୍ଡ ଦେଲୁ । ୧ ।
ଅଣ୍ଟିଗଲି ପ୍ରାଣକୁ ଦୁଃଖ ଘୁଞ୍ଚ ପଛକୁ
ଛୁଅଁ ନା ବୋଲି ଧନ ହସି ଛୁଇଁଲୁ । ୨ ।
କି ରହିଲି ଜୀବନ ଆହା ଅଇଲି ଦିନ
ସରି କରି ମୁଖକୁ ଚାହିଁ ନ ଥିଲି । ୩ ।
ଲଜ ବରଜିବାର ତନୁ କେଳି ଆଗାର
ଅଳିନ୍ଦ ସ୍ୱ ଇଚ୍ଛାରେ ବଳି ନ ଥିଲି । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ଅଙ୍କରେ ବସାଇଲେ
ହେଉଥାଇ ଆଉରି ତନୁ ଥରିଲି । ୫ ।

—ଃ୦ଃ—

ରାଗ—ବଳାହରି । ଆଦି ତାଳ ।

(ଶ୍ୟାମ ଅପରାଧିନୀ ମା ସଜନୀ—ପ୍ରଭୃ)

ମନରୁ ଯାଉ ନାହିଁ ରେ ସଜନି ! ପଦ ।

ତୋଷ ନ ମଣି ପୀରତି ଚିନ୍ତାମଣି
ଦଇବ ଘେନିଗଲି ଛଡ଼ାଇ ରେ । ୧ ।
ପ୍ରୀତି ବନ୍ଧନ କଲି ବନ୍ଧୁ ପିଶୁନ
ମୋ ପ୍ରାଣ ନ ନେଲି କାହିଁପାଇଁ ରେ । ୨ ।

ହାର ଅଂଶୁକ କାଢ଼ି ରଜନୀ ଯାକ
ଛାତିରେ ଥିବାର ପହୁଡାଇ ରେ । ୩ ।
ଆନନୁ ପାନ ଆନ ପକାଇ ଧନ
ଦେବାର ଡାକ ଅଙ୍କେ ବସାଇ ରେ । ୪ ।
ପଞ୍ଜର ପାଶେ ଲୁଚ ମୁହିଁ ରହୁଁ ସେ
ଯିବାର ହସି ହସି ଅନାଇଁ ରେ । ୫ ।
ଭେଟ ଅଜାଗେ ପଡ଼ଗଲେ ଲଗେ
ସେ ଚୁମ୍ବ ଦେବାରେ ମୁଁ ପଳାଇ ରେ । ୬ ।
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଗଜପତିଙ୍କି ପଥ
କେ ବଣା କଲ ଆସୁ ଭ୍ରମାଇ ରେ ।୭ ।

⁂

ରାଗ—ସାବେରୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ଗଲଣି ତ ଗଲ କଥାରେ ସଙ୍ଗାତ—ପ୍ରଭୃ)
ବାରି ନୁହେ ନାରୀ ମନ ରେ ନାଗରି !
ଅସାଧାରଣ ତାଙ୍କ ପ୍ରେମାଚରଣ
କ୍ଷଣକୁ କ୍ଷଣ ନୂତନ ରେ । ପଦ ।
ପୁରୁଷଙ୍କୁ ବପୁ ପ୍ରାଣ ସମର୍ପଣ
କରିଥାନ୍ତି ରଜନୀରେ
ବାସରେ ମଦନ ଦହିଦେଲେ ହେଲେ
ଅନାନ୍ତି ନାହିଁ ହେଲା ରେ । ୧ ।
ପାଶେ ରହି ଜନେ ଡାକଲେ ନ ଶୁଭେ
ଯା ପ୍ରେମ ଭକ୍ତି ମାନସେ
ତାକୁ ପୁରତରେ ଦେଖିଲେ ପଳାନ୍ତି
କାହିଁପାଇଁ ବିନା ଦୋଷେ । ୨ ।

ନକ୍ସା ଲେଖି ଦେବ ବୋଇଲେ ଓଲଟି
ପକାନ୍ତି ଆପଣା ଆନ
ମାନ କଲ୍ କାଳେ ଚରଣେ ପଡ଼ିଲେ
ନୁହାନ୍ତି ଲବେ ପ୍ରସନ୍ନ ।୩।
ପୁରୁଷାପ୍ତିତେ ଅବାସତନୁ ଶୋଭା
କରାନ୍ତି ଦରଶନକୁ
ଏଥୁ ଆନ ବେଳେ ନ ଦେଖାନ୍ତି ପଦ
ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଅଗ୍ର ଭାଗକୁ ।୪।
ହୃଦେ ଥାନ୍ତି ଜଡ଼ ନଶି ବେନି ଘଡ଼
ଥାଉ ଚଲନ୍ତୁ ଉଠି ବସି
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାଷଇ ଯିବା ବେଳେ
କହନ୍ତି ମାସ ଆଶ୍ୱାସି ।୫।

ରାଗ—ଝିଞ୍ଜୋଟୀ । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।
(କା ମନେ ଥିଲ୍ ଏ କଥା ଗୋ—ପ୍ରଭୃ)
ନବନା ଧେନ ତା ମନା ରେ
ଗଲ୍ ଚପଳେ ବୋଲୁ ଅନା ଅନା ରେ । ପଦ ।

ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ଦବଧରେ ନାରତେ
ଦେଖିବା ପାଇଁ ଖେଳା ନାନା ମତେ ରେ ।୧।
ମୋ ନାମ ବହବା ଶିଶୁକୁ ହୃଦେ
ଚକାଇ ଡାକୁ ଥାଇ-କ ପ୍ରମୋଦେ ରେ ।୨।
ମୋତେ ଦେଖିଛୁ ବୋଲି ସଜଣାର
ନେସ ଚୁମ୍ବୁଥାଇ କେତେ ଥର ରେ ।୩।

କ୍ଷଣେ ନ ଦେଖିଲେ ଆଳୀକ ଡାକ
ବୋଲେ ନ ଦଶେ ମୁଁ ଅପରାଧୀ କ ରେ । ୪ ।
ଆଳୀ କରେ ବନ୍ଧିଁ ମୋ ଲଗି ସ୍ରକ
ପୁଲକାଇ ଦିଏ ପ୍ରତି ପ୍ରଷ୍ଟାକ ରେ । ୫ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ପୁଚ୍ଛଇ ଦୂଷ୍ଟାକ
କହ ମୋ ପରେ ଯେତେ ରୁଷିଛୁ କ ରେ । ୬ ।

ରାଗ—ଶଙ୍କରାଭରଣ । ରୂପକ ତାଳ ।

(ପୋଢ଼ ପର ଅନୁରାଗ—ପ୍ରତି)

ଅନୁସରବାର ସାର । ଏହି ଏକାକ ସହି ପରୁର ଗୋ ।ପଦ।

ଅପାର କରୁଣା ଅକୂପାର ବୋଲି ଅନୁ ଦିନ ଆଶା କରି ଗୋ
କାଳ ବହିଗଲା ଦୁଃଖ ନ ସରିଲା ପୋଛୁ ନୟନରୁ ବାରି ଗୋ ।୧।
ହା ଦୟା ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରାନ୍ତ ଲବ ଲେଶକୁ ଭିକ୍ଷୁକ ପରାଏ ହୋଇ ଗୋ
ଚାହିଁବା ଜନକୁ ହୃଦେ ହୃଦ ଦେଇ କରି ମାରି କି ପଳାଇ ଗୋ ।୨।
ମାର ମାରଣରେ ପରାଣ ଆଖିର ହୋଇଲାନି ବୋଲି ଶୁଣି ଗୋ
ଛାମୁକୁ ଡକାଇ ମୁଖକୁ ଅନାଇ ପଦେ ନ କହି କି ବାଣୀ ଗୋ ।୩।
ଅଧରୁ ଅମୃତ ପାନ କରିବାକୁ ଅରହି ଯେ ପୀରତରେ ଗୋ
ସ୍ନେହ ବହ୍ନିଲାପଟେ ହେଲେ ତାକୁ ନ ସଙ୍ଗୁଳି କି ଗୁପତରେ ଗୋ ।୪।
ଯେମନ୍ତ ହେଲି କୁରଙ୍ଗ ସୁଧାକର ପକ୍ଷରେ ବଳାଇ ଆଶା ଗୋ
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଗଜପତି ଭଣିଲେ ହେଲି ମୋ ସେହି ଦଶା ଗୋ ।୫।

ରାଗ—ବେଙ୍ଗଡ଼ା । ଝ ପୁଟା ତାଳ ।
(ଡାକେ ତ ଡାକିଲୁ ନାହିଁ—ପ୍ରଭୃ)

ମନକୁ ମନ ମୋ ଧନ କି ଝୁରୁଥିବ ବସି
ଦିନକୁ ଦିନ ହେବଣି ଖିନ୍ନ ଲହୁଳ ବୟସୀ ରେ । ପଦ ।
ପୁର ଦୁଆର କବାଟ   ନିକଟରେ ରହି ବାଟ
ଜଗି ଜଗି ମୋ ଭେଟକୁ ନଟଖଞ୍ଜଣାଟ ଦୃଶୀ । ୧ ।
ଡାକିଲେ ବାୟସ ଆଗେ   ଆହାର ଦେଇ ସରାଗେ
ପଚାରୁ ସନ୍ଦେଶ ମୋର ସଜ ନୀରଜ ସୁବାସୀ । ୨ ।
ଘଡ଼ିକ ଘଡ଼ି ନୟନ   କରୁଥିବ ଥନ ଥନ
କେତେ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ତେଜୁଥିବ ଗଣ୍ଡେ କର ନିବେଶି । ୩ ।
ଶୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବା ଚାହିଁ   ପଚାରିଲେ ତାକୁ ସହି
ମଥା ଲୁଆଇଁ କରଜ ଅବନୀରେ ଘଷି ଘଷି । ୪ ।
ସହୁଥିବ ଶଙ୍କରଙ୍କୁ   ଚମ୍ପକ ବଢ଼ାଇବାକୁ
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ମୁଁ ସନ୍ଦେଶ ଯିବାକୁ ମନାସି । ୫ ।

ରାଗ—କେଦାର । ମିଶ୍ରରୂପ ତାଳ ।

(ବନ୍ଧୁ ଏ କି ଭ୍ରାନ୍ତି ନ ଦେଉ ମୋତେ ଉତ୍ତର ରେ—ପ୍ରଭୃ)
ନୟନରେ ନାଚୁଛି ତୋ ରୂପ ଚନ୍ଦ୍ରମାମୁହିଁ ରେ
ଯେଣିକି ଚାହିଁଲେ ତୋ ପରାୟେ ମୋତେ କେହି ଜଣେ
ଦିଶୁନାହିଁ ରେ । ପଦ ।
ବିଲୋକିଲେ ଅବା ଶୁଣିଲେ ମୋ ବାଣୀ ଜୀବବନ୍ଧୁ କେଡ଼େ ସ୍ନେହୀ
ନୀପ ଫୁଲ ପରି କଳେବର ଯାକ କଶୋଶ୍ୱ ଫୁଲକୁ ଥାଇ । ୧ ।

ହେଜୁଥାଇ ରତେ ମୋ ଦୃଷ୍ଟି ଉରଜ ତଳକୁ ଟଳଲେ ସର୍ବ
ଚୁମ୍ବ ଦେବା ଛଳେ ମୁଖେ ମୁଖ ଦେଇ ରହୁ କ ମୂର୍ଚ୍ଛିଲ ମୂର୍ତ୍ତି ।୨।
ସ୍ମରଚାନ୍ଦ୍ରେ ଚଲୁ ଛଳେ ଅଲ୍ଲୋଦଶ ପ୍ରଦୀପ ପାଶରେ ରହି
ବାସ ପିନ୍ଧ ନୀବ ବନ୍ଧ ଖୋସୁ ବନ୍ଧ ହସି ଯା ଦେଇଛୁ ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି । ୩ ।
ଅଇଲ ବେଳେ ମୋ ପଛେ ପଛ ଆସି ଚାରବାନ-ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ-ଦେହି
ଦେହଳୀ ଦୁଆରୁ କନକରେମ୍ନୋରୁ ରହିଯିବାର ଭୁ କହି । ୪ ।
ଲଲାମକ ପୁଷ୍ପ ସ୍ରକ ତୋର ବିଶ୍ୱକର୍ମା କ ପାରିବ ଲିହି
ବୋଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଆଉ ଲଭିବ ଲେଉଡ଼ଲେ ଛୋପର କାହିଁ ।୫

—o—

ରାଗ—ଝଞ୍ଜୋଟି । ଆଦି ତାଳ ।

ମୁହୁଛି ନୁହଇ ମନୁ ବନ୍ଧୁ କ ବୁଦ୍ଧି କରିବ ରେ । ପଦ ।

ରହୁ ନାହିଁ ନେତ୍ରେ ବନ   ଅନୁବ୍ରତେ ନିଶିଦିନ
ତୋ ଶ୍ରୀମୁଖଚନ୍ଦ୍ର ଛବି ଭାବି ଭାବି ରେ । ୧ ।
ଦୁଃଖୀ ହେବାକୁ ଶୋଚନା   ନାହିଁରେ ସ୍ନେହ ଅଧୀନା
ଗଲେ ଜୀବନ ଆଉ କାହୁଁ ଦେଖିବ ରେ । ୨ ।
ନୟନେ କରିଛୁ ଘର   ଭୟେ ହୋଇ ଥର ଥର
ଚୁମ୍ବ ଦେଲ ପଳାଇଯିବାର ଛବିକ ରେ । ୩ ।
ଶୁଭିଗଲେ ମୋର ଗୀର   ସ୍ୱେଦେ ହୋଇ ଜର ଜର
ଆସିବାର ଖୋସି ଖୋସି କେଶ ମାଳ ରେ । ୪ ।
ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଭାବନ   କରେ ତୁ ମିଳିଲେ ଧନ
ଜାଇଁଥିବା ଯାକ ହରଙ୍କୁ ସେବିବ ରେ । ୫ ।

—o—

ଜାଇଫୁଲ ଚଉତିଶା

କେଉଁ ଠର ପରବାସୀ
କରଇ ଚିନ୍ତା ଏକା ହୋଇ ମୋ ବନ୍ଧୁ କି ବସ୍ତିରୁ ଥିବ ବସି ।୧।
ଖଳ ଦଇବ କି ନ କଲା
ଖଣ୍ଡପରଶୁ ପର ହାତେ ମୋ ବନ୍ଧୁ କେତେ ଦଣ୍ଡ ପଡ଼ିଗଲା ।୨।
ଗୁଣନିଧି ରୂପବନ୍ତ
ଗ୍ରୀବାଲୁଅଁ ମୃଦୁ ବଚନ ସୁମରି ଫାଟି ଯାଉନାହିଁ ଛାତି ।୩।
ଘଡ଼ିଏ ହେଲେ ଅନ୍ତର
ଘନ କେଶୀ ପେଶି ହାସୀକି ସନ୍ତତେ ବୁଝୁଥାଉ ମୋ ଖବର ।୪।
ନେନେ ନାରନ୍ତୁ ମୋହର
ନବୀନା ଅ ଜାଣେ ମୋତେ ଚାହିଁ ଲାଜେ ହସି ଅପସରିବାର ।୫।
ଚାରୁ ଚାମୀକର ଅଙ୍ଗି
ଚିତ୍ତରୁ ଯାଉ ନାହିଁ ସାଜ କବରୀ ମୋତେ ଦେଖାଇବା ଭଙ୍ଗୀ ।୬।
ଛଇଲ ସ୍ନେହ ତୋହର
ଛାଡ଼ୁ ନାହିଁ ମନୁ ସରତାନ୍ତେ ମୋତେ ମୋତେ ହୃଦେ ବାନ୍ଧିବାର ।୭।
ଯିବାବେଳେ ଆସେ ପାଶେ
ଜବାଧର ଲେଭେ ଲେଉଟି ପଛକୁ ମୋତେ ଚାହିଁବାର ହସେ ।୮।
ଝସ ନେତ୍ର ତା ହଣଇ
ଝଲକଲା ପରି କୁଚରୁ ଅମୃତ ଝୋଳ ପାଉଥାଇ ବନ୍ଧୁ ।୯।
ନିଦ୍ରା ମୁଁ ଯିବାର ଚାହିଁ
ନିଟିଲ ତିଳକ ମୋ ଭାଲେ ଲଗାଇ ଚମୁଥାଉ ରହି ରହି ।୧୦
ଟେକ ଉରଜା ଗୁମାନେ
ଟାହି କରି ବସିଥାଉ ଚାହିଁ ମୋତେ ମିଶିଯାଉ ଅପଘନେ ।୧୧।

ଠିଆ ହୋଇ ଅଗଣାରେ
ଠାରି କେଳପୁରେ ପଶୁ ବାଗବଲ୍ଲୀ ଚନ୍ଦନ ଧରି ଶ୍ରୀକରେ । ୧୨ ।
ଡାକଲ ଶୁକ ମୋ ନାମ
ଡମ୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ତୋ ପ୍ରତି ପ୍ରଶ୍ନକରେ ଉଲ୍ଲସୀ ଉଠଇ ଲୋମ । ୧୩ ।
ଡାଳ ମୋ ହୃଦେ ଲପନ
ଡାଳେ କ୍ଷଣି ଚୁମ୍ବ ଦେଇ ବୋଲୁ କେବେ ବିଦେଶ ନ ଯିବ ଧନ ॥
ଅପରାଧ କଲେ ଯେତେ
ଅଜଣା ପରି ଜାଣି କୃପା ବାରିଧି ବଞ୍ଚାଇ ନେଇଛୁ କେତେ ।୧୫।
ତନୁଦରି ପ୍ରେମ ଖେଳେ
ତରିକ ନ ପାରି ମୋର ରୂପ ଲେଖୁଛୁ ଭିତ୍ତି ଚିହ୍ନିବାର ବେଳେ ॥
ଥିଲେ କି ବ୍ରତ ଆଚରି
ଥାଳୀରେ ଭରି ସେ ପ୍ରସାଦ ମୋ ଆଗେ ଉଭା ହେଉ କରେ ଧ ॥
ଦୂରୁଁ ଶୁଭିଲେ ମୋର ଗିର
ଦରଶନ ପାଏ ବିଣା ଏଣୀ ପରି ହେଉଥାଉ ତରି ତରି । ୧୮ ।
ଧଇଲେ ଦିବସେ କର
ଧୀରେ କେତେ ଦୈନ୍ୟ କରି ଧନ ମୋତେ ହସି କରୁ ଜୁହାର ।୧୯।
ନ ଆସିଲେ ମୁଁ ଏଣିକି
ନବୀନା ଚିତ୍ରପଟରେ ଗୁନ୍ଥିଁ ନେତ୍ର ବୁହାଇ ଦେଉ ପାଣିକି ।୨୦।
ପଲ୍ଲବଲଗା ପ୍ରସୂନ
ପୟୋଧର ପାହାଡ଼ରେ ରଖିଥାଉ ମୋ ପାଇଁ କରି ଯତନ ।୨୧।
ଫୁଲବନ ସଦନରେ
ପେଡ଼ି ପୋଥି ପଢ଼ି ଲୁହ ପୋଛୁଥାଉ ମୋକ୍ଷଣକ ବିଚ୍ଛେଦରେ ।୨୨।
ବେଣୀ ସାଜି ଦେବି ବୋଲି
ବିମ୍ବାଧରି ହସି ପାଶକୁ ଆସିଲେ ପ୍ରତାପ ଲଭାଇ ଦେଲୁ । ୨୩ ।

ଭରମାଙ୍ଗିର ରତି ଶେଷେ
ଭିଡ଼ି ଦନ୍ତବାସ ବାସ ପିନ୍ଧୁ ହାସ ଦୂରଥାଇ ଗଣ୍ଡଦେଶେ ।୨୪।
ମଲ୍ଲୀ କୁସୁମର ତଳ୍ପ
ମଧୁପ ଚୁମ୍ବୁଥିଲାର ତୁ ଅନାଇ ମୋ ନୟନ ବୁଜାଇଲୁ ।୨୫।
ଯତନେଣ ଯଥା ସକାଡ଼ି
ଯିବା ଯାଏ ମୁଁ ପଣନ୍ତରେ ପଲ୍ୟଙ୍କ ତଳରେ ଥାଉ ପହୁଡ଼ି ।୨୬।
ରତି ସରସ ରଙ୍ଗରେ
ରମାମଣି ମୋ ଶାନ୍ତ ଜାଣି ଚୁମ୍ବାଉ ଚିବୁକ ଧରି ଶ୍ରୀକରେ ।୨୭।
ଲଳନା ସ୍ୱପ୍ନେ କି ରହୁଁ
ଲୁହ ପୋଛୁ ପୋଛୁ ପଣନ୍ତ ତିନ୍ତଇ ମୁଁ ପଚ୍ଛରିଲେ ନ କହୁ ।୨୮।
ବାସବ ରତନ କେଶି
ବାନ୍ଧୁ ମୋ ମଥା ମୁକଳା କରି ଥାଉ ପାଇ ଯିବା ଯାଏ ନିଶି ।୨୯।
ଶୀଘ୍ର ଦେଖୁଥିବୁ ପରି
ଶଙ୍କର ସେବାର ଫଳ ତୁ ମୋହରି ବରବେହା ଅଗ୍ରଗିରି ।୩୦।
ଷୋଡ଼ଶ ବୟସୀ ରମା
ଷଟପଦ ଅଳକାମା ଶୋଭା ତୋର ରହିଁ ପ୍ରଶଂସିବେ ଉମା ।୩୧।
ସଜନୀର ଜଳପନା
ସଜନୀ ଅଙ୍କରେ ପଡ଼ି କରୁଥିବୁ ପରି ମୋ ଭାବ ଭାବନା ।୩୨।
ହରି କୃପା ଦେଖିଯିବ
ହାଟକ ଅଙ୍ଗୀ ମୋ ଭେଠ ଯାଏ ଯଦି କୁଶଳେ ବରତି ଥିବ ।୩୩।
କ୍ଷଣେ ନ କର ଅଳସ
କ୍ଷିତି ଭୂଷାପାଶେ ମିଳିଲି ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ତେଜି ପରବାସ ।୩୪।

ରାଗ—ଚିନ୍ତା କେଦାର

କେଉଁ ବିଦେଶୀ ପ୍ରବାସେ ରହି   ନବ ମୁଦିର ଉଦୟ ରହିଁ
କରଇ ବତ୍ସର ମୋ ବନ୍ଧୁ ଏଥର
ବଞ୍ଚିବାକୁ ଉପାୟ ତ ନାହିଁ ରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୧।

କେତେ କହିଲୁ ଅଇଲ ଦିନ   ଅଙ୍କେ ବସି ମୋ ଜୀବନଧନ
ଅବଧି ନୋହୁଁ ଆସିବ କି ବୋଲି ମୋ
ମୁଖେ ଦିଆଇଲୁ ତୋର ଆନ ରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୨।

ଯାଉଛି ମୁଁ ବୋଲୁ ଚନ୍ଦ୍ରାନନ   ଠେକି ରହିଁ ନ ପାରିଲୁ ଧନ
ଉଠି କୋଳରୁ ମୋ ପଛେ ପଛେ ଆସୁ
ପୋଛୁଥିଲୁ କେତେ ନେତ୍ର ବନ ରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୩।

ଲେଉଟି ମୁଁ ଅନାଇଲି କ୍ଷଣି   ରହି ସୋପାନରେ ରାମାମଣି
ଯାହା ହେଉଥିଲୁ ଏକ୍ଷଣି ଦିଶୁଛି
ତୋ ସେ ଉଭା ହୋଇବାର ଠାଣି ରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୪।

ତାହା ଦେଖି ଦେଖି କି ଅଇଲି   ସାହା ନାହିଁ ବୋଲି ଜାଣିଥିଲି
ଆହା ପ୍ରୀତି ଚିନ୍ତାମଣି ତୋତେ ପାଇ
ମତ୍ତ ବୁଦ୍ଧରେ ହରାଇ ଦେଲି ରେ, ବରାଙ୍ଗୀ । ୫ ।

ବିଦ୍ୟୁଲ୍ଲତା ପରି କଳେବର   ଥରୁଥିଲି ମାପ ପୁଷ୍ପାକାର
ଫୁଲକାବଳୀରେ ପୂରିଥିଲୁ ଝାଳ
ଲୁହେ ହୋଇଥିଲୁ ଜର ଜର ରେ, ବରାଙ୍ଗ । ୬ ।

ଆଜ ଦେଖିବାକୁ ନାହିଁ ଆଶା   ଆରେ ସୀମନ୍ତମା ଶିର ଭୂଷା
କାଳରାତି ପରି ପ୍ରତେ ହେଉଥିବ
ତୋତେ ଏ ଘନ ଅନ୍ଧାର ନିଶା ରେ, ବରାଙ୍ଗି । ୭ ।

ପରବାସ ମୁଁ ଯିବି ବୋଇଲେ ହସି ବୋଲୁ ଯେ କି ହେବ ଗଲେ
ବାଡ଼ରେ ଚିହ୍ନ ଧରନ୍ତିକି ଦେଖନ୍ତେ
ନେତ୍ରେ ନୀର ବହେ କଥା ଭୁଲେ ରେ, ବରଙ୍ଗି ।୮।
ଆଜନମରୁ ନ ଜାଣେ ଦୁଃଖ ଶୁଖି ଯାଇଥିବନା ଶ୍ରୀମୁଖ
କୋମଳାଙ୍ଗି ତୋର ହୃଦୟ ସ୍ତନକୁ
ଝୁର ମାର କରିଥିବ ଲକ୍ଷ ରେ, ବରଙ୍ଗି ।୯।
ଅଳି କେଳି କୁସୁମ କାନନ ଗୃହ୍ନୁଁ ମୋତେ ଚିତ୍ତେ ଧାଇ ମନ
ସଙ୍ଗିନୀ ମୁଖକୁ ଭଙ୍ଗୀରେ ଅନାଇଁ
ଦୁଃଖେ ଦୁଃଖୀ ହେଉଥିବୁ ଧନ ରେ, ବରଙ୍ଗି ।୧୦।
ନୀତି ପ୍ରଭାତ ଜାଳଲକ୍ଷଣି ପ୍ରୀତିବତ୍ସଳାରେ ଯୋଡ଼ି ପାଣି
ଶିରେ ରଖି ମୋର ଆଶିଷ୍ୟ ହେବାକୁ
କେତେ ଜଣାଉଛୁ ଗୁଣମଣି ରେ, ବରଙ୍ଗି ।୧୧।
ଆରେ ନୂଆ ଲହୁଲ ବୟସ ଲୁଆଁଇଲି କରି ମୁଖଶଶୀ
ହସୁଛୁ ରସ ଦେଖିଲି ନାଗବଲ୍ଲୀ
ଦେଇ ପକାଇ ଯିବାର ହସି ରେ, ବରଙ୍ଗି ।୧୨।
ଦ୍ୟୁତି ନୀଳୋତ୍ପଳ ଗର୍ବ ହର ଛଟା ନଟ ଖଞ୍ଜରିଟ ମିତ୍ର
ଅଞ୍ଜନେ ରଞ୍ଜିତ ଲଜ୍ଜାକୁ ପାବନ୍ତ
କେତେ କାନ୍ତ କଷାୟିତ ନେତ୍ର ରେ, ବରଙ୍ଗି ।୧୩।
ଯୁବା ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଭେକ-ଡାକ ଫଣି ସ୍ମର ଶରାସନ ସମଠଣି
ଚଳନ ସ୍ତବକ ଛେଦନ କତ୍ତୁରି
ଭୂରୂବଲ୍ଲୀ ତୋର ଗୁଣମଣି ରେ, ବରଙ୍ଗି ।୧୪।
ରସାଣିତ ବାରବାଣ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସ୍ନିଗ୍ଧ ଗଣ୍ଡମଣ୍ଡଳର ବର୍ଣ୍ଣ
ନୀପ ପୁଷ୍ପାକୃତି ଧରେ କର୍ଣ୍ଣ ତଟେ
ଛୁଇଁ ଦେଲେ ମୋ ନାମର ବର୍ଣ୍ଣ ରେ, ବରଙ୍ଗି ।୧୫।

କାନ୍ତ ପଦ୍ମରାଗ ସହୋଦର   ସଦା ସୁଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧର
ଆସ୍ୱାଦ ତୁଚ୍ଛ କରାଇ ଇନ୍ଦ୍ରପଦ
ପାପ ବନ୍ଧ କରିଦେଲ ଦୂର ରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୧୬।
ସୁକୁଞ୍ଚିତ ଦୀର୍ଘ ସୂକ୍ଷ୍ମ କେଶ   ଅଞ୍ଜନରୁ ଅସିତ ସୁସଞ୍ଚ
କରି କବରୀ ରୁଚକ ଫାଳ ପରି
ଉପମାକୁ କରାଉ ସଙ୍କୋଚ ରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୧୭।
ହା କ ଶୋଭା ଅଳକାବଳୀ   ସ୍ମର ରାଜାର ବିରୁଦାବଳୀ
କପୋଳ ବ୍ୟାଜେ କି ସେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କାଗଜେ
ଲେଖା ସୁଚିର ସ୍ୱାକ୍ଷର ମାଳ ରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୧୮।
ଲଲାଟର ସିନ୍ଦୂର ତିଳକ   ଶୋଭା ଦେଖିଲେ ଶୁକ ସନକ
ଉଭା ହେବେ ଦଣ୍ଡେ ନ ଘୁଞ୍ଚି ପହଣ୍ଡେ
ବୋଲି ଅରୁଣକୁ ଧିକ ଧିକ ରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୧୯।
ପଦ୍ମରାଗ ମଣି ଭୂଲକର   ତଳେ ନର୍ତ୍ତକୀ ସୁମେତବର
ତିଳପୁଷ୍ପ ନାସିକାରେ ମଣ୍ଡି ଧନ
ନେତ୍ର ଦୁଷ୍କୃତ କରାଉ ଦୂର ରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୨୦।
ଭୂଷାଳଂକୃତ ଶ୍ରବଣ ପାଶ   ଅକ୍ଷି କ୍ଷିର ବନ୍ଧର ଆବାସ
ମୂର୍ଚ୍ଛି ହେଉନାହିଁ କରିବାରୁ ତହିଁ
ପତ୍ରଲଗା କୁସୁମ ଉତ୍ତଂସ ରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୨୧।
ସ୍ୱାଦୁ ବୋଲି ପରମ୍ପରା ସିନା   ସୁଧା ଚାଖି ତ ନାହିଁ ରସନା
ସ୍ତମ୍ଭ ମୋହ ବଶ୍ୟ ଉଚାଟ କାହିଁରୁ
ତୋ ବାଣୀକି ହୋଇବ ତୁଳନାରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୨୨।
ଶୁଣି ଥରେ ଶ୍ରୀମୁଖୁଁ ସେ ବାଣୀ   କ୍ଷୀର ସାର ଶିଖଣ୍ଡ ସେ କ୍ଷଣି
କେଡ଼େ ମଧୁର ଏଡ଼େ ହୃଦ ହୁଅଇ
ଆଉ ନ ରସେତ ପଶୁ ପ୍ରାଣୀରେ, ବରାଙ୍ଗି ।୨୩।

ଝୁରୁ କସୁଁସ୍ତ ବନ୍ଧ, ଚିବୁକ ଘଉଡ଼ାଇ ପ୍ରଥମେ ପଲକ
ଛଡ଼ାଇ ଦିଅଇ ଯେହେଜ ତାହାର,
ପୂର୍ବାର୍ଜିତ ନେହର ପାତକ ରେ, ବରାଙ୍ଗି । ୨୪ ।
ପ୍ରାଣସଙ୍ଗୀଙ୍କ ମୋ ରନ୍ତଗଣ୍ଡି ଜଣା ମତ୍ତ ପାରାବତ କଣ୍ଠି
ଖଞ୍ଜି ରୂପସର ସାରଦେଜ ଶିଖ
ଶୋଭ ସୃଷ୍ଟି ର ଚକ୍ରବମୋଷ୍ଟ ରେ, ବରାଙ୍ଗ । ୨୫ ।
ସ୍ତନ ଯୁଗଳକୁ ଧମ ଏହି ହେଲେ ଦୁଅନ୍ତା ବୋଲୁଛି ମୁହିଁ
କନ୍ଦର୍ପ କୁନ୍ଦରେ କୁନ୍ଦନ ଫରୁଆ
ଶ୍ରମ କରି ରଚନା କି ବିହିରେ, ବରାଙ୍ଗି । ୨୬ ।

—O*O—

ଜଳଦ ଚଉତିଶା

ରାଗ—କଲ୍ୟାଣୀଆହାରି ।

କେଉଁ ପଥିକ ନଗରେ ବଳାହକ ଦେଖିଣ କରଇ ବିଚାର
ଦେଖେ ସେହି ନବ ବାଳା ମୋର ନାମ ନ କରୁଥିବ କି ଉଚ୍ଚାର
ଜଳଦ, ଗୁପତ ପ୍ରୀତି ଖ୍ୟାତି ହେଲା,
ଘଟାଇ ଧାତା ଏ ଦଣ୍ଡ ଦେବ ବୋଲି କେତେ ଦିନରୁ ପାଞ୍ଚିଥିଲା ।୧।
ନଖ କାଞ୍ଚୁଲି ସହିତେ ସ୍ତନେ କ୍ଷତ କଲେ ଯେ କରଇ ଦର ଯେ
ଚକୋର ଲୋଚନୀ କି କରି ସହୁଛି ନିଷ୍ଠୁର ମଦନ ଶର ଯେ
ଜଳଦ ଗୁରୁ ଜୀବ କମ୍ପା ରହୁଛି,
ଯେବେ ଯିବ ଏଥୁ ଆଉ କି ତା ମୁଖ ଦେଖିବା ଭରସା ଦିଶୁଛି ।୨।
ଛିନ୍ନ ବସନ ପାଦଶିର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଅଚ୍ଛାଦିଥାଇ ଶୟନରେ
ନିଦ ନ ଥାଇ ମିଛେ ବୁଜି ନୟନ ହସୁଥାଇ ଚିତ୍ତ ଭିତରେ
ଜଳଦ, ଠାହି ନ ଜାଣି ମୁଁ ଡାକନ୍ତେ,
ଠଣମୁଖୀ ଶୀଘ୍ରେ ଉଠି ମୋ ଲପନ ବୁଜାଇ ଧଇଲା ପଣନ୍ତେ।୩।

ଡେର ଦେଇଥାଇ ଶୁକ ପଞ୍ଜରକ ମୋତେ ଚହିଁବାର ମାର୍ଗରେ
ତାଳ ଏହିକ୍ଷଣି ପଢ଼ ବୋଲି ଗିର ଚୂମ୍ବୁଥାଇ ମୋହ ଛଳରେ
ଜଳଦ, ଅନାଇଁ ମଥା ପୋଡିବାର,
ତରଳ ଯିବେ ଚହିଁଲେ ଜଡ଼ଦ୍ରବ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ କେତେ ମାତର ।୪।
ଥରେ ମୋ ପରି ରତିରେ ସେ ଭିତ୍ତିରେ ଚହିଁଲା ତା ଛବି ଛଇଳ
ଦନ୍ତଗତ କେଡ଼େ ଝଟତିରେ କରି ବୁଜିଲା ମୋ ନେତ୍ର ଦୁଇକ
ଜଳଦ, ଧନ୍ଦ ହୋଇ ପାପ ନାଶକୁ,
ନ ପାରଇ ବୋଲି ପୁଣି ସେ ଛଇଲା ତଳ ପଡ଼ୁଥାଇ ହୃଦକୁ ।୫।
ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମୁହିଁ ରତି ସଜ ଦୋଇ ଆଳୀକ ଡାକ ଦେହଳୀକ
ଫୁଲ ହୃଦବାସେ ଲୁଚଇ ଧରଣ ବୋଲଇ ଏକାନ୍ତେ ଦେବକ
ଜଳଦ, ବନସ୍ତୁ ତାକୁ କେତେ ହୋଇ,
ଭରମ ଅଙ୍ଗୀ ସେ ଅଙ୍ଗୀକାର କଲେ ଦେଇ ପଥକୁ ଚହିଁଥାଇ ।୬।
ମୂର୍ଚ୍ଛିବା ଥାଉ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ଯେବେ ସେ ନ ଦେଖଇ ମୋର ମୁଖକୁ
ଯତନେ କେତକୀଦଳେ ଲେଖିଥାଇ ସେ ଘଡ଼ିର ଯେତେ ଦୁଃଖକୁ
ଜଳଦ, ରତ୍ୟନ୍ତେ ମୋ କରେ ତା ଦେଇ,
ଲପନ ଅଳପ ଲୁଆଇଁ ମୋ ବକ୍ଷୁ ନଖରେ ନଖ ଘଷୁଥାଇ ।୭।
ବିଳରୁ ଯେସନେ ବାହାର ହୁଅଇ ଜାଙ୍ଗଳିକ ଗିରେ ଫଣୀ ଯେ
ସେପରି ଉଭା ହୋଇଥାଇ ତଳ୍ପରେ ଦୂରୁ ଶୁଣି ମୋର ବାଣୀ ଯେ
ଜଳଦ, ସେ ଭଙ୍ଗୀ ନୟନେ ମୂର୍ଚ୍ଛି,
ସମୀପ ମୁଁ ହେଲେ ସେ ବୋଲେ କେ ତେଣେ ଥିବ ପରା ଦେଖି ଆସନ୍ତୁ ।।
ହାତ ଧରି କହୁଥାଇ ଭିନ୍ନ ନୋହିବାକୁ ସେ ନିତକ ନିତକ
ହଜାଇ ଦେଲି ମୋହର ଇଚ୍ଛାରେ ମୁଁ ସୁଦ୍ରବ୍ୟ ହେମ ପିତୁଳିକ
ଜଳଦ, କ୍ଷୀଣୋଦରୀ କ୍ଷତ ଭୂଷାକୁ,
କ୍ଷେମେ କହଇ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଆଉ କ ଆଶା ଅଛି ଦେଖିବାକୁ ।୯।